Дигитално потписано
STAMENIĆ NIKOLA
издавалац сертификата:
Privredna Komora Srbije
13.03.2025. 21:49:58

ERSTE BANK A.D. NOVI SAD

KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2024. I IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Sadržaj

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1-3
Konsolidovani finansijski izveštaji	
Konsolidovani bilans uspeha za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine	4
Konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine	5
Konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2024. godine	6
Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine	7
Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine	8
Napomene uz konsolidovani finansijske izveštaje	
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2024. godine	9-150
Dodatne tabele	151-166
Godišnji izveštaj o poslovanju na konsolidovanoj osnovi za godinu koja se završava 31. decembra 2024. godine	

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima Erste Bank a.d. Novi Sad:

Mišljenje

Po našem mišljenju, konsolidovani finansijski izveštaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, konsolidovane finansijske pozicije Erste Bank a.d. Novi Sad (u daljem tekstu „Banka“) i njenog zavisnog društva (zajedno u daljem tekstu „Grupa“) na dan 31. decembra 2024. godine, i konsolidovane finansijske uspešnosti i konsolidovanih tokova gotovine Grupe za godinu završenu na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Predmet revizije

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe uključuju:

- konsolidovani bilans uspeha za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine;
- konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine;
- konsolidovani bilans stanja sa stanjem na dan 31. decembra 2024. godine;
- konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine;
- konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. godine; i
- napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje, koje sadrže informacije o materijalno značajnim računovodstvenim politikama i druge napomene uz finansijske izveštaje.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije. Naše odgovornosti u skladu sa tim zakonom su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Nezavisnost

Mi smo nezavisni u odnosu na Grupu u skladu sa Međunarodnim Kodeksom Etike za Profesionalne Računovođe (uključujući Međunarodne Standarde Nezavisnosti) izdatim od strane Odbora za Međunarodne Etičke Standarde za Računovođe (IESBA Kodeks) i usvojenim od strane Komore ovlašćenih revizora u Republici Srbiji. Ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa IESBA Kodeksom usvojenim od strane Komore ovlašćenih revizora u Republici Srbiji.

Izveštavanje o ostalim informacijama uključujući konsolidovani Godišnji izveštaj o poslovanju

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Dodatne tabele koje sadrže obelodanjivanja u skladu sa „Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke“ i konsolidovani Godišnji izveštaj o poslovanju (koji ne uključuje konsolidovane finansijske izveštaje i izveštaj revizora o njima).

Naše mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije.

U vezi sa našom revizijom konsolidovanih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije navedene gore, i pri tome razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i konsolidovanih finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

U vezi sa konsolidovanim Godišnjim izveštajem o poslovanju, sproveli smo takođe procedure u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije. Ove procedure uključuju razmatranje da li konsolidovani Godišnji izveštaj o poslovanju sadrži obelodanjivanja koja se zahtevaju Zakonom o računovodstvu Republike Srbije.

Na osnovu procedura sprovedenih tokom revizije, po našem mišljenju:

- konsolidovani Godišnji izveštaj o poslovanju sastavljen je u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu Republike Srbije; i
- informacije navedene u konsolidovanom Godišnjem izveštaju o poslovanju, za finansijsku godinu za koju se pripremaju konsolidovani finansijski izveštaji, su konzistentne sa konsolidovanim finansijskim izveštajima.

Dodatno, na osnovu znanja i razumevanja poslovanja Grupe i njenog poslovnog okruženja, stečenog tokom obavljanja revizije, od nas se zahteva da saopštimo u izveštaju ukoliko zaključimo da postoji materijalno pogrešno prikazivanje u ostalim informacijama. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale bilo usled pronevere ili greške.

Pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Grupe da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Grupu ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Grupe.

Odgovornosti revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da konsolidovani finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usled pronevere ili greške, i izdavanje revizorskog izveštaja koji sadrži mišljenje revizora. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uverenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze, ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled pronevere ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije koju obavljamo u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalih usled pronevere ili greške, osmišljavamo i obavljamo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat pronevere je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što pronevera može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Grupe.

- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, donosimo zaključak o tome da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Grupe da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Grupa prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja konsolidovanih finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, kao i da li su u konsolidovanim finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.
- Planiramo i sprovodimo reviziju na nivou grupe kako bi pribavili dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza o finansijskim informacijama društava ili poslovnih jedinica unutar Grupe, a kao osnovu za izražavanje mišljenja o konsolidovanim finansijskim izveštajima. Mi smo odgovorni za usmeravanje, nadzor i pregled revizijskog rada sprovedenog za potrebe revizije na nivou grupe. Mi smo isključivo odgovorni za naše revizijsko mišljenje.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije, značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Nikola Stamenić
Licencirani ovlašćeni revizor
PricewaterhouseCoopers d.o.o., Beograd

Beograd, 13. marta 2025. godine

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA U PERIODU OD 1. JANUARA 2024. DO 31. DECEMBRA 2024. GODINE

(u hiljadama dinara)

POZICIJA	Napomena	2024.	2023.
Prihodi od kamata	4	25.869.595	22.783.964
Rashodi od kamata	4	(9.270.501)	(7.773.764)
Neto prihod po osnovu kamata		**16.599.094**	**15.010.200**
Prihodi od naknada i provizija	5	7.250.894	5.713.557
Rashodi naknada i provizija	5	(2.039.341)	(1.833.184)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		**5.211.553**	**3.880.373**
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6	-	127.809
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6	(20.949)	-
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	7	39.210	19.086
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	8	-	169
Neto rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	9	(1.581)	(56.675)
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	10	(1.807.452)	(2.515.579)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	11	6	-
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	11	-	(46.833)
Ostali poslovni prihodi	12	283.564	197.621
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		**20.303.445**	**16.616.171**
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	13	(3.974.701)	(3.676.324)
Troškovi amortizacije	14	(1.725.936)	(1.125.635)
Ostali prihodi	15	763.197	760.391
Ostali rashodi	16	(6.366.630)	(6.541.250)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		**8.999.375**	**6.033.353**
Porez na dobitak	17	(958.886)	(472.309)
Gubitak po osnovu odloženih poreza	17	(1.158)	(1.652)
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	32	**8.039.331**	**5.559.392**
Dobitak koji pripada matičnom entitetu		**8.015.312**	**5.556.312**
Dobitak koji pripada vlasnicima bez prava kontrole		**24.019**	**3.080**

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 12. mart 2025. godine

Miloš Zečević Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga	Suzan Tanrıyar Članica Izvršnog odbora	Jasna Terzić Predsednica Izvršnog Odbora

ERSTE BANK a.d. NOVI SAD

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU U PERIODU OD 1. JANUARA 2024. DO 31. DECEMBRA 2024. GODINE

(u hiljadama dinara)

POZICIJA	Napomena	2024.	2023.
DOBITAK	32	**8.039.331**	**5.559.392**
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Aktuarski dobici		302	-
Aktuarski gubici		(41.290)	(39.579)
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		40.218	31.266
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		233.539	354.484
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda		(34.870)	(51.874)
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda		**197.899**	**294.297**
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		**8.237.230**	**5.853.689**
Ukupan pozitivan rezultat perioda koji pripada matičnom entitetu		**8.213.136**	**5.850.523**
Ukupan pozitivan rezultat perioda koji pripada vlasnicima bez prava kontrole		**24.094**	**3.166**

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 12. mart 2025. godine

Miloš Zečević Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga	Suzan Tanriyar Članica Izvršnog odbora	Jasna Terzić Predsednica Izvršnog odbora

ERSTE BANK a.d. NOVI SAD

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2024. GODINE

(u hiljadama dinara)

AKTIVA

	Napomena	31.12.2024.	31.12.2023
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18	67.959.737	60.299.066
Potraživanja po osnovu derivata	19	692.039	672.404
Hartije od vrednosti	20	66.516.816	58.729.325
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21	31.067.086	19.838.576
Krediti i potraživanja od komitenata	22	258.431.608	247.906.654
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate		118	118
Nematerijalna imovina	23	4.786.784	4.177.396
Nekretnine, postrojenja i oprema	23	6.111.135	4.906.630
Investicione nekretnine	23	47.625	50.142
Tekuća poreska sredstva	17	350.799	112.946
Odložena poreska sredstva	17	255.420	291.942
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	24	70.029	12.252
Ostala sredstva	25	2.038.441	1.791.485
UKUPNO AKTIVA		**438.327.637**	**398.788.936**

PASIVA

OBAVEZE

Obaveze po osnovu derivata	26	644.365	527.626
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	27	76.571.205	78.423.135
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	28	287.690.328	255.444.374
Subordinirane obaveze	29	8.839.599	8.859.124
Rezervisanja	30	1.463.817	1.564.513
Tekuće poreske obaveze	17	823.742	394.675
Odložene poreske obaveze	17	64.342	32.480
Ostale obaveze	31	5.093.244	4.643.245
UKUPNO OBAVEZE		**381.190.642**	**349.889.172**
Kapital	32		
Akcijski kapital		21.325.154	21.325.154
Dobitak		8.481.743	6.013.505
Rezerve		27.119.044	21.374.146
Učešća bez prava kontrole		211.054	186.959
UKUPNO KAPITAL		**57.136.995**	**48.899.764**
UKUPNO PASIVA		**438.327.637**	**398.788.936**

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 12. mart 2025. godine

Miloš Zečević	Suzan Tanriyar	Jasna Terzić
Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga	Članica Izvršnog Odbora	Predsednica Izvršnog odbora

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU U PERIODU OD 1. JANUARA 2024. DO 31. DECEMBRA 2024. GODINE

(u hiljadama dinara)

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Akumulirani dobitak	Ukupno	Manjinski interest	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	**15.772.500**	**5.552.654**	**19.377.318**	**(641.754)**	**2.801.565**	**42.862.283**	**183.793**	**43.046.076**
Ukupan ostali rezultat perioda	-	-	-	294.209	-	294.211	87	(294.298)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	5.556.313	5.556.313	3.079	5.559.392
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	2.344.373	-	(2.344.373)	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	**15.772.500**	**5.552.654**	**21.721.691**	**(347.545)**	**6.013.505**	**48.712.805**	**186.959**	**48.899.764**

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Akumulirani dobitak	Ukupno	Manjinski interest	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2024. godine	**15.772.500**	**5.552.654**	**21.721.691**	**(347.545)**	**6.013.505**	**48.712.805**	**186.959**	**48.899.764**
Ukupan ostali rezultat perioda	-	-	-	197.824	-	197.823	76	197.899
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	8.015.312	8.015.312	24.019	8.039.331
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	5.547.074	-	(5.547.074)	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	**15.772.500**	**5.552.654**	**27.268.765**	**(149.721)**	**8.481.743**	**56.925.941**	**211.054**	**57.136.995**

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 12. mart 2025. godine

Miloš Zečević
Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga

Suzan Tanriyar
Članica Izvršnog odbora

ERSTE BANK a.d. NOVI SAD 1

Jasna Terzić
Predsednica Izvršnog odbora

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE U PERIODU OD 01. JANUARA 2024. DO 31. DECEMBRA 2024. GODINE

(u hiljadama dinara)

	2024.	2023.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	**47.212.512**	**40.590.369**
Prilivi od kamata	26.252.230	22.497.466
Prilivi od naknada	6.712.961	5.555.178
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	14.160.149	12.464.264
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	87.172	73.461
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	**(38.142.870)**	**(35.535.462)**
Odlivi po osnovu kamata	(8.851.235)	(7.070.193)
Odlivi po osnovu naknada	(2.031.061)	(1.769.932)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(3.908.467)	(3.679.893)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(674.701)	(964.068)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(22.677.406)	(22.051.376)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	**9.069.642**	**5.054.907**
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	**25.938.080**	**38.542.570**
Smanjenje potraživanja po osnovu HOV i ostalih finansijskih sredstava koje nisu namenjena investiranju	-	2.802.586
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	25.938.080	35.739.984
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	**(23.621.768)**	**(19.095.056)**
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(16.083.034)	(19.095.056)
Povećanje potraživanja po osnovu HOV i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjene investiranju	(7.538.734)	-
Neto prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	**11.385.954**	**24.502.421**
Plaćeni porez na dobit	(753.005)	(61.418)
Neto prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	**10.632.949**	**24.441.003**
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	**5.762.532**	**1.352.076**
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	40.769	374.104
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	5.721.763	977.972
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	**(9.639.995)**	**(4.565.748)**
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(4.039.995)	(4.005.748)
Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja	(5.600.000)	(560.000)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	**(3.877.463)**	**(3.213.672)**
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	**44.333.136**	**17.127.826**
Prilivi po osnovu subordiniranih obaveza	-	1.781.976
Prilivi po osnovu uzetih kredita	44.333.136	15.306.674
Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	-	39.176
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	**(41.766.942)**	**(30.957.873)**
Odlivi po osnovu subordiniranih obaveza	(19.524)	-
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(41.540.496)	(30.956.626)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(206.922)	(1.247)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	**2.566.194**	**-**
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	**-**	**(13.830.047)**
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	**123.246.260**	**97.612.841**
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	**(113.924.580)**	**(90.215.557)**
NETO POVECANJE GOTOVINE	**9.321.680**	**7.397.284**
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	**33.743.962**	**26.403.498**
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	**2.645.823**	**5.014.706**
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	**(2.647.364)**	**(5.071.526)**
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA	**43.064.101**	**33.743.962**

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 12. mart 2025. godine

Miloš Zečević	Suzan Tanriyar	Jasna Terzić
Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga	Članica Izvršnog Odbora	Predsednica Izvršnog Odbora

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI

Erste Bank a.d. Novi Sad je najstarija finansijska institucija u zemlji, osnovana 1864. godine kao prva štedionica (Novosadska štedionica). Tokom 2005. godine Novosadska banka je postala član Erste Grupe, koja je osnovana 1819. godine kao prva štedionica u Austriji.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 101499/2005 od 21. decembra 2005. godine registrovana je promena naziva Novosadske banke a.d. Novi Sad u Erste Bank a.d. Novi Sad.

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG Beč u daljem tekstu Erste Group sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac sa 26% učešća u akcijskom kapitalu Banke. U cilju pojednostavljenja strukture Erste Group Bank AG izvršen je prenos vlasništva nad akcijama koje ima EGB CEPS kod banaka u Evropi na Erste Group. Na taj način je Erste Group postala direktni akcionar Banke sa 74% učešća u akcijskom kapitalu. Odluka Skupštine Banke za izmenu osnivačkih akata doneta je 30. juna 2015. godine, a izmene u APR izvršene 22. juna 2015. godine.

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-Erste Leasing d.o.o., Srbija, a 25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG. Osim toga, 2014. godine Banka je stekla i 19% udela u osnovnom kapitalu društva S Rent d.o.o., Srbija.

Ovom transakcijom obe kompanije i dalje ostaju članice Erste Grupe.

Priloženi finansijski izveštaji i napomene uz finansijske izveštaje predstavljaju konsolidovane finansijske izveštaje Grupe. Banka je matično pravno lice Grupe i kao takva je u obavezi da u skladu sa zahtevom Zakona o bankama pripremi konsolidovane finansijske izveštaje na dan i za godinu koja se završila 31. decembra 2024. godine. Konsolidovani finansijski izveštaji uključuju i finansijske izveštaje društva Erste Leasing d.o.o. koji je 75% u vlasništvu Banke.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji, poslova sa platnim karticama, poslove sa hartijama od vrednosti kao i za dilerske poslove. U skladu sa Zakonom o bankama, Banka posluje na principima stabilnog i sigurnog poslovanja.

Sedište Banke se nalazi u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja broj 5. Banka u svom sastavu ima 3 centrale, 66 filijala, 22 ekspoziture i 2 šaltera.

Banka je na dan 31. decembra 2024. godine imala 1.310 zaposlenih (31. decembra 2023. godine: 1.367 zaposlenih).

Matični broj Banke je 08063818, a poreski identifikacioni broj je 101626723.

SWIFT: GIBARS22

Internet stranica: www.erstebank.rs

Erste Leasing doo Beograd (u daljem tekstu "Društvo") je osnovan juna 2003. godine. Društvo je organizovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i registrovano je kod Trgovinskog suda u Beogradu 18. juna 2003. godine, dok je kod Agencije za privredne registre registrovano rešenjem br. BD 33349/2005 od 7. juna 2005. godine.

Po stupanju na snagu Zakona o finansijskom lizingu, Društvo dobija dozvolu za obavljanje poslova finansijskog lizinga po Rešenju Narodne banke Srbije br. 622 od 25. januara 2006. godine. U skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima davaoca lizinga koji nastaju po osnovu uvođenja novih proizvoda/usluga („Službeni glasnik RS", br. 149/2020) Društvo se bavi i pružanjem usluga operativnog lizinga počev od 01.07.2022. godine.

Osnovni kapital Društva na dan 31. decembar. 2013. godine sastojao se od udela osnivača Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija (50,0%) i Immorent International Holding GmbH, Beč, Austrija (50,0%).

U 2014. godini je došlo do promene u vlasničkoj strukturi osnovnog kapitala Erste Leasinga te je Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad, Srbija postala većinski vlasnik društva sa udelom od 75,0%, dok je Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija smanjila svoj udeo na 25,0%.

Osnovna delatnost društva je pružanje usluga finansijskog i operativnog lizinga pokretnih stvari fizičkim i pravnim licima pokretnih na teritoriji Republike Srbije.

Sedište Društva je u Beogradu u Ulici Milutina Milankovića 3a.

Društvo je na dan 31. decembra 2024. godine imalo 46 zaposlenih (31. decembra 2023. godine: 51 zaposlenih)

Matični broj društva je 17488104, a poreski identifikacioni broj je 102941384.

2. PREGLED MATERIJALNO ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe (u daljem tekstu "finansijski izveštaji") na dan 31.decembra 2024. godine sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i propisima Narodne Banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 93/2020).

Konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama, koje su date u daljem tekstu.

Iznosi u priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Grupe Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Konsolidovani finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Grupa nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

Grupa je u sastavljanju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu Napomene 2.

A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja

Sledeći izmenjeni standardi stupili su na snagu od 1. januara 2023. godine, ali nisu imali materijalnog uticaja na Grupu:

- **Izmene MSFI 16 Zakupi: Obaveze po zakupu kod prodaje i povratnog zakupa (objavljene 22. septembra 2022. i na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024.).** Izmene se odnose na transakcije prodaje i povratnog zakupa koje zadovoljavaju zahteve MSFI 15 da se evidentiraju kao prodaja. Izmene zahtevaju od prodavca-zakupca da naknadno meri obaveze koje proizilaze iz transakcije i to na način da ne priznaje bilo kakvu dobit ili gubitak u vezi sa pravom korišćenja koje je zadržao. To znači odlaganje takve dobiti čak i ako je obaveza da se izvrše varijabilna plaćanja koja ne zavise od indeksa ili stope. Usvajanje ove izmene nije imalo uticaja na finansijske izveštaje Grupe.

- **Klasifikacija obaveza kao tekućih ili dugoročnih – Izmene MRS 1 (prvobitno objavljene 23. januara 2020. i naknadno izmenjene 15. jula 2020. i 31. oktobra 2022. godine, koje su konačno na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024.).** Ovim izmenama je pojašnjeno da se obaveze klasifikuju kao kratkoročne ili dugoročne. Kao i većina finansijskih institucija, Banka prikazuje svoj bilans stanja uređen prema likvidnosti umesto da klasifikuje imovinu i obaveza na tekuće i dugoročne. Stoga, ova izmena nije imala uticaj na ove finansijske izveštaje.

- **Izmene MRS 7 Izveštaj o tokovima gotovine i MSFI 7 Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja: Finansijski aranžmani dobavljača (Objavljeno 25. maja 2023.).** Kao odgovor na zabrinutost korisnika finansijskih izveštaja o neadekvatnom ili obmanjujućem obelodanjivanju finansijskih aranžmana, u maju 2023. godine, IASB je izdao amandmane na MRS 7 i MSFI 7 da zahteva obelodanjivanje o finansijskim aranžmanima dobavljača (SFA). Ove izmene zahtevaju obelodanjivanje finansijskih aranžmana dobavljača u entitetu koji bi omogućili korisnicima finansijskih izveštaja da procene efekte tih aranžmana na obaveze i tokove gotovine entiteta i na izloženost entiteta riziku likvidnosti. Svrha dodatnih zahteva za obelodanjivanje je da se poboljša transparentnost finansijskih aranžmana dobavljača. Izmene ne utiču na principe priznavanja ili merenja, već samo na zahteve obelodanjivanja. Usvajanje ove izmene nije imalo uticaja na finansijske izveštaje Grupe.

2. PREGLED MATERIJALNO ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja (nastavak)

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

Određeni novi standardi i tumačenja bili su objavljeni i koji su u primeni za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2025. godine, i koje Grupa nije ranije usvojila:

- **Izmene MRS 21 - Nedostatak zamenljivosti** (objavljene 15. avgusta 2023. godine i primenjuju se za godišnje izveštajne periode koji počinju 1. januara 2025. godine ili kasnije). U avgustu 2023. godine, IASB je izdao izmene MRS 21 kako bi pomogao entitetima da procene zamenljivosti između dve valute i utvrde kurs na dan merenja kada dođe do nedostatka zamenljivosti. Entitet je pogođen ovim izmenama kada ima transakciju ili poslovanje u stranoj valuti koja se ne može razmeniti u drugu valutu na dan merenja za određenu svrhu. Izmene MRS 21 ne pružaju detaljne zahteve o tome kako proceniti spot kurs, već postavljaju okvir prema kojem entitet može odrediti spot kurs na dan merenja. Primena novih zahteva ne dozvoljava ponovno iskazivanje uporednih informacija. Potrebno je prevesti relevantne iznose po procenjenim spot kursevima na datum početne primene, uz prilagođavanje zadržane dobiti ili rezerve za kumulativne kursne razlike. Ne očekuje se da će efekti ovih izmena imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **Izmene u klasifikaciji i merenju finansijskih instrumenata - Izmene MSFI 9 i MSFI 7 (izdato 30. maja 2024. godine i primenjuje se za godišnje periode koji počinju 1. januara 2026. godine ili kasnije).** Dana 30. maja 2024. godine, IASB je izdao izmene MSFI 9 i MSFI 7 kako bi:

  (a) pojasnio datum priznavanja i prestanka priznavanja nekih finansijskih sredstava i obaveza, sa novom izuzetkom za neke finansijske obaveze koje se namiruju putem sistema elektronskog prenosa novca;
  (b) pojasnio i dodao dodatne smernice za procenu da li finansijsko sredstvo ispunjava kriterijum "samo plaćanja glavnice i kamata" (SPPI);
  (c) dodao nova obelodanjivanja za određene instrumente sa ugovornim uslovima koji mogu promeniti novčane tokove (kao što su neki instrumenti sa karakteristikama vezanim za postizanje ciljeva u vezi sa životnom sredinom, društvom i upravljanjem (ESG));
  (d) ažurirao obelodanjivanja za akcijske instrumente koji su označeni da se vrednuju po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI).
  Ne očekuje se da će efekti ovih izmena imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **MSFI 18 Prezentovanje i obelodanjivanje u finansijskim izveštajima (objavljen 9. aprila 2024. godine i primenjuje se za godišnje periode koji počinju 1. januara 2027. godine ili kasnije).** U aprilu 2024. godine, IASB je izdao MSFI 18, novi standard za prezentaciju i obelodanjivanje u finansijskim izveštajima, sa fokusom na izmene u bilansu uspeha. Ključni novi koncepti uvedeni u MSFI 18 odnose se na:
  - strukturu bilansa uspeha
  - obavezna obelodanjivanja u finansijskim izveštajima za određene mere performansi dobiti ili gubitka koje se izveštavaju van finansijskih izveštaja entiteta (odnosno, mere performansi definisane od strane menadžmenta);
  - unapređeni principi za agregaciju i desegregaciju koji se primenjuju na osnovne finansijske izveštaje i napomene uopšte.

  MSFI 18 će zameniti MRS 1; mnogi drugi postojeći principi u MRS 1 će biti zadržani, uz ograničene promene. MSFI18 neće uticati na priznavanje ili merenje stavki u finansijskim izveštajima, ali bi mogao promeniti ono što entitet izveštava kao svoju "operativnu dobit ili gubitak". MSFI 18 će se primenjivati za izveštajne periode koji počinju 1. januara 2027. godine ili kasnije, a primenjivaće se i na komparativne informacije. Banka trenutno procenjuje uticaj ovog standarda na svoje finansijske izveštaje.

2. PREGLED MATERIJALNO ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja (nastavak)

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- **MSFI 19 – Zavisna Društva bez Javne Odgovornosti: Obelodanjivanja (izdat 9. maja 2024. godine i primenjuje se za godišnje periode koji počinju 1. januara 2027. godine ili kasnije).** Međunarodni odbor za računovodstvene standarde (IASB) izdao je novi računovodstveni standard za zavisna društva. MSFI 19 omogućava relevantnim zavisnim društvima da koriste MSFI računovodstvene standarde sa smanjenim obelodanjivanjima. Primena MSFI 19 smanjiće troškove pripreme finansijskih izveštaja zavisnih društava, uz održavanje korisnosti informacija za korisnike njihovih finansijskih izveštaja. Zavisna društva koja koriste MSFI računovodstvene standarde za svoje finansijske izveštaje često pružaju obelodanjivanja koja mogu biti nesrazmerna potrebama njihovih korisnika. MSFI 19 će rešiti ove izazove omogućavajući:
  - zavisnim društvima da vode samo jedan set računovodstvenih evidencija – kako bi zadovoljile potrebe i matične kompanije i korisnika njihovih finansijskih izveštaja;
  - smanjenje zahteva za obelodanjivanjima – MSFI 19 omogućava smanjena obelodanjivanja koja su bolje prilagođena potrebama korisnika finansijskih izveštaja**.**

Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

Objavljene izmene standarda sa odloženim datumom primene

- **MSFI 14 – Regulatorna vremenska razgraničenja (izdat 30. januara 2014. godine i primenjuje se za godišnje periode koji počinju 1. januara 2016. godine ili kasnije).** MSFI 14 omogućava entitetima da nastave da priznaju iznose povezane sa regulacijom tarifa u skladu sa zahtevima njihovih ranije opšteprihvaćenih računovodstvenih principa kada usvajaju MSFI. Međutim, da bi se poboljšala uporedivost sa entitetima koji već primenjuju MSFI i koji ne priznaju takve iznose, standard zahteva da se efekat regulacije tarifa mora prikazati odvojeno od drugih stavki. Entitet koji već priprema MSFI finansijske izveštaje nije kvalifikovan za primenu standarda. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **Prodaja aktive između investitora i zavisnog društva - Izmene u MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete i zajednička ulaganja (objavljene 11. septembra 2014. i na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon datuma koji će biti određen od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde).** Izmene ukazuju na poznato neslaganje zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih društava i zajedničkih ulaganja. Glavna posledica izmena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira poslovanje (bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne). Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog društva. U decembru 2015. godine Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda na neodređeno vreme. Ne očekuje se da će efekti ovih izmena imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

2. PREGLED MATERIJALNO ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.2. Osnove za konsolidaciju

Konsolidovani finansijski izveštaji uključuju finansijske izveštaje Banke i društva nad kojim Banka ima kontrolu. Kontrola postoji ako Banka ima moć upravljanja finansijskim i poslovnim politikama društva tako da ostvari koristi od njegovih aktivnosti. Kontrola je uspostavljena kada je Banka izložena, ili ima prava na varijabilnim prinosima po osnovu učešća u entitetu u koji je investirala i ima sposobnost da utiče na te prinose po osnovu moći koju ima nad entitetom u koji je investirala.

Rezultat zavisnog društva koje je stečeno u toku godine uključuje se u konsolidovani bilans uspeha od efektivnog datuma sticanja. Finansijski izveštaji zavisnog društva po potrebi se usklađuju na način da se njihove računovodstvene politike usaglase s onima koje koristi Banka kao matična kompanija u okviru Grupe. Sve transakcije, sva stanja, svi prihodi i rashodi unutar Grupe eliminišu se konsolidacijom. Manjinski interes predstavlja udeo u dobitku ili gubitku te kapitalu zavisnog društva kojem Banka nije direktni ni indirektni vlasnik. Manjinski interes prikazan je posebno u bilansu uspeha Grupe te unutar kapitala u bilansu stanja Grupe, odvojeno od kapitala Banke.

2.3. Poslovna saradnja

Banka na dan 31. decembra 2024. godine poseduje 75% vlasništva Erste Leasinga. Na dan sticanja učešća, ukupna aktiva Erste Leasinga iznosila je 3.092.233 hiljade dinara, ukupan akcijski kapital iznosio je 60.455 hiljada dinara dok je dobitak iznosio 113.284 hiljada dinara. Na dan 31. decembra 2024. godine ukupna aktiva Erste Leasinga iznosi RSD 26.189.479 hiljada, ukupan akcijski kapital iznosio je 67.500 hiljada dinara dok dobitak iznosi RSD 96.075 hiljada.

Poslovno spajanje koje uključuje entitete ili poslovanje pod zajedničkom kontrolom je poslovna kombinacija u kojoj su navedeni entiteti pod zajedničkom kontrolom od strane istog entiteta, pre ili nakon poslovnog spajanja, i ta kontrola nije prenosiva. Kako se MSFI 3 ne primenjuje na poslovna spajanja društava pod zajedničkom kontrolom, Grupa je, u skladu s MRS 8, usvojila računovodstvenu politiku u kojoj se takve transakcije evidentiraju po metodi udruživanja interesa.

Primena metode je sledeća:

- Imovina i obaveze entiteta koji se spajaju prikazuje se po knjigovodstvenoj vrednosti kako je prikazano u prethodnim izveštajima krajnjeg matičnog društva Grupe;
- Nema nove procene fer vrednosti ili priznavanja nove imovine ili obaveza. Jedina usklađivanja se sprovode radi usklađivanja računovodstvenih politika;
- Nije priznat goodwill kao rezultat spajanja;
- Razlika između plaćenog iznosa/prenosa i „stečenog" kapitala prikazana je u kapitalu;
- Bilans uspeha reflektuje rezultat svih društava za celu poslovnu godinu, ukoliko je spajanje nastalo početkom godine te nije materijalno značajno odstupanje;

Uporedni podaci se ne prepravljaju

2.4. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Grupe i komitenta. Prihodi i rashodi po osnovu kamata priznaju se po načelu uzročnosti prihoda uz primenu efektivne kamatne stope koja se utvrđuje u trenutku početnog priznavanja finansijskog sredstva / obaveze.

Za sve finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti, finansijske instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat kao i finansijsku imovinu kojom se trguje i koja se vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha, prihodi ili rashodi od kamata se iskazuju po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na:

- Bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva (amortizovana vrednost pre umanjenja za očekivane kreditne gubitke)
- Amortizovanu vrednost finansijske obaveze

U slučaju POCI kredita (kupljena ili plasirana kreditno obezvređena sredstva) obračunava se efektivna kamatna stopa usklađena za kreditni rizik, korišćenjem procenjenih budućih novčanih tokova koji uključuju očekivane kreditne gubitke.

Prilikom obračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente koji nisu POCI (nisu kreditno obezvređeni u momentu odobrenja niti su pretrpeli značajnu modifikaciju ugovorenih novčanih tokova kao kreditno obezvređeni) Banka procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i buduće kreditne gubitke.

Neamortizovano stanje unapred naplaćene naknade i drugih transakcionih troškova koji ulaze u efektivnu kamatnu stopu, kao i neamortizovano stanje korekcije plasmana zbog modifikacije, u slučaju prestanka priznavanja finansijskog sredstva se prezentuje u okviru prihoda od kamata na dan prestanka priznavanja.

Unwinding kao prihod od kamate na obezvređene kredite i plasmane klijenata izračunava se primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost (neto vrednost) kredita i plasmana.

2. PREGLED MATERIJALNO ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.5. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Prihode od naknada i provizija koje Grupa ostvaruje proizilaze iz širokog spektra usluga koje Grupa pruža svojim klijentima. Prihodi od naknada se mogu svrstati u dve kategorije:

/i/ Naknade dobijene za pružanje usluga tokom određenog perioda

Naknade za pružanje usluga u određenom vremenskom periodu obračunavaju se i razgraničavaju tokom perioda pružanja usluga.. Ove naknade uključuju naknade za pozajmice koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta, naknade i provizije po osnovu održavanja računa i druge naknade i provizije po osnovu usluga za domaći i međunarodni platni promet, naknade za garancije, kastodi i druge naknade za upravljanje, kao i naknade za posredovanje u osiguranju. Naknade za odobrenje kredita za one kredite koji će verovatno biti povučeni i ostale naknade koje se odnose na kredite su odložene (zajedno sa svim dodatnim troškovima) i priznaju se kao izmena efektivne kamatne stope kredita.

/ii/ Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi. Prihod od naknade ostvaren od pružanja usluga trećim stranama, kao što je organizovanje sticanja akcija ili drugih hartija od vrednosti, ili kupovina/ prodaja preduzeća, priznaje se po završetku predmetne transakcije.

Rashodi od naknada i provizija čine rashodi od naknada po osnovu transakcija domaćeg i inostranog platnog prometa, troškovi poslovanja s karticama i slične naknade (Napomena 5).

2.6. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u konsolidovane finansijske izveštaje Grupe odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Grupa posluje (funkcionalna valuta). Konsolidovani finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD).

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene. Monetarna sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

2.7. Finansijski instrumenti

Finansijski instrument je svaki ugovor koji dovodi do povećanja finansijskih sredstava jedne ugovorne strane odnosno finansijskih obaveza ili vlasničkih instrumenata druge ugovorne strane. U skladu sa MSFI 9, sva finansijska sredstva i obaveze - koji takođe uključuju derivativne finansijske instrumente - treba da se priznaju u bilansu stanja i mere u skladu sa njihovim dodeljenim kategorijama.

2. PREGLED MATERIJALNO ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti

2.7.1. Metode merenja finansijskih instrumenata

a) Amortizovana vrednost i efektivna kamatna stopa

Amortizovana vrednost je iznos po kom se meri finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po početnom priznavanju minus otplate glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija koristeći metod efektivne kamatne stope bilo koje razlike između tog početnog iznosa i iznosa dospeća. Za finansijska sredstva iznos se usklađuje za ispravku vrednosti.

Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procenjena buduća novčana plaćanja ili primanja tokom očekivanog trajanja finansijskog instrumenta ili, ukoliko je odgovarajuće, kraći period u odnosu na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili neto knjigovodstvenu vrednost finansijske obaveze.

Kada se izračunava efektivna kamatna stopa, Grupa procenjuje novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove finansijskog instrumenta (na primer, prevremena otplata, kupovne i slične opcije), ali ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Obračun uključuje sve naknade i poene koji su plaćeni ili primljeni između ugovornih strana a koje su sastavni deo efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve ostale premije i diskonte.

Za kupljena ili plasirana finansijska sredstva umanjena za kreditne gubitke („POCI") koristi se kreditno prilagođena EIR - efektivna kamatna stopa usklađena za kreditne rizike. To je stopa koja tačno diskontuje procenjene buduće novčane tokove koji uzimaju u obzir očekivane kreditne gubitke po amortizovanoj vrednosti finansijskog sredstva.

Efektivna kamatna stopa se koristi i za priznavanje prihoda od kamata i rashoda od kamata.

Prihodi od kamata se računaju na sledeći način:

- Primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva (Nivo 1 i Nivo 2)
- Primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijskog sredstva u narednim periodima izveštaja sve dok je sredstvo umanjeno za kreditne gubitke (Nivo 3)
- Primenom kreditno prilagođene efektivne kamatne stope na kupljena ili plasirana finansijska sredstva umanjena za kreditne gubitke (POCI).

Rashodi kamata se računaju primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijske obaveze.

b) Fer vrednost

Fer vrednost se definiše kao cena koja bi se primila za prodaju sredstva ili platila za prenos obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum merenja. Ova definicija fer vrednosti se primenjuje takođe i na merenje fer vrednosti nefinansijske imovine i obaveza. Detaljnije obelodanjivanje o modelima vrednovanja i hijerarhiji instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti nalaze se u Napomeni 35.10 Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza.

2.7.2. Početno priznavanje i vrednovanje

a) Početno priznavanje

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Grupe, od momenta kada se Grupa ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja (izmirenja), što je datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

b) Početno vrednovanje

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Po početnom priznavanju fer vrednost je u mnogim slučajevima jednaka ceni transakcije tj. ceni plaćenoj za sticanje ili preuzimanje finansijskih sredstva ili primljenoj za preuzimanje finansijskih obaveza.

Dobici na prvi dan

Kada se cena transakcije na neaktivnom tržištu razlikuje od fer vrednosti na osnovu ostalih uporedivih tržišnih transakcija u okviru istog instrumenta ili baziranih na tehnikama procenjivanja čiji varijabilni parametri obuhvataju samo podatke raspoložive na uporedivim tržištima, Banka odmah priznaje razliku između cene transakcije i fer vrednosti (dobitak na prvi dan) u bilansu uspeha. U slučaju da je razlika u ceni transakcije i fer vrednosti utvrđene na bazi netržišnih parametara, dobitak/gubitak na prvi dan se razgraničava na period trajanja finansijskog instrumenta.

2. PREGLED MATERIJALNO ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.7.3. Klasifikacija i naknadno vrednovanje

Rukovodstvo Grupe vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja zavisi od:

a) Poslovnog modela za upravljanja tim finansijskim sredstvima - procenjuje se da li je finansijsko sredstvo deo portfolija kojim se upravlja tako da se prikupljaju ugovoreni novčani tokovi ili se finansijska sredstva prodaju, ili neki drugi model
b) Karakteristika ugovorenih novčanih tokova-procena se fokusira na proveru da li ugovorni uslovi finansijskog sredstva povećavaju, na specifične datume, novčani tok koji predstavlja samo plaćanje glavnice i kamate.

Grupa je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije:

- finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat.

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od njihove klasifikacije.

2.7.3.1. Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ukoliko je opredeljen poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i ukoliko su ti novčani tokovi SPPI.

Na dan bilansiranja, ova sredstva se vrednuju po bruto knjigovodstvenoj vrednosti umanjenoj za kreditne gubitke.

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti su prezentovana u okviru pozicije „Krediti i potraživanja", „Hartije od vrednosti" i „Gotovina i sredstva kod centralne banke". Gotovinska stanja podrazumevaju samo potraživanja (depozite) od centralne banke i kreditnih institucija koji se otplaćuju na zahtev. *Koji se isplaćuju na zahtev* znači da se mogu povući u bilo koje vreme ili u roku od samo jednog radnog dana ili 24 časa. Obavezne rezerve se takođe prikazuju u ovoj poziciji.

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti su najveća kategorija merenja, jer se celokupan portfolio kredita Grupe vrednuje po amortizovanoj vrednosti. Deo hartija od vrednosti čine dužničke hartije koje se vrednuje po amortizovanoj vrednosti. Preostale dužničke hartije od vrednosti vrednuje po fer vrednosti ili kroz bilans uspeha ili kroz ostali sveobuhvatni rezultat.

Kamatni prihod na ova sredstva se obračunava putem metode efektivne kamate i prezentovan je u okviru pozicije „Neto prihod po osnovu kamate" u bilansu uspeha Grupe. Gubici po osnovu obezvređenja se prezentuju u okviru pozicije „ Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstva koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha". U slučaju prestanka priznavanja takve imovine, rezultat se prikazuje na poziciji „Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata po amortizovanoj vrednosti".

2.7.3.2. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat

Finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat ukoliko su karakteristike ugovorenog novčanog toka SPPI i ukoliko se sredstva drže u okviru poslovnog modela čiji cilj se ostvaruje i putem prikupljanja ugovorenog novčanog toka i prodaje.

U bilansu stanja, ovakva sredstva su prezentovana u okviru pozicije „Hartije od vrednosti".

Deo dužničkih hartija od vrednosti koji zadovoljava gore navedene kriterijume se vrednuje po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat. Kamatni prihod na takve hartije se izračunava primenom metode efektivne kamate i uključuje se u poziciju „Neto prihod po osnovu kamate" u bilansu uspeha banke. Dobici i gubici po osnovu umanjenja za kreditne gubitke se prezentuju takođe u bilansu uspeha na poziciji „Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstva koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha". Kao rezultat, efekat vrednovanja priznat u bilansu uspeha banke je isti kao i za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Razlika između fer vrednosti po kojoj se ove hartije vrednuju u bilansu stanja i njihove amortizovane vrednosti se priznaje kroz ostali sveobuhvatni rezultat u okviru pozicije „Pozitivni/negativni efekti promene dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat". Kada hartija prestane da se priznaje, iznos prethodno akumuliran u ostalom sveobuhvatnom rezultatu se reklasifikuje u bilans uspeha i prikazuje na poziciji „Neto dobitak/gubitak od prestanaka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti".

Grupa je izabrala opciju da određene vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, vrednuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat i ova opcija se primenjuje na strateški značajne investicije Grupe. Rezultat fer vrednovanja se prikazuje na poziciji „Pozitivni/negativni efekti promene vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat". Iznos priznat u ostalom sveobuhvatnom rezultatu nikad se ne reklasifikuje na bilans uspeha.

Ostale vlasničke instrumente kapitala Grupa vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

2. PREGLED MATERIJALNO ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.7.3.3. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Kategoriju merenja fer vrednosti kroz bilans uspeha imaju finansijska sredstva koja ili nisu prošla SPPI test ili imaju neki drugi poslovni model. Ova finansijska sredstva se generalno prodaju pre njihovog dospeća i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti te se dobiti ostvaruje njenom realizacijom putem prodaje. U poslovanju banke to je poslovni model po kojem se finansijska sredstva drže radi trgovanja. Grupa u ovom portfoliju ima dužničke hartije od vrednosti koje se drže radi trgovanja, kao i derivate.

Za dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, dobici i gubici od usklađivanja sa tržišnom vrednošću, odnosno efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju, se priznaju kroz bilans uspeha u okviru pozicije " Neto dobitak/ gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata" i ista nisu predmet obezvređenja. Prihodi od kamata po osnovu kupona finansijskih sredstava namenjenih trgovanju priznaju se po metodu efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju " Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

2.7.3.4. Reklasifikacija finansijskih sredstava

Grupa reklasifikuje finansijsku imovinu samo kada menja svoj poslovni model. Ukoliko Banka promeni poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima primeniće reklasifikaciju unapred počev od datuma reklasifikacije. Grupa neće menjati već priznate dobitke, gubitke ili kamatu.

U toku 2024. godine Grupa nije vršila reklasifikaciju finansijskih sredstava.

2.7.3.5. Vlasnički instrumenti (instrumenti kapitala)

Instrumenti kapitala su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca, odnosno instrumenti koji ne sadrže ugovorenu obavezu plaćanja i koji predstavljaju udeo u neto imovini izdavaoca. Grupa instrumente kapitala vodi po fer vrednosti kroz ostali rezultat i po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Instrumenti kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat se priznaju inicijalno po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju, osim ukoliko Grupa u određenim slučajevima proceni da nabavna vrednost predstavlja najbolju procenu fer vrednosti.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prilikom naknadnog vrednovanja priznaju se u okviru ostalog rezultata i nikada se ne reklasifikuju u bilans uspeha, čak ni prilikom prestanka priznavanja. Za ove instrumenta ne priznaju se efekti obezvređenja kroz bilans uspeha, već se sve promene u fer vrednosti evidentiraju u okviru ostalog rezultata.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha evidentiraju se u okviru pozicije *„Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata*".

2.7.3.6. Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing ukoliko se njim suštinski prenose svi rizici i koristi koji su povezani sa vlasništvom. Finansijski lizing se klasifikuje u skladu sa MSFI 16.

Kod finansijskog lizinga, Društvo priznaje sredstva data u finansijski lizing u bilansu stanja i prezentuju ih kao potraživanje u iznosu jednakom neto investiranju u lizing.

Društvo prenosi skoro sve rizike i koristi svojstvene pravnom vlasništvu i tretira potraživanja po osnovu finansijskog lizinga kao isplatu glavnice i prihod od finansiranja da bi refundirao i ostvario korist od svoje investicije i usluga.
Kod Društva se često javljaju inicijalni direktni troškovi, kao što su provizije, advokatske naknade i naknade za obradu zahteva, koji predstavljaju inkrementalne troškove koji se mogu pripisati pregovaranju i zaključivanju ugovora o lizingu. Ovi troškovi ne obuhvataju indirektne troškove, kao što su opšti režijski troškovi koji nastaju u prodajnom ili marketing sektoru. Kod finansijskih lizinga, izuzev onih u koje su uključeni proizvođači i davaoci lizinga posrednici, inicijalni direktni troškovi se uključuju u inicijalno odmeravanje potraživanja po osnovu finansijskog lizinga i umanjuju iznos prihoda priznatih tokom trajanja lizinga. Kamatna stopa sadržana u lizingu se definiše na takav način da se inicijalni direktni troškovi automatski uključuju u potraživanja po osnovu finansijskog lizinga.

Priznavanje finansijskog prihoda se zasniva na modelu koji odražava konstantnu periodičnu stopu prinosa na neto investiranje davaoca lizinga u finansijski lizing.

Na svaki dan bilansa stanja Društvo procenjuje da li postoji objektivan dokaz umanjenja (obezvređenja) vrednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Umanjenje vrednosti potraživanja se utvrđuje kada postoji objektivan dokaz da Društvo neće biti u stanju da naplati sve iznose koje potražuje na osnovu prvobitnih uslova potraživanja. Način obračuna ispravki vrednosti potraživanja po osnovu finansijskog lizinga vrši se u skladu sa načelima za formiranje rezervisanja po MSFI 9.

Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko računa ispravke vrednosti za umanjenje vrednosti potraživanja. Takva potraživanja se otpisuju nakon što se završe sve neophodne procedure i utvrdi iznos gubitka.

2. PREGLED MATERIJALNO ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.7.4. Obezvređenje finansijskih instrumenata po MSFI 9

Grupa priznaje gubitke od obezvređenja na dužničkim finansijskim instrumentima (krediti i potraživanja i dužničke hartije od vrednosti) osim onih koji se vrednuju po FVPL, kao i za vanbilansne kreditne izloženosti koje nastaju po osnovu garancija i drugih obaveza.

Obezvređenje se zasniva na modelu očekivanih kreditnih gubitaka čije merenje odražava:

- Nepristrasan i verovatnoćom ponderisan iznos koji je određen na osnovu procene niza mogućih ishoda;
- Vremenske vrednosti novca;
- Sve razumne i potkrepljujuće informacije koje su raspoložive bez nepotrebnih troškova i napora na dan izveštavanja, o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozi budućih ekonomskih okolnosti.

Očekivani kreditni gubitak/obezvređenje je sadašnja vrednost svih smanjenja očekivanog novčanog toka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Smanjenje predstavlja razliku između novčanih tokova koji se duguju Banci u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje Banka očekuje da će primiti. Pošto očekivani kreditni gubici uzimaju u obzir iznos i vreme plaćanja, kreditni gubitak nastaje čak i kada Grupa očekuje da će se platiti u potpunosti ali kasnije nego od dospeća po ugovoru.

Iznos gubitka od obezvređenja se priznaje kao ispravka vrednosti sredstva. U svrhu merenja iznosa očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) i priznavanja prihoda od kamate, Grupa pravi razliku između tri nivoa obezvređenja.

1) Nivo obezvređenja 1.
   a) Finansijska sredstva po početnom priznavanju (osim POCI imovine)
   b) Finansijskih sredstava koja ispunjavaju uslove niskog kreditnog rizika
   c) Finansijskih sredstava bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihov kreditni kvalitet

   U Nivou 1. ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka izračunavaju se kao dvanaestomesečni ECL.

2) Nivo obezvređenja 2.

   Sadrži finansijska sredstva sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali nisu umanjena usled kreditnih gubitaka, uključujući početno priznata sredstva opisana iznad.

   U Nivou 2. ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

3) Nivo obezvređenja 3.

   Sadrži finansijska sredstva koja su obezvređena usled kreditnih gubitaka, odnosno u statusu neizvršenja obaveza na datum izveštaja.

   U Nivou 3. ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

POCI imovina – finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja. POCI imovina nije predmet transfera između nivoa, odnosno nezavisno od promene kreditnog kvaliteta klijenta nakon inicijalnog priznavanja POCI imovine, vrši se obračun očekivanih kreditnih gubitaka tokom čitavog veka trajanja finansijskog sredstva. Takođe očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja na datum početnog priznavanja POCI sredstva moraju se uzeti u obzir kod izračuna fer vrednosti sredstva (dok naknadne promene prvobitnog očekivanja dovode do priznavanja ispravki vrednosti usled kreditnih gubitaka samo ukoliko dovode do nižih očekivanja u poređenju sa datumom priznavanja POCI imovine, dok se ona koja dovode do boljih očekivanja u poređenju sa datumom početnog priznavanja priznaju kao povećanja bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva).

2.7.5. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Grupa izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena.

Kada je Grupa prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije prenela sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Grupa angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Grupe, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Grupa morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

2. PREGLED MATERIJALNO ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.7.5. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

U svom redovnom poslovanju u toku trajanja ugovora o kreditima, Grupa može da ponovo pregovara o uslovima ugovora i modifikuje ih. Ovo može da uključuje komercijalne tržišno uslovljene pregovore sa klijentima ili komercijalne pregovore kojima se sprečava ili ublažavaju finansijske teškoće klijenta. Kako bi se očuvala ekonomska suština i utvrdili finansijski efekti takvih modifikacija , Grupa je definisala kriterijume po kojima procenjuje da li su izmenjeni uslovi ugovora suštinski i značajno drugačiji od originalnih. To su promena dužnika, promena valute, uvođenje nekih klauzula koje dovode do promene novčanih tokova tako da plasman nije više SPPI.

Određene izmene ugovora (kao što je reprogram) sa klijentima koji se suočavaju sa finansijskim poteškoćama se ne tretiraju kao značajne sa aspekta prestanka priznavanja jer za cilj imaju poboljšanje verovatnoće naplate ugovorenog novčanog toka od strane banke.

Sa druge strane takve izmene kod klijenata koji se ne suočavaju sa finansijskim poteškoćama, mogu da budu suštinski značajne i da dovedu do prestanka priznavanja. To su sledeći kriterijumi: promena otplatnog plana na način da je prosečna preostala ročnost plasmana izmenjena više od 100% i ne više od dve godine u poređenju sa originalnim ugovorom, promena vremena ili iznosa ugovorenog novčanog toka koja rezultira u promeni sadašnje vrednosti modifikovanog sredstva za više od 10% u odnosu na knjigovodstvenu vrednost plasmana, komercijalni pregovori inicirani zbog izmene tržišnih uslova koji su povoljniji za klijenta kao alternativa refinansiranju.

U slučaju značajnih modifikacija ugovornih uslova (kao što je prethodno navedeno), Grupa prestaje sa priznavanjem starog sredstva i priznaje novo, izmenjeno sredstvo. Ukoliko je dužnik u default-u ili značajna modifikacija dovodi do default-a novo sredstvo ima tretman POCI (kupljeni /plasirani kreditno obezvređen) plasmana.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

2.7.6. Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Grupa radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) reprogrami ili forbearance po definiciji Evropske Agencije za Banke (European Banking Authority).

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije i ne predstavlja restrukturiranje. Rezultat je promenjene situacije na tržištu (kupci, dobavljači, konkurencija) i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastaloj situaciji.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:
- nesposobnošću dužnika da ispunjava ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da banka učini određene ustupke kako bi klijent mogao da servisira ugovorne obaveze.

Nakon izmene uslova, ne smatra se da je kredit dospeo, ali ako nakon restrukturiranja postoji dokaz o obezvređenju potraživanja klijentu se dodeljuje status neizmirenja obaveza. Grupa kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

2.7.7. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Grupa ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaocu, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmene gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksan broj sopstvenih akcija.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

Depoziti i ostale obaveze prema bankama i prema drugim komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.

2. PREGLED MATERIJALNO ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.7. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze (nastavak)

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Ostale obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iskazane su po nominalnoj vrednosti.

2.8. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

2.9. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novčana sredstva na žiro računu Grupe i računima blagajne (dinarske i devizne) i devizna sredstva na računima kod domaćih i stranih banaka sa originalnom ročnošću do 3 meseca.

2.10. Potraživanja i obaveze po osnovu derivata

Derivati su izvedeni finansijski instrumenti ili drugi ugovori koji poseduju tri osnovne karakteristike: njihova vrednost se menja zavisno od promena neka bazične – osnovne vrednosti, ne zahtevaju nikakvo početno neto ulaganje ili se zahteva relativno malo neto ulaganje i izmiruju se na datum u budućnosti. Derivati obuhvataju forward transakcije, valutne swopove, kamatne swopove kao i kamatne opcije. U bilansu stanja se prikazuju u okviru pozicije aktive ukoliko je njihova fer vrednost pozitivna, odnosno u okviru pozicije pasive ukoliko je njihova fer vrednost negativna. Inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a efekti promene fer vrednosti pri naknadnom merenju iskazuju se u bilansu uspeha, u okviru pozicije „Neto dobici/gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata".

2.11. Reverzni repo i Repo poslovi

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti, reverzni repo, se priznaju u bilansu stanja.
Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

Transakcije koje uključuju prodaju hartija od vrednosti po ugovoru o njihovom otkupu na određeni datum u budućnosti predstavljaju „repo ugovore". Hartije od vrednosti prodate u takvim transakcijama se ne prestaju priznavati u bilansu stanja jer Banka zadržava suštinski sve rizike i koristi od vlasništva, jer se hartije od vrednosti otkupljuju po fiksnoj ceni kada se repo transakcija završi.

Novčana sredstva primljena nakon prodaje hartija od vrednosti priznaju se u bilansu stanja uz odgovarajuću obavezu vraćanja pod „Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti".

Razlika između prodajne i otkupne cene tretira se kao rashod kamate i evidentira se u bilansu uspeha na poziciji Rashodi od kamata u okviru pozicije „Neto prihod od kamata" i obračunava se u toku trajanja ugovora. Finansijska sredstva koja Banka prenosi u okviru ugovora o reotkupu ostaju na bilansu stanja Banke. Kategorija merenja prenesenih finansijskih sredstava se ne menja.

2.12. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava. Nematerijalna ulaganja se sastoje od licenci i ostalih nematerijalnih ulaganja.

Korisni vek upotrebe nematerijalnih sredstava se procenjuje kao ograničen ili neograničen.

Nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom trajanja se amortizuju tokom korisnog veka upotrebe. Period i metod amortizacije za nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom upotrebe se proveravaju najmanje jednom godišnje, na kraju finansijske godine.

2. PREGLED MATERIJALNO ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.12. Nematerijalna ulaganja (nastavak)

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe ili očekivanom obrascu potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu se obuhvataju tako što se promeni period ili metod amortizacije i tretiraju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode u cilju smanjenja vrednosti nematerijalnih ulaganja na nulu tokom procenjenog korisnog veka upotrebe, kako sledi:

Licence za softver	u skladu sa ugovorenim rokom korišćenja
Ostala nematerijalna ulaganja	4 - 6 godina

Za licencu koja daje entitetu pravo da koristi intelektualnu svojinu koja je softver, entitet treba da primeni korisni vek za softver (4-6 godina). U određenim okolnostima, korisni vek softvera može iznositi do deset godina.

Ulaganje u centralni informacioni sistem banke se amortizuje na period od 10 godina.

Troškovi amortizacije nematerijalnih sredstava sa ograničenim vekom trajanja se priznaju na teret bilansa uspeha.

Izdaci vezani za održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

2.13. Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

Nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koje se direktno pripisuju nabavci nekretnine, postrojenja i opreme.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji verovatnoća da će Grupa u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nekretnine, postrojenja i opreme, primenom propisanih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	33-50 godina
Kompjuterska oprema	4 do 6 godina
Ostala oprema	5 do 10 godina

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Ulaganja u tuđe nekretnine, postrojenja i opremu amortizuju se shodno vremenu korišćenja istih utvrđenih ugovorom.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

2.14. Obezvređenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Grupe analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i opreme i investicije u zavisna društva Grupe. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

2. PREGLED MATERIJALNO ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.15. Lizing sa aspekta Grupe kao zakupca

Grupa kao zakupac analizira Ugovore o zakupu i utvrđuje da li ispunjavaju zahteve standarda MSFI 16. za priznavanje obaveze po osnovu lizinga i imovine s pravom korišćenja u Bilansu stanja. Sredstva sa pravom korišćenja i obaveza po osnovu lizinga priznaju se na datum početka zakupa.

Sredstva sa pravom korišćenja se početno vrednuje po nabavnoj vrednosti koja predstavlja inicijalnu vrednost obaveza (buduća lizing plaćanja diskontovana na sadašnju vrednost) i sva plaćanja lizing kući nastala pre datuma lizinga umanjena za podsticaje primljene od lizing kuće. Ova procenjena sredstva se naknadno amortizuju od datuma početka do kraja perioda zakupa. Grupa koristi linearnu metodu amortizacije.

Obaveze po osnovu lizinga na dan početka lizinga se vrednuju po sadašnjoj vrednosti budućih lizing plaćanja tokom lizing perioda. Sva plaćanja diskontuju se korišćenjem kamatne stope koja predstavlja implicitnu stopu u zakupu. Ako se ta stopa ne može utvrditi, Banka koristi inkrementalnu stopu zaduživanja - stopu po kojoj se Grupa može zadužiti kod Erste Grupe.

Na dan inicijalnog priznavanja plaćanja po osnovu lizinga obuhvataju: fiksna plaćanja za lizing, varijabilna plaćanja lizinga koja zavise od tržišnih indeksa ili stope, iznose za koje se očekuje da će biti plaćeni u okviru garancije rezidualne vrednosti i plaćanja za lizing u opcionom periodu produženja ako je zakupac procenio da će iskoristiti opcije i plaćanje ugovorne kazne za prevremeno raskidanje ugovora ako period zakupa odražava činjenicu da je zakupac koristio opciju raskida. Nakon toga, knjigovodstveni iznos obaveze po osnovu lizinga uvećava se za kamatu po važećoj diskontnoj stopi, umanjuje za izvršene isplate lizinga i eventualno ponovo procenjuje u skladu sa izmenom lizinga.

Pri proceni lizing perioda Grupa je uključila period bez mogućnosti otkazivanja, opcioni period za produžetak lizinga, ukoliko je zakupac relativno siguran da će iskoristiti tu opciju, period pokriven opcijom za raskid lizinga, ukoliko je zakupac relativno siguran da neće upotrebiti tu opciju, dok u slučaju lizing perioda bez definisanog (određenog) roka primenjen je rok određen u skladu sa najboljom mogućom procenom perioda trajanja zakupa. Kada najbolja moguća procena nije izvodljiva, zbog nedostupnosti podataka, period trajanja zakupa procenjuje se na 5 godina u skladu sa periodom budžetiranja.

2.16. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanje je obaveza koja je neizvesna u pogledu roka i iznosa. Rezervisanja se priznaju i vrše:

- kada Grupa ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja;
- kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i
- kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje predstavlja najbolju procenu izdataka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja. Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida putem storniranja troškova u tekućoj godini odnosno u korist prihoda, ukoliko je rezervisanje formirano u prethodnom periodu.

Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala. Ukoliko je verovatan odliv resursa u budućnosti rezervisanje se priznaje u finansijskim izveštajima. Grupa vrši rezervisanje na teret rashoda za stavke po kreditno rizičnim vanbilansnim stavkama do nivoa potrebnih rezervisanja u skladu sa zahtevima MSFI 9.

Potencijalna sredstva Grupa ne priznaje u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

2. PREGLED MATERIJALNO ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.17. Naknade zaposlenima

(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje – Definisani planovi doprinosa

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Grupa je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Grupa ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Grupa nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije. Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada, evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

(b) Obaveze po osnovu ostalih naknada – Otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Grupa ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju (otpremnina) u iznosu od 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku Republičkog zavoda za Statistiku ili 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Banci u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, odnosno 3 mesečne zarade zaposlenog ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu isplate – u zavisnosti šta je povoljnije za zaposlenog.

Pored toga, u skladu sa kolektivnom ugovorom, Grupa je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade za 10, 20, 30, 40 godina neprekidnog rada u Grupi. Jubilarne nagrade se isplaćuju u visini jedne, dve ili tri prosečne zarade u Banci ostvarene u mesecu koji prethode datumu isplate, zavisno od trajanja neprekidnog rada kod poslodavca.

Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima. Obaveze po osnovu naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava.

Aktuarski dobici i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha kada nastanu, s tim što se aktuarski dobici i gubici po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(c) Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu akumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

d) Podela besplatnih akcija

U okviru programa dodele akcija zaposlenima (Employee Share Program) , svi zaposleni Grupe, koji su bili u radnom odnosu duže od 6 meseci na dan 31. decembra 2024. godine, dobiće besplatne akcije Erste Group Bank AG u iznosu od EUR 350 neto, pod uslovom da godišnja skupština Erste Group Bank AG 2025.godine donese odluku o raspodeli dividende. Grupa je na osnovu broja zaposlenih sa ovim pravom, priznala iznos od RSD 24.472 hiljada u bilansu uspeha u okviru „troškova zarada" kao i obavezu u bilansu stanja pod „Ostalim obavezama".

Svi zaposleni koji su ispunjavali uslove gore navedenim programom, su pored dodele akcija imali mogućnost i da kupe akcije Erste Grupe uz dodatno podsticajno ulaganje od strane Grupe (Investment plus). Dodatno podsticajno ulaganje se odnosi na to da pored akcija koje zaposleni kupi iz sopstvenih sredstava, dobija dodatne besplatne akcije (povlašćeno ulaganje koje Grupa dodeljuje bez naknade kao podsticaj).

Grupa je na ovom osnovu priznala iznos od RSD 12.582 hiljada u bilansu uspeha u okviru „Troškova zarada" kao i obavezu u bilansu stanja pod „Ostalim obavezama.

2. PREGLED MATERIJALNO ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.18. Garancije

U uobičajenom toku poslovanju Grupa odobrava garancije koje se mogu biti plative, činidbene garancije, akreditivi, akcepti menica i drugi poslovi jemstva.

Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje i nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze plaćanja u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Grupe koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuje u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije „Neto rashodi /prihodi po osnovu (umanjenja) obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha". Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija, u zavisnosti od vrste naknade. Grupa određene vrste naknada prihoduje jednokratno, a one koje se naplaćuju za poznat vremenski period se razgraničavaju ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

Činidbene garancije su ugovori koji obezbeđuju kompenzaciju ukoliko druga strana ne ispuni svoju ugovornu obavezu. Takvi ugovori prenose, pored kreditnog i nefinansijske rizike izvršenja. Činidbene garancije se početno priznaju po fer vrednosti, koja se obično dokazuje iznosom primljene naknade. Ovaj iznos se amortizuje ravnomerno tokom trajanja ugovora. Na kraju svakog izveštajnog perioda, ugovori o činidbenim garancijama se odmeravaju u iznosu većem od (i) neamortizovanog iznosa pri početnom priznavanju i (ii) najbolje procene troškova potrebnih za izmirenje ugovora na kraju izveštajnog perioda, diskontovanog na sadašnju vrednost.

2.19. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Grupa preuzima imovinu (kolaterale) kao vid naplate u slučajevima kreditiranja sa problemima u otplati. Osnovni razlozi su omogućavanje kontrole kolaterala i zaštita vrednosti kolaterala na nelikvidnim ili problematičnim tržištima postavljanjem osnove na tržištu i, kao strategija odbrane, strategija protiv gubitka imovine na aukciji po neodgovarajućoj ceni. Konverzija loših plasmana u materijalnu imovinu se takođe vidi kao mera za poboljšanje kontrole troškova po Grupu i za izbegavanje daljeg pogoršanja vrednosti.

Imovina stečene na takav način, može biti klasifikovana kao:

1) Materijalna imovina koju Grupa drži za svoju upotrebu (MRS 16)
2) Investiciona nekretnina (MRS 40)
3) Sredstva stečena naplatom potraživanja (MRS 2)
4) Stalna sredstva namenjena prodaji (MSFI 5)

Imovina stečena naplatom potraživanja evidentira se po kupovnoj ceni u RSD.

Materijalna imovina koju Banka drži za svoju upotrebu i koju koristi Grupa evidentira se po nabavnoj vrednosti i amortizuje se u skladu sa Računovodstvenom politikom Grupe i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad.

Investiciona nekretnina je nekretnina u vlasništvu vlasnika u svrhu generisanja prihoda od zakupa. Originalna investicija se priznaje po nabavnoj ceni i amortizuje se u skladu sa Računovodstvenom politikom Banke i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad.

Sredstva stečena naplatom potraživanja u skladu sa MRS 2 Zalihe se vrednuju po nižoj od sledeće dve vrednosti, nabavne cene / cene koštanja i neto ostvarive vrednosti (cene prodaje umanjenoj za troškove prodaje).

Od datuma bilansa stanja, rukovodstvo Grupe analizira vrednost zaliha po kojima je imovina Grupe obelodanjena. Ukoliko ima naznaka da je neka imovina obezvređena, naplativ iznos imovine se procenjuje kako bi se definisao iznos obezvređenja. Ukoliko je procenjeno da je naplativ iznos imovine niži od vrednosti po kojoj je imovina obelodanjena, postojeća vrednost te imovine se smanjuje na iznos naplative vrednosti.

Sektor upravljanja kreditnim rizicima vrši procenu. Iznosi otpisa zaliha do neto ostvarive vrednosti, kao i gubici zaliha, prepoznaju se kao trošak perioda tokom kojeg je došlo do otpisa i nastanka gubitka.

2. PREGLED MATERIJALNO ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.19. Sredstva stečena naplatom potraživanja (nastavak)

Grupa klasifikuje stalnu imovinu kao **stalna sredstva namenjena prodaji** ako se njena knjigovodstvena vrednost može povratiti prevashodno prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Imovina klasifikovana kao imovina namenjena prodaji mora biti dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju i njena prodaja mora biti verovatna.

Prilikom reklasifikacije dela aktive u stalna sredstva namenjena prodaji sredstva se vrednuju se po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti koju bi ta imovina imala da nije klasifikovana kao namenjena prodaji (nabavnoj vrednosti) i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Ako je knjigovodstvena vrednost niža nastavlja se vrednovanje po knjigovodstvenoj vrednosti, a ako je fer vrednost niža iskazuje se rashod perioda koji predstavlja obezvređenje imovine. Rashod nastao kao rashod od obezvređenja prenosi se na rashod od prodaje ukoliko je sredstvo prodato u istoj godini kada je i reklasifikovano kao sredstvo namenjeno prodaji. Da bi se izvršila reklasifikacija iz kategorije investicione nekretnine u stalna sredstva namenjena prodaji nije dovoljna samo odluka o prodaji nego i kapitalni izdatak prevođenja tog sredstva u sredstvo namenjeno prodaji.

Ne radi se obračun amortizacije pošto ova klasifikacija podrazumeva brzu i izvesnu prodaju.

Ukoliko u toku držanja imovine, nisu više zadovoljeni kriterijumi za klasifikaciju imovine kao namenjene prodaji, treba je reklasifikovati i korigovati njenu knjigovodstvenu vrednost i efekte priznati u bilansu uspeha perioda kad se reklasifikacija desila. Kada stalno sredstvo prestane da se klasifikuje kao sredstvo koje se drži radi prodaje, vrednuje se po nižim od sledećih iznosa:

- njegove knjigovodstvene vrednosti pre nego što je sredstvo klasifikovano kao sredstvo koje se drži radi prodaje, korigovane za amortizaciju koja bi bila priznata da sredstvo nije bilo klasifikovano kao sredstvo koje se drži radi prodaje; i
- njegove nadoknadive vrednosti na dan kada je odlučeno da se ne prodaje.

Nekretnine evidentirane na klasi namenjene prodaji vode se po sadašnjoj vrednosti. Prilikom reklasifikacije neophodno je izračunati iznos amortizacije za period za koji sredstvo nije amortizovano i proknjižiti obračunatu amortizaciju.

2.20. Porezi i doprinosi

(a) Porez na dobit

Tekući porezi

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Grupa tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit preduzeća od 15% utvrđuje se poreskim bilansom Grupe.

Računovodstvena dobit se, da bi se dobio iznos oporezive dobiti, usklađuje za određene trajne razlike i umanjuje za određena ulaganja u toku godine, kao što je prikazano u godišnjem poreskom bilansu koji se predaje u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza.

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Stopa od 15% je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

2. PREGLED MATERIJALNO ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.20. Porezi i doprinosi (nastavak)

(a) Porez na dobit (nastavak)

Odloženi porezi (nastavak)

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, efekata promene računovodstvenih politika na osnovu kojih se vrši korekcija odgovarajućih pozicija u Bilansu stanja do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Grupe korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

(a) SPPI procena

Analiza ispunjenosti da li ugovoreni novčani tok finansijskog sredstva dovodi do povećanja novčanog toka koji je isključivo plaćanje glavnice i kamate (SPPI) što je predmet značajne procene prilikom klasifikacije finansijskog sredstva. Ove procene su ključne prilikom procesa MFSI 9 klasifikacije i merenja jer određuju da li će se sredstvo vrednovati po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVPL), ili u zavisnosti od procene poslovnog modela, po amortizovanoj vrednosti (AC) ili po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat (FVOCI).

Uzimajući u obzir i razmatrajući karakteristike ugovora o kreditima, kao značajne procene je uočeno sledeće: naknada za prevremenu otplatu i neusklađenost kamatne stope i perioda ažuriranja.

Procena da li naknada za prevremenu otplatu kredita može da se smatra razumnom kompenzacijom za rani prekid ugovora (u slučaju celokupne) ili izgubljenu kamatu (u slučaju delimične otplate), se bazira na poređenju nivoa naknade i troškova banke. Za procenu, banka koristi kvantitativni test gde se troškovi porede sa izgubljenom kamatnom marginom i izgubljenim kamatnim diferencijalom zbog smanjenja kamatne stope pri ranom prekidu ili otplati. Procena se radi na nivou portfolija. Adekvatnost naknade se takođe opravdava i kvalitativno na bazi trenutnog tržišnog nivoa naknada i njihove prihvatljivosti od strane regulatora.

Neusklađenost kamatne stope i perioda njenog ažuriranja se odnosi na promenjive kamatne stope kredita gde je referentna kamatna stopa neusklađena u pogledu tenora i perioda ažuriranja (kao što je slučaj kada se 3M EURIBOR usklađuje češće tj svakih mesec dana ili ređe npr svakih 6 meseci) ili je period ažuriranja određen pre početka kamatnog perioda (na primer 3MEURIBOR se ažurira 2 meseca pre puštanja kredita i početka kamatnog perioda). Ovakve slučajeve je potrebno proceniti putem „benčmark testa'' da li ugovoreni (nediskontovani) novčani tok kredita odstupa značajno od „benčmark" kredita (kredita iste ročnosti, istog iznosa, iste valute, ali koji nema neusklađenost kamatne stope). Pragovi materijalnosti za prolazak kvantitativnog benčmark testa su 5% kumulativno odstupanje odnosno 10% periodično odstupanje. Ovaj test se radi na nivou pojedinačnog plasmana na prilikom inicijalnog priznavanja.

Za plasmane koji imaju kamatne stope određene na bazi ''starih" stopa, SPPI usaglašenost se procenjuje na bazi kvalitativnih kriterijuma tako da period između datuma fiksiranja stope i datuma početka kamatnog perioda nije duži od mesec dana.

Prilikom prelaska na MSFI 9, Banka je testirala svoje plasmane koji imaju ugovorene ''stare stope'' kvalitativno kao i nekolicinu plasmana koji imaju ugovorenu neusklađenost kamate sa periodom ažuriranja, kvantitativno i svi plasmani su prošli benčmark test.

Takođe portfolio kredita je testiran u pogledu naknade za prevremenu otplatu.

Rukovodstvo Grupe smatra da svi krediti ispunjavaju SPPI kriterijume.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

(b) Procena poslovnog modela

Za svako finansijsko sredstvo koje je SPPI prilikom inicijalnog priznavanja, Grupa procenjuje da li je ono deo poslovnog modela u kojem se sredstva drže radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, ili oba prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaje, ili nekog drugog poslovnog modela.

Kritičan aspekt u razlikovanju poslovnog modela je učestalost i značajnost prodaja. Može se desiti, da u periodu nakon inicijalnog priznavanja dođe do realizacije novčanog toka na drugačiji način od očekivanog, onda se može činiti da bi drugačiji metod merenja bio više odgovarajući. Prema MSFI 9, takve naknade promene ne dovode nužno do reklasifikacije i ispravke grešaka u prethodnom periodu. Ta informacija može uticati da se poslovni model i metod vrednovanja promeni za nova sredstva.

Grupa, prodaje zbog povećanja kreditnog rizika, prodaje koje su blizu krajnjeg roka dospeća i retke prodaje zbog nekih događaja kao što je izmena zakonske regulative, veće interne reorganizacije, retke krize likvidnosti i sl, ne smatra kao suprotne postavljenom poslovnom modelu prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.

Grupna je procena da svi krediti zadovoljavaju poslovni model držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.

Poslovni modeli Grupe:

Poslovni model Corporate - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)
Svi krediti i potraživanja drže se da bi se prikupili ugovoreni novčani tokovi (glavnica i kamata) tokom ukupnog trajanja plasmana tj. do dospeća. Trgovanja plasmanima nema, odnosno nema plasiranja kredita u cilju prodaje istih i ostvarivanja dobiti po osnovu razlike u ceni.

Poslovni model Real estate - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)
Svi krediti i potraživanja odobravaju se sa ciljem prikupljanja novčanih tokova tokom trajanja plasmana. Osnovna razlika u odnosu na korporativne kredite je u tome sto se krediti odobravaju za realizaciju posebnih projekata , dakle odobravaju se posebnim (SPV) preduzećima osnovanih samo u svrhu realizacije konkretnog projekta. Sama otplata bazira se isključivo na prihodima od projekta koji je predmet finansiranja.

Poslovni model Retail - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)
Svi krediti i potraživanja drže se da bi se prikupili ugovoreni novčani tokovi (glavnica i kamata) tokom ukupnog trajanja plasmana tj. do dospeća. Trgovanja plasmanima nema, odnosno nema plasiranja kredita u cilju prodaje istih i ostvarivanja dobiti po osnovu razlike u ceni.

Poslovni model Treasury - Dužničke hartije od vrednosti: Hold to Sell (FVPL metod vrednovanja)
Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti upravlja se radi ostvarivanja zarade u vidu razlike u ceni.

Poslovni model ALM - Dužničke hartije od vrednosti: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)
Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti, u poslovnom modelu "držati radi prikupljanja" ("HtC"), upravlja se radi ostvarivanja tokova gotovina prikupljanjem ugovornih novčanih tokova. Ostvarivanje razlike u ceni nije cilj, niti priroda ovog poslovnog modela.

Poslovni model ALM - Dužničke hartije od vrednosti: Hold and Sell (FVOCI metod vrednovanja)
Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti u poslovnom modelu "držati za prikupljanje i prodaju" ("H&S") upravlja se radi ostvarivanja tokova gotovina prikupljanjem ugovornih novčanih tokova, ali i prodajom finansijskih sredstava kao i ostvarenjem razlike u ceni.

(c) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Model očekivanog kreditnog gubitka je baziran na prosuđivanju jer se zahteva procena značajnog povećanja kreditnog rizika i merenje očekivanih gubitaka bez nekih detaljnijih smernica. U pogledu značajnog povećanja kreditnog rizika, Grupa je odredila specifična pravila za procenu koja obuhvataju kvantitativne i kvalitativne kriterijume. Merenje očekivanog kreditnog gubitka uključuje kompleksne modele koji se oslanjaju na istorijske podatke o verovatnoći default-a i stopama gubitka, njihovoj ekstrapolaciji u slučaju nedovoljnih kada ne postoji dovoljno podataka, individualne procene novčanih tokova prilagođenih kreditnim gubicima, i verovatnoće ostvarenja scenarija uključujući forward–looking informacije.

Detaljna obelodanjivanja identifikacije značajnog povećanja kreditnog rizika, uključujući kolektivnu, individualnu procenu, tehnike predviđanja koje se koriste za merenje očekivanog gubitka i definicije defaulta, i ostali aspekti procene kreditnog rizika su dati u Napomeni 35.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

(d) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrednost finansijskih instrumenta koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

Detaljnije obelodanjivanje se nalaze u Napomeni 35.4 (Tržišni rizici) i 35.10 (Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza).

(e) Rezervacije za sudske sporove

Grupa, kao i drugi privredni subjekti, vodi sporove koji proističu iz uobičajenog redovnog poslovanja, a odnose se na privredna, ugovorna i radna pitanja.

Prilikom izdvajanja rezervacija Grupa procenjuje verovatnoću bilo kakvih negativnih ishoda po ovim sporovima, kao i obim verovatnih i razumnih procenjenih gubitaka, a za one sa verovatnim negativnim ishodom, izdvaja rezervacije u visini zahteva klijenta, u delu za koji procenjuje da bi mogao biti osnovan, uvećanog za zateznu kamatu, troškove advokata i sudske troškove

Ishod sporova procenjuje se na osnovu brižljive analize svih činjenica u konkretnom sporu, na osnovu mišljenja pravne službe, aktuelne sudske prakse, mišljenja eksternih pravnih savetnika, a u zavisnosti od toga da li obaveza proističe kao rezultat prošlih događaja, da li je verovatno da će Banka biti u obavezi da plati i da li se iznos plaćanja može pouzdano proceniti.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za priznavanje rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva ekonomskih resursa veoma mala. Napomena 36(b) obelodanjuje informacije o potencijalnim obavezama Grupe u vezi sa sudskim sporovima.

(f) Procena lizing obaveze i sredstva sa pravom korišćenja u skladu sa MSFI 16

MSFI 16 uvodi model priznavanja lizinga u bilansu stanja za korisnike lizinga. Korisnik lizinga priznaje pravo korišćenja sredstva i odgovarajuću obavezu za lizing plaćanja u bilansu stanja. Postoje izuzeci od ovog principa, koji se mogu primeniti za kratkoročne lizinge i lizing sredstva malih vrednosti. Procene koje Grupa koristi prilikom merenja obaveza po osnovu finansijskog lizinga i sredstava sa pravom korišćenja odnose se pre svega na:

- Klasifikaciju ugovora koji podležu MSFI 16
- Određivanje lizing perioda – dužine trajanja ugovora koji podležu MSFI 16 (uključujući ugovore sa neodređenim trajanjem kao i ugovore koji mogu biti produženi)
- Određivanje stopa amortizacije
- Određivanje kamatnih stopa koje će se primenjivati za diskontovanje budućih novčanih tokova

Prilikom inicijalnog priznavanja ugovora o lizingu Grupa koristi jedinstveni model obračuna za zakupe u skladu sa MSFI 16. Zakupac priznaje imovinu sa pravom korišćenja i predstavlja njeno pravo da koristi osnovnu imovinu i obavezu zakupa koja predstavlja njenu obavezu za plaćanje lizinga.

Za svaki ugovor o zakupu se procenjuje da li sadrži zakup, tj. da li ugovor nosi pravo na kontrolu korišćenja identifikovane imovine u ugovorenom periodu u zamenu za naknadu.

Obaveza za lizing se inicijalno meri po sadašnjoj vrednosti plaćanja zakupnina koje nisu plaćene na datum početka primene, diskontovana korišćenjem kamatne stope implicitne u zakupu ili, ako se stopa ne može lako utvrditi, stopa zaduživanja zakupca.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

(f) Procena lizing obaveze i sredstva sa pravom korišćenja u skladu sa MSFI 16 (nastavak)

Utvrđivanje inkrementalne stope zaduživanja za zakup nepokretne imovine zasniva se na stopi koja se lako može uočiti. Takva stopa predstavlja prihod od imovine koji odražava godišnji povrat koji se očekuje na imovini (stopa kapitalizacije). Za određivanje inkrementalne stope za pozajmljivanje za imovinu u Erste Grupi primenjen je pojednostavljeni pristup koji koristi stope finansiranja/refinansiranja.

Inkrementalna stopa pozajmljivanja se utvrđuje na osnovu specifične tržišne stope za potpuno obezbeđenu pozajmicu i određenog dodatka koji predstavlja neobezbeđen deo duga koji bi obično bio korišćen za finansiranje sticanja sredstava sa pravom korišćenja.

Komponenta A: „tržišna stopa" (obezbeđeno, 70% od vrednosti)

Tržišna stopa izvedena je iz postojećih podataka Grupe iz delatnosti odobravanja kredita i trebalo bi da predstavi specifičnu stopu zaduživanja u zavisnosti od perioda zakupa, kreditne sposobnosti i bazne stope EURIBOR – ostale komponente kao što su trošak kapitala i dr. što sve može da bude uključeno u određivanje tržišne stope, koja je "van dohvata ruke".

Ova stopa pretpostavlja potpunu obezbeđenost. Prema principima pozajmljivanja Grupe maksimalna vrednost pozajmice iznosi 70% od nominalne vrednosti.

Komponenta B: deo stope koji se odnosi na pojedinačne stavke imovine (neobezbeđena, 30% od vrednosti)

Kvalitet pojedinačne imovine direktno utiče na iznos dodatka na postojeću obezbeđenu tržišnu stopu. Izračun dodatka za neobezbeđeni deo pozajmice dobija se upoređivanjem neobezbeđenih sa obezbeđenim instrumentima refinansiranja, pri čemu oba instrumenta imaju sličan rok. Razlika između ova dva instrumenta predstavlja dodatak tržišnoj stopi čiji raspored će biti zasnovan na kvalitetu pojedinačne imovine.

Diskontna stopa - inkremetalna stopa pozajmljivanja	**31.12.2024.**
Prosečna ponderisana diskonta stopa-objekti	**4,92%**
Prosečna ponderisana diskonta stopa-vozila	**3,74%**

(g) Činidbene garancije se tretiraju kao obaveze po kreditu.

Grupaje analizirala izdate ugovore o činidbenim garancijama kako bi procenila ispunjavaju li definiciju ugovora o osiguranju u delokrugu MSFI-ja 17. Zaključak je da određeni ugovori o činidbenim garancijama izlažu Grupu isključivo kreditnom riziku podnosioca zahteva jer (i) svi ugovori zahtevaju od kupaca koji podnose zahtev za garanciju da u potpunosti obeštete svoje obaveze kako bi obeštetili Banku kao izdavaoca i (ii) ne postoje scenariji s komercijalnom sadržajem u kojima bi Grupa morala platiti značajne dodatne iznose imaocima takvih garancija. Shodno tome, Grupa ove ugovore vodi kao obaveze po kreditu u skladu s MSFI 9.

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	2024.	U RSD hiljada 2023.
Prihodi od kamata		
– Sektor finansija i osiguranja	761.792	652.295
– Javni nefinansijski sektor	863.461	771.365
– Sektor privrednih društava	9.921.229	8.264.673
– Sektor preduzetnika	379.829	313.180
– Javni sektor	2.646.174	2.336.084
– Sektor stanovništva	9.458.146	9.770.985
– Sektor stranih lica	1.629.874	465.192
– Sektor domaćinstava i poljoprivrednih proizvođača	12.698	11.968
– Sektor drugih pravnih lica	196.392	198.222
Ukupno	**25.869.595**	**22.783.964**
Rashodi kamata		
– Sektor finansija i osiguranja	(1.766.816)	(2.251.956)
– Javni nefinansijski sektor	(69.017)	(31.667)
– Sektor privrednih društava	(3.553.967)	(2.749.653)
– Sektor preduzetnika	(24.660)	(18.913)
– Javni sektor	(57.992)	(57.355)
– Sektor stanovništva	(1.382.939)	(952.355)
– Sektor stranih lica	(2.356.876)	(1.631.948)
– Sektor domaćinstava i poljoprivrednih proizvođača	(710)	(1.486)
– Sektor drugih pravnih lica	(57.524)	(78.431)
Ukupno	**(9.270.501)**	**(7.773.764)**
Neto dobitak po osnovu kamata	**16.599.094**	**15.010.200**

Na rast pozicije prihoda i rashoda od kamata u najvećoj meri je uticalo poslovanje sa derivatima sa Erste Grupom.

Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako sledi:

	2024.	U RSD hiljada 2023.
Prihodi od kamata		
Po osnovu kredita	20.232.070	19.531.265
Po obaveznoj rezervi	208.000	153.189
Po osnovu depozita	184.560	2.326
po osnovu HoV	2.651.095	2.322.942
Po osnovu ostalih plasmana	2.593.870	774.242
Ukupno	**25.869.595**	**22.783.964**
Rashodi kamata		
Po osnovu kredita	(2.544.434)	(2.349.205)
Po osnovu depozita	(5.552.480)	(4.779.836)
Po osnovu lizinga MSFI 16	(78.679)	(46.024)
Ostali rashodi kamata	(1.094.908)	(598.699)
Ukupno	**(9.270.501)**	**(7.773.764)**
Neto prihod po osnovu kamata	**16.599.094**	**15.010.200**

5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2024.	U RSD hiljada 2023.
Prihodi od naknada i provizija		
Kreditni poslovi	348.544	160.690
Hartije od vrednosti	85.153	32.171
Garancijski i drugi poslovi jemstva	642.004	445.469
Poslovi platnog prometa i poslovi sa platnim karticama	3.091.843	3.104.613
Kupoprodaja stranih sredstava plaćanja	1.110.893	779.534
Ostale naknade i provizije	1.972.457	1.191.080
Ukupno	**7.250.894**	**5.713.557**
Rashodi od naknada i provizija		
Kreditni poslovi	(56.628)	(139.597)
Hartije od vrednosti	(59.926)	(19.383)
Garancijski i drugi poslovi jemstva	(1.442)	(740)
Poslovi platnog prometa i poslovi sa platnim karticama	(1.263.770)	(1.145.188)
Kupoprodaja stranih sredstava plaćanja	(43.765)	(24.969)
Ostale naknade i provizije	(613.810)	(503.307)
Ukupno	**(2.039.341)**	**(1.833.184)**
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	**5.211.553**	**3.880.373**

6. NETO (GUBITAK)/ DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

	2024.	U RSD hiljada 2023.
Prihod od promene vrednosti imovine i obaveza		
Prihodi od promene vrednosti ostalih derivata	2.099.185	1.719.676
Prihodi od promene vrednosti finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	30.382	18.491
Ukupno	**2.129.567**	**1.738.167**
Rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza		
Rashodi po osnovu promene vrednosti ostalih derivata	(2.103.982)	(1.599.970)
Rashodi po osnovu promene vrednosti finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(8.686)	(2.116)
Rashodi po osnovu promene vrednosti finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(37.848)	(8.272)
Ukupno	**(2.150.516)**	**(1.610.358)**
Neto (gubitak) /dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	**(20.949)**	**127.809**

7. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINASIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

	2024.	U RSD hiljada 2023.
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata		
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	52.499	24.876
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	3.386
Ukupno	**52.499**	**28.262**
Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata		
Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(13.289)	(9.176)
Ukupno	**(13.289)**	**(9.176)**
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	**39.210**	**19.086**

8. NETO DOBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

	2024.	U RSD hiljada 2023.
Prihodi po osnovu zaštite od rizika		
Prihodi od promene vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika promena cena na malo	-	169
Ukupno	**-**	**169**
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	**-**	**169**

9. NETO RASHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	2024.	U RSD hiljada 2023.
Pozitivne kursne razlike	2.486.486	4.910.451
Negativne kursne razlike	(2.259.240)	(4.701.681)
Pozitivni efekti ugovorene valutne klauzule	194.570	133.288
Negativni efekti ugovorene valutne klauzule	(423.397)	(398.733)
Neto (rashod) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	**(1.581)**	**(56.675)**

10. NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	2024.	U RSD hiljada 2023.
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	8.212.457	10.166.831
Prihodi od ukidanja umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	2.959	29.539
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	775.805	855.794
Dobici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	1.623	2.087
Ukupno	**8.992.844**	**11.054.251**
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Rashodi indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(9.398.151)	(11.610.900)
Rashodi po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(1.152)	(17.139)
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	(842.127)	(668.768)
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	(558.866)	(1.273.023)
Ukupno	**(10.800.296)**	**(13.569.830)**
Neto (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	**(1.807.452)**	**(2.515.579)**

Narodna banka Srbije je donela Odluku o privremenom ograničenju kamatnih stopa kod ugovora o kreditu zaključenih sa korisnikom – fizičkim licem („Službeni glasnik RS'', broj 102 od 23. decembra 2024.godine) kojom je ograničila kamatnu stopu za dužnike koji su korisnici kredita s promenljivom kamatnom stopom.

Ovom Odlukom je dužnicima privremeno, na period od 12 meseci, ograničena nominalna kamatna stopa i to za korisnike stambenih kredita na 5%, a za sve druge kredite u dinarima na 14,75% odnosno na 7,05% za kredite u dinarima indeksirane u stranoj valuti i kredite u stranoj valuti.

Grupa je sprovela analizu svog portfolija kredita i utvrdila da se postavljeno ograničenje kamatne stope primenjuje samo na portfolio stambenih kredita. U tom smislu, Grupa je ostvarila gubitke po osnovu modifikacije u iznosu od RSD 558.866 hiljada .

10.a NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)

U RSD hiljada

	2024.	2023.
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
– hartije od vrednosti (Napomena 20)	(2.527)	(90.032)
– krediti i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija (Napomena 21)	(7.353)	(19.506)
- krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	(4.329.951)	(4.881.109)
– ostala sredstva (Napomena 26)	(125.907)	(113.149)
	(4.465.738)	**(5.103.796)**
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 30)	(288.404)	(290.718)
Ukupno (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	**(4.754.142)**	**(5.394.514)**
Prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:	-	-
– hartije od vrednosti (Napomena 20)	13.988	126.918
– krediti i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija (Napomena 21)	20.409	5.750
- krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	3.937.797	4.360.517
– ostala sredstva (Napomena 26)	69.106	85.955
	4.041.300	**4.579.140**
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 30)	292.630	565.044
Ukupno prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	**4.333.930**	**5.144.184**
Neto (rashodi) po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	**(420.212)**	**(250.330)**

11. NETO DOBITAK(GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

	2024.	U RSD hiljada 2023.
Dobici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Dobitak prestanak priznavanja	6	19
Ukupno:	**6**	**19**
Gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Gubitak prestanak priznavanja	-	(46.852)
Ukupno:	**-**	**(46.852)**
Neto dobici/(gubici) od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	**6**	**(46.833)**

12. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2024.	U RSD hiljada 2023.
Prihodi od konsultantskih usluga	3.162	9.490
Prihodi od zakupnina	7.362	7.731
Prihodi od IT usluga	11.076	11.671
Ostali prihodi	204.419	124.160
Prihodi od dividende i ostali prihodi od učešća	57.545	44.569
Ukupno	**283.564**	**197.621**

13. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNI RASHODI

	2024.	U RSD hiljada 2023.
Troškovi neto zarada i naknada zarada	2.422.418	2.274.103
Troškovi poreza i doprinosa na zarade na teret zaposlenog	902.235	855.668
Troškovi otpremnina, jubilarnih nagrada, bonusa i regresa	502.320	369.456
Ostali lični rashodi	87.277	128.523
Prihodi od ukidanja rezervisanja (Napomena 30)	-	(18)
Rashodi rezervisanja po osnovu otpremnina i druga rezervisanja (Napomena 30)	60.451	48.592
Ukupno	**3.974.701**	**3.676.324**

14. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	2024.	U RSD hiljada 2023.
Troškovi amortizacije:		
– osnovnih sredstava (Napomena 23)	1.148.454	806.232
– investicionih nekretnina (Napomena 23)	2.517	2.517
– nematerijalnih ulaganja (Napomena 23)	574.965	316.886
Ukupno	**1.725.936**	**1.125.635**

15. OSTALI PRIHODI

	U RSD hiljada	
	2024.	**2023.**
Prihodi od naplate otpisanih potraživanja	349.151	308.824
Prihodi od ukidanja rezervisanja za sudske sporove (Napomena 31)	99.008	111.644
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	32.604	-
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih ostalih rezervisanja	3.795	8.813
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalne imovine	1.112	25.052
Ostali prihodi	277.527	306.058
Ukupno	**763.197**	**760.391**

16. OSTALI RASHODI

	U RSD hiljada	
	2024.	**2023.**
Profesionalne usluge	3.106.225	3.376.792
Donacije i sponzorstva	31.830	36.041
Reklama i propaganda	275.954	277.754
PTT i telekomunikacione usluge	88.590	97.778
Premije osiguranja	726.790	652.235
Troškovi zakupa	102.006	92.196
Troškovi materijala	200.591	180.156
Troškovi poreza i doprinosa	165.448	242.994
Održavanje osnovnih sredstava i informatičkog softvera	603.369	659.928
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	15.443	327
Doprinosi na zarade na teret poslodavca	449.173	423.684
Dnevnice i putni troškovi	122.143	118.676
Obuke i savetovanja	46.702	43.733
Rashodi rezervisanja za sudske sporove (Napomena 30)	21.291	124.303
Rashodi po osnovu otpisa	98.668	1.591
Ostali rashodi	312.407	213.062
Ukupno	**6.366.630**	**6.541.250**

17. POREZ NA DOBITAK

(a) Komponente poreza na dobit

	Erste Banka	**Erste Leasing**	**Erste Banka**	**Erste Leasing**
				U RSD hiljada
	31.12.2024.	**31.12.2024**	**31.12.2023.**	**31.12.2023.**
Tekući porez na dobit	(823.742)	(135.144)	(394.675)	(77.634)
Dobitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	-	21.538	-	16.185
Gubitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	(22.696)	-	(17.837)	-
Ukupno	**846.438**	**(113.606)**	**(412.512)**	**(61.449)**

17. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda gubitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

U RSD hiljada

	Erste Banka	Erste Leasing	Erste Banka	Erste Leasing
	31.12.2024.	**31.12.202 4.**	**31.12.2023.**	**31.12.2023.**
Dobit pre oporezivanja	**8.789.694**	**209.680**	**5.959.586**	**73.766**
Porez na dobit po stopi od 15%	**1.318.454**	**31.452**	**893.938**	**11.065**
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	(23.752)	103.692	(18.297)	66.171
Poreski efekti neoporezivih prihoda (kamate na HOV čiji je izdavalac RS, autonomna pokrajina, jedinica LS ili NBS)	(462.328)	-	(474.281)	-
Ostalo	14.064	(21.538)	11.152	(15.787)
Ukupan poreski rashod/(prihod) iskazan u bilansu uspeha	**846.438**	**113.606**	**412.512**	**61.449**
Efektivna poreska stopa	9,63%	54,2%	6,92%	83,3%

(c) Komponente odloženog poreza

	Erste Banka		Erste Leasing	
	na dan 31. decembar 2024 iznos privremene razlike	**iznos odloženog poreza**	**na dan 31. decembar 2024 iznos privremene razlike**	**iznos odloženog poreza**
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	192.122	28.818	15.014	2.253
odbitna privremena razlika po osnovu prenetih poreskih gubitaka iz prethodnih godina- odložena poreska sredstva	97.128	14.569	75.396	11.309
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove- odložena poreska sredstva	632.529	94.879	7.562	1.135
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	224.133	33.620	1.335	200
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- odložena poreska sredstva	209.222	31.383	(1.747)	(262)
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije-aktuarski dobitak- odložene poreske obaveze	83.431	12.515	-	-
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja državne HoV- odložene poreske obaveze	(3.106)	(465)	523	78
Ukupno stanje na dan 31. decembar 2024.	**1.435.459**	**215.319**	**98.083**	**14.713**

17. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

(c) Komponente odloženog poreza (nastavak)

	Erste Banka		Erste Leasing	
	na dan 31. decembar 2023 iznos privremene razlike	**iznos odloženog poreza**	**na dan 31. decembar 2023 iznos privremene razlike**	**iznos odloženog poreza**
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	172.388	25.858	(1.404)	(210)
Odbitna privremena razlika po osnovu prenetih poreskih gubitaka iz prethodnih godina- odložena poreska sredstva	372.689	55.903	523	78
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove- odložena poreska sredstva	893.209	133.981	15.115	2.267
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	171.509	25.726	8.590	1.288
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- odložena poreska sredstva	172.204	25.831	1.460	218
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije-aktuarski dobitak- odložene poreske obaveze	42.142	6.321	(1.391)	(208)
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja državne HoV- odložene poreske obaveze	(4.914)	(737)	101.210	15.182
Ukupno stanje na dan 31. decembar 2023.	**1.819.227**	**272.884**	**22.894**	**3.433**

(d) Promene na odloženim porezima

	Erste Banka	Erste Leasing	Erste Banka	Erste Leasing
				U RSD hiljada
	31.12.2024.	**31.12.2024.**	**31.12.2023.**	**31.12.2023.**
Stanje odloženih poreskih sredstava/obaveza na dan 1.januar	272.884	18.615	342.595	2.491
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist bilansa uspeha	(22.696)	21.539	(17.837)	16.185
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist kapitala	(34.869)	(53)	(51.874)	(61)
Stanje odloženih poreskih sredstava na dan 31. decembar	**215.319**	**40.101**	**272.884**	**18.615**

Grupa je u Napomeni 17 prikazala podatke iz poreskog bilansa pojedinačnih lica imajući u vidu da Banka, kao matično pravno lice, ne vrši poresko konsolidovanje u skladu sa članom 55. Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

18. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

U RSD hiljada

	31.12.2024.	**31.12.2023.**
U dinarima		
Žiro račun	33.110.740	26.206.162
Gotovina u blagajni	5.816.034	4.125.952
Depoziti viškova likvidnih sredstava	-	5.000.000
Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava kod Centralne banke	-	2.188
	38.926.774	**35.334.302**
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni	2.977.038	2.804.997
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	26.060.388	22.161.062
	29.037.426	**24.966.059**
Bruto gotovina i sredstva kod centralne banke	**67.964.200**	**60.300.361**
Minus: Ispravka vrednosti	(4.463)	(1.295)
Stanje na dan 31. decembra	**67.959.737**	**60.299.066**

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS", br. 76/2018 i u skladu sa Odlukom o izmenama Odluke o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS", br. 77/2023 prema kojoj su banke dužne da obračunavaju dinarsku obaveznu rezervu po stopi od 7% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenom ročnošću do dve godine, odnosno po stopi od 2% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenom ročnošću preko dve godine, u toku jednog kalendarskog meseca.

Grupa je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve na svom žiro-računu.

Obračunata dinarska obavezna rezerva čiji nivo se morao održavati na stanju žiro računa u periodu od 18. decembra 2024. godine do 17. januara 2025. godine iznosila je RSD 29.081.009 hiljade.

Narodna banka Srbije plaća kamatu na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve po kamatnoj stopi u visini 0,75% na godišnjem nivou.

Obavezna devizna rezerva predstavlja minimalnu rezervu u stranoj valuti izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS", br. 76/2018 i u skladu sa Odlukom o izmenama Odluke o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS", br. 77/2023 prema kojoj su banke dužne da obračunavaju deviznu obaveznu rezervu po stopi od 23% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenom ročnošću do dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenom ročnošću do dve godine po stopi od 100%. Zatim po stopi od 16% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenom ročnošću preko dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenom ročnošću preko dve godine u toku jednog kalendarskog meseca po stopi od 100%.

Obračunata devizna obavezna rezerva za obračunski period od 18. decembra 2024. godine do 17. januara 2025. godine iznosila je EUR 222.833 hiljade.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve, Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

19. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

	31.12.2024.	U RSD hiljada 31.12.2023.
U dinarima		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
– fer vrednost derivata namenjenih trgovanju (FVTPL)	15.434	69.843
	15.434	**69.843**
U stranoj valuti		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
– fer vrednost derivata namenjenih trgovanju (FVTPL)	676.605	602.561
	676.605	**602.561**
Stanje na dan 31. decembra	**692.039**	**672.404**

20. HARTIJE OD VREDNOSTI

	31.12.2024.	U RSD hiljada 31.12.2023.
U dinarima		
Dužničke hartije od vrednosti		
– obveznice (AC)	46.287.723	42.934.941
– obveznice (FVTPL)	381.876	65.830
– obveznice (FVTOCI)	5.445.972	5.325.953
Vlasničke hartije od vrednosti		
– učešća u kapitalu (FVTPL)	19.537	19.597
	52.135.108	**48.346.321**
U stranoj valuti		
Dužničke hartije od vrednosti		
– obveznice (AC)	6.202.597	4.072.625
– obveznice (FVTPL)	1.823.394	3.702.354
– obveznice (FVTOCI)	6.197.486	2.502.095
Vlasničke hartije od vrednosti		
– ostale HOV raspoložive za prodaju - VISA akcije (FVTOCI)	174.576	133.687
	14.398.053	**10.410.761**
Ukupno hartije od vrednosti	**66.533.161**	**58.757.082**
Minus: Ispravka vrednosti (AC)	(16.345)	(27.757)
Stanje na dan 31. decembra	**66.516.816**	**58.729.325**

Hartije od vrednosti namenjene trgovanju (FVTPL) su raspoređene u nivo vrednovanja 1 u iznosu od RSD 1.240 hiljada dok su u nivo vrednovanja 2 u iznosu od RSD 2.204.031 hiljada. Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća (HTM) su raspoređene u nivo vrednovanja 1 u iznosu od RSD 24.175.124 hiljada dok su u nivo 2 vrednovanja u iznosu od RSD 28.315.196 hiljada. Hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz kapital (FVOCI) su raspoređene u nivo vrednovanja 1 u iznosu od RSD 8.058.281 hiljada dok su u nivo vrednovanja 2 u iznosu od RSD 3.585.177 hiljada.

Sve navedene dužničke hartije od vrednosti koje se odnose na obveznice Republike Srbije se kotiraju na berzi.

20. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

Promene na računima ispravki vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada

	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Kursne razlike	Stanje na kraju perioda
Promene ispravki vrednosti finansijskih sredstava							
Stage 1	**27.757**	**152**	**(387)**	**2.375**	**(13.601)**	**49**	**16.345**
Druga preduzeća	1.132	-	-	1.969	-	(1)	3.100
Javni sektor	26.625	152	(387)	406	(13.601)	50	13.245
UKUPNO	**27.757**	**152**	**(387)**	**2.375**	**(13.601)**	**49**	**16.345**

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	31. decembra 2024.			31. decembra 2023.		
	Kratkoročni	**Dugoročni**	**Ukupno**	**Kratkoročni**	**Dugoročni**	**Ukupno**
U dinarima						
Opozivi depoziti i krediti	15.001.875	-	**15.001.875**	19.014.671	-	**19.014.671**
Dati krediti	87	671	**758**	44	521	**565**
Dati depoziti	15.011	-	**15.011**	12.000	-	**12.000**
	15.016.973	**671**	**15.017.644**	**19.026.715**	**521**	**19.027.236**
U stranoj valuti						
Devizni računi	1.163.089	-	**1.163.089**	606.939	-	**606.939**
Opozivi depoziti i krediti	14.284.134	-	**14.284.134**	-	-	**-**
Dati krediti	181	73.963	**74.144**	52.283	11	**52.294**
Dati depoziti	377.959	-	**377.959**	96.262	-	**96.262**
Ostali plasmani	157.254	-	**157.254**	76.055	-	**76.055**
	15.982.617	**73.963**	**16.056.580**	**831.539**	**11**	**831.550**
Bruto krediti i potraživanja	**30.999.590**	**74.634**	**31.074.224**	**19.858.254**	**532**	**19.858.786**
Minus: Ispravka vrednosti			(7.138)			(20.210)
Krediti i potraživanja od banaka i finansijskih organizacija			**31.067.086**			**19.838.576**

Krediti sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

Povećanje kredita po repo transakcijama u stranoj valuti u iznosu od RSD 14,3 milijardi je imalo najveći uticaj na povećanje pozicije kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija.

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita po nivoima obezvređenja

U RSD hiljada

	Bruto knjigovodstvena vrednost					Ispravka vrednosti				
	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	Finansijski instrumenti kojima se trguje	Ukupno	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	Ukupno
U dinarima										
Centralna banka	15.001.875	-	-	-	15.001.875	(1.112)	-	-	-	(1.112)
Društva za osiguranje	279	48	-	-	327	(3)	(7)	-	-	(10)
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	1	423	7	-	431	-	(16)	(6)	-	(22)
Strane banke	15.011	-	-	-	15.011	(75)	-	-	-	(75)
	15.017.166	**471**	**7**	**-**	**15.017.644**	**(1.190)**	**(23)**	**(6)**	**-**	**(1.219)**
U stranoj valuti										
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	(897)	-	-	-	(897)
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osigruranju	198.518	-	-	-	198.518	(926)	-	-	-	(926)
Strane banke	15.820.501	-	-	37.561	15.858.062	(4.096)	-	-	-	(4.096)
	16.019.019	**-**	**-**	**37.561**	**16.056.580**	**(5.919)**	**-**	**-**	**-**	**(5.919)**
Ukupno	**31.036.185**	**471**	**7**	**37.561**	**31.074.224**	**(7.109)**	**(23)**	**(6)**	**-**	**(7.138)**

Krediti sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

b) Transfer izloženosti po kreditima i potraživanjima od banaka i drugih finansijskih organizacija po nivoima obezvređenja

	Bruto knjigovodstvena vrednost					
	Transfer između Nivo 1 i Nivo 2		Transfer između Nivo 2 i Nivo 3		Transfer između Nivo 1 i Nivo 3	
	U Nivo 2 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 2	U Nivo 3 iz Nivo 2	U Nivo 2 iz Nivo 3	U Nivo 3 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 3
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	**12**	**4.681**	**-**	**-**	**-**	**-**
Ukupno	**12**	**4.681**	**-**	**-**	**-**	**-**

c) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine, je sledeća:

	U RSD hiljada	
	31.12.2024.	**31.12.2023.**
Bez utvđenog roka dospeća	1.698.581	831.431
Do 30 dana	29.301.009	19.026.671
Od 3 do 12 meseci	-	-
Preko 1 godine	74.634	684
	31.074.224	**19.858.786**

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

d) Promene ispravki vrednosti i rezervisanja finansijskih sredstava

U RSD hiljada

	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Promena po osnovu kursnih razlika	Stanje na kraju perioda
Promene ispravki vrednosti finansijskih sredstava							
Stage 1	**19.455**	**6.308**	**(7.264)**	**1.024**	**(12.396)**	**(18)**	**7.109**
Banke u zemlji	99	66	(165)	-	-	-	-
Centralna banka	4.844	1.112	(4.844)	-	-	-	1.112
Društva za osiguranje	6	1	-	-	(4)	-	3
Finansijski lizing	2.219	897	(2.219)	-	-	-	897
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	12.166	410	(3)	750	(12.378)	(19)	926
Strane banke	121	3.822	(33)	274	(14)	1	4.171
Stage 2	**753**	**15**	**-**	**3**	**(749)**	**1**	**23**
Društva za osiguranje	-	7	-	-	-	-	7
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	753	8	-	3	(749)	1	16
Strane banke	-	-	-	-	-	-	-
Stage 3	**2**	**-**	**-**	**3**	**-**	**1**	**6**
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	2	-	-	3	-	1	6
UKUPNO	**20.210**	**6.323**	**(7.264)**	**1.030**	**(13.145)**	**(16)**	**7.138**

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

U RSD hiljada

	31.12.2024.			31.12.2023.		
	Kratkoročni	**Dugoročni**	**Ukupno**	**Kratkoročni**	**Dugoročni**	**Ukupno**
U dinarima						
Dati krediti	10.734.265	64.479.383	**75.213.648**	4.304.821	54.677.351	**58.982.172**
Ostali plasmani	11.251.856	15.119.712	**26.371.568**	8.507.147	13.777.059	**22.284.206**
	21.986.121	**79.599.095**	**101.585.216**	**12.811.968**	**68.454.410**	**81.266.378**
U stranoj valuti						
Dati krediti	13.487.484	148.751.136	**162.238.620**	10.594.580	161.595.652	**172.190.232**
Ostali plasmani	1.129.736	446.894	**1.576.630**	836.378	1.037.940	**1.874.318**
	14.617.220	**149.198.030**	**163.815.250**	**11.430.958**	**162.633.592**	**174.064.550**
Bruto krediti i potraživanja	**36.603.341**	**228.797.125**	**265.400.466**	**24.242.926**	**231.088.002**	**255.330.928**
Minus: Ispravka vrednosti						
– Pojedinačno procenjena			(1.577.171)			(1.103.762)
– Kolektivno procenjena			(5.391.687)			(6.320.512)
			(6.968.858)			**(7.424.274)**
Stanje na dan 31. decembra			**258.431.608**			**247.906.654**

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita po nivoima obezvređenja

Banka sve kredite vrednuje po amortizovanoj vrednosti.

U RSD hiljada

	Bruto knjigovodstvena vrednost						Ispravka vrednosti				
	Nivo obezvređenja 1	**Nivo obezvređenja 2**	**Nivo obezvređenja 3**	**POCI**	**Finansijski instrumenti sa kojima se trguje**	**Ukupno**	**Nivo obezvređenja 1**	**Nivo obezvređenja 2**	**Nivo obezvređenja 3**	**POCI**	**Ukupno**
U dinarima											
Javna preduzeća	2.917.900	2	91	-	-	**2.917.993**	(8.283)	-	(91)	-	**(8.374)**
Drug preduzeća	16.986.850	1.458.724	168.883	127.767	-	**18.742.224**	(114.139)	(66.709)	(122.990)	-	**(303.838)**
Preduzetnici	1.958.570	590.212	95.219	-	-	**2.644.001**	(21.560)	(39.615)	(84.465)	-	**(145.640)**
Javni sektor	2.271.745	6	56	-	4.320	**2.276.127**	(825)	-	(53)	-	**(878)**
Stanovništvo	40.175.144	8.130.886	2.600.682	172.983	-	**51.079.695**	(297.162)	(605.547)	(2.082.096)	(37.849)	**(3.022.654)**
Strana lica	135	28	406	-	-	**569**	(5)	(6)	(361)	-	**(372)**
Poljoprivrednici	24.650	452	6.326	-		**31.428**	(330)	(23)	(5.859)	-	**(6.212)**
Drugi komitenti	62.304	7.699	45.255	-	-	**115.258**	(1.043)	(653)	(38.403)	-	**(40.099)**
	64.397.298	**10.188.009**	**2.916.918**	**300.750**	**4.320**	**77.807.295**	**(443.347)**	**(712.553)**	**(2.334.318)**	**(37.849)**	**(3.528.067)**
U stranoj valuti											
Javna preduzeća	6.875.666	2.696.457	1.812	-	-	**9.573.935**	(9.349)	(7.228)	(1.812)	-	**(18.389)**
Druga preduzeća	101.573.421	12.783.858	850.780	1.890.059	33.146	**117.131.264**	(538.755)	(522.799)	(657.154)	(976.263)	**(2.694.971)**
Preduzetnici	1.466.813	650.999	66.598	-	-	**2.184.410**	(10.634)	(33.217)	(32.880)	-	**(76.731)**
Javni sektor	1.105.678	9.280	198	-	47.966	**1.163.122**	(789)	(634)	(79)	-	**(1.502)**
Stanovništvo	48.423.630	5.659.175	565.948	90.954	-	**54.739.707**	(102.804)	(182.789)	(271.811)	(2.207)	**(559.611)**
Strana lica	3.239	12	-	-	-	**3.251**	(17)	-	-	-	**(17)**
Poljoprivrednici	127.549	18.319	6.576	-	-	**152.444**	(1.607)	(1.009)	(6.059)	-	**(8.675)**
Drugi komitenti	2.482.620	45.550	116.868	-	-	**2.645.038**	(62.849)	(1.542)	(16.504)	-	**(80.895)**
	162.058.616	**21.863.650**	**1.608.780**	**1.981.013**	**81.112**	**187.593.171**	**(726.804)**	**(749.218)**	**(986.299)**	**(978.470)**	**(3.440.791)**
Ukupno	**226.455.914**	**32.051.659**	**4.525.698**	**2.281.763**	**85.432**	**265.400.466**	**(1.170.151)**	**(1.461.771)**	**(3.320.617)**	**(1.016.319)**	**(6.968.858)**

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

b) Transfer izloženosti po kreditima i potraživanjima od komitenata po nivoima obezvređenja

	Bruto knjigovodstvena vrednost					
	Transfer između Nivo 1 i Nivo 2		Transfer između Nivo 2 i Nivo 3		Transfer između Nivo 1 i Nivo 3	
	U Nivo 2 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 2	U Nivo 3 iz Nivo 2	U Nivo 2 iz Nivo 3	U Nivo 3 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 3
Druga preduzeća	**2.693.475**	**3.233.990**	**37.771**	**29**	**72.820**	**2.539**
Građevinarstvo	22.350	46.134	1.689	-	1.443	-
Poljoprivreda i prehrambena industrija	4.692	22.610	7.025	1	1	-
Prerađivačka industrija	247.720	859.918	11.854	4	36.659	736
Proizvodnja i snabdevanje el. energijom	147.330	1.848.661	-	2	-	-
Trgovina	582.959	165.233	12.658	7	9.757	3
Usluge i turizam	1.688.424	291.434	4.545	15	24.960	1.800
Preduzetnici	**217.645**	**148.050**	**24.700**	**198**	**20.021**	**561**
Javni sektor	**4.860**	**7.589**	**40**	**-**	**-**	**-**
Stanovništvo	**5.547.234**	**1.794.901**	**581.946**	**220.409**	**622.032**	**183.339**
Poljoprivrednici	**2.357**	**3.637**	**1.376**	**2**	**541**	**-**
Sektor drugih komitenata	**6.368**	**7.593**	**15.116**	**15**	**16.928**	**-**
Ukupno	**8.471.939**	**5.195.760**	**660.949**	**220.653**	**732.342**	**186.439**

Na promenu „U Nivo 2 iz Nivo 1" najvećim delom su uticale izmene modela (promene modela, vrednosti PD-jeva, rejtinga i thresholda).

Na promenu „U Nivo 1 iz Nivo 2" najvećim delom je uticalo ukidanje Energy Overlay-a i poboljšanje rejting distribucije.

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

c) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od komitenata

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine, je sledeća:

		U RSD hiljada
	31.12.2024.	**31.12.2023.**
Bez utvrđenog roka dospeća	2.815.129	2.804.496
Do 30 dana	231.480	182.350
Od 1 do 3 meseca	1.978.829	1.377.793
Od 3 do 12 meseci	31.577.903	19.878.287
Preko 1 godine	228.797.125	231.088.002
	265.400.466	**255.330.928**

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

d) Promene ispravki vrednosti i rezervisanja finansijskih sredstava

	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Promena usled modifikacije	Smanjenje usled direktnog otpisa	Promena po osnovu kursnih razlika	Stanje na kraju perioda	Rashodi direktnog otpisa	Naplaćena otpisana potraživanja
Nivo obezvređenja 1	**1.221.965**	**685.169**	**374.342**	**557.564**	**877.047**	**(41.755)**	**807**	**(596)**	**1.170.151**	**281**	**7**
Javna preduzeća	53.383	12.478	31.470	1.775	18.497	-	-	(37)	17.632	-	-
Druga preduzeća	707.556	406.487	219.420	235.865	476.656	(231)	3	(704)	652.894	2	-
Preduzetnici	25.373	24.589	5.175	9.352	21.933	2	1	(13)	32.194	-	-
Javni sektor	2.816	1.103	60	490	2.730	-	-	(5)	1.614	-	-
Poljoprivrednici	1.618	1.376	462	280	871	1	-	(5)	1.937	-	-
Stanovništvo	388.364	221.208	108.156	292.804	352.138	(41.527)	803	214	399.966	279	7
Strana lica	7	5	-	11	-	-	-	(1)	22	-	-
Drugi komitenti	42.848	17.923	9.599	16.987	4.222	-	-	(45)	63.892	-	-
Nivo obezvređenja 2	**1.714.419**	**385.999**	**379.801**	**670.588**	**910.871**	**(7.165)**	**10.506**	**(892)**	**1.461.771**	**1.262**	**-**
Javna preduzeća	119.567	-	99	1.327	113.405	-	-	(162)	7.228	-	-
Druga preduzeća	744.319	120.263	200.211	363.564	432.518	(132)	5.285	(492)	589.508	1.261	-
Preduzetnici	43.009	43.411	6.717	19.794	24.206	8	2.446	(21)	72.832	1	-
Javni sektor	1.036	-	194	387	593	-	-	(2)	634	-	-
Poljoprivrednici	1.686	2.112	46	763	1.096	-	2.385	(2)	1.032	-	-
Stanovništvo	802.229	220.146	171.343	283.400	338.455	(7.042)	388	(211)	788.336	-	-
Strana lica	2	6	-	-	2	-	-	-	6	-	-
Drugi komitenti	2.571	61	1.191	1.353	596	1	2	(2)	2.195	-	-
Nivo obezvređenja 3	**3.467.646**	**784.314**	**930.137**	**1.159.452**	**424.056**	**(6.101)**	**729.829**	**(672)**	**3.320.617**	**143**	**62.364**
Druga preduzeća	793.129	498.309	424.882	220.133	96.306	42	209.971	(310)	780.144	-	60.649
Preduzetnici	115.537	24.774	39.657	53.090	13.688	(4)	22.684	(23)	117.345	4	279
Stanovništvo	2.494.623	255.936	462.660	854.265	299.602	(6.142)	482.144	(369)	2.353.907	139	1.435
Javna preduzeća	1.092	-	-	890	78	-	-	(1)	1.903	-	-
Javni sektor	24	6	1	176	72	-	-	(1)	132	-	-
Poljoprivrednici	17.306	68	341	2.173	1.710	3	5.572	(9)	11.918	-	-
Strana lica	198	22	-	145	-	-	-	(4)	361	-	-
Drugi komitenti	45.737	5.199	2.596	28.580	12.600	-	9.458	45	54.907	-	1
POCI	**1.020.244**	**54.306**	**32.566**	**32.559**	**8.977**	**53**	**47.583**	**(1.717)**	**1.016.319**	**-**	**-**
Druga preduzeća	934.431	39.348	-	8.716	4.965	-	-	(1.267)	976.263		-
Stanovništvo	85.813	14.958	32.566	23.843	4.012	53	47.583	(450)	40.056		-
UKUPNO	**7.424.274**	**1.909.788**	**1.716.846**	**2.420.163**	**2.220.951**	**(54.968)**	**788.725**	**(3.877)**	**6.968.858**	**1.686**	**62.371**

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

e) Koncentracija datih kredita i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata

Koncentracija datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine, značajna je kod sledećih delatnosti:

		U RSD hiljada
	31.12.2024.	**31.12.2023.**
Trgovina	20.933.333	19.955.975
Prerađivačka industrija	29.897.892	28.182.484
Građevinarstvo	20.947.274	20.731.449
Proizvodnja i snabdevanje el. energijom	15.246.615	15.962.827
Usluge i turizam	43.864.571	42.398.719
Poljoprivreda i prehrambena industrija	8.745.078	10.461.883
Stanovništvo	105.823.218	102.272.883
Domaće i strane banke i ostale finansijske organizacije	31.075.581	19.767.211
Javni sektor	3.439.250	5.461.842
Strana pravna lica	4	95.633
Poljoprivrednici	183.873	144.132
Sektor drugih komitenata	11.489.574	3.689.526
Preduzetnici	4.828.410	6.065.135
Javna preduzeća u stečaju	6	4
Ostale finansijske organizacije u stečaju	11	11
UKUPNO:	**296.474.690**	**275.189.714**

f) Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga

		U RSD hiljada
	31.12.2024	**31.12.2022**
Minimalna plaćanja lizinga	26.694.073	23.273.098
Minus: potraživanja za nedospele kamate	(2.778.862)	(2.135.621)
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	**23.915.211**	**21.137.477**
Dospela preostala minimalnih plaćanja lizinga	11.994	12.521
Ostala potraživanja po osnovu posla finansijskog lizinga	28.708	37.045
	23.955.912	**21.187.043**
Minus razgraničeni prihodi od potraživanja po osnovu naknada za odobrenje finansijskog lizinga	(177.992)	(173.962)
Minus: ispravka vrednosti	**23.777.921**	**21.013.081**
- potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	(558.799)	(464.304)
- potraživanja za dospele kamate	(11.498)	(11.697)
- ostalih potraživanja po osnovu posla finansijskog lizinga	(27.184)	(32.719)
Ukupno	**23.180.439**	**20.504.360**

23. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA IMOVINA I INVESTICIONE NEKRETINE

U RSD hiljada

	Zemljište i građevinski objekti	Oprema	Sredstva uzeta u lizing / Imovina sa pravom korišćenja	Sredstva u pripremi	Ukupno osnovna sredstva	Investicione nekretnine	Nematerijalna sredstva u pripremi	Nematerijalna ulaganja
NABAVNA VREDNOST								
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	**755.179**	**2.487.426**	**2.618.158**	**428.237**	**6.289.001**	**100.678**	**3,070.240**	**1.720.828**
Povećanja	-	-	304.168	534.177	838.345	-	1.259.644	-
Prenosi	15.124	2.235.603	14.444	(735.455)	1.529.716	-	(3.990.502)	4.003.956
Preknjižavanja	-	-	(8.461)	-	(8.461)	-	(760)	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(202.281)	(136.082)	-	(338.363)	-	-	(681.037)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	**770.303**	**4.520.748**	**2.792.227**	**226.959**	**8.310.238**	**100.678**	**338.619**	**5.043.747**
Povećanja	33.261	368.207	-	486.194	887.662	-	1.203.363	-
Prenosi	-	1.647.356	250.927	(399.608)	1.498.675	-	(871.774)	876.862
Preknjižavanja	-	-	-	-	-	-	-	-
Modifikacije	-	-	(465.771)	-	(465.771)	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(439.101)	(163.202)	-	(602.303)	-	-	(432.884)
Stanje na dan 31. decembra 2024. godine	**803.564**	**6.097.211**	**2.414.181**	**313.545**	**9.628.501**	**100.678**	**670.205**	**5.487.725**
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI								
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	**315.878**	**1.423.720**	**1.019.650**	**-**	**2.759.248**	**48.019**	**-**	**1.569.090**
Preknjižavanja	-	-	-	-	-	-	-	-
Amortizacija(Napomena 14)	18.980	439.318	347.933	-	806.231	2.517	-	316.886
Otuđenja i rashodovanja	-	(93.583)	(68.287)	-	(161.870)	-	-	(681.005)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	**334.858**	**1.769.455**	**1.299.296**	**-**	**3.403.609**	**50.536**	**-**	**1.204.971**
Amortizacija(Napomena 14)	19.320	766.177	362.958	-	1.148.455	2.517	-	574.965
Otuđenja i rashodovanja	-	(116.365)	(918.332)	-	(1.034.697)	-	-	(408.790)
Stanje na dan 31. decembra 2024. godine	**354.178**	**2.419.267**	**743.922**	**-**	**3.517.366**	**53.053**	**-**	**1.371.146**
Neotpisana vrednost na dan:								
– 31. decembar 2024. godine	**449.386**	**3.677.945**	**1.670.259**	**313.545**	**6.111.135**	**47.625**	**670.205**	**4.116.579**
– 31. decembar 2023. godine	**435.445**	**2.751.292**	**1.492.931**	**226.959**	**4.906.628**	**50.142**	**338.619**	**3.838.777**

23. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA IMOVINA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

Grupa ima dva objekta u sopstvenom vlasništvu klasifikovanim kao investicione nekretnine. Fer vrednost nekretnina iznosi RSD 130.367 hiljada.

Grupa nema građevinskih objekata koji su pod hipotekom radi obezbeđenja otplate obaveza po osnovu kredita. Neotpisanu vrednost opreme na dan 31. decembar 2024. godine najvećim delom čine računarska i telekomunikaciona oprema i kancelarijski nameštaj. Neotpisanu vrednost nematerijalnih ulaganja na dan 31. decembar 2024. godine čin softveri i licence.

U okviru imovine sa pravom korišćenja i obaveza za zakup po obuhvatu MSFI 16 , Grupa ima nepokretnu i pokretnu imovinu. Sredstva sa pravom korišćenja se najvećim delom odnose na objekte i na dan 31.12.2024 neto vrednost je RSD 1.569.309 hiljada.

Grupa je u toku 2024. godine utvrdila da ne postoje indikatori obezvređenja nefinansijske imovine.

24. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 2.17 Grupa u skladu sa svojim računovodstvenim politikama imovinu koju klasifikuje kao sredstva namenjena prodaji odmerava po nižem od sledeća dva iznosa:

- po knjigovodstvenoj vrednosti ili
- fer vrednosti umanjenoj za troškove prodaje

U RSD hiljada

	31.12.2024.	**31.12.2023.**
Sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	70.029	12.252
Stanje na dan 31. decembra	**70.029**	**12.252**

Na dan 31. decembar 2024. godine Grupa ima evidentirana sledeća stalna sredstva namenjena prodaji koja su locirana na teritoriji Republike Srbije:

- Zemun, Cara Dušana 266 – poslovni prostor površine 374 m2. Procenjena tržišna vrednost sredstva namenjenog prodaji iznosi RSD 22.801 hiljada .

- Šljivovica, opština Čajetina – katastarska parcele. Ukupna procenjena tržišna vrednost iznosi RSD 472 hiljada.
- Dolovo, opština Pančevo - poljoprivredno zemljište. Procenjena tržišna vrednost iznosi RSD 1.268 hiljada.
- Nova Varoš - katastarska parcela. Procenjena tržišna vrednost iznosi RSD 52 hiljada.
- Krnule, opština Vladimirci - poljoprivredno zemljište. Procenjena tržišna vrednost iznosi RSD 1.137 hiljada.
- Vojka, opština Stara Pazova - zemljište u građevinskom području. Procenjena tržišna vrednost iznosi RSD 1.885 hiljada.

25. OSTALA SREDSTVA

U RSD hiljada

	Na dan 31. decembra 2024.	Na dan 31. decembra2023.
U dinarima		
– Potraživanja po osnovu prodaje	432	432
– Potraživanja od zaposlenih	4.336	2.577
– Potraživanja po osnovu avansa datih za obrtna sredstva	9.211	12.803
– Potraživanja po osnovu avansa datih za trajna ulaganja	-	41.009
- Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	56	66
– Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	9.476	5.060
– Zalihe	130.000	125.962
– Potraživanja u obračunu	279.500	689.351
– Prolazni i privremeni računi	625.572	86.670
– Razgraničeni rashodi naknada i ostali razgraničeni troškovi	523.483	563.456
– Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	67.571	61.626
– Ostala aktivna vremenska razgraničenja	24.661	24.326
– Ostala potraživanja iz poslovanja	51.771	60.241
– Ostale investicije	27.006	27.005
	1.753.075	**1.700.584**
U stranoj valuti		
-Potraživanja po osnovu prodaje	17.724	461
– Potraživanja od zaposlenih	72	149
– Potraživanja po osnovu avansa datih za obrtna sredstva	26.494	26.531
– Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	6	782
– Potraživanja u obračunu	204.518	206.859
– Prolazni i privremeni računi	6.059	203
– Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	1	2
– Ostala aktivna vremenska razgraničenja	225.260	-
– Ostala potraživanja iz poslovanja	66.740	61.141
	546.874	**296.128**
Bruto ostala sredstva	**2.299.949**	**1.996.712**
Minus: Ispravka vrednosti	(261.508)	(205.227)
Stanje na dan 31. decembra	**2.038.441**	**1.791.485**

Ostala finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

25. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada

	31.12.2024.	31.12.2023.
Stanje ispravke finansijskih sredstava na početku godine	108.908	116.259
Nove ispravke vrednosti	125.907	113.149
Ukidanje ispravke vrednosti	(69.106)	(85.955)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(43.976)	(24.900)
Kursne razlike	15.995	(9.645)
Stanje ispravke finansijskih sredstava na dan 31. decembra	**137.728**	**108.908**
Stanje ispravke nefinansijskih sredstava na dan 31. decembra	**123.780**	**96.319**
Stanje na dan 31. decembra	**261.508**	**205.227**

26. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

U RSD hiljada

	31.12.2024.	31.12.2023.
U dinarima		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	24.772	17.229
	24.772	**17.229**
U stranoj valuti		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	619.593	510.397
	619.593	**510.397**
Stanje na dan 31. decembra	**644.365**	**527.626**

27. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

U RSD hiljada

	31.12.2024.			31.12.2023.		
	Kratkoročni	**Dugoročni**	**Ukupno**	**Kratkoročni**	**Dugoročni**	**Ukupno**
U dinarima						
Obaveze po osnovu depozita i kredita						
Transakcioni depoziti	3.756.623	-	**3.756.623**	2.782.678	-	**2.782.678**
Namenski depoziti	9.092	-	**9.092**	15.262	-	**15.262**
Ostali depoziti	602.338	355.000	**957.338**	753.345	985.000	**1.738.345**
Krediti po repo transakcijama	2.800.000	-	**2.800.000**	200.000	-	**200.000**
Primljeni krediti	-	1.132.289	**1.132.289**	-	2.273.731	**2.273.731**
Ukupno	**7.168.053**	**1.487.289**	**8.655.342**	**3.751.285**	**3.258.731**	**7.010.016**
U stranoj valuti						
Obaveze po osnovu depozita i kredita						
Transakcioni depoziti	2.597.872	-	**2.597.872**	3.326.724	-	**3.326.724**
Depoziti po osnovu datih kredita	-	-	**-**	-	-	**-**
Namenski depoziti	388.170	27.498	**415.668**	635.241	27.535	**662.776**
Ostali depoziti	11.695.002	5.851	**11.700.853**	14.849.856	1.400.226	**16.250.082**
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana	557.914	-	**557.914**	3.398.037	-	**3.398.037**
Primljeni krediti	7.822.256	44.812.148	**52.634.404**	9.288.455	38.476.310	**47.764.765**
Ostale finansijske obaveze	9.152	-	**9.152**	10.735	-	**10.735**
Ukupno	**23.070.366**	**44.845.497**	**67.915.863**	**31.509.048**	**39.904.071**	**71.413.119**
Stanje na dan 31. decembra	**30.238.419**	**46.332.786**	**76.571.205**	**35.260.333**	**43.162.802**	**78.423.135**

27. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci je prikazana u sledećoj tabeli:

		U RSD hiljada
	31.12.2024.	**31.12.2023.**
Banke u zemlji	4.630.578	9.809.142
Društva za osiguranje	3.254.363	3.411.813
Finansijski lizing	79.330	131.225
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranja	14.403.450	14.219.768
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	306.529	275.174
Strane banke	53.896.955	50.576.013
Stanje na dan 31. decembra	**76.571.205**	**78.423.135**

Obaveze prema stranim bankama se najvećim delom odnose na primljene kredite od Steiermarkische Bank und Sparkassen AG u iznosu od RSD 20.038.925 hiljada, Erste Bank der Oesterreichische Sparkassen AG u iznosu od RSD 9.361.192 hiljada, Evropske Banke za obnovu i razvoj RSD 7.423.822 hiljada, Evropske Investicione Banke RSD 4.618.562 hiljada, kao i primljene kredite od KFW banke u iznosu od RSD 4.074.069 hiljada, Council of Europe Development Bank u iznosu od RSD 3.092.537 hiljada i International Finance Corporation u iznosu od RSD 4.680.596 hiljada.

28. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

U RSD hiljada

	31.12.2024.			31.12.2023.		
	Kratkoročni	**Dugoročni**	**Ukupno**	**Kratkoročni**	**Dugoročni**	**Ukupno**
U dinarima						
Obaveze po osnovu depozita i kredita						
Transakcioni depoziti	95.805.865	183	**95.806.048**	83.073.489	74	**83.073.563**
Štedni depoziti	2.815.067	2.297.737	**5.112.804**	975.352	3.951.943	**4.927.295**
Depoziti po osnovu datih kredita	190.746	2.897.039	**3.087.785**	122.343	2.787.821	**2.910.164**
Namenski depoziti	551.040	135.817	**686.857**	170.484	18.750	**189.234**
Ostali depoziti	9.794.174	142.488	**9.936.662**	10.967.100	1.083.540	**12.050.640**
Ukupno	**109.156.892**	**5.473.264**	**114.630.156**	**95.308.768**	**7.842.128**	**103.150.896**
U stranoj valuti						
Obaveze po osnovu depozita i kredita						
Transakcioni depoziti	112.928.631	21.330	**112.949.961**	96.955.465	-	**96.955.465**
Štedni depoziti	11.363.354	23.209.342	**34.572.696**	6.281.168	23.026.770	**29.307.938**
Depoziti po osnovu datih kredita	64.953	6.400.128	**6.465.081**	57.118	5.993.730	**6.050.848**
Namenski depoziti	1.700.524	-	**1.700.524**	1.528.293	-	**1.528.293**
Ostali depoziti	11.442.804	4.141.821	**15.584.625**	7.952.844	8.179.513	**16.132.357**
Primljeni krediti	8.767	1.391.228	**1.399.995**	12.365	1.715.272	**1.727.637**
Ostale finansijske obaveze	387.290	-	**387.290**	590.940	-	**590.940**
Ukupno	**137.896.323**	**35.163.849**	**173.060.172**	**113.378.193**	**38.915.285**	**152.293.478**
Stanje na dan 31. decembra			**287.690.328**			**255.444.374**

28. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada

	31.12.2024.	**31.12.2023.**
Javna preduzeća	7.849.025	1.098.203
Privredna društva	125.962.447	117.419.785
Javni sektor	2.267.790	2.805.956
Stanovništvo	133.015.448	117.106.328
Strana lica	2.920.412	2.876.904
Preduzetnici	8.930.013	7.551.004
Poljoprivrednici	1.483.701	1.206.687
Drugi komitenti	5.261.492	5.379.507
Stanje na dan 31. decembra	**287.690.328**	**255.444.374**

29. SUBORDINIRANE OBAVEZE

		U RSD hiljada
	31.12.2024	**31.12.2023**
U stranoj valuti		
Subordinirane obaveze	8.776.118	8.788.028
Pasivna vremenska razgraničenja za obaveze po subordiniranim kreditima	63.481	71.096
	8.839.599	**8.859.124**
Stanje na dan 31. decembra	**8.839.599**	**8.859.124**

Stanje obaveza po osnovu glavnice subordiniranih kredita na dan 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine je detaljnije prikazano u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada

Naziv poverioca	**Oznaka valute**	**Iznos kredita**	**Datum dospeća**	**Kamatna stopa**	**31.12.2024.**	**31.12.2023.**
Erste Group Bank AG	EUR	15.000.000	14.11.2033	Euribor+3,94 % p,a,	1.755.224	1.757.606
Erste Group Bank AG	EUR	30.000.000	10.09.2028	Euribor+3,38 % p,a,	3.510.447	3.515.211
Erste Group Bank AG	EUR	30.000.000	12.05.2032	Euribor+3,48 % p,a,	3.510.447	3.515.211
Ukupno		**75.000.000**			**8.776.118**	**8.788.028**

Grupa je dana 20.08.2018. godine potpisala ugovor za subordinirani kredit sa Erste Group Bank AG Beč na iznos od EUR 30.000.000. Subordinirani kredit je povučen 10.09.2018. godine sa datumom dospeća 10.09.2028. godine, kamatna stopa je u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,38% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje na dan dospeća u jednom iznosu.

Subordinirane obaveze Grupa može da uključi u dopunski kapital nakon što Narodna banka Srbije, na osnovu dostavljene dokumentacije i Ugovora, utvrdi da su ispunjeni uslovi za davanje odobrenja da se subordinirane obaveze mogu uključiti u dopunski kapital Grupe. Narodna banka Srbije, Sektor za kontrolu poslovanja banaka, dostavila je navedeno odobrenje dana 11.10.2018. godine, a na osnovu zahteva Grupe od 24.08.2018. godine.

Grupa je dana 15.02.2022. godine potpisala ugovor za subordinirani kredit sa Erste Group Bank AG Beč na iznos od EUR 30.000.000. Subordinirani kredit je povučen 12.05.2022. godine sa datumom dospeća 12.05.2032. godine, kamatna stopa je u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,48% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje na dan dospeća u jednom iznosu.

Subordinirane obaveze Grupa može da uključi u dopunski kapital nakon što Narodna banka Srbije, na osnovu dostavljene dokumentacije i Ugovora, utvrdi da su ispunjeni uslovi za davanje odobrenja da se subordinirane obaveze mogu uključiti u dopunski kapital Grupe Narodna banka Srbije, Sektor za kontrolu poslovanja banaka, dostavila je navedeno odobrenje dana 20.07.2022. godine, a na osnovu zahteva Grupe od 26.05.2022. godine.

Grupa je dana 24.10.2023. godine potpisala ugovor za subordinirani kredit sa Erste Group Bank AG Beč na iznos od EUR 15.000.000. Subordinirani kredit je povučen 15.11.2023. godine sa datumom dospeća 14.11.2033. godine, kamatna stopa je u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,94% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje na dan dospeća u jednom iznosu.

Subordinirane obaveze Grupa može da uključi u dopunski kapital nakon što Narodna banka Srbije, na osnovu dostavljene dokumentacije i Ugovora, utvrdi da su ispunjeni uslovi za davanje odobrenja da se subordinirane obaveze mogu uključiti u dopunski kapital Banke. Narodna banka Srbije, Sektor za kontrolu poslovanja banaka, dostavila je navedeno odobrenje dana 26.01.2024. godine, a na osnovu zahteva Grupe od 19.12.2023. godine.

30. REZERVISANJA

U RSD hiljada

	31.12.2024.	31.12.2023.
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (a)	291.290	295.618
Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih (b):		
– naknade za odlazak u penziju	210.556	173.664
– jubilarne nagrade	231.694	180.099
Rezervisanja za sudske sporove (c)	707.925	908.324
Ostala rezervisanja	22.352	6.808
Stanje na dan 31. decembra	**1.463.817**	**1.564.513**

Promene rezervisanja

(a) Prema internoj politici Grupe, rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivu (garancije, avale, akreditive i obaveze za nepovučene kredite) vrše se po plasmanima Grupe gde postoji mogućnost da preuzete potencijalne obaveza padnu na teret Grupe.

Dokazi na osnovu kojih Grupa vrši pojedinačnu procenu obezvređenja su: isplate po računima Grupe po preuzetim obavezama po garancijama, avalima i drugim stavkama, kašnjenja po ostalim obavezama i da je komitent, prema kriterijumima interne klasifikacije Grupe, u statusu neizmirenja obaveza (*default*).

Pojedinačno procenjivanje obezvređenja, po vanbilansnim stavkama, obračunava se na isti način kao i za potraživanja bilansne aktive, uzimajući u obzir mogućnost budućih odliva po vanbilansnim stavkama. Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Grupe, kao i kod kojih se proceni da će u slučaju odliva sredstava potraživanja biti naplativa u ukupnom iznosu, Grupa vrši rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi na sličan način kao i za bilansna potraživanja, uz korišćenje faktora konverzije za vanbilansne stavke.

(b) Grupa je formirala rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih koja obuhvataju rezervisanja po osnovu zakonskih otpremnina pri odlasku u penziju i jubilarnih nagrada. Obaveze po ovom osnovu priznaju se u iznosu sadašnje vrednosti budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode.

(c) Grupa je formirala rezervisanje za sudske sporove u kojima je Grupa tužena, a za koje se prema proceni stručnog tima Grupe očekuje negativan ishod (Napomena 3 (e), Napomena 36 b)).

30. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računima rezervisanja u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada

	31.12.2024	31.12.2023
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi		
Stanje na početku godine	295.618	569.865
Rezervisanja u toku godine (Napomena 10(a))	288.404	290.718
Neiskorišćena ukinuta rezervisanja (Napomena 10(a))	(292.630)	(565.044)
Ostale promene	(102)	79
	291.290	**295.618**
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih		
Stanje na početku godine	353.763	277.513
Rezervisanja u toku godine iskazana u okviru bilansa uspeha (Napomena 13)	60.951	50.348
Ukinuta rezervisanja u toku godine (Napomena 13)	-	(18)
Naknade isplaćene u toku godine	(44.041)	(29.542)
Aktuarski gubici (+)/dobici (-) po osnovu jubilarnih nagrada	30.287	15.537
Aktuarski gubici (+) /dobici(-) po osnovu otpremnina	41.290	39.925
	442.250	**353.763**
Rezervisanja za sudske sporove		
Stanje na početku godine	908.324	1.111.280
Rezervisanja u toku godine (Napomena 16)	96.062	127.326
Ukinuta rezervisanja u toku godine (Napomena 15)	(113.499)	-
Iskorišćena rezervisanja	(168.207)	(288.321)
Ostale promene	(14.755)	(41.961)
	707.925	**908.324**
Ostala dugoročna rezervisanja		
Stanje na početku godine	6.808	19.077
Ostale promene	30.999	545
Iskorišćena rezervisanja - plaćanja	(15.455)	(12.814)
	22.352	**6.808**
Stanje na dan 31. Decembra	**1.463.817**	**1.564.513**

30. REZERVISANJA (nastavak)

Podaci koje je aktuar koristio za obračun rezervacija za buduće obaveze po osnovu otpremnine za odlazak u penziju:

- Podaci o zaposlenima;
- Ukupan radni staž na dan 31. decembar 2024. godine;
- Godina rođenja i pol;
- Broj godina do starosne odnosno pune penzije;
- Tablica mortaliteta za Republiku Srbiju 2010-2012;
- Kamatna stopa 4,9%;
- Prosečna plata svih radnika banke (Procena bruto iznos)
- Iznos otpremnine za umirovljenje: 3 prosečne mesečne plate zaposlenog ili 3 prosečne plate svih zaposlenih grupe, u zavisnosti šta je veće. Prema novom kolektivnom ugovoru ovo važi za one čiji je radni staž u Grupi do 20 godina.
- Prema novom kolektivnom ugovoru povećan je iznos otpremnina za odlazak u penziju - za zaposlene koji su u banci duže od 20 godina radnog staža – 5 zarada, i duže od 30 godina – 7 zarada
- Pretpostavljeni rast zarada od 12,33% godišnje tokom celog perioda za koji se rezervišu sredstva.

	U RSD hiljada
Sadašnja vrednost obaveza za primanja zaposlenih na dan 31.12.2024.	**353.762**
Troškovi usluga	
a. Troškovi tekućeg rada	35.766
b. Troškovi minulog rada	3.070
c. Troškovi kamate	25.187
d. Plaćanja	(42.371)
Aktuarski dobici (-)/gubici(+) za jubilarne nagrade proizašli iz:	**26.319**
a. Promena u demografskim pretpostavkama	(307)
b. Promena u finansijskim pretpostavkama	26.626
c. Promena u iskustvenim pretpostavkama	-
Aktuarski dobici (-)/gubici(+) za otpremnine proizašli iz:	**40.517**
a. Promena u demografskim pretpostavkama	4.545
b. Promena u finansijskim pretpostavkama	35.972
c. Promena u iskustvenim pretpostavkama	-
Sadašnja vrednost obaveza za primanja zaposlenih na dan 31.12.2024.	**442.250**

30. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računima rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada

Promene na rezervisanjima za gubitke po vanbilansnoj aktivi	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Promena po osnovu kursnih razlika	Ostale promene	Stanje na kraju perioda
Stage 1	117.326	74.852	(47.106)	48.930	(76.157)	(92)	-	117.753
Stage 2	157.154	18.414	(105.584)	7.956	(46.151)	(5)	-	31.784
Stage 3	21.138	51.892	(17.465)	86.360	(167)	(5)	-	141.753
Ukupno	**295.618**	**145.158**	**(170.155)**	**143.246**	**(122.475)**	**(102)**	**-**	**291.290**

Kretanje između nivoa obezvređenja na računima rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi je prikazano u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada

	Bruto knjigovodstvena vrednost					
	Transfer između Nivoa 1 i Nivoa 2		Transfer između Nivoa 2 i Nivoa 3		Transfer između Nivoa 1 i Nivoa 3	
	U Nivo 2 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 2	U Nivo 3 iz Nivo 2	U Nivo 2 iz Nivo 3	U Nivo 3 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 3
Date garancije i druga jemstva	-	56.878	105.313	-	-	-
Neiskorišćene preuzete neopozive obaveze	12.086	181.750	-	-	-	-
Ukupno	**12.086**	**238.628**	**105.313**	**-**	**-**	**-**

31. OSTALE OBAVEZE

U RSD hiljada

	31.12.2024.	31.12.2023.
U dinarima		
Finansijske obaveze:		
Obaveze za neplaćene iznose osnovnih sredstava uzetih u lizing	15.766	17.004
Obaveze po osnovu razgraničenih prihoda od naknada i ostalih razgraničeni prihodi	24.617	20.794
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	230.341	243.130
	270.724	**280.928**
Nefinansijske obaveze:		
Obaveze prema dobavljačima	118.060	19.745
Obaveze za primljene avanse	217.027	124.008
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	162.952	95.328
Razgraničene obaveze za naknade i ostale obračunate rashode	1.001.082	732.905
Obaveze po osnovu kartičnog poslovanja	384.652	623.871
Obaveze prema trgovcima po POS terminalima	93.903	440.696
Ostale obaveze	136.064	169.618
	2.113.740	**2.206.171**
U stranoj valuti		
Finansijske obaveze:		
Obaveze za neplaćene iznose osnovnih sredstava uzetih u lizing	1.689.240	1.547.304
Obaveze po osnovu razgraničenih prihoda od kamata	6.555	26.711
Obaveze po osnovu razgraničenih prihoda od naknada i ostalih razgraničeni prihodi	62.561	30.975
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	29	154
	1.758.385	**1.605.144**
Nefinansijske obaveze:		
Obaveze prema dobavljačima	109.454	102.041
Obaveze za primljene avanse	2.405	3.188
Ostale obaveze	838.536	445.773
	950.395	**551.002**
Stanje na dan 31. decembra	**5.093.244**	**4.643.245**

Ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

Stanje obaveza po osnovu lizinga MSFI 16 prikazano je u sledećoj tabeli (u 000 RSD):

Valuta obaveze	Stanje na dan 1. januara 2024.		Stanje na dan 31. decembra 2024.	
	Iznos u valuti	iznos u RSD	Iznos u valuti	IZNOS U RSD
RSD	-	17.004	-	15.765
Valutna klauzula (EUR) - Nepokretnosti	5.235	613.462	7.896	923.986
Valutna klauzula (EUR) - pokretna imovina	78	9.127	92	10.726
Devize - EUR – objekti	7.892	924.715	6.448	754.529
Ukupno	**13.205**	**1.564.308**	**14.436**	**1.705.006**

Izuzeci od primene MSFI 16 prikazani su u sledećoj tabeli (u 000 RSD):

Izuzeci od primene - stanje na 31. decembra 2024	Vrednost
Troškovi kratkoročnih zakupa:	-
Troškovi zakupa male vrednosti:	21.380

32. KAPITAL

(a) Struktura kapitala Grupe

Ukupan kapital Grupe na dan 31. decembra 2024. godine iznosi RSD 57.136.995 hiljada i sastoji se od akcijskog kapitala u iznosu od RSD 15.772.500 hiljada, emisione premije u iznosu od RSD 5.552.654 hiljada, rezervi iz dobiti i ostalih rezervi RSD 27.268.765 hiljada, revalorizacionih rezervi u iznosu od RSD 149.721 hiljada i dobitka tekućeg perioda u iznosu od RSD 8.481.743 hiljada.

Struktura ukupnog kapitala Grupe prikazana je kako sledi:

		U RSD hiljada
	31.12.2024.	**31.12.2023.**
Akcijski kapital – obične akcije /i/	15.772.500	15.772.500
Emisiona premija /ii/	5.552.654	5.552.654
Rezerve iz dobiti /iii/	27.268.765	21.721.691
Revalorizacione rezerve /iv/	(149.721)	(347.545)
Dobitak tekuće godine	8.481.743	6.013.505
Učešća bez prava kontrole	211.054	186.959
Stanje na dan 31. decembra	**57.136.995**	**48.899.764**

/i/ Akcijski kapital

Na dan 31. decembar 2024. godine upisani i uplaćeni kapital Grupe se sastoji od 1.577.250 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 10.000 (31. decembar 2023. godine: 1.577.250 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000 dinara).

Struktura akcionara Grupe na dan 31. decembar 2024. godine je sledeća:

Naziv akcionara	**Broj akcija**	**Učešće u %**
Erste Group Bank AG Beč	1.167.165	74,00
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac	410.085	26,00
Ukupno	**1.577.250**	**100,00**

/ii/ Emisiona premija

Emisiona premija na dan 31. decembra 2024. u iznosu od RSD 5.552.654 hiljada (31. decembra 2023. godine RSD 5.552.654 hiljada) i obuhvata pozitivnu razliku između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti.

/iii/ Rezerve iz dobiti i ostale rezerve

Formirane su rezerve iz dobiti na dan 31. decembar 2024. godine iznose RSD 27.268.765 hiljada. Na dan 31. decembra 2023. godine rezerve iz dobiti su iznosile RSD 21.721.691 hiljada. Na osnovu Odluke Skupštine akcionara Banke od 29. marta 2024. godine Banka je iz ostvarene dobiti za 2023. godinu izvršila raspodelu preostale dobiti u ostale rezerve u iznosu od RSD 5.547.074 hiljada.

/iv/ Revalorizacione rezerve

Gubici po osnovu revalorizacione rezerve, koje na dan 31. decembar 2024. godine iznose RSD 149.721 hiljada (31. decembar 2023. godine: 347.545 hiljade dinara), formirane su kao rezultat svođenja vrednosti ulaganja u vlasničke i dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat, korigovanih za efekte odloženih poreza po osnovu revalorizacije ovih hartija od vrednosti i efekte promene kreditnog rizika izdavaoca hartije i usklađivanja obaveza po osnovu aktuarskog obračuna u skladu sa MRS 19.

32. KAPITAL (nastavak)

(b) Pokazatelji poslovanja Grupe – usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Pokazatelji poslovanja	Propisani	31.12.2024.	31.12.2023.
1. Kapital	Minimum EUR 10 miliona	EUR 444.872.888	EUR 408.463.126
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	19,25	20,36
3. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	16,94	16,71
4. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4,5%	16,94	16,71
5. Ulaganja Grupe	Maksimum 60%	6,84	6,91
6. Izloženost prema licima povezanim sa Grupom	bez limita	9,69	4,55
7. Veliki i najveći mogući krediti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	110,64	67,04
8. Likvidnost:			
– pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,8	2,23	2,10
– uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,5	1,82	1,70
9. PPLA	Minimum 100%	157,35	146,69
10. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	2,05	0,67
11. Izloženosti Grupe prema grupi povezanih lica	Maksimum 25%	19,00	19,58
12. Izloženosti Grupe prema licu povezanim sa bankom	bez limita	7,84	4,55
13. Ulaganja Grupe u lica koja nisu u finansijskom sektoru	Maksimum 10%	0,09	0,06

33. VANBILANSNE POZICIJE

Grupa u okviru druge vanbilansne evidencije vodi hipoteke, hartije od vrednosti po kastodi poslovima, evidencionu kamatu.

U RSD hiljada

	31.12.2024.	31.12.2023.
Poslovi u ime za račun trećih lica (a)	476.135	500.948
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	171.685.246	128.131.848
Druge vanbilansne pozicije (c)	442.861.177	451.590.563
Stanje na dan 31. decembra	**615.022.558**	**580.223.359**
Nenaplativa potraživanja preneta na vanbilansne pozicije	(5.933.394)	(5.054.893)
Stanje na dan 31. decembra	**609.089.164**	**575.168.466**

(a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

U RSD hiljada

	31.12.2024.	31.12.2023.
Plasmani po poslovima u ime i za račun trećih lica u dinarima:		
– kratkoročni	7.989	8.352
– dugoročni	468.145	492.596
Stanje na dan 31. decembra	**476.134**	**500.948**

Kratkoročni poslovi u ime i za račun trećih lica najvećim delom se odnose na dospelu glavnicu dugoročnih poljoprivrednih kredita u iznosu od RSD 5.054 hiljada i na dospelu kamatu po komisionim poslovima poljoprivrednika u iznosu od RSD 2.535 hiljada. Dugoročni poslovi odnose se na stambene kredite osigurane kod Nacionalne korporacije za osiguranje kredita u iznosu od RSD 468.145 hiljada.

(b) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

U RSD hiljada

	31.12.2024.	31.12.2023.
U dinarima		
Plative garancije	4.037.828	3.991.820
Činidbene garancije	19.054.737	17.055.453
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	13.681.168	8.449.339
Ostale vanbilansne stavke	401.707	435.022
	37.175.440	**29.931.634**
U stranoj valuti		
Plative garancije	5.625.808	5.444.586
Činidbene garancije	33.089.709	21.376.276
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	92.900.743	67.435.944
Akreditivi	482.080	255.767
Ostale vanbilansne stavke	2.411.466	3.687.641
	134.509.806	**98.200.214**
Stanje na dan 31. decembra	**171.685.246**	**128.131.848**

Ostale vanbilansne stavke u dinarima se odnose na pisma o namerama preduzeća, dok se ostale vanbilansne stavke u stranoj valuti odnose najvećim delom na učešća u riziku i ostale neopozive obaveze.
Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorišćene odobrene kredite koji se ne mogu jednostrano otkazati i to: minuse na tekućim računima, kredite preduzećima, višenamenske okvirne kredite i ostale preuzete neopozive obaveze.

33. VANBILANSNE POZICIJE (nastavak)

Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi isteka. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći pre povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodno buduće gotovinske odlive.

Grupa prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorišćenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročnih preuzetih obaveza.

Na dan 31. decembar 2024. godine, rezervisanja za gubitke po osnovu garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza iznose RSD 291.290 hiljada (31. decembar 2023. godine: RSD 295.618 hiljada).

34. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim licima.

Lica se smatraju povezana ukoliko su pod zajedničkom kontrolom ili jedno lice ima kontrolu nad drugim ili pak može izvršiti značajan uticaj na to drugo lice u donošenju finansijskih i operativnih odluka.

Akcionari Grupe su Erste Group Banka AG Beč i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac.

Akcionarska struktura Erste Grupe je sledeća:

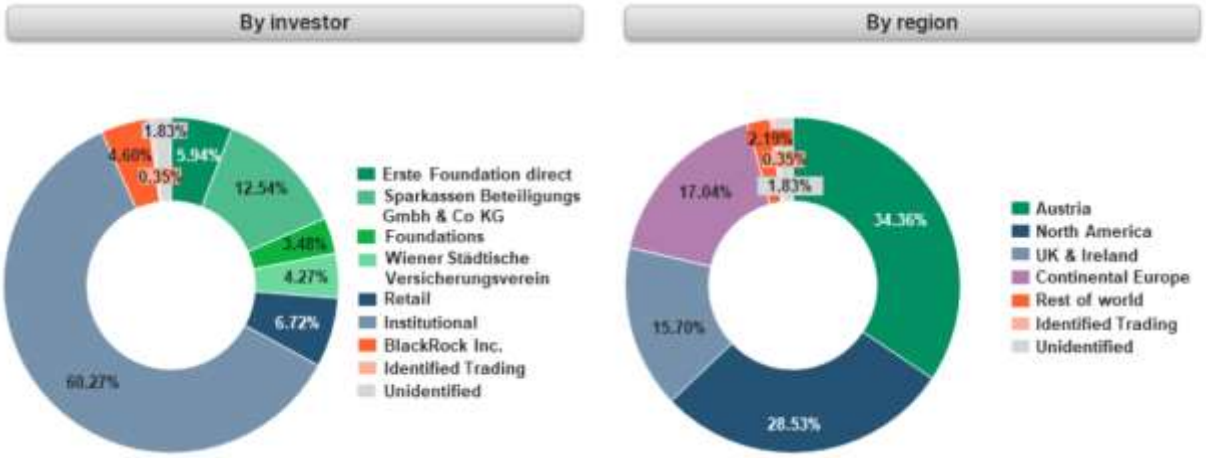

34. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine, kao i prihodi i rashodi u toku godine, proistekli iz transakcija sa pravnim licima u okviru Erste Grupe prikazana su u sledećim tabelama:

RSD hiljada

	31.12.2024.		**31.12.2023.**	
	Akcionari	**Ostale članice Erste grupe**	**Akcionari**	**Ostale članice Erste grupe**
Potraživanja				
Potraživanja po osnovu derivata	130.724	-	479.877	-
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	15.796.866	16.144	589.788	14.299
Krediti i potraživanja od komitenata	-	-	120.000	106
Ostala sredstva	329.976	27.909	1.818	28.972
	16.257.566	**44.053**	**1.191.483**	**43.377**
Obaveze				
Obaveze po osnovu derivata	492.236	-	141.649	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	20.587.738	9.404.520	15.459.986	9.429.282
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	252.801	-	331.427
Subordinirane obaveze	8.839.599	-	8.859.124	-
Rezervisanja	96	2.336	20	6.049
Ostale obaveze	21.342	772.325	282	8.519
	29.941.011	**10.431.982**	**24.461.062**	**9.775.277**
Vanbilansne pozicije				
Date garancije i druga jemstva	1.839.900	244.066	713.263	238.374
Preuzete neopozive obaveze	3.515.412	1.443.116	-	153.483
Druga vanbilansna evidencija	-	491.463	-	492.129
	5.355.312	**2.178.645**	**713.263**	**883.986**

34. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U RSD hiljada

	Na dan 31. decembra 2024. godine		Na dan 31. decembra 2023. godine	
	Akcionari	**Ostale članice Erste grupe**	**Akcionari**	**Ostale članice Erste grupe**
Prihodi od kamata	1.420.448	1.030	437.997	1.259
Rashodi kamata	(1.814.074)	(588.399)	(1.623.755)	(65.386)
Prihodi od naknada i provizija	313.594	2.784	77.793	4.815
Rashodi naknada i provizija	(241.439)	(2)	(243.007)	-
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	(561.195)	-	(349.422)	-
Neto prihod po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	-	-	(6.348)	-
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koje se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	43	4.966	701.248	-
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koje se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(4.079)	(2)	-	(3.326)
Ostali poslovni prihodi	-	68.356	-	-
Troškovi amortizacije	(784)	(104.103)	(441)	(115.376)
Ostali prihodi	519	1.810	-	10
Ostali rashodi	(273.698)	(1.114.946)	(120.043)	(955.395)

Na dan 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine, plasmani povezanim pravnim licima nisu bili obezvređeni.

Kamata na dugoročne kredite sa povezanim licima se kreće u rasponu od 1,82 % do 3,94%.

Međubankarski poslovi (overnight, kratkoročne pozajmice, plasmani i repo i reversne repo transakcije) se obavljaju po cenama koje se kreću u rasponu od 0,30% do 5,85% u zavisnosti od valute u kojoj se obavlja posao.

Ostale transakcije na deviznom, novčanom i tržištu derivata (spot transakcije, devizne swap transakcije, forward transakcije, kupoprodaja efektive, kamatni swopovi i kamatne opcije,), kao i one transakcije za koje se naplaćuje ili plaća naknada, se obavljaju takođe po tržišnim uslovima i cenama van dohvata ruke.

Međubankarske transakcije sa povezanim licima Banka je realizovala za date depozite i plasmane po cenama koje se kreću u rasponu od 0,45% do 5,85 % a za primljene depozite u rasponu od 0,3 % do 5,45%.

Grupa kroz cross-border kredite pruža mogućnost svojim klijentima da se zaduže direktno u inostranstvu pri čemu se klijentima omogućava da sve aktivnosti u procesu odobravanja i administriranja izvrše u Grupi. Ovakav vid usluga obezbeđuje klijentima mogućnost zaduživanja pod povoljnijim uslovima, a Grupi ostvarenje prihoda od naknada za ove usluge.

Grupa u poslovima sa cross-border kreditima može imati ulogu agenta i nije izložena kreditnom riziku, ali takođe može biti i jedan od kreditora i učestvovati u finansiranju naših klijenata na lokalu, dok putem cross border kredita omogućava dodatnu, veću podršku, obzirom da kod značajnih iznosa Grupa, zbog svoje veličine, nije u mogućnosti da obezbedi kompletan iznos sredstava koji je klijentima potreban.

34. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

b) Naknade članovima Izvršnog odbora i Upravnog odbora Grupe, iskazane u bruto iznosu, u toku 2024. i 2023. godine, prikazane su u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada

	31.12.2024.	**31.12.2023.**
Zarade i naknade članova Upravnog odbora	5.912	19.985
Zarade i naknade članova Izvršnog odbora	199.063	137.538
Obračunata buduća primanja Izvršnog odbora	144.203	85.052
Ukupno	**349.178**	**242.575**

Transferne cene

U skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit tokom 2013. godine na snagu je stupio Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se primenjuju po principu "van dohvata ruke" pri utvrđivanju cena transakcija među povezanim stranama. U skladu sa ovim Zakonom i Pravilnikom, banke su u obavezi zajedno sa poreskim bilansom predaju i studiju o transfernim cenama.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA

35.1. Uvod

Grupa upravlja rizicima koji su svojstveni bankarskom poslovanju posredstvom procesa kontinuiranog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja i limita rizika kao i primenom drugih kontrola.

Grupa je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku (koji obuhvata cenovni rizik i devizni rizik). Grupa je takođe izložena uticaju operativnog rizika, rizika koncentracije koji posebno uključuje izloženosti Grupe prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, kamatnog rizika, rizika ulaganja Grupe u druga pravna lica i osnovna sredstva, rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena kao i drugim rizicima koje Grupa kontinuirano prati.

Upravljanje rizicima u Grupi je sveobuhvatan proces koji podrazumeva identifikaciju, analizu, rangiranje i kontrolu svih oblika poslovnih rizika (kreditnog rizika, kamatnog rizika, tržišnih rizika, rizika likvidnosti, rizika izloženosti i ulaganja, operativnog rizika). Cilj procesa upravljanja rizicima je uspostavljanje adekvatnog sistema za identifikovanje, merenje, procenjivanje i praćenje rizika kojima je Grupa izložena u svom poslovanju, kao i adekvatno reagovanje kako bi se predupredili mogući negativni uticaji na kapital ili finansijski rezultat Grupe.

Grupa ima usvojene politike i procedure kojima se obezbeđuje kontrola i primena svih unutrašnjih akata Grupe u vezi sa upravljanjem rizicima kao i redovno izveštavanje Grupe u vezi sa upravljanjem rizicima. Procesi upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Banke i svaki pojedinac u Grupi, je u svom domenu, odgovoran za izloženost riziku. Ovakav sistem upravljanja rizicima omogućava blagovremeno i potpuno obaveštavanje organa upravljanja o svim rizicima koji se pojavljuju ili se mogu pojaviti, te omogućava adekvatno i pravovremeno reagovanje u slučaju istih.

Nezavisni proces upravljanja rizikom ne uključuje poslovne rizike koji obuhvataju promene u okruženju, tehnologiji i industriji. Grupa prati ove rizike kroz proces strateškog planiranja.

Upravni odbor i Izvršni odbor su primarno odgovorni za identifikovanje i kontrolisanje rizika dok je operativna odgovornost delegirana Sektoru upravljanja kreditnim rizicima i Sektoru za upravljanje upravljanja strateškim rizicima i analitikom podataka. Pored toga, Grupa je uspostavila i druga odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

U Grupi osnovne uloge u upravljanju rizicima imaju sledeći organi/tela:

Upravni odbor i Izvršni odbor

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Svoje odluke donose na osnovu predloga Sektora za upravljanje kreditnim rizicima i Sektora za upravljanje strateškim rizicima i analitikom podataka, Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i drugih relevantnih organa/tela Grupe.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati izloženost banke rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, predlaže mere za upravljanje pre svega, kamatnim rizikom, rizikom likvidnosti i deviznim rizikom, a obavlja i druge poslove utvrđene aktima Grupe.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima savetodavnu ulogu i svoje odluke/zaključke u vidu predloga šalje na usvajanje Izvršnom odboru Grupe, u slučaju da je takva odluka potrebna.

Lokalni komitet za modele

Svrha Lokalnog komiteta za modele je da osigura konzistentnost metodologije i standarda razvoja modela, validacije i monitoringa. Komitet predlaže odluke Izvršnom odboru za sve modele, parametre i povezane procese i sisteme koji se tiču modela za upravljanja rizicima, obuhvatajući lokalne modele kao i lokalnu upotrebu modela koji se koriste širom Erste Grupe.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.1. Uvod (nastavak)

Komitet za upravljanje nefinansijskim rizicima

Cilj Komiteta za upravljanje nefinansijskim rizicima je da razmatra, predlaže odluke i validira pitanja iz oblasti upravljanja operativnim rizicima Banke, uz primenu Odluke o nefinansijskom riziku kao i sprovođenja korektivnih mera i aktivnosti mitigacije rizika kako bi upravljali nefinansijskim rizicima (operativni, reputacioni, rizik usklađenosti, pravni, rizik informacionih i telekomunikacionih tehnologija (ICT) i rizik bezbednosti) na proaktivan način.

Služba upravljanja bilansom

Služba upravljanja bilansom je organizovana kao samostalni organizacioni deo koji je direktno odgovoran Izvršnom odboru Grupe. Takođe, ona je primarno odgovorna za strateško finansiranje i likvidnost, kao i za upravljanje drugim tržišnim rizicima (rizik kamatne stope i valutni rizik) Grupe. Služba upravljanja bilansom priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i izveštaje vezane za upravljanje aktivom i pasivom za potrebe organa Grupe.

Interna revizija

Interna revizija se uspostavlja sa ciljem da doprinese poboljšanju poslovanja Grupe obezbeđujući funkciju nezavisnog, objektivnog uveravanja, kao i savetodavnih aktivnosti baziranih na najboljoj praksi. Putem sistematičnog i disciplinovanog pristupa, interna revizija pomaže Grupi da ostvari svoje ciljeve ocenjujući i poboljšavajući efikasnost upravljanja rizicima, kontrolnih i upravljačkih procesa.

Interna revizija vrši kontinuirani nadzor nad procesom upravljanja rizicima u Grupi, na način da proverava adekvatnost procedura, uspostavljenih kontrolnih mehanizama, kao i usaglašenost Grupe sa usvojenim procedurama. Interna revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Grupe i izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor o nalazima i datim preporukama.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

U skladu sa Zakonom o bankama u Grupi ustanovljena je unutrašnja organizacija kojom su opredeljeni organizacioni delovi koji u svojoj nadležnosti i odgovornosti imaju zadatak upravljanja rizicima. Cilj sistema za upravljanje rizicima jeste da identifikuje i kvantifikuje rizik kome je Grupa izložena u obavljanju svoje poslovne delatnosti.

Funkcije praćenja i upravljanja rizicima su u nadležnosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektor za upravljanje strateškim rizicima i analitikom podataka kao posebnih organizacionih jedinica u Grupi. Politike upravljanja rizicima, strategija upravljanja rizicima kao i strategija upravljanja kapitalom povezane su sa strategijom Grupe, a obuhvataju definisanje vrste rizika, načine upravljanja tim rizicima kao i stepen rizika koje je Grupa voljna prihvatiti kako bi postigla svoje poslovne ciljeve. Posebna pažnja se poklanja punoj usklađenosti sa relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS).

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.1. Uvod (nastavak)

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja (nastavak)

Odgovornosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektora za upravljanje strateškim rizicima i analitikom podataka obuhvataju sledeće:

- Identifikovanje i merenje odnosno procena izloženosti Banke prema pojedinim vrstama rizika;
- Praćenje rizika, uključujući njihov nadzor i kontrolu, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama;
-Merenje odnosno procena kao i upravljanje rizičnim profilom Grupe i adekvatnosti kapitala;
-Praćenje parametara koji utiču na poziciju izloženosti Grupe rizicima, prevashodno uključujući upravljanje i optimizaciju kvaliteta aktive i troška rizika;
-Razvijanje i primena kvantitativnih modela za upravljanje rizicima kao elemenata u procesu naprednog poslovnog odlučivanja i određivanja cene rizika;
-Izrada strategija i predloga limita izloženosti Banke po pojedinim vrstama rizika i njihova kontrola;
-Kvantifikovanje uticaja promena u ekonomskom ciklusu ili stresnih događaja na finansijski položaj Grupe;
-Procena rizičnosti uvođenja novih proizvoda i eksternalizacije aktivnosti;
-Izrada metodologija, procedura i politika za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Grupe;
-Razvoj i implementacija različitih tehničkih platformi i alata.

Funkcija upravljanja rizicima, postavljena u vidu posebnih organizacionih jedinica funkcionalno i organizaciono odvojenih od aktivnosti preuzimanja rizika Grupe, odgovorna je za sistem upravljanja rizicima u Grupi. Imajući u vidu različitost oblasti koje pokrivaju, a u cilju efikasnijeg obavljanja svoje uloge, funkcija upravljanja rizicima podeljena je između Sektora upravljanja kreditnim rizicima, Sektora za upravljanje strateškim rizicima i analitikom podataka, Službe kontrole usklađenosti poslovanja i Službe upravljanja rizicima bezbednosti.

Sektor za upravljanje strateškim rizicima i analitikom podataka se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

Direkcija za integrisano upravljanje rizicima;
Direkcija za razvoj modela i upravljanje podacima rizika;
Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti;
Direkcija za upravljanje operativnim i sajber rizikom;
Odeljenje za upravljanje kolateralima
Direkcija za upravljanje podacima.

Sektor za upravljane kreditnim rizicima se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:
Direkcija za upravljanje kreditnim rizicima;
Direkcija za strategiju i upravljanje kreditnim portfolijom;
Direkcija za restrukturiranje i naplatu plasmana;

Služba kontrole usklađenosti poslovanja:
Odeljenje upravljanja rizikom finansijskog kriminala;
Odeljenje kontrole sprečavanja pranja novca, sankcija i embarga (AML);
Odeljenje regulatorne usklađenosti poslovanja;
Odeljenje upravljanja rizicima sukoba interesa i HOV;

Služba upravljanja rizicima bezbednosti:
Odeljenje upravljanja rizicima informacione bezbednosti;
Odeljenje upravljanja rizicima fizičke bezbednosti;
Odeljenje upravljanja kontinuitetom poslovanja;
Odeljenje bezbednosnih operacija;

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali rizici kojima Grupa jeste ili može biti izložena.

Grupa je u svom poslovanju naročito izložena: kreditnom riziku, riziku koncentracije, tržišnom riziku, operativnom riziku, strateškom riziku, makroekonomskom riziku, (geo-)političkom riziku i ESG riziku. Izveštaji se šalju nadležnima na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou, kao i u skladu sa zahtevima istih. Dobijene informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Odboru za upravljanje aktivom i pasivom i rukovodiocima svih poslovnih jedinica

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.1. Uvod (nastavak)

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja (nastavak)

Upravnom odboru se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Grupa izložena.

35.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Grupi.

Kreditni rizik Grupe uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Grupi, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđivanja potraživanja Grupe, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu internim aktima za upravljanje kreditnim rizikom kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke i adekvatnost njenog kapitala.

Poslovna politika Grupe zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Grupe od izloženosti kreditnom riziku, kao najznačajnijem riziku u bankarskom poslovanju.

Grupa kontroliše i upravlja kreditnim rizikom prevashodno uspostavljanjem rigoroznih procesa za utvrđivanje minimalne kreditne sposobnosti dužnika prilikom odobrenja plasmana kao i za redovno praćenje iste za sve vreme trajanja ugovornog odnosa, definisanjem različitih nivoa odlučivanja prilikom odobrenja plasmana (koji odražavanju znanje i iskustvo zaposlenih) kao i uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima.

Grupa svojim internim aktima, politikama i procedurama, koje se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažuriraju i prilagođavaju, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo.

Strategijom upravljanja rizicima Grupe, Kreditnom politikom, kao i politikama i procedurama za upravljanje kreditnim rizikom, definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika.

Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Grupi da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Odobravanje kreditnih proizvoda se bazira na kreditnom kvalitetu klijenta, vrsti kreditnog proizvoda, kolateralu, sistemu dodatnih uslova te ostalih faktora umanjenja kreditnog rizika.

Procena rizika neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u Grupi se temelji na verovatnoći stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (PD). Za svaku izloženost kreditnom riziku te kreditnu odluku Grupa određuje interni rejting koji predstavlja jedinstvenu meru rizika nastupanja statusa neizmirenja obaveze druge ugovorne strane. Interni rejting svakog klijenta se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažurira. Na kvantitativnom nivou, interni rejtinzi utiču na zahtevanu cenu rizika, te na formiranje rezervisanja za kreditne rizike. Interni rejtinzi uzimaju u obzir sve raspoložive informacije potrebne za procenu rizika od stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (defaulta). Za klijente iz segmenta privrede, interni rejtinzi uzimaju u obzir finansijsku snagu klijenta (pokazatelje profitabilnosti, adekvatnosti ročne strukture određenih elemenata aktive i pasive, adekvatnosti novčanih tokova, stepen zaduženosti, izloženosti kreditno-deviznom riziku, privredne grane u kojoj dužnik posluje, položaja dužnika na tržištu, specifičnih karakteristika dužnika i drugih relevantnih pokazatelja). Za segment stanovništva i mikro klijenata, interni rejtinzi se baziraju uglavnom na bihevioralnom i aplikacijskom skoringu, ali isto tako se koriste demografske i finansijske informacije. Primenjuje se ograničavanje rejtinga u zavisnosti od članstva u grupi ekonomski povezanih lica i državi glavne ekonomske aktivnosti.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2. Kreditni rizik (nastavak)

Grupa se pridržava svih standarda Erste Grupe AG iz perspektive razvoja modela internih rejtinga i održavanja procesa. Svi novi modeli i modifikacije postojećih modela u Grupi (rejting modeli i parametri rizika) kao i metodološki standardi se pregledavaju od strane Grupne Direkcije za razvoj modela što osigurava integritet širom Erste Grupe AG kao i konzistentnost modela i metodologija. Modeli se odobravaju od strane Izvršnog odbora Grupe na osnovu preporuke Lokalnog komiteta za modele. Interni rejting sistem usklađen je sa sistemom Erste Grupe AG koji pravi razliku između klijenata kod kojih je nastupio status neizmirernja obaveza (default). Za "performing" klijente (klijenti koji nisu u statusu neizmirenja obaveza Grupa koristi skalu od 8 ocena (A1/A2/B1/B2/C1/C2/D1/D2) za klijente iz segmente stanovništva, odnosno skalu od 13 ocena (1/2/3/4a/4b/4c/5a/5b/5c/6a/6b/7/8) za sve ostale kategorije. Za klijente koji su u statusu neizmirenja obaveza Grupa koristi skalu od 5 ocena (R1-R5).

U cilju povećanja uporedivosti kvaliteta aktive Erste Grupe, koristi se novi model za procenu kategorije rizika izloženosti. Na bazi kalibracije internih verovatnoća nastupanja statusa neizmirenja obaveza koje se koriste za regulatorne svrhe (obračun rezervacija) na stope nastupanja statusa neizmirenja obaveza (default rates) koje objavljuju rejting agencije, svakom klijentu je aproksimiran eksterni rejting radi razvrstavanja u risk kategorije.

Za potrebe izveštavanja, grupisanje je izvršeno u sledeće 4 kategorije rizika:

Nizak rizik (low risk) – klijenti sa uspostavljenom dobrom, te dužom saradnjom sa Grupom, kao i veliki međunarodno priznati klijenti. Snažna finansijska pozicija bez očekivanih financijskih poteškoća u budućnosti. Klijenti iz segmenta stanovništva koji imaju dugu istoriju saradnje sa Grupom ili klijenti koji koriste široku lepezu proizvoda. Klijenti koji nemaju kašnjenja u izmirivanja obaveza trenutno, niti u poslednjih 12 meseci. Pri tome se novi poslovi, generalno, sklapaju sa klijentima iz ove kategorije. Ova kategorija obuhvata S&P rejtinge od AAA do BB.

Poseban nadzor (managament attention) – klijenti sa jedva zadovoljavajućom ili nezadovoljavajućom finansijskom situacijom. Održavanje kreditnog položaja veoma neizvesno na srednji rok. Negativni kvalitativni kriterijumi prisutni. Klijenti iz segmenta stanovništva sa ograničenom štednjom ili verovatnim problemima u plaćanju koji pokreću podsetnike za ranu naplatu. Ova kategorija obuhvata S&P rejting B.

Ispod standarda (sub-standard) – klijenti osetljivi na negativne finansijske i ekonomske uticaje S&P rejtinga lošijeg od CCC kod kojih nije nastupio status neizmirenja obaveza.

Problematična potraživanja (non-performing) - klijenti kojima je zabeležen jedan ili više kriterijuma za nastupanje statusa neizmirenja obaveza, u skladu sa definicijom precizno propisanih internim aktima Banke i Erste Grupe AG: neizvesna naplata, kašnjenja u plaćanju sa materijalno značajnom izloženosti duže od 90 dana, restrukturiranje koje je uzrokovalo gubitak Banci, realizacija kreditnog gubitka ili pokretanje stečajnog postupaka. Pored toga, problematičnim potraživanjima se smatraju i restruktuirana potraživanja „Non performing forbearance" (videti 36.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza. S ciljem utvrđivanja statusa neizmirenja obaveza Grupa primenjuje pristup na nivou klijenta, uključujući i Retail klijente; ako je klijent u statusu neizmirenja obaveza po jednom proizvodu, tada se i ostali proizvodi tog klijenta klasifikuju kao--problematična potraživanja.

Praćenje i nadzor kreditnog rizika

Praćenje kreditnog rizika

S ciljem pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom, obavlja se redovna analiza rizika klijenta, koja uključuje redovni status rejtinga, mogućnost servisiranja obaveza prema Grupi, reviziju kolaterala te usklađivanje sa ugovorenim uslovima.

Cilj Grupe je pravovremeno prepoznavanje bilo kojeg pogoršanja u kvalitetu kreditnog portfolija koje može rezultirati materijalnim gubicima za Grupu, te Grupa kroz proces redovnih reodobrenja analizira celokupni status dužnika. Važnost redovnog reodobrenja kreditnih izloženosti je u redovnom praćenju klijenta kao i kvaliteta portfolija te predstavlja dodatnu meru u optimizaciji izloženosti kreditnom riziku Grupe.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2. Kreditni rizik (nastavak)

Praćenje i nadzor kreditnog rizika (nastavak)

Grupa sprovodi evaluaciju kreditnog kvaliteta temeljem informacija o klijentu, takođe uzevši u obzir sve informacije klijenta kao i prethodnu kreditnu istoriju između Grupe i klijenta.

Rano prepoznavanja povećanog rizika (Early Warning Signals)

Sistemi i procesi ranog upozoravanja služe da detektuju rane indicije negativnih razvoja, kako bi omogućili proaktivne mere smanjenja rizika. Grupa primenjuje metode ranog prepoznavanja povećanog kreditnog rizika sa ciljem povećanja uspešnosti naplate čak i u slučajevima pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolija što se otkriva praćenjem svih relevantnih informacija te predviđanjem promena varijabli u budućem periodu koja prvenstveno uključuje dosadašnje klijentovo ponašanje u izmirenju obveza te praćenjem informacija sa tržišta.

Kontrolna funkcija EWS u Grupi je organizovana u okviru zasebnog organizacionog dela unutar Direkcije upravljanja kreditnim rizikom pravnih lica (Odeljenje za EWS i monitoring).

Status neizmirenja obaveza

Definicija statusa neizmirenja obaveza u Grupi prati regulatorne zahteve na nivou Erste Grupe, prevodeći ih u pet grupa događaja statusa neizmirenja obaveza:

- Default događaj E1 – Mala verovatnoća za izmirenje obaveza u potpunosti usled pada kreditnog kvaliteta dužnika
- Default događaj E2 – Docnja duža od 90 dana po materijalno značajnom iznosu duga na nivou klijenta
- Default događaj E3 – Modifikacije prvobitno ugovorenih uslova otplate usled procene pogoršanja ekonomske situacije klijenta
- Default događaj E4 – Kreditni gubitak
- Default događaj E5 – Stečaj

Grupa je uspostavila sistemski proces kako bi obezbedila prepoznavanje i priznavanje statusa neizmirenja obaveza na nivou klijenta. To znači da u slučaju da do statusa neizmirenja obaveza klijenta dođe po bilo kojoj njegovoj izloženosti kreditnom riziku pojedinačnog plasmana, ukupna bilansna ili vanbilansna izloženost koju Grupa ima prema tom klijentu, uključujući i proizvode koji se ne odnose na kreditiranje klijenata se klasifikuje u status neizmirenja obaveza. Prethodno navedeno je primenljivo na sve klijente iz segmenta poslova sa stanovništvom, kao i na klijente iz drugih poslovnih segmenata.

U slučaju preuzetih kreditnih obaveza koje predstavljaju deo vanbilansne aktive Grupe, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja nominalni iznos obaveze koji, ukoliko dođe do povlačenja sredstava, odnosno korišćenja, vodi izloženosti riziku po osnovu neizmirenja obaveza bez realizacije sredstava obezbeđenja (kolaterala).

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2. Kreditni rizik (nastavak)

Status neizmirenja obaveza (nastavak)

U slučaju datih finansijskih garancija, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja ukupan nominalni iznos po osnovu kog postoji rizik koji može nastati u slučaju da dođe do nastupanja statusa neizmirenja obaveza delimične ili ukupne garantovane izloženosti.

Default događaji mogu biti aktivirani ili na nivou izloženosti pojedinačnog plasmana ili na nivou klijenta, ali opšte pravilo koje važi u svim slučajevima, nalaže da se klijentu dodeli status neizmirenja obaveza po svim pojedinačnim izloženostima, odnosno da mu se dodeli interni rejting „R", nezavisno od toga da li se default događaj aktivirao na nivou pojedinačne izloženosti ili na nivou klijenta.

Svi klijenti Grupe nalaze se u statusu neizmirenja obaveza i stoga im je dodeljen odgovarajući interni rejting (R1 – R5) ukoliko je došlo do realizacije barem jednog od default događaja E1 – E5.

Ukoliko, po proceni Grupe, kriterijumi koji su preduslov za dodeljivanje događaja koji vode u status neizmirenja obaveza više nisu primenljivi i klijent je u mogućnosti da nastavi sa otplatom duga u skladu sa definisanim odredbama ugovora, Grupa će promeniti rejting klijenta s obzirom na to da se radi o klijentu koji više nije u statusu neizmirenja obaveza.

Minimalni opšti zahtevi, koji moraju biti ispunjeni pre izlaska iz statusa neizmirenja obaveza i promene rejtinga „R", su sledeći:

- kod klijenta nijedan od default događaja E1 – E5 više nije važeći i ne očekuju se dodatni gubici po njegovim pojedinačnim kreditnim izloženostima i
- period monitoringa je uspešno završen.

Svaki default događaj ima precizno definisano minimalno vreme trajanja, a izlazak iz statusa neizmirenja obaveza je prihvatljiv tek nakon uspešnog završetka perioda monitoringa do kog automatski dolazi nakon isteka/prestanka važenja default događaja E1 – E5 kod klijenata koji imaju bilo kakvu vrstu kreditne obaveze i koji traje minimum 3 meseca nakon toga. Konkretno, kako bi se period monitoringa uspešno završio, za vreme njegovog trajanja nije dozvoljeno da nastupi ili bude na snazi bilo koji kriterijum koji može pokrenuti ili je pokrenuo neki od prethodno definisanih default događaja E1 – E5.

Tokom 2024. godine Grupa je sprovodila proces ranog prepoznavanja statusa neizmirenja obaveza kod klijenata. Ukupan iznos potraživanja klijenata kod kojih je tokom 2024. prepoznat status neizmirenja obaveza i dodeljena oznaka E1 bio je RSD 563 miliona sa efektom na ispravku vrednosti od RSD 244 miliona.

Otpis potraživanja

Grupa u skladu sa Pravilnikom o otpisu potraživanja i prenosu potraživanja iz bilansne u vanbilansnu evidenciju, vrši otpis nenaplativih potraživanja nakon što se iscrpe sve mogućnosti za naplatu. Pored toga, otpis se može razmatrati i u situaciji kada dalji sudski postupak nije ekonomski opravdan zbog viših troškova u odnosu na naplatu, kada dalji postupak bilo koje vrste nije delotvoran. Otpis potraživanja vrši se samo za nenadoknadive plasmane koji su obezvređeni. Za potraživanja u sudskom sporu ili stečaju koja su u potpunosti obezvređena (za koja je izvršena ispravka vrednosti 100%), a za koja se oceni da sudski proces ili stečaj predugo traju i samim tim predstavljaju opterećenje bilansnih evidencija Grupe, donosi se odluka o prenosu potraživanja sa bilansne na vanbilansnu evidenciju pri čemu se ne vrši oprost duga, odnosno u ovom slučaju Grupa se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu tog potraživanja.

Dodatno, Grupa u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke „Službeni glasnik RS", br. 77/2017 od 10. avgusta 2017. godine, vrši računovodstveni otpis problematičnih potraživanja u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2. Kreditni rizik (nastavak)

Na osnovu odluke Erste Grupe, Grupa je u junu 2022. godine u cilju ranog prepoznavanja pogoršanja kvaliteta klijenata iz cikličnih industrija koji su pogođeni rusko-ukrajinskom krizom, uvela pravilo po kojem će sve partije klijenata iz krizom pogođenih industrija, ukoliko klijent ima verovatnoću stupanja u status neizmirenja obaveza (PD) veću od 2,5%, biti reklasifikovane u nivo 2 ispravke vrednosti. Na dan 31.12.2023. ukupna izloženost po ovom osnovu iznosi RSD 9,4 milijardi U novembru 2024. godine Erste Grupa je revidirala do tada važeća pravila za kolektivnu procenu bazirana na cikličnim industrijama i uvela nova pravila koja su u skladu sa internim procesima upravljanja rizicima i strategijom upravljanja industrijama u portfoliju banke. Grupa je uspešno primenila ova pravila i na 31.12.2024. ukupna izloženost koja je u nivou 2 po ovom kriterijumu iznosi RSD 8 milijardi i navedena promena je bez materijalnog efekta na bilans uspeha.

Dodatno, takođe na osnovu odluke Erste Grupe, u cilju ranog prepoznavanja pogoršanja kvaliteta klijenata iz energetskog sektora koji su pogođeni rusko-ukrajinskom krizom, Grupa je u septembru 2022. godine uvela kriterijum po kojem će sva potraživanja pomenute grupe klijenata biti reklasifikovana u nivo 2 ispravke vrednosti, uz mogućnost izuzetaka na pojedinačnim slučajevima. Na dan 31.12.2023. ukupna izloženost klijenata koji su reklasifikovani u nivo 2 ispravke vrednosti iznosi RSD 16,7 milijardi. Klijenti koji pripadaju obema gore pomenutim grupama (cikličnim industrijama a istovremeno i energetskom sektoru) su prikazane u okviru efekta koji se odnosi na energetski sektor. U junu 2024. Erste Grupa je donela odluku o ukidanju kriterijuma po osnovu kojeg su klijenti prethodno bili klasifikovani u nivo 2 jer su prepoznati kao pogođeni energetskom krizom. Ukupno RSD 11,3 milijardi izloženosti je vraćeno u nivo 1 sa pozitivnim efektom na bilans uspeha od RSD 115 miliona (smanjenje risk troška).

Grupa nije dodatno sprovodila kvantitativne analize osetljivosti, nego su one vršene na nivou nadležnih organizacionih delova Erste Grupe.

Klasifikacija industrija u kojima se klijenti nalaze, kao i njihova kategorizacija prate se na redovnom nivou.

Kao drugu meru kvantifikacije, Grupa je tokom Q4 2024. godine revidirala parametre PD uključujući i deo koji se odnosi na buduće izglede u ekonomiji (Forward Looking Information) sa različitim verovatnoćama potencijalnih ishoda. Za kalkulaciju očekivanih gubitaka, FLI se koristi za prve tri godine obračuna. U poglavlju **35.2 Kreditni rizici (nastavak)** u okviru ***Parametri rizika koji se koriste za obračun očekivanih kreditnih gubitaka*** je više detalja o scenarijima i varijablama koji su korišćeni za obračun FLI.

Grupa će u narednom periodu redovno pratiti razvoj makro pokazatelja i makro predikcija u zemlji i okruženju (forward-looking informacija), a sve u cilju pravovremenog revidiranja svih relevantnih parametara kreditnih rizika.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama
Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje Grupa ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2024. godine dat je u tabeli ispod:

u RSD hiljada

	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			**Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku**	**Vrednost iz bilansa stanja**
	Bruto vrednost	**Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja**	**Neto vrednost**		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	**-**	67.959.737	**67.959.737**
Potraživanja po osnovu derivata	692.039	-	**692.039**	-	**692.039**
Hartije od vrednosti	66.533.161	(16.345)	**66.516.816**	-	**66.516.816**
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	16.072.349	(6.026)	**16.066.323**	15.000.763	**31.067.086**
Krediti i potraživanja od komitenata	263.595.330	(6.968.483)	**256.626.847**	1.804.761	**258.431.608**
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	**-**	118	**118**
Nematerijalna ulaganja	-	-	**-**	4.786.784	**4.786.784**
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	**-**	6.111.135	**6.111.135**
Investicione nekretnine	-	-	**-**	47.625	**47.625**
Tekuća poreska sredstva	-	-	**-**	350.799	**350.799**
Odložena poreska sredstva	-	-	**-**	255.420	**255.420**
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	**-**	70.029	**70.029**
Ostala sredstva	-	-	**-**	2.038.441	**2.038.441**
Bilansna izloženost	**346.892.879**	**(6.990.854)**	**339.902.025**	**98.425.612**	**438.327.637**
Date garancije i jemstva	62.290.160	(213.218)	62.076.942	-	62.076.942
Preuzete buduće obaveze	109.395.087	(78.070)	109.317.017	-	109.317.017
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	443.337.312	443.337.312
Vanbilansna izloženost	**171.685.247**	**(291.288)**	**171.393.959**	**443.337.312**	**614.731.271**
Ukupna izloženost	**518.578.126**	**(7.282.142)**	**511.295.984**	**541.762.924**	**1.053.058.908**

U skladu sa poslovnom politikom grupe, osnovnim izvorom kreditnog rizika Grupa smatra portfolio kredita i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i vanbilansne izloženosti u vidu Finansijskih garancija i Preuzetih budućih obaveza, te je u nastavku dat detaljan pregled tih izloženosti u pogledu sektora i kategorija potraživanja, statusu i načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja Grupa nerizičnim plasmanima smatra plasmane Narodnoj banci Srbije.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled hartija od vrednosti na dan 31.12.2024:

U RSD hiljadama

	Hartije od vrednosti					
	Bruto vrednost			Akumulirane ispravke vrednosti		
	AC	FVOCI	FVTPL	AC	FVOCI	FVTPL
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	**692.039**	**-**	**-**	**-**
Od čega: Ostalo	-	-	692.039	-	-	-
Hartije od vrednosti	**52.490.320**	**11.818.034**	**2.224.807**	**16.345**	**3.106**	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	51.995.320	11.643.458	2.205.270	13.245		-
Od čega: Ostalo	495.000	174.576	19.537	3.100	-	-
Ukupna izloženost	**52.490.320**	**11.818.034**	**2.916.846**	**16.345**	**3.106**	-

Na dan 31. decembra 2024. godine 98,90% izloženosti po osnovu hartija od vrednosti odnosi se na izloženost po osnovu državnih obveznica Republike Srbije, kojima Grupa u skladu sa važećom Odlukom o adekvatnosti kapitala banke dodeljuje ponder rizika 0%.
Kreditni rejting Republike Srbije za dugoročno zaduživanje na dan 31. decembra 2024:

- Moody's Investors Service Ba2 / pozitivn izgledi
- Fitch Ratings BB+ / i pozitivn izgledi
- Standard and Poor's BBB-/ stabilni izgledi

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama
Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje Grupa ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2023. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	**Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja**	**Neto vrednost**		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	**-**	60.299.066	**60.299.066**
Potraživanja po osnovu derivata	672.404	-	**672.404**	-	**672.404**
Hartije od vrednosti	58.757.082	(27.757)	**58.729.325**	-	**58.729.325**
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	844.116	(15.367)	**828.749**	19.009.827	**19.838.576**
Krediti i potraživanja od komitenata	232.500.697	(7.423.413)	**246.090.365**	1.816.289	**247.906.654**
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	**-**	118	**118**
Nematerijalna ulaganja	-	-	**-**	4.177.396	**4.177.396**
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	**-**	4.906.630	**4.906.630**
Investicione nekretnine	-	-	**-**	50.142	**50.142**
Tekuća poreska sredstva	-	-	**-**	112.946	**112.946**
Odložena poreska sredstva	-	-	**-**	291.499	**291.499**
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	**-**	12.252	**12.252**
Ostala sredstva	-	-	**-**	1.791.485	**1.791.485**
Bilansna izloženost	**313.787.380**	**(7.466.537)**	**306.320.843**	**92.467.650**	**398.788.493**
Date garancije i jemstva	48.123.903	(120.534)	48.003.369	-	**48.003.369**
Preuzete buduće obaveze	80.007.945	(175.084)	79.832.861	-	**79.832.861**
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	452.090.938	**452.090.938**
Vanbilansna izloženost	**128.131.848**	**(295.618)**	**127.836.230**	**452.090.938**	**579.927.168**
Ukupna izloženost	**423.587.623**	**(7.762.155)**	**434.157.073**	**544.558.588**	**978.715.741**

U skladu sa poslovnom politikom Grupe, osnovnim izvorom kreditnog rizika Grupa smatra portfolio kredita i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i vanbilansne izloženosti u vidu Finansijskih garancija i Preuzetih budućih obaveza, te je u nastavku dat detaljan pregled tih izloženosti[1] u pogledu sektora i kategorija potraživanja, statusu i načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja

[1] Ostale izloženosti bilansa stanja koje Grupa smatra izloženim kreditnom riziku, prevashodno proizilaze iz aktivnosti koje podržavaju osnovno poslovanje Grupe (formiranje rezervi likvidnosti, odnosno upravljanje kratkoročnom likvidnošću, kao i otpimizacija prihoda od kamata putem upravljanja aktivom i pasivom) i odlikuju se visokim kreditnim kvalitetom.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled hartija od vrednosti na dan 31.12.2023:

U RSD hiljadama

	Hartije od vrednosti					
	Bruto vrednost			Akumulirane ispravke vrednosti		
	AC	FVOCI	FVTPL	AC	FVOCI	FVTPL
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	**672.404**	-	**-**	**-**
Od čega: Ostalo	-	-	672.404	-	-	-
Hartije od vrednosti	**47.007.566**	**7.961.735**	**3.787.781**	**27.757**	**4.914**	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	46.512.566	7.828.048	3.768.184	26.625	-	-
Od čega: Ostalo	495.000	133.687	19.597	1.132	-	
Ukupna izloženost	**47.007.566**	**7.961.735**	**4.460.185**	**27.757**	**4.914**	-

Na dan 31. decembra 2023. godine 97,68%% izloženosti po osnovu hartija od vrednosti odnosi se na izloženost po osnovu državnih obveznica Republike Srbije, kojima Grupa u skladu sa važećom Odlukom o adekvatnosti kapitala banke dodeljuje ponder rizika 0%.

Kreditni rejting Republike Srbije za dugoročno zaduživanje na dan 31. decembra 2023:
- Moody's Investors Service Ba2 / stabilni izgledi
- Fitch Ratings BB+ / stabilni izgledi
- Standard and Poor's BB+ / stabilni izgledi

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Krediti i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2024. godine:

U RSD hiljada

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*		Uticaj sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja	
Potraživanja od stanovništva	**86.251.067**	**13.635.345**	**2.498.122**	**3.434.256**	**39.387.555**	**412.956**	**34.309**
Stambeni krediti	47.444.385	5.341.221	935.365	572.860	38.441.095	399.394	25.622
Potrošački i gotovinski krediti	36.465.440	7.991.581	1.492.910	2.603.696	67.200	1.491	-
Transakcioni i kreditne kartice	1.460.167	276.196	69.458	148.512	2.216	0	8.687
Ostala potraživanja	881.075	26.347	389	109.188	877.044	12.071	-
Potraživanja od privrede	**101.770.441**	**43.352.458**	**872.352**	**3.185.241**	**43.459.049**	**521.520**	**1.434.714**
Velika preduzeća	11.132.675	21.817.910	53	312.350	11.046.922	4.877	161.924
Mala i srednja preduzeća	67.665.775	6.976.307	382.685	2.507.595	24.532.698	446.902	1.226.511
Mikro preduzeća i preduzetnici	19.314.016	5.554.096	486.663	350.494	5.200.291	69.616	46.277
Poljoprivrednici	99.053	73.088	2.901	12.900	109.482	125	2
Javna preduzeća	3.558.922	8.931.057	50	1.902	2.569.656	0	-
Potraživanja od ostalih klijenata	**38.510.621**	**2.747.305**	**25.117**	**192.038**	**2.444.794**	**5.100**	**107.950**
Ukupna potraživanja	**226.532.129**	**59.735.108**	**3.395.591**	**6.811.535**	**85.291.398**	**939.576**	**1.576.973**

* Efekat sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti izračunat simuliranjem LGD parametra isključivanjem sredstava obezbeđenja. Simulacija se odnosi na opšta rezervisanja i posebna rezervisanja za pojedinačno značajne klijente (za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim kolateral ne utiče na vrednost LGD-a).

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Krediti i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

b) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2023. godine:

U RSD hiljada

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja				Vrednost sredstava obezbeđenja*		
	Visok	Srednji	Nizak	Problematična potraživanja[2]	Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja	Uticaj sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti*
Potraživanja od stanovništva	**79.287.346**	**15.673.398**	**3.772.882**	**3.574.124**	**38.028.612**	**401.027**	**-**
Stambeni krediti	45.186.424	6.088.155	1.511.866	513.725	36.992.758	388.692	-
Potrošački i gotovinski krediti	31.701.526	9.215.487	2.160.191	2.827.738	67.758	2.001	-
Transakcioni i kreditne kartice	1.416.715	346.470	100.825	124.177	5.272	-	-
Ostala potraživanja	982.681	23.286	-	108.484	962.824	10.334	-
Potraživanja od privrede	**122.716.163**	**13.529.135**	**636.321**	**3.114.753**	**49.678.690**	**1.483.537**	**1.154.197**
Velika preduzeća	24.762.522	2.989.312	221.966	27.007	17.376.730	24.232	9.992
Mala i srednja preduzeća	62.382.315	5.298.471	42.540	2.541.219	24.976.465	1.177.328	991.229
Mikro preduzeća i preduzetnici	22.860.663	5.181.616	354.234	527.157	6.806.669	281.204	152.976
Poljoprivrednici	71.088	37.193	17.579	18.271	80.293	773	-
Javna preduzeća	12.639.574	22.543	2	1.099	438.533	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	**31.986.530**	**635.317**	**80.860**	**182.782**	**402.310**	**695**	**93.157**
Ukupna potraživanja	**233.990.040**	**29.837.850**	**4.490.063**	**6.871.658**	**88.109.612**	**1.885.259**	**1.247.354**

[2] Problematična potraživanja Grupe uključuju potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (videti „36.2 Kreditni rizik – status neizmirenja obaveza) i restruktuirana potraživanja „Non performing forbearance" (videti 36.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2. Kreditni rizik (nastavak)

c) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2024. godine:

U RSD hiljada

	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti			Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	**101.884.681**	**545.074**	**-**	**3.389.035**	**105.818.790**	**1.188.003**	**-**	**2.395.168**	**102.235.619**	**39.406.794**	**393.717**
Stambeni krediti	53.666.559	77.424	-	549.848	**54.293.831**	289.260	-	219.257	**53.785.314**	**38.460.334**	**380.155**
Potrošački i gotovinski krediti	45.549.517	419.346	-	2.584.764	**48.553.627**	872.593	-	1.995.292	**45.685.742**	**67.200**	**1.491**
Transakcioni i kreditne kartice	1.763.485	45.613	-	145.235	**1.954.333**	23.508	-	123.764	**1.807.061**	**2.216**	**-**
Ostala potraživanja	905.120	2.691	-	109.188	**1.016.999**	2.642	-	56.855	**957.502**	**877.044**	**12.071**
Potraživanja od privrede	**144.989.677**	**1.005.610**	**2.814.926**	**370.279**	**149.180.492**	**1.300.319**	**1.544.077**	**315.473**	**146.020.623**	**43.459.050**	**521.519**
Velika preduzeća	32.684.360	266.279	307.327	5.022	**33.262.988**	316.169	162.686	2.009	**32.782.124**	**11.046.923**	**4.876**
Mala i srednja preduzeća	74.537.622	487.146	2.407.147	100.447	**77.532.362**	603.083	1.318.787	84.731	**75.525.761**	**24.532.698**	**446.902**
Mikro preduzeća i preduzetnici	25.195.086	159.723	100.452	250.008	**25.705.269**	353.107	62.604	214.911	**25.074.647**	**5.200.291**	**69.616**
Poljoprivrednici	169.683	5.359	-	12.900	**187.942**	3.099	-	11.920	**172.923**	**109.482**	**125**
Javna preduzeća	12.402.926	87.103	-	1.902	**12.491.931**	24.861	-	1.902	**12.465.168**	**2.569.656**	**-**
Potraživanja od ostalih klijenata	**38.231.425**	**3.051.617**	**132.808**	**59.231**	**41.475.081**	**150.432**	**33.067**	**49.130**	**41.242.452**	**2.444.794**	**5.100**
Ukupna izloženost	**285.105.783**	**4.602.301**	**2.947.734**	**3.818.545**	**296.474.363**	**2.638.754**	**1.577.144**	**2.759.771**	**289.498.694**	**85.310.638**	**920.336**
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	285.065.655	4.597.173	-	-	**289.662.828**	2.630.600	-	-	**287.032.228**	**85.291.399**	**-**
od čega: restrukturirana	3.710.629	29.145	-	-	**3.739.774**	77.576	-	-	**3.662.198**	**401.304**	**-**
Problematična potraživanja	40.128	5.128	2.947.734	3.818.545	**6.811.535**	8.154	1.577.144	2.759.771	**2.466.466**	**19.239**	**920.336**
od čega: restrukturirana	933	74	2.662.150	530.699	**3.193.856**	64	1.454.900	315.510	**1.423.382**	**-**	**526.525**
Ukupna izloženost	**285.105.783**	**4.602.301**	**2.947.734**	**3.818.545**	**296.474.363**	**2.638.754**	**1.577.144**	**2.759.771**	**289.498.694**	**85.310.638**	**920.336**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

d) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja. prema načinu obezvređenja. dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2023. godine:

	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti			Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	**98.486.868**	**248.427**	**1.591**	**3.570.864**	**102.307.750**	**1.182.501**	**1.591**	**2.587.897**	**98.535.761**	**38.028.612**	**401.027**
Stambeni krediti	52.786.445	-	-	513.725	**53.300.170**	292.199	-	187.887	52.820.084	36.992.758	388.692
Potrošački i gotovinski krediti	42.868.572	209.976	-	2.826.394	**45.904.942**	861.538	-	2.248.050	42.795.354	67.758	2.001
Transakcioni i kreditne kartice	1.829.116	35.219	-	123.852	**1.988.187**	26.392	-	100.198	1.861.597	5.272	-
Ostala potraživanja	1.002.735	3.232	1.591	106.893	**1.114.451**	2.372	1.591	51.762	1.058.726	962.824	10.334
Potraživanja od privrede	**135.262.953**	**1.618.684**	**2.027.740**	**1.086.994**	**139.996.371**	**1.687.872**	**1.039.237**	**778.607**	**136.490.656**	**49.678.690**	**1.483.537**
Velika preduzeća	27.283.871	689.929	-	27.007	**28.000.807**	278.064	-	2.775	27.719.968	17.376.730	24.232
Mala i srednja preduzeća	67.112.756	610.570	1.811.131	730.088	**70.264.546**	694.629	977.784	527.423	68.064.710	24.976.465	1.177.328
Mikro preduzeća i preduzetnici	28.182.800	213.731	216.609	310.531	**28.923.670**	539.406	61.453	229.850	28.092.961	6.806.669	281.204
Poljoprivrednici	120.191	5.670	-	18.270	**144.131**	3.304	-	17.467	123.360	80.293	773
Javna preduzeća	12.563.335	98.785	-	1.098	**12.663.218**	172.469	-	1.092	12.489.656	438.533	-
Potraživanja od ostalih klijenata	**25.269.802**	**7.432.905**	**153.496**	**29.285**	**32.885.489**	**77.188**	**62.931**	**26.556**	**32.718.813**	**402.310**	**695**
Ukupna izloženost	**259.019.623**	**9.300.017**	**2.182.827**	**4.687.143**	**275.189.610**	**2.947.561**	**1.103.759**	**3.393.060**	**267.745.230**	**88.109.612**	**1.885.259**
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	259.018.272	9.299.680	-	-	**268.317.953**	2.941.176	-	-	**265.370.776**	88.109.612	-
od čega: restrukturirana	4.612.923	31.591	-	-	**4.644.514**	220.190	-	-	**4.424.324**	190.873	-
Problematična potraživanja	1.351	337	2.182.827	4.687.143	**6.871.658**	385	1.103.759	3.393.060	**2.374.454**	-	1.885.259
od čega: restrukturirana	-	-	1.776.958	968.274	**2.745.232**	-	934.431	628.615	**1.182.186**	-	986.207
Ukupna izloženost	**259.019.623**	**9.300.017**	**2.182.827**	**4.687.143**	**275.189.611**	**2.947.561**	**1.103.759**	**3.393.060**	**267.745.230**	**88.109.612**	**1.885.259**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2. Kreditni rizik (nastavak)

e) Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje na dan 31. decembra 2024. godine:

U RSD hiljada

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Potraživanja od stanovništva	**88.406.187**	**12.888.066**	**832.541**	**258.647**	**44.282**	**667.612**	**1.020.325**	**409.357**	**438.065**	**853.676**
Stambeni krediti	52.545.067	822.304	233.740	120.040	22.834	324.484	165.300	22.500	15.076	22.490
Potrošački i gotovinski krediti	33.236.335	11.987.565	591.683	135.108	18.171	259.114	852.670	374.689	403.019	695.271
Transakcioni i kreditne kartice	1.743.320	53.089	5.879	3.499	3.277	26.525	599	11.536	19.970	86.604
Ostala potraživanja	881.465	25.108	1.239	-	-	57.489	1.756	632	-	49.311
Potraživanja od privrede	**143.362.587**	**2.470.672**	**160.021**	**1.972**	**34**	**442.180**	**2.021.463**	**122.058**	**432.261**	**167.245**
Velika preduzeća	32.549.043	401.595	-	-	-	132.789	179.560	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	73.661.174	1.259.190	104.404	-	-	258.920	1.799.204	49.232	366.648	33.589
Mikro preduzeća i preduzetnici	24.532.263	765.523	55.617	1.373	34	50.027	38.534	72.285	65.613	124.003
Poljoprivrednici	163.767	10.676	-	599	-	289	4.165	541	-	7.905
Javna preduzeća	12.456.340	33.688	-	-	-	155	-	-	-	1.748
Potraživanja od ostalih klijenata	**41.227.903**	**41.458**	**13.714**	**-**	**-**	**9.383**	**3.658**	**6.523**	**13.124**	**159.349**
Ukupna izloženost	**272.996.677**	**15.400.196**	**1.006.276**	**260.619**	**44.316**	**1.119.175**	**3.045.446**	**537.938**	**883.450**	**1.180.270**
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	272.996.218	15.399.715	1.006.276	260.619	-	-	-	-	-	7
od čega: restrukturirana	3.335.866	392.434	11.474	-	-	-	-	-	-	7
Problematična potraživanja	459	481	-	-	44.316	1.119.175	3.045.446	537.938	883.450	1.180.270
od čega: restrukturirana	459	481	-	-	67	558.531	2.133.550	44.381	396.701	59.686
Ukupna izloženost	**272.996.677**	**15.400.196**	**1.006.276**	**260.619**	**44.316**	**1.119.175**	**3.045.446**	**537.938**	**883.450**	**1.180.270**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

f) Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje na dan 31. decembra 2023. godine:

U RSD hiljada

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	**do 30 dana**	**od 31 do 60 dana**	**od 61 do 90 dana**	**preko 90 dana**	**Nije u docnji**	**do 90 dana**	**od 91 do 180 dana**	**od 181 do 360 dana**	**preko 360 dana**
Potraživanja od stanovništva	**82.241.349**	**16.022.178**	**373.845**	**96.256**	**1.669**	**609.749**	**1.162.162**	**439.831**	**406.106**	**954.608**
Stambeni krediti	51.454.204	1.105.812	35.110	5.200	-	293.669	140.507	49.816	9.281	20.452
Potrošački i gotovinski krediti	28.292.617	14.573.835	311.429	85.443	1.345	249.712	1.006.936	368.143	370.330	831.272
Transakcioni i kreditne kartice	1.549.996	299.408	8.997	5.610	324	14.823	14.656	15.913	25.835	52.627
Ostala potraživanja	944.532	43.123	18.309	3	-	51.545	63	5.959	660	50.257
Potraživanja od privrede	**130.765.565**	**5.406.146**	**701.426**	**8.481**	**19**	**2.483.299**	**277.577**	**67.997**	**75.306**	**210.554**
Velika preduzeća	27.431.244	17.653	524.903	-	-	-	27.007	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	64.676.433	2.911.540	134.475	878	-	2.274.199	209.342	11.070	9.369	37.239
Mikro preduzeća i preduzetnici	25.877.759	2.473.360	41.813	3.579	19	206.299	40.828	56.918	64.514	158.580
Poljoprivrednici	118.293	3.309	235	4.024	-	2.789	337	9	1.423	13.713
Javna preduzeća	12.661.836	284	-	-	-	12	64	-	-	1.022
Potraživanja od ostalih klijenata	**32.674.386**	**28.242**	**25**	**54**	-	**1.865**	**561**	**7.505**	**6.797**	**166.053**
Ukupna izloženost	**245.681.299**	**21.456.566**	**1.075.296**	**104.791**	**1.688**	**3.094.913**	**1.440.300**	**515.333**	**488.209**	**1.331.215**
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	245.681.299	21.456.566	1.075.296	104.791	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	4.535.953	104.349	2.038	2.174	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	1.688	3.094.913	1.440.300	515.333	488.209	1.331.215
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	2.241.226	333.112	53.149	32.453	85.292
Ukupna izloženost	**245.681.299**	**21.456.566**	**1.075.296**	**104.791**	**1.688**	**3.094.913**	**1.440.300**	**515.333**	**488.209**	**1.331.215**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2. Kreditni rizik (nastavak)

g) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2024. godine:

u RSD hiljada

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	**105.818.757**	**3.583.171**	**3.434.259**	**491.638**	**2.403.314**	**3,25**	**412.956**
Stambeni krediti	54.293.830	508.517	572.860	129.785	221.338	1,06	399.394
Potrošački i gotovinski krediti	48.553.626	2.867.884	2.603.697	361.853	2.000.215	5,36	1.491
Transakcioni i kreditne kartice	1.954.301	147.272	148.513	-	124.906	7,60	-
Ostala potraživanja	1.017.000	59.498	109.189	-	56.855	10,74	12.071
Potraživanja od privrede *	**132.633.371**	**2.892.591**	**3.007.769**	**2.676.448**	**1.728.376**	**2,27**	**474.719**
Sektor A	8.744.065	1.231.642	2.099.623	2.088.724	1.185.775	24,01	280.507
Sektori B, C i E	30.101.320	469.080	229.682	91.514	170.430	0,76	79.642
Sektor D	12.642.123	126.032	126	-	121	0	-
Sektor F	20.757.549	136.976	14.004	-	10.350	0,07	10.911
Sektor G	20.905.471	489.279	573.128	494.319	285.477	2,74	94.358
Sektori H, I i J	14.315.566	209.160	68.262	835	56.732	0,48	9.101
Sektori L, M i N	25.167.277	230.422	22.944	1.056	19.491	0,09	200
Potraživanja od ostalih klijenata	**58.022.235**	**499.907**	**369.507**	**25.770**	**213.379**	**0,64**	**51.900**
Ukupna potraživanja	**296.474.363**	**6.975.669**	**6.811.535**	**3.193.856**	**4.345.069**	**2,30**	**939.575**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2. Kreditni rizik (nastavak)

h) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2023. godine:

u RSD hiljada

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	**102.307.749**	**3.770.936**	**3.574.124**	**546.941**	**2.589.256**	**3,49**	**401.027**
Stambeni krediti	53.114.050	480.029	513.726	131.008	187.867	0,97	388.692
Potrošački i gotovinski krediti	46.091.060	3.108.874	2.827.737	415.933	2.247.931	6,14	2.001
Transakcioni i kreditne kartice	1.988.188	126.308	124.177	-	100.105	6,25	-
Ostala potraživanja	1.114.451	55.725	108.484	-	53.353	9,73	10.334
Potraživanja od privrede *	**123.173.362**	**3.125.751**	**2.822.963**	**2.164.486**	**1.683.496**	**2,20**	**1.293.786**
Sektor A	10.174.167	1.479.046	2.383.242	2.080.883	1.395.272	23,42	1.133.936
Sektori B, C i E	28.555.125	382.692	170.889	42.135	89.193	0,60	61.325
Sektor D	12.403.158	256.064	97	-	85	-	-
Sektor F	20.479.186	171.793	20.195	-	15.447	0,10	6.681
Sektor G	19.848.972	351.951	110.106	38.055	97.186	0,55	3.759
Sektori H, I i J	16.315.516	194.022	107.888	2.370	63.656	0,66	65.069
Sektori L, M i N	15.397.239	290.183	30.545	1.043	22.657	0,15	23.015
Potraživanja od ostalih klijenata	**49.708.499**	**547.693**	**474.572**	**33.805**	**224.452**	**0,95**	**190.446**
Ukupna potraživanja	**275.189.611**	**7.444.381**	**6.871.658**	**2.745.232**	**4.497.204**	**2,45**	**1.885.259**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

i) Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2024. godini:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja	od čega: otpisano			
Potraživanja od stanovništva	3.574.123	1.692.231	214.136	213.997	-	139	(1.617.963)	3.434.255	1.030.943
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	3.297.534	264.022	192.082	173.493	-	18.589	(7.806)	3.377.280	1.435.523
Ukupna potraživanja	**6.871.657**	**1.956.253**	**406.218**	**387.490**	**-**	**18.728**	**(1.610.157)**	**6.811.535**	**2.466.466**

j) Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2023. godini:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja	od čega: otpisano			
Potraživanja od stanovništva	2.615.981	1.441,685	177.964	177.765	-	199	307.321	3.574.124	984.253
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	3.116.275	858.333	77.947	77.911	-	36	599.053	3.297.534	1.390.201
Ukupna potraživanja	**5.732.256**	**2.300.018**	**255.911**	**255.676**	**-**	**235**	**906.375**	**6.871.658**	**2.374.454**

*****Druge promene se odnose na povećanje kreditne izloženosti postojećih NPL klijenata (prelazak sa vanbilansne na bilansnu izloženost).

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Prilikom procesa odobravanja plasmana, Grupa naplatu očekuje prevashodno iz budućih novčanih tokova dužnika. Kao dopunu ovom vidu naplate i kako bi se smanjio gubitak usled potencijalnog nastupanja statusa neizmirenja obaveza dužnika, Grupa uzima različite instrumente obezbeđenja (kolaterale) kao zaštitu. Grupa uzima što je moguće više kolaterala, pri čemu se prednost daje kolateralima koji se mogu brzo i jednostavno realizovati. Mogućnost uzimanja kolaterala zavisi od trenutne tržišne situacije i poslovne konkurencije. Efikasnost tehnika ublažavanja kreditnog rizika se meri i kontroliše praćenjem vremena potrebnog za realizaciju kolaterala i odstupanja realizovanih vrednosti kolaterala od očekivanih.

U okviru Sektora upravljanja strateškim rizicima i analitikom podataka je Odeljenje za upravljanje kolateralima koje je zaduženo za kompletan proces upravljanja kolateralima – od preliminarne analize do završetka njegove realizacije. Proces je podeljen u 3 faze:

Faza analize kolaterala predstavlja početnu fazu procesa upravljanja kolateralima. Ona počinje identifikacijom i analizom potencijalnog kolaterala i prikupljanjem neophodnih informacija i dokumentacije, a završava se evidencijom kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza monitoringa kolaterala se odnosi na praćenje uspostavljenosti i vrednosti kolaterala. Jedna od njenih glavnih funkcija je evidencija, praćenje, ažuriranje i kontrola podataka o kolateralima u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza realizacije kolaterala predstavlja poslednju fazu procesa, kada dolazi do realizacije kolaterala (npr. njegove prodaje u cilju zatvaranja plasmana) i zatvaranja kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala. Ona takođe obuhvata i fazu prikupljanja podataka za izračun prosečnih stopa realizacije i naplate iz kolaterala (eng. Collateral Recovery Ratio).

Svaka faza je regulisana Procedurom upravljanja kolateralima kojom se definišu i zadaci i odgovornosti organizacionih delova koji učestvuju u procesu.

Pored ovog procesa, Odeljenje za upravljanje kolateralima je zaduženo i za proces izbora, praćenja i uklanjanja procenitelja sa liste procenitelja prihvatljivih za Grupu, odnosno za definisanje minimuma sadržine izveštaja o procenama, kao i kontrolu primene adekvatnih metodologija prilikom procenjivanja vrednosti kolaterala, sve u cilju što preciznijeg određivanja vrednosti kolaterala. Pravila vezana za standarde i metodologiju procenjivanja su obuhvaćena Politikom procene nekretnina.

Provera vrednosti kolaterala se radi periodično u zavisnosti od načina provere i vrste kolaterala. Način provere vrednosti kolaterala se može razdvojiti na utvrđivanje vrednosti od strane eksternih procenitelja ili državnih organa ovlašćenih za utvrđivanje vrednosti (reprocena, poresko rešenje) i na interno praćenje vrednosti kolaterala od strane zaposlenih u Odeljenju za upravljanje kolateralima (monitoring). Dinamika provere vrednosti kolaterala se definiše u zavisnosti od vrste kolaterala, a u skladu sa lokalnom i internom regulativom.

U sklopu procesa izračunavanja kapitalnog zahteva za kreditni rizik, Sektor upravljanja strateškim rizicima i analitikom podataka, nakon kontrole ispunjenosti primenljivih regulatornih propisa definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, određuje da li će se određeni kolateral prihvati kao instrument ublažavanja kreditnog rizika. Stavke kolaterala prihvatljive kao instrument ublažavanja kreditnog rizika su detaljno objašnjene u posebnoj internoj proceduri Grupe kojom se definišu primenljivi instrumenti ublažavanja kreditnog rizika kao i uslovi za priznavanje instrumenta ublažavanja kreditnog rizika.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Osnovne vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Grupa prevashodno primenjuje gotovinu i gotovinske ekvivalente deponovane kod Grupe kao instrumente materijalne kreditne zaštite.

Grupa trenutno ne primenjuje bilansno i vanbilansno netiranje kao tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite po osnovu garancija i kreditnih derivata

Garancije koje se primenjuju kao nematerijalna kreditna zaštita su pružene od strane:

- Država;
- komercijalnih banaka dovoljnog kreditnog kvaliteta i međunarodnih razvojnih banaka – izloženostima obezbeđenim garancijom banke i međunarodnih razvojnih banaka.

Grupa u svom portfoliju prihvaćenih sredstava obezbeđenja nema kreditne derivate te se ne koriste kao instrumenti kreditne zaštite.

Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti

Nepokretnosti se priznaju kao instrumenti zaštite kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka. Ispunjenost propisanih zahteva predstavlja preduslov za klasifikaciju date izloženosti u posebnu klasu izloženosti, Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti kojoj se dodeljuje povoljniji ponder kreditnog rizika, umesto priznavanja efekata tehnike ublažavanja kreditnog rizika. Grupa izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti u kojoj vlasnik stanuje ili je tu nepokretnost dao u zakup na osnovu odgovarajućeg ugovora (ili namerava da u njoj stanuje ili je dâ u zakup) – dodeljuje ponder rizika 35% odnosno izloženostima koje su potpuno obezbeđene hipotekama na poslovnim nepokretnostima, dodeljuje ponder rizika 50%.

Ostale vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Podobnim sredstvima obezbeđenja u obliku finansijske imovine za sve pristupe i metode smatraju se i gotovina i gotovinski ekvivalenti deponovani kod banke kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka.

Pored gore navedenih, Grupa primenjuje i sledeće instrumente materijalne kreditne zaštite, ali njih ne uzima u obzir prilikom obračuna rizikom ponderisane aktive:

- zalogu na pokretnoj imovini;
- zalogu na potraživanjima;
- zalogu na akcijama i obveznicama;
- druge vrste definisane u Katalogu kolaterala Grupe.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti[3] sredstava obezbeđenja i pružaocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2024.godine:

U RSD hiljada

	Vrste sredstava obezbeđenja* do nivoa potraživanja		
	Depoziti	**Stambene nepokretnosti**	**Druge nepokretnosti**
Potraživanja od stanovništva	**36.962**	**38.093.355**	**781.079**
Stambeni krediti	-	38.059.410	781.079
Potrošački i gotovinski krediti	36.654	32.037	-
Transakcioni i kreditne kartice	308	1.908	-
Ostala potraživanja	-	-	-
Potraživanja od privrede	**747.649**	**1.091.646**	**25.896.483**
Velika preduzeća	109.388	1.939	7.033.549
Mala i srednja preduzeća	420.249	685.068	16.704.597
Mikro preduzeća i preduzetnici	218.012	404.639	2.067.367
Poljoprivrednici	-	-	90.970
Javna preduzeća	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.708	35.246	2.689
Ukupna izloženost	**786.319**	**39.220.247**	**26.680.251**
Prema kategorijama potraživanja			
Neproblematična potraživanja	785.238	38.729.557	26.367.697
od čega: restrukturirana	13.486	94.841	292.977
Problematična potraživanja	1.082	490.689	312.554
od čega: restrukturirana	-	152.029	305.598
Ukupna potraživanja	**786.320**	**39.220.246**	**26.680.251**

[3] Vrednost sredstava obezbeđenja se određuje na osnovu procene ovlašćenog procenitelja (ili nekog drugog dokumenta u odnosu na tip sredstva obezbeđenja) sa mogućim internim korekcijema, nakon čega se primenjuje efektivna stopa (collateral haircut) u skladu sa katalogom kolaterala i umanjuje za prethodne terete.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti[4] sredstava obezbeđenja i pružaocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2023.godine:

	Vrste sredstava obezbeđenja* do nivoa potraživanja		
	Depoziti	**Stambene nepokretnosti**	**Druge nepokretnosti**
Potraživanja od stanovništva	**23.662**	**36.732.632**	**700.187**
Stambeni krediti	-	36.684.216	697.234
Potrošački i gotovinski krediti	23.407	46.352	-
Transakcioni i kreditne kartice	255	2.064	2.953
Ostala potraživanja	-	-	-
Potraživanja od privrede	**685.760**	**1.109.410**	**32.934.069**
Velika preduzeća	-	-	12.587.516
Mala i srednja preduzeća	438.845	479.354	16.487.513
Mikro preduzeća i preduzetnici	246.915	630.056	3.788.631
Poljoprivrednici	-	-	70.409
Javna preduzeća	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	3.486	31.608	29.171
Ukupna izloženost	**712.908**	**37.873.650**	**33.663.427**
Prema kategorijama potraživanja			
Neproblematična potraživanja	712.143	37.272.242	32.513.299
od čega: restrukturirana	24.171	99.836	66.866
Problematična potraživanja	765	601.407	1.150.129
od čega: restrukturirana	-	119.586	866.621
Ukupna potraživanja	**712.908**	**37.873.649**	**33.663.428**

[4] Vrednost sredstava obezbeđenja se određuje na osnovu procene ovlašćenog procenitelja (ili nekog drugog dokumenta u odnosu na tip sredstva obezbeđenja) sa mogućim internim korekcijema, nakon čega se primenjuje efektivna stopa (collateral haircut) u skladu sa katalogom kolaterala i umanjuje za prethodne terete.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Osnovni principi preuzimanja i upravljanja založenom imovinom su regulisani Procedurom o preuzimanju založene imovine u postupcima prinudne naplate. Predmete preuzimanja čine uglavnom nepokretnosti i retko pokretna imovina.

Osnovni principi za preuzimanje imovine (nepokretnih i pokretnih) koji se moraju uzeti u obzir uključuju analizu tržišne vrednosti i potencijalne utrživosti imovine koja se razmatra, koja mora biti potkrepljena očekivanim prihodom od prodaje, koji će dovesti iznos naplaćenih potraživanja Grupe na najviši nivo. U slučaju kada Grupa donosi odluku o preuzimanju određene nepokretnosti, analiza se radi i primenom metode neto sadašnje vrednosti. U zavisnosti od osnovnih karakteristika imovine, vrsta imovine (nekretnine, pokretnosti) se dalje može deliti na primarna i sekundarna kada se uzme u obzir mogućnost preuzimanja, u zavisnosti od njihove svrhe i drugih karakteristika, poput lokacije, vrste, tehničkih standarda, opremljenosti, godine izgradnje i sl. kao i u zavisnosti od situacije na tržištu u smislu ponude i potražnje određenih vrsta instrumenata obezbeđenja. Svi gorepomenuti parametri utiču na donošenje konačne odluke o realizaciji postupka preuzimanja u vlasništvo Grupe.

Grupa kao strategije upravljanje imovinom stečenom naplatom potraživanja primenjuje: prodaju, izdavanje, razvoj, zadržavanja, odnosno kombinacije nekih od datih strategija. Predlog strategije mora uključivati realan plan u smislu sprovođenja strategije. Procenjeni povezani troškovi, prihodi i uticaj bilansa uspeha moraju se uzeti u obzir. U slučaju predlaganja strategije "zadržavanja". troškovi održavanja moraju se jasno prikazati u strategiji imovine.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

LTV racio

Tabela ispod predstavlja takozvani, „LTV" racio za stambene kredite, a koji predstavljaju deo ukupnih kredita odobrenih stanovništvu.

U RSD hiljada

Vrednost LTV pokazatelja*	**Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan 31.12.2024.**	**Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan 31.12.2023.**
Ispod 50%	15.529.109	14.269.984
Od 50% do 70%	10.612.769	10.862.313
Od 70% do 90%	10.036.786	9.872.971
Od 90% do 100%	1.985.968	1.982.238
Od 100% do 120%	2.777.563	2.859.068
Od 120% do 150%	1.955.352	1.959.818
Preko 150%	1.362.243	1.057.120
Ukupno	**44.259.790**	**42.877.938**
N		
Prosečni LTV	60,45%	62,6%

*LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti (uzete su u obzir samo hipoteke na stanu ili privatnoj kući i umanjene za iznos prethodnih tereta) kojom/ima je to potraživanje obezbeđeno

Procena obezvređenja finansijskih sredstava

Grupa je u skladu sa MSFI 9 postavila adekvatnu strukturu, alate i procese za pravovremeno utvrđivanje gubitka usled kreditnih rizika. Po regulatornim i računovodstvenim standardima kao i ekonomskim razmatranjima banka redovno evaluira potrebu i formira ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka da bi pokrila očekivane ekonomske gubitke od finansijske imovine.

Grupa finansijsku imovinu klasifikuje kao imovinu koja se naknadno meri po amortizovanom trošku (AC), po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) ili po fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVTPL) na osnovu:

(a) poslovnog modela upravljanja finansijskom imovinom i
(b) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijske imovine.

Grupa teži tome da svoja ključna portfolija (krediti i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, odnosno obaveze po osnovu finansijskih garancija i preuzetih budućih obaveza) klasifikuje kao imovinu koja se meri po amortizovanom trošku, dok se deo hartija od vrednosti klasifikuje po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (portfolio hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, koji se drži u cilju adekvatnog upravljanja likvidnošću gde poslovni model podrazumeva i prikupljanje ugovornih novčanih tokova i potencijalnu prodaju te finansijske imovine) i fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka (pretežno hartije od vrednosti namenjene trgovanju).

Cilj formiranja ispravke vrednosti je da se priznaju očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja za sve finansijske instrumente, uzimajući u obzir sve razumne i pomoćne informacije, uključujući one koje se odnose na buduće događaje. U skladu sa tim, finansijskoj imovini koja je relevantna sa aspekta MSFI 9 standarda i klasifikovana je kao AC ili FVTOCI dodeljuje se jedan od tri nivoa (*eng. stage*), osim ukoliko se finansijska imovina ne priznaje kao POCI.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak/obezvređenje je sadašnja vrednost svih smanjenja očekivanog novčanog toka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Smanjenje predstavlja razliku između novčanih tokova koji se duguju Grupi u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje Grupa očekuje da će primiti. Pošto očekivani kreditni gubici uzimaju u obzir iznos i vreme plaćanja, kreditni gubitak nastaje čak i kada Grupa očekuje da će se naplatiti u potpunosti ali kasnije nego od dospeća po ugovoru.

Proces kreiranja ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka:

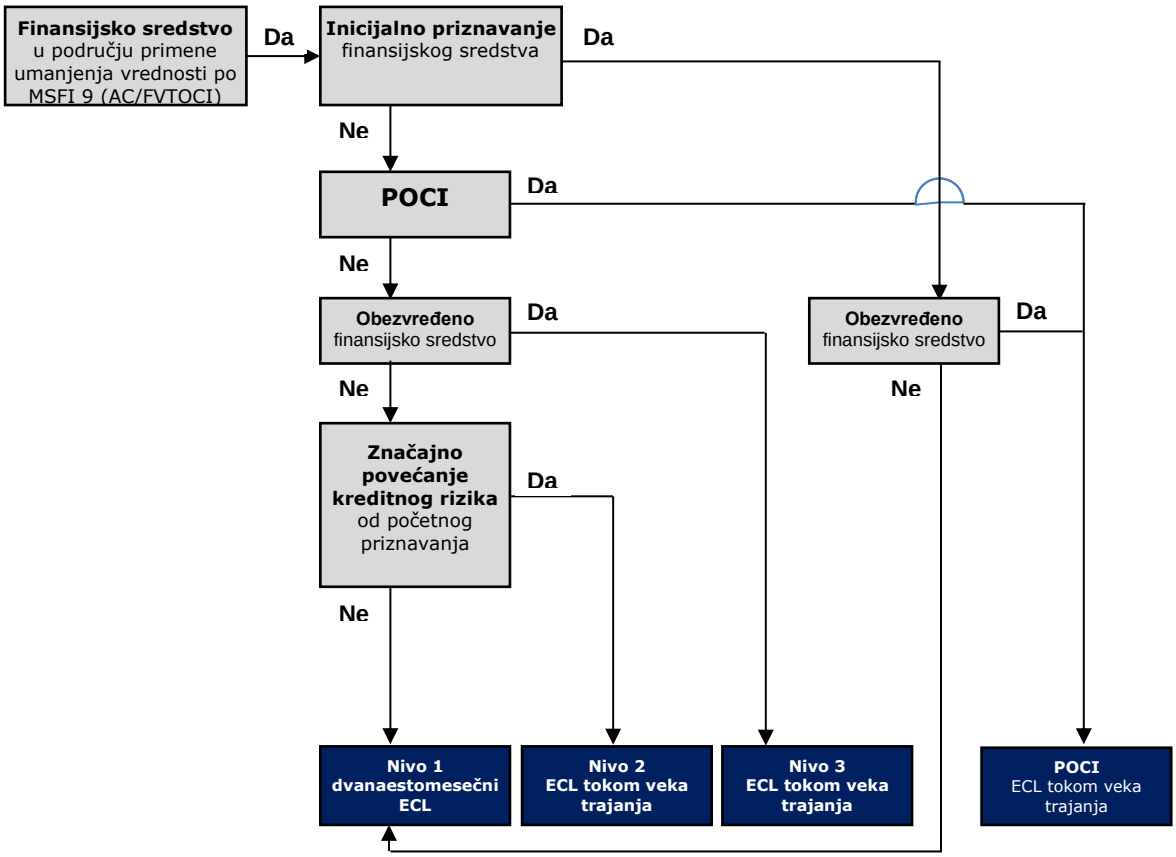

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Nivo obezvređenja 1

a) Finansijska sredstva po početnom priznavanju (osim POCI imovine),

b) Finansijskih sredstava koja ispunjavaju uslove niskog kreditnog rizika,

c) Finansijskih sredstava bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihov kreditni kvalitet.

U Nivou 1 ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka izračunavaju se kao dvanaestomesečni ECL.

Nivo obezvređenja 2

Sadrži finansijska sredstva sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali nisu umanjena usled kreditnih gubitaka, uključujući početno priznata sredstva opisana iznad.

U Nivou 2 ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

Nivo obezvređenja 3

Sadrži finansijska sredstva koja su obezvređena usled kreditnih gubitaka, odnosno u statusu neizvršenja obaveza na datum izveštaja.

U Nivou 3 ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

POCI imovina

Finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja. POCI imovina nije predmet transfera između nivoa, odnosno nezavisno od promene kreditnog kvaliteta klijenta nakon inicijalnog priznavanja POCI imovine, vrši se obračun očekivanih kreditnih gubitaka tokom čitavog veka trajanja finansijskog sredstva. Takođe, očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja na datum početnog priznavanja POCI sredstva moraju se uzeti u obzir kod izračuna fer vrednosti sredstva (dok naknadne promene prvobitnog očekivanja dovode do priznavanja ispravki vrednosti usled kreditnih gubitaka samo ukoliko dovode do nižih očekivanja u poređenju sa datumom stvaranja, dok se ona koja dovode do boljih očekivanja u poređenju sa datumom početnog priznavanja priznaju kao povećanja bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva).

Grupa koristi sledeće kvalitativne i kvantitativne kriterijume koji ukazuju na značajno povećanje kreditnog rizika (SICR) u trenutku izveštavanja u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja finansijske imovine:

Kvalitativni kriterijumi

- **Dani kašnjenja (DPD)** - Grupa definiše više od 30 dana kašnjenja sa pragom materijalnosti kao indikator da treba priznati očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja;
- **Forbearance** - Status forbearance dodeljen klijentu, bilo non-performing forbearance ili performing forbearance, smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- **Prebacivanje klijenta u nadležnost direkcije restrukturiranja i naplate plasmana** (workout department) - Prenos u direkciju restrukturiranja i naplate plasmana smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- **Prevara** – u slučaju postojanja dokaza o izvršenoj prevarnoj radnji povezanoj sa finansijskom imovinom koja nije izvršena od strane dužnika te dužniku iz objektivnih razloga nije dodeljen status neizmirenja obaveza, finansijsku imovinu treba preneti u nivo 2, odnosno priznati očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja.
- **EWS** – u slučaju aktiviranja sistema ranih signala upozorenja procene povećanja kreditnog rizika, finansijsku imovinu dužnika treba preneti u nivo 2.
- **Kriterijumi na nivou portfolija** - sprovođenje procene značajnog povećanja kreditnog rizika na nivou portfolija neophodno je samo ukoliko je povećanje kreditnog rizika na nivou pojedinačnog instrumenta dostupno tek uz određeno vremensko kašnjenje.

Finansijska imovina se prenosi u nivo 2 ukoliko je bilo koji od kvalitativnih kriterijuma aktiviran od trenutka inicijalnog priznavanja do trenutka izveštavanja i još uvek je aktivan.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Kvantitativni kriterijumi

- **Relativna promena verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) tokom veka trajanja** – odnosno poređenje anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog na datum izveštavanja i usklađenog anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog finansijskoj imovini prilikom inicijalnog priznavanja. Značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja posmatra se ukoliko je racio veći od definisanog praga (engl. treshold). Definisanje praga je u nadležnosti Grupe, a u skladu sa dokumentom Koncept za procenu praga SICR po MSFI 9.
- **Apsolutna promena verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) tokom veka trajanja** - odnosno poređenje anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog na datum izveštavanja i usklađenog anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog finansijskoj imovini prilikom inicijalnog priznavanja. Apsolutna promena iznad 50 bp smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja na nivou Erste Grupe.

Finansijska imovina se prenosi u nivo 2 samo ukoliko se proceni da su i relativne i apsolutne promene PD značajne, odnosno obe promene moraju biti veće od određenih relativnih i apsolutnih granica.

Prenos između nivoa je simetričan proces. Ovo znači da će se finansijsko sredstvo preneti iz nivoa 2 u nivo 1 ukoliko više nije ispunjen niti jedan SICR kriterijum.

Obračun očekivanih kreditnih gubitaka

Grupa za finansijsku imovinu koja nije u statusu neizmirenja obaveza primenjuje kolektivnu procenu, a očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja se izračunava u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = \sum_{t=1}^{M} GCA_t \cdot PD_t \cdot LGD_t \cdot D_{t-1}$$

Gde je:

1) ECL_{LT} izračunati očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja;
2) M je broj godina od datuma izveštaja (t_0) do dospeća (T) zaokruženog do celog broja, tj. ukoliko je datum izveštaja kraj maja 2015. (t_0 = 31. 5. 2015). a dospeće je krajem oktobra 2020. godine (T = 31. 10. 2020). tada je preostali vek trajanja finansijskog sredstva do dospeća u godinama 5.4. odnosno M = 6;
3) t predstavlja godinu od datuma izveštaja;
4) GCA_t je procena bruto knjigovodstvene vrednosti u t. godini od datuma izveštaja;

Procenjuje se kao $GCAt = GCA_{t0} * c_t$. gde je GCA_{t0} bruto knjigovodstvena vrednost koja se knjiži na datum izveštaja a c_t je koeficijent koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9".

5) PDt je verovatnoće neizmirenja obaveza u t. godini od datuma izveštaja;
6) LGD_t je procena gubitka usled default-a a uzima se u obzir u t. godini od datuma izveštaja;
7) D_{t-1} je faktor eskonta koji se primenjuje u t. godini od datuma izveštaja;

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Izračunava se kao:

$$D_{t-1} = \frac{1}{(1+\text{EIR})^{t-1}}$$

ECL tokom veka trajanja u slučaju preuzetih budućih obaveza i ugovora o finansijskoj garanciji izračunava se u skladu sa sledećom formulom:

$$\text{ECL}_{LT} = \sum_{t=1}^{M} \text{EXP}_t \cdot \text{PD}_t \cdot \text{LGD}_t \cdot D_{t-1}$$

Gde je EXP_t procena budućeg iznosa izloženosti u t. godini od datuma izveštavanja koji se dogodio usled povučene obaveze nepovučenog kredita ili plaćanja po finansijskoj garanciji;

Procenjuje se kao EXP_t = Off-Bal_{t0} * CCF_t * c_t. gde je

i) Off-Bal_{t0} vanbilansni iznos uknjižen na datum izveštavanja;

ii) CCF_t je faktor kreditne konverzije koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9";

Za finansijsku imovinu koja je u statusu neizmiranja obaveza (dodeljen rejting R). Grupa očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja izračunava kao razliku između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijske imovine.

ECL se može proceniti individualno ili kolektivno.

1) Individualni pristup se primenjuje u slučaju pojedinačno značajnih klijenata.

2) Kolektivna procena (takozvani pristup zasnovan na pravilima) primenjuje se u slučaju klijenata koji se ne smatraju pojedinačno značajnim.

Individualni pristup

U slučaju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka individualno značajnih klijenata koji su u statusu neizvršenja obaveza, očekivane buduće novčane tokove pojedinačno se procenjuju od strane eksperata iz Direkcije za restruktuiranje i naplatu plasmana.

Za izračun ECL uzima se u obzir više od jednog scenarija da bi se dobio nepristrasan rezultat ponderisan verovatnoćama.

U skladu sa internim procesima restrukturiranja i naplate obično se uzimaju u obzir sledeći scenariji:

1) Odobrena strategija restrukturiranja i naplate koja predstavlja osnovni scenario baziran na - „going/gone concern-u";

2) Alternativni osnovni scenario ukoliko je primenljiv;

3) Nepredviđeni scenario;

4) Scenario izlaska (npr. prodaja NPL).

Izračun ECL tokom veka trajanja za svaki se scenario radi u skladu sa sledećom formulom:

$$\text{ECL}_{LT,s} = \max(0;\ \text{GCA}_{t_0} - \sum_{j=t_0}^{\infty} \frac{\text{CF}_j}{(1+\text{EIR})^{(j-t_0)/365}})$$

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Gde je

1) $ECL_{LT.s}$ očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunat za scenario s;
2) GCAt0 je bruto knjigovodstvena vrednost uknjižena na datum izveštavanja;
3) CF_j su očekivani novčani tokovi u vreme j; uzimaju se u obzir sledeći novčani tokovi:
   a) Očekivana plaćanja - sva plaćanja glavnice i kamate
   b) Očekivana plaćanja po kolateralima uključujući troškove za prodaju i pribavljanje kolaterala koji se vode kao negativna plaćanja
4) j je datum kada se očekuje novčani tok;
5) EIR je izvorna efektivna kamatna stopa.

Konačni očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunava se u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = p_1 \cdot ECL_{LT,1} + p_2 \cdot ECL_{LT,2} + p_3 \cdot ECL_{LT,3}$$

Gde je

1) ECL_{LT} verovatnoćom ponderisani očekivani gubitak tokom veka trajanja na datum izveštavanja;
2) $ECL_{LT.s}$ očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunat za scenario s, s = 1, 2 ili 3 na datum izveštavanja;
3) p_s je verovatnoća dešavanja scenarija s, s = 1, 2 na datum izveštavanja.

U slučaju obaveza po nepovučenim kreditima i finanijskim garancijama, izračun ECL tokom veka trajanja proširuje se procenom očekivanog budućeg odliva. Nakon toga, formula izračuna za jedan scenario je:

$$ECL_{LT,s} = \max(0; \sum_{i=t_0}^{\infty} \frac{CF_i}{(1+EIR)^{(j-t_0)/365}} - \sum_{j=t_0}^{\infty} \frac{CF_j}{(1+EIR)^{(j-t_0)/365}})$$

a) CFi su očekivani novčani odlivi, tj. povlačenje nepovučenog dela obaveze po kreditu ili korišćenje finansijske garancije:

b) CFj su očekivani novčani prilivi u vreme j; uzimaju se u obzir sledeći novčani tokovi:

i) Očekivana plaćanja - sva plaćanja glavnice i kamate

ii) Očekivana plaćanja po kolateralima uključujući troškove za prodaju i pribavljanje kolaterala koji se vode kao negativna plaćanja

c) i je datum kada se očekuje novčani odliv;

d) j je datum kada se očekuje novčani priliv, novčani odlivi mogu se očekivati na različite datume kao novčani prilivi.

Kolektivna procena

U slučaju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka klijenata koje se ne smatraju individualno značajnim klijentima, a koji su u statusu neizvršenja obaveza, budući novčani tokovi se procenjuju na osnovu pravila u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = GCA_{t0} \cdot LGD_{tiD}$$

Gde je:

1) ECL_{LT} očekivani gubitak tokom veka trajanja na datum izveštavanja;
2) GCAt0 je bruto knjigovodstvena vrednost uknjižena na datum izveštavanja;
3) LGD_{tiD} je gubitak usled neizmirenja obaveza kao funkcija vremena neizmirenja obaveza (tiD);

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

U slučaju kredita koji nije povučen i ugovora o finansijskoj garanciji, ECL tokom veka trajanja se izračunava u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = Off\text{-}Bal_{t0} \cdot CCF \cdot LGD_{tiD}$$

Gde je:

a) Off-Bal$_{t0}$ vanbilansni iznos uknjižen na datum izveštavanja (t_0);

b) CCFt faktor konverzije kredita koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9";

Parametri rizika koji se koriste za obračun očekivanih kreditnih gubitaka

PD predstavlja verovatnoću da će performing klijent dospeti u status neizmirenja obaveza u periodu od 12 meseci, odnosno tokom životnog veka proizvoda (lifetime).

PD jednogodišnji, predstavlja verovatnoću odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci (ili tokom ostatka trajanja finansijskog instrumenta ako je kraći od 12 meseci). Parametar se koristi za obračun ECL za izloženosti u Nivou 1 (Nivo obezvređenja 1).

PD tokom veka trajanja (lifetime) predstavlja izračunatu verovatnoću odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza tokom preostalog roka otplate finansijskog instrumenta. Parametar se koristi za izračun ECL za izloženosti u Nivou 2 i Nivou 3.

PD parametar (lifetime) predstavlja rizik odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza u određenoj tački vremena, a uzevši u obzir forward-looking informacije (FLI komponente). Kao rezultat, dobija se jedan osnovni (baseline) scenario u procesu predviđanja kreditnih gubitaka, kao i dva alternativna scenarija za odabrane makroekonomske varijable (optimistični i pesimistični). Alternativni scenariji su izvedeni, zajedno sa verovatnoćama za njihovo realizovanje, kao odstupanje od osnovnog (baseline) scenarija. Uzevši u obzir više scenarija, "neutralne" verovatnoće odlaska u status neizmirenja se podešavaju pomoću makro modela koji povezuju relevantne makro varijable sa pokretačima rizika (risk driver-ima).

Forward-looking informacije se inkorporiraju u proces obračuna rezervacija za kreditne gubitke za prve tri naredne godine. Nepristrasan i verovatnoćom ponderisan iznos očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) uzimajući u obzir FLI (Forward-looking information) izračunat je korišćenjem verovatnoća svakog od tri makroekonomska scenarija. Primeri tipičnih makroekonomskih varijabli korišćenih u navedenom procesu su realan bruto domaći proizvod (GDP), stopa nezaposlenosti (UR), indeks industrijske proizvodnje. Izbor makroekonomskih varijabli zavisi od dostupnosti predikcija istih na lokalnom tržištu. Realan bruto domaći proizvod (GDP) se smatra glavnim indikatorom stanja i ekonomskog razvoja.

Pregled makroekonomskih varijabli uključenih za obračun Forward-looking informacije kao i period dostupnosti istih se mogu videti u tabeli ispod:

Makroekonomska varijabla	**Početak serije**	**Kraj serije**
Bruto domaći proizvod – godišnja stopa rasta	2007Q1	2024Q2
6m EURIBOR	2004Q1	2024Q2
3m BELIBOR	2005Q4	2024Q2
Kurs EUR/RSD prosek u periodu	2004Q1	2024Q2

Za razvoj Forward-looking statističkih modela su korišćeni podaci vremenskih serija u periodu 2008Q1 – 2024Q2.

Obračun FLI komponente u 2024. godini:

Metodološki pristup je ostao nepromenjen u odnosu na 2023. godinu. Izmene u toku 2024 su:
- Implementiran je novi model sa izmenom izbora varijabli i produžene su vremenske serije, što je uticalo na vrednosti koeficijenata varijabli
- Vremenska serija stopa odlaska klijenata u status neizmirenja za segment velikih klijenata (CORP) izmenjena je na način da uključuje klijente rejtingovane CORPALL rejting metodom (turnover do 50MEUR) na osnovu lokalno razvijenog rejting modela. Klijenti ranije rejtingovani CORPALLC rejting metodom podeljeni su u CORPGC i CORPGLC rejting metode na osnovu Erste Group rejting modela i inkorporiranom Forward-looking komponentom.

U cilju najadekvatnijeg reflektovanja aktuelne makroekonomske situacije, predlog eksperata Erste Group je promena verovatnoća za korišćenja "Down", "Base", "UP" scenarija sa 49%, 50%, 1% na 29%, 50% i 21% respektivno

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

U cilju boljeg reflektovanja velike volatilnosti procena makroekonomskih varijabli i ekonomskog oporavka usled trenutne makroekonomske neizvesnosti, „Down"scenario je učinjen konzervativnijim kombinovanjem standardnog „Down" scenarija i „Adverse Comprehensive Stress Test" scenarija.

Implementacija novih forward looking informacija u 2024. godini dovela je do promene verovatnoće nastanka statusa neizmirenja obaveza. Ažuriranje verovatnoća je usledilo dva puta tokom 2024. godine, ažuriranje u junu 2024. godine je rezultiralo dodatnim rezervisanjem u iznosu od oko RSD 129 miliona. S druge strane, ažuriranje u novembru 2024. godine je dovelo do smanjenja rezervisanja u iznosu od RSD 190 miliona (ovo je zbirni efekat promene FLI komponente, promene PD-jeva i promene modela).

Procena jednogodišnjih i lifetime PD vrednosti, vrši se na dostupnoj istoriji podataka o klijentima odgovarajućeg segmenta, koristeći različite statističke pristupe zavisno od segmenta klijenta (migracione matrice, istorijska prosečna stopa neizmirenja obaveza, forward-looking informacije i slično).

LGD - Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (eng. Loss Given Default)

LGD predstavlja očekivani procentualni gubitak koji banka pretrpi u slučaju kada izloženosti pređe u status neizmirernja obaveza.

Statistički LGD izračunat na bazi istorijskih gubitaka klijenata Grupeizračunat je za segmente fizičkih lica, mikro klijenata i pravnih lica, poslednja godišnja reprocena rađena u oktobru 2024. godine. Efekat za Fizička lica, Mikro klijente i Pravna lica je bio smanjenje rezervisanja od RSD 76 miliona. Nove LGD vrednosti su procenjene na osnovu duže istorije podataka.

CCF – Faktor kreditne konverzije (eng. Credit Conversion Factor)

CCF predstavlja procenat vanbilansnog dela izloženosti koji može preći u bilansnu izloženost banke prema dužniku do trenutku default-a. S obzirom na to da Banka nema dovoljno istorijskih podataka za statističku procenu parametra CCF u izračunu ECL koriste se regulatorne vrednosti.

Tabela u nastavku sadrži informacije o efektima modifikacije:

U RSD hiljada

	Efekat modifikacije evidentiran kroz bilans uspeha
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	
Poljoprivreda i prehrambena industrija	1.056
Stanovništvo	(557.964)
Trgovina	(24)
Stanje na dan 31. decembra	**(556.932)**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u toku 2024. godine:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
		Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi			
Potraživanja od stanovništva	**3.572.455**	**563.670**	**-**	**(157.432)**	**-**	**(589.658)**	**3.389.035**	**993.867**
Stambeni krediti	513.725	338.157	-	(46.345)	-	(255.689)	549.848	330.591
Potrošački i gotovinski krediti	2.826.394	131.808	-	(109.822)	-	(263.616)	2.584.764	589.472
Transakcioni i kreditne kartice	123.852	65.874	-	(1.26)5	-	(43.226)	145.235	21.471
Ostala potraživanja	108.484	27.831	-	-	-	(27.127)	109.188	52.333
Potraživanja od privrede	**3.114.734**	**242.173**	**133.325**	**(12.055)**	**-**	**(159.647)**	**3.185.205**	**1.325.655**
Velika preduzeća	27.007	9.620	-	-	-	(275.722)	312.349	147.654
Mala i srednja preduzeća	2.541.219	127.360	97.111	-	-	(160.985)	2.507.594	1.104.076
Mikro preduzeća i preduzetnici	527.140	100.922	36.214	(9.032)	-	(268.570)	350.460	72.945
Poljoprivrednici	18.270	4.271	-	(3.023)	-	(6.618)	12.900	980
Javna preduzeća	1.098	-	-	-	-	804	1.902	-
Potraživanja od ostalih klijenata	**182.782**	**29.552**	**-**	**-**	**-**	**20.296**	**192.039**	**109.842**
Ukupna potraživanja	**6.869.971**	**835.395**	**133.325**	**(169.487)**	**-**	**(769.600)**	**6.766.279**	**2.429.364**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u 2023. godine:

		Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine				
	Bruto vrenost na početku perioda	Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Druge promene	Bruto vrenost na na kraju perioda	Neto vrenost na na kraju perioda
Potraživanja od stanovništva	**2.506.904**	**1.491.189**	**-**	**(133.698)**	**-**	**(291.940)**	**3.572.455**	**982.967**
Stambeni krediti	306.744	264.648	-	(27.825)	-	(29.842)	513.725	325.838
Potrošački i gotovinski krediti	2.007.261	1.163.164	-	(104.410)	-	(239.621)	2.826.394	578.344
Transakcioni i kreditne kartice	93.554	52.280	-	(1.463)	-	(20.519)	123.852	23.654
Ostala potraživanja	99.345	11.097	-	-	-	(1.958)	108.484	55.131
Potraživanja od privrede	**2.608.306**	**857.390**	**195.154**	**(19.346)**	**-**	**(331.616)**	**3.114.734**	**1.296.890**
Velika preduzeća	-	32.863	-	-	-	(5.857)	27.007	24.232
Mala i srednja preduzeća	72.384	484.953	33.187	-	-	1.983.882	2.541.219	1.036.012
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.498.148	330.343	161.967	(14.001)	-	(2.287.350)	527.140	235.837
Poljoprivrednici	36.742	2.807	-	(5.345)	-	(15.934)	18.270	803
Javna preduzeća	1.032	6.423	-	-	-	(6.358)	1.098	6
Potraživanja od ostalih klijenata	**491.990**	**12.022**	**-**	**(2)**	**-**	**(321.228)**	**182.782**	**93.294**
Ukupna potraživanja	**5.607.200**	**2.360.601**	**195.154**	**(153.046)**	**-**	**(944.785)**	**6.869.970**	**2.373.151**

.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u toku 2024. godine:

U RSD hiljada

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda*	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	Akumulirana ispravka vrednosti na dan 31. decembra 2024.
Potraživanja od stanovništva	**3.771.989**	**3.709.464**	**3.211.780**	**686.502**	**3.583.171**
Stambeni krediti	480.086	522.076	523.224	(29.579)	508.517
Potrošački i gotovinski krediti	3.109.588	3.020.699	2.539.528	722.874	2.867.885
Transakcioni i kreditne kartice	126.590	148.685	134.928	(6.925)	147.272
Ostala potraživanja	55.725	18.004	14.100	132	59.497
Potraživanja od privrede	**3.506.989**	**836.088**	**853.222**	**329.986**	**3.159.869**
Velika preduzeća	282.113	144.659	103.337	(157.429)	480.864
Mala i srednja preduzeća	2.199.836	173.127	118.356	248.006	2.006.601
Mikro preduzeća i preduzetnici	830.708	442.582	401.429	241.239	630.622
Poljoprivrednici	20.771	11.751	10.398	7.105	15.019
Javna preduzeća	173.561	63.969	219.702	(8.935)	26.763
Potraživanja od ostalih klijenata	**166.676**	**414.440**	**347.084**	**1.403**	**232.629**
Ukupna izloženost	**7.445.654**	**4.959.992**	**4.412.086**	**1.017.891**	**6.975.669**
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	2.948.450	3.321.714	3.653.268	(13.704)	2.630.600
od čega: restrukturirana	220.190	76.184	280.471	(61.673)	77.576
Problematična potraživanja	4.497.204	1.638.278	758.818	1.031.595	4.345.069
od čega: restrukturirana	1.563.046	237.971	127.967	(97.424)	1.770.474
Ukupna izloženost	**7.445.654**	**4.959.992**	**4.412.086**	**1.017.891**	**6.975.669**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u 2023. godine:

U RSD hiljada

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda*	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	Akumulirana ispravka vrednosti na dan 31. decembra 2023.
Potraživanja od stanovništva	**3.243.684**	**5.067.315**	**3.837.404**	**(701.607)**	**3.771.989**
Stambeni krediti	460.544	1.151.961	1.117.513	(14.906)	480.086
Potrošački i gotovinski krediti	2.623.889	3.744.123	2.604.652	(653.772)	3.109.588
Transakcioni i kreditne kartice	105.697	164.120	110.005	(33.222)	126.590
Ostala potraživanja	53.554	7.111	5.234	293	55.725
Potraživanja od privrede	**3.468.871**	**1.024.647**	**911.762**	**(74.766)**	**3.505.716**
Velika preduzeća	51.340	127.093	110.171	213.852	280.839
Mala i srednja preduzeća	146.178	181.805	151.705	2.023.557	2.199.836
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.978.421	439.436	314.360	(2.272.789)	830.708
Poljoprivrednici	54.103	32.923	34.071	(32.184)	20.771
Javna preduzeća	238.829	243.390	301.455	(7.203)	173.561
Potraživanja od ostalih klijenata	**177.821**	**423.420**	**255.812**	**(178.753)**	**166.676**
Ukupna izloženost	**6.890.376**	**6.515.382**	**5.004.977**	**(955.126)**	**7.444.381**
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	3.318.009	4.193.556	4.028.903	(534.211)	2.947.176
od čega: restrukturirana	37.736	209.040	356.003	329.417	220.190
Problematična potraživanja	3.572.368	2.321.826	976.074	(420.915)	4.497.204
od čega: restrukturirana	-	474.058	165.059	1.254.047	1.563.046
Ukupna izloženost	**6.890.376**	**6.515.382**	**5.004.977**	**(955.126)**	**7.444.381**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Reprogramirani krediti

Kada su ispunjeni uslovi za reprogram kredita Grupa radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate, smanjenje inicijalno ugovorene kamatne stope, smanjenje anuiteta, delimični otpis potraživanja ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja na način da se klijentu odobre povoljniji uslovi nego što je to inicijalno odobreno. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance restrukturiranje.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova na način da se klijentu odobravaju povoljniji uslovi kreditiranja a koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije. Rezultat je promenjene situacije na tržištu i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastalim tržišnim uslovima.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava inicijalno ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da banka učini određene ustupke kako bi klijent mogao uredno da servisira ugovorene obaveze.

Performing forbearance - predstavlja polaznu kategoriju u okviru forbearance principa i dodeljuje se u slučaju definisanog pogoršanja finansijske pozicije klijenta odnosno njegove kreditne sposobnosti registrovane docnje preko 30 dana u zadnja 3 meseca pre podnošenja zahteva za reprogram ili drugih nepoštovanja ugovornih uslova prema Grupii. Minimalni period važenja ovog statusa je 2 godine tokom kojeg u poslednjih 12 meseci klijent mora da otplati min 6,7% ukupnog duga godišnje (važi za Corporate) sa docnjom ne dužom od 30 dana i na kraju perioda ne sme da ima dospeli dug.

Performing forbearance under probation – je posebna kategorija u okviru Forbearance statusa u koju klijent prelazi iz Non performing forbearance ili Defaulted forberanace statusa po isteku monitoring perioda u minimalnom trajanju od 1 godine, pri čemu moraju biti kumulativno ispunjeni uslovi: maksimalne docnje tokom trajanja monitoring perioda, nepostojanja dana docnje na kraju monitoring perioda i evidentiran pozitivan finansijski razvoj (samo za Corporate klijente koji nagoveštava sposobnost dužnika da u budućem periodu uredno ispunjava ugovorne obaveze. Performing Forbearance under probation traje minimalno 2 godine pod uslovom da su ispunjeni svi uslovi da klijent izađe iz statusa Forbearance (klijent nema docnju dužu od 30 dana u poslednjih 12 meseci uzastopno, na kraju perioda nema dospele obaveze, rata nije manja od 50% od inicijalne rate za retail klijente i klijent (vazi za Corporate) je platio minimum 6,7% od glavnice u poslednjih 12 meseci).

Non performing forbearance status se dodeljuje u slučajevima:

- da klijent ne sprovede konačno restrukturiranje po isteku perioda od 18 meseci od dodeljivanja statusa „privremene mere";
- nastupanja nekog od događaja neizmirenja obaveza koji se ne odnosi na restruktuiranje za vreme trajanja performing forbearance statusa;
- kašnjenja preko 30 dana kod klijenta koji je u Performing Forbearance under probation statusu;
- Ako se klijentu koji je u Performing Forbearance under probation statusu uradi novi reprogram u drugoj godini trajanja statusa;

Monitoring period za klijente sa NPF statusom traje godinu dana nakon čega u slučaju ispunjenja definisanih uslova prelazi u Performing forbearance under probation status.

Distresni reprogram/restrukturiranje (defaulted forbearance) predstavlja vid restrukturiranja kojim klijent dobija status neizmirenja obaveza. Ovim putem se obuhvata celokupna izloženost (ili njen najveći deo) i uvek je uslovljena značajnim pogoršanjem boniteta klijenta. Distresni reprogram se odobrava uvek kada klijent ima rejting R3 u momentu odobrenja reprograma kada klijent nije u radnom odnosu (važi samo za fizička lica) kao i kada se klijentu odobrava drugi reprogram a prošlo je manje od 2 godine od odobrenja inicijalnog reprograma.

Privremene mere - pod privremenim merama se ne podrazumeva konačno restrukturiranje već među korak do sprovođenja konačnog restrukturiranja. Najčešće se javlja u situacijama kada je prisutan veći broj kreditora kod određenog klijenta i potreban je duži vremenski period zbog internih postupaka i procedura svakog pojedinog kreditora kako bi se konačni model restrukturiranja definisao (primer - situacije kada se pribegava stand-still sporazumima ili moratorijumima kao prelaznom rešenju do konačnog restrukturiranja). Period trajanja privremenih mera je ograničen na 18 meseci.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Grupa kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima u toku 2024. godine:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	**Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja**	**Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja**		**Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja**	**% restrukturiranih potraživanja**	**Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja***
			Ukupno	**od čega: problematična potraživanja**			
Potraživanja od stanovništva	**105.818.757**	**(3.583.171)**	**833.497**	**491.638**	(**289.442**)	**3,25**	**180.081**
Stambeni krediti	54.293.830	(508.517)	271.873	129.785	(46.716)	0.50	180.050
Potrošački i gotovinski krediti	48.553.626	(2.867.884)	561.624	361.853	(242.726)	1.16	31
Transakcioni i kreditne kartice	1.954.301	(147.272)	-	-	-	0	-
Ostala potraživanja	1.017.000	(59.498)	-	-	-	0	-
Potraživanja od privrede *	**132.633.371**	(**2.892.591**)	**3.449.011**	**2.676.448**	(**1.528.303**)	**2.60**	**743,574**
Sektor A	8.744.065	(1.231.642)	2.089.610	2.088.724	(1.175.792)	23.90	281, 393
Sektori B, C i E	30.101.320	(469.080)	127.137	91.514	(75.364)	0.42	104.379
Sektor D	12.642.123	(126.032)	386.470	-	(41.567)	3.06	11,738
Sektor F	20.757.549	(136.976)	-	-	-	0	-
Sektor G	20.905.471	(489.279)	840.352	494.319	(233.871)	4.02	346,064
Sektori H, I i J	14.315.566	(209.160)	4.385	835	(766)	0.03	-
Sektori L, M i N	25.167.277	(230.422)	1.057	1.056	(943)	0	-
Potraživanja od ostalih klijenata	**58.022.235**	(**499.907**)	**2.651.122**	**25.770**	(**30.305**)	**4.57**	**4,174**
Ukupna potraživanja	**296.474.363**	(**6.975.669**)	**6.933.630**	**3.193.856**	(**1.848.050**)	**2.34**	**927.829**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Grupa kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima u toku 2023. godine:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
				od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	**102.307.749**	**(3.770.936)**	**895.934**	**546.941**	**(351.987)**	**0,88**	**182.422**
Stambeni krediti	53.114.050	(480.029)	252.882	131.008	(44.678)	0,48	181.186
Potrošački i gotovinski krediti	46.091.060	(3.108.874)	643.052	415.933	(307.309)	1,40	1.236
Transakcioni i kreditne kartice	1.988.188	(126.308)	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	1.114.451	(55.725)	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede *	**128.175.550**	**(3.127.025)**	**2.903.387**	**2.164.486**	**(1.287.190)**	**2,27**	**986.624**
Sektor A	10.174.167	(1.479.046)	2.087.047	2.080.883	(1.163.004)	20,51	885.856
Sektori B, C i E	28.555.125	(382.692)	74.443	42.135	(1.878)	0,26	31.861
Sektor D	12.403.158	(256.064)	422.148	-	(62.640)	3,40	21.122
Sektor F	20.479.186	(171.793)	-	-	-	-	-
Sektor G	19.848.972	(351.951)	268.065	38.055	(55.032)	1,35	7.681
Sektori H, I i J	16.315.516	(194.022)	50.641	2.370	(3.811)	0,31	39.061
Sektori L, M i N	20.399.427	(291.457)	1.043	1.043	(825)	0,01	1.043
Potraživanja od ostalih klijenata	**49.708.499**	**(547.693)**	**3.590.425**	**33.805**	**(144.059)**	**7,22**	**8.034**
Ukupna potraživanja	**280.191.799**	**(7.445.655)**	**7.389.746**	**2.745.232**	**(1.783.236)**	**2,64**	**1.177.080**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja u toku 2024. godine:

RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	**543.947**	**203.778**	**55.117**	**(140.889)**	**833.497**	**544.055**
Stambeni krediti	208.204	114.856	25.181	26.006	271.873	225.157
Potrošački i gotovinski krediti	335.743	88.922	29.936	(166.895)	561.624	318.898
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	**5.062.117**	**3.088.259**	**-**	**2.052.451**	**6.097.925**	**4.541.286**
Velika preduzeća	207.034	-	-	(101.825)	308.859	146.171
Mala i srednja preduzeća	1.027.210	484.929	-	(1.221.058)	2.733.197	1.422.087
Mikro preduzeća i preduzetnici	392.901	4.909	-	(54.728)	452.538	379.591
Poljoprivrednici	64	2.598.421	-	2.593.576	4.909	49
Javna preduzeća	3.434.908	-	-	836.486	2.598.422	2.593.388
Potraživanja od ostalih klijenata	**446**	**-**	**-**	**(1.762)**	**2.208**	**239**
Ukupna potraživanja	**5.606.510**	**3.292.037**	**55.117**	**1.909.800**	**6.933.630**	**5.085.580**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanjima u toku 2023. godine:

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	**810.971**	**328.210**	**71.003**	**976.592**	**895.934**	**543.947**
Stambeni krediti	314.733	136.457	29.425	291.335	252.882	208.204
Potrošački i gotovinski krediti	496.238	191.753	41.578	685.257	643.052	335.743
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	**267.252**	**4.310.936**	**-**	**2.390.510**	**6.490.351**	**5.062.117**
Velika preduzeća	13.824	282.361	-	229.407	229.407	207.034
Mala i srednja preduzeća	185.211	470.008	-	1.931.423	2.213.783	1.027.210
Mikro preduzeća i preduzetnici	59.264	6.434	-	229.680	490.067	392.901
Poljoprivrednici	8.953	3.550.660	-	-	6.434	64
Javna preduzeća	-	1.473	-	-	3.550.660	3.434.908
Potraživanja od ostalih klijenata	**-**	**-**	**-**	**1.988**	**3.461**	**446**
Ukupna potraživanja	**1.078.223**	**4.639.146**	**71.003**	**3.369.090**	**7.389.746**	**5.606.510**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja u toku 2024. godine:

U RSD hiljada

	Kapitalizacija docnje	Grejs period	Produzenje roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
Potraživanja od stanovništva	**250.219**	**2.428**	**76.499**	**35.498**	**4.663**	**10.269**	**833.497**
Stambeni krediti	76.423	956	25.431	34.929	4.663	10.269	271.873
Potrošački i gotovinski krediti	173.796	1.472	51.068	569	-	-	561.624
Potraživanja od privrede	**10.689**	**5.608.226**	**3.178**	**-**	**-**	**-**	**6.097.925**
Velika preduzeća	-	129.300	-	-	-	-	308.859
Mala i srednja preduzeća	886	2.462.305	-	-	-	-	2.733.197
Mikro preduzeća i preduzetnici	9.428	413.667	3.178	-	-	-	452.538
Poljoprivrednici	375	4.533	-	-	-	-	4.909
Javna preduzeća	-	2.598.421	-	-	-	-	2.598.422
Potraživanja od ostalih klijenata	**2.208**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**2.208**
Ukupna potraživanja	**263.116**	**5.610.654**	**79.677**	**35.498**	**4.663**	**10.269**	**6.933.630**

Pregled prema merama restruktuiranja je prikazan prema svakoj od primenjenih mera nezavisno da li je primenjena bilo koja druga mera.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja u toku 2023. godine:

	Kapitalizacija docnje	Grejs period	Produzenje roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
Potraživanja od stanovništva	**429.297**	**5.262**	**126.827**	**41.159**	**5.117**	**12.705**	**895.934**
Stambeni krediti	97.677	1.402	27.104	39.738	5.117	12.705	252.882
Potrošački i gotovinski krediti	331.620	3.860	99.723	1.421	-	-	643.052
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	**83.761**	**5.849.220**	**88.819**	**-**	**-**	**-**	**6.490.351**
Velika preduzeća	-	7.681	-	-	-	-	229.407
Mala i srednja preduzeća	45.613	1.839.018	85.631	-	-	-	2.213.783
Mikro preduzeća i preduzetnici	37.412	446.163	3.188	-	-	-	490.067
Poljoprivrednici	736	5.698	-	-	-	-	6.434
Javna preduzeća	-	3.550.660	-	-	-	-	3.550.660
Potraživanja od ostalih klijenata	**1.988**	**1.473**	**-**	**-**	**-**	**-**	**3.461**
Ukupna potraživanja	**515.046**	**5.855.955**	**215.646**	**41.159**	**5.117**	**12.705**	**7.389.746**

Pregled prema merama restruktuiranja je prikazan prema svakoj od primenjenih mera nezavisno da li je primenjena bilo koja druga mera.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Rizik koncentracije u kreditnom portfoliju

Rizik koncentracije je rizik gubitka koji proizilazi iz velike izloženosti Grupe određenoj grupi dužnika ili pojedinačnom dužniku. Koncentracija kreditnog rizika nastaje kada značajan broj komitenata pripada istoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike, izloženi su istim faktorima koji utiču na prihode i rashode komitenata što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik koncentracije, ustanovljavaju se mere bezbednosti definisanjem maksimalnih nivoa izloženosti i kreditnih limita kao i redovnim praćenjem poštovanja ustanovljenih limita. Takođe, na redovnoj godišnjoj osnovi Grupa sprovodi detaljnu i sveobuhvatnu analizu koncentracije kreditnog (ali i drugih) rizika po različitim dimenzijama (klase izloženosti, privredni sektori, kolaterali, proizvodi i sl.).

Grupa upravlja rizikom koncentracije u kreditnom portfoliju kroz okvir uspostavljen Politikom interne procene adekvatnosti kapitala (sa pripadajućom Procedurom), regulatorne limite uspostavljene Odlukom o upravljanju rizicima banke, kao i interne limite definisane navedenom Politikom i Procedurom.

Procedurom interne procene adekvatnosti kapitala Grupa je definisala praćenje izloženosti kreditnom riziku po sledećim kategorijama:, koncentracija po industrijskim sektorima, koncentracija izloženosti prema pojedinačnim klijentima u celokupnom kreditnom portfoliju, portfoliju klijenata pravnih lica, koncentracija kolaterala, koncentracija po valutama i koncentracija po proizvodima. Za potrebe utvrđivanja koncentracije kreditnog rizika koristi se Herfindahl-Hirschman Index (HHI)..

Prema Odluci o upravljanju rizicima banke, Grupa analizira izloženost kreditnom riziku kroz sledeća dva pokazatelja (uzimajući u obzir sve uslove definisane navedenom Odlukom):

- Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica, koja ne sme biti viša od 25% kapitala Grupe.
- Zbir velikih izloženosti, koji ne sme biti viši od 400% kapitala Grupe.

Politikom interne procene adekvatnosti kapitala (sa pripadajućom Procedurom) Grupa je definisala praćenje koncentracije kreditnog rizika za klijente pravna lica, finansijske institucije i države na sledećim nivoima: maksimalni limit izloženosti i najviši nivo operativnog limita izloženosti po rejtingu.

Pored navedenog, u skladu sa odredbama Odluke o upravljanju rizikom koncentracije po osnovu izloženosti banke određenim vrstama proizvoda ("Službeni glasnik RS", br. 103/2018 i 98/2020), Grupa je na dan 31. decembra 2024.godine u potpunosti usklađena sa regulatornim zahtevima propisanim tom odlukom.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti na dan 31. decembra 2024. godine:

U RSD hiljada

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	**36.597.800**	**1.107.327**	**44.538.302**	**1.320.498**	**14.379.511**	**651.889**	**5.288.017**	**292.702**	**1.577.443**	**61.436**	**3.425**	**407**
Stambeni krediti	24.176.386	191.525	22.472.128	279.140	4.940.802	99.071	1.841.674	3.124	286.741	-	3.239	-
Potrošački i gotovinski krediti	11.370.388	831.276	21.051.270	964.500	9.000.605	502.219	3.286.394	246.172	1.241.272	59.530	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	348.281	31.105	921.565	70.317	386.131	32.155	100.195	12.623	49.430	1.906	186	407
Ostala potraživanja	702.745	53.421	93.339	6.541	51.973	18.444	59.754	30.783	-	-	-	-
Potraživanja od privrede *	**76.993.260**	**991.668**	**36.310.525**	**1.904.293**	**12.636.403**	**103.061**	**3.683.301**	**8.706**	**1**	**41**	**2.112**	**-**
Sektor A	228.344	340.931	5.501.569	1.758.610	895.238	50	19.291	32	-	-	-	-
Sektori B, C, E	10.863.998	69.897	11.881.469	111.273	5.588.654	44.619	1.537.517	3.893	-	-	-	-
Sektor D	7.945.848	81	2.149.584	18	1.809.635	13	736.930	14	-	-	-	-
Sektor F	13.807.429	7.305	5.372.952	5.004	1.242.289	1.596	320.874	99	-	-	1	-
Sektor G	11.735.448	524.924	6.695.506	24.217	1.325.594	20.805	573.684	3.141	-	41	2.111	-
Sektori H, I i J	10.232.017	28.975	2.468.732	3.880	1.137.194	34.001	409.361	1.406	-	-	-	-
Sektori L, M,N	22.180.176	19.555	2.240.713	1.291	637.799	1.977	85.644	121	1	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	36.970.230	199.957	2.547.264	95.994	1.752.417	62.405	509.734	11.094	6	55	15.873.077	2
Ukupna izloženost	**150.561.290**	**2.298.952**	**83.396.091**	**3.320.785**	**28.768.331**	**817.355**	**9.481.052**	**312.502**	**1.577.450**	**61.532**	**15.878.614**	**409**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti u toku 2023. godine:

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja	Neproblema-tična potraživanja	Problema-tična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	**36.522.082**	**1.086.486**	**41.932.666**	**1.454.896**	**13.653.799**	**692.144**	**5.230.770**	**290.041**	**1.390.635**	**50.300**	**3.673**	**257**
Stambeni krediti	24.184.729	144.452	21.436.864	260.567	4.946.228	99.246	1.849.966	9.461	178.951	-	3.586	-
Potrošački i gotovinski krediti	11.186.314	865.858	19.411.960	1.127.929	8.275.433	546.306	3.224.259	238.868	1.165.357	48.776	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	358.597	25.076	959.078	59.695	393.337	27.607	106.585	10.018	46.327	1.524	87	257
Ostala potraživanja	792.442	51.100	124.764	6.705	38.801	18.985	49.960	31.694	-	-	-	-
Potraživanja od privrede *	**66.449.188**	**827.147**	**36.131.170**	**1.802.220**	**11.969.104**	**171.101**	**5.785.529**	**22.464**	**1**	**30**	**15.407**	**-**
Sektor A	1.432.749	557.554	5.771.639	1.744.470	562.288	81.173	24.248	45	-	-	-	-
Sektori B, C i E	8.205.466	107.498	11.682.725	34.406	4.900.354	18.903	3.595.691	10.082	-	-	-	-
Sektor D	7.341.606	56	2.059.615	22	2.096.035	10	905.805	9	-	-	-	-
Sektor F	15.062.055	10.023	3.730.219	472	1.431.216	3.461	235.501	6.240	-	-	-	-
Sektor G	10.403.164	57.375	7.661.597	16.196	1.114.051	31.707	544.647	4.797	-	30	15.407	-
Sektori H, I i J	12.045.937	86.329	2.657.823	3.225	1.148.786	17.171	355.081	1.162	-	-	-	-
Sektori L, M i N	11.985.211	8.313	2.567.552	3.428	716.373	18.675	124.556	129	1	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	**44.777.142**	**315.445**	**1.961.907**	**108.827**	**1.366.621**	**41.474**	**378.851**	**8.628**	**1**	**196**	**749.406**	**2**
Ukupna izloženost	**147.784.142**	**2.229.078**	**80.025.743**	**3.365.943**	**26.989.524**	**904.719**	**11.395.150**	**321.133**	**1.390.637**	**50.526**	**768.486**	**259**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.2 Kreditni rizik (nastavak)

Rizici srodni kreditnom riziku

Kreditni rizik obuhvata rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, rizik druge ugovorne strane i kreditno-devizni rizik. Grupa rizike srodne kreditnom riziku prevazilazi istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

Rizik druge ugovorne strane

Grupa posluje sa derivativnim finansijskim instrumentima, kao i sa repo/reverznim repo instrumentima što dovodi do njene izloženosti riziku druge ugovorne strane odnosno riziku od neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova po toj transakciji.

Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalnog limita za svaki pojedinačni derivativni finansijski instrument i to na osnovu njegove vrste, ročnosti kao i kreditnog kvaliteta klijenta. Za repo/reverzne repo transakcije uspostavljene su različite vrste limita (nominalni limit za proizvod, nominalni limit prema drugoj ugovornoj strani, limit prema drugoj ugovornoj strani u skladu sa ročnošću i kreditnim kvalitetom klijenta), a kreditni rizik se ograničava i dnevnim vrednovanjem kolaterala i uspostavljanjem procesa za margin call.

35.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Rizik likvidnosti je definisan Odlukom Narodne banke o upravljanju rizikom likvidnosti („Službeni glasnik RS", br. 100/2023).

Rizik likvidnosti je rizik da Grupa neće biti u mogućnosti da izmiri svoje dospele obaveze. Da bi se ovaj rizik smanjio ili ograničio rukovodstvo Grupe nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, upravlja aktivom razmatrajući stepen likvidnosti iste, prati dnevnu likvidnost Grupe kao i njene buduće novčane tokove.

To uključuje procenu očekivanih dinarskih i deviznih novčanih tokova na dnevnom nivou i postojanje visoko likvidnih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava ukoliko se to zahteva. Svojom imovinom i obavezama Grupa upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze i da njeni klijenti raspolažu svojim sredstvima u skladu sa ugovorenim rokovima.

Upravljanje rizikom likvidnosti u Grupi je definisano politikama, procedurama, pravilnicima i ostalim internim aktima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura, pravilnika i ostalih internih akata se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja bilansom.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Komitet za operativno upravljanje likvidnošću ("KOL odbor") su odgovorni za praćenje rizika likvidnosti, upravljanje rizikom likvidnosti i predlaganje Izvršnom odboru mera i aktivnosti za održavanje likvidnosti, usklađivanje ročne strukture, plana rezervi finansiranja i drugih mera od značaja za finansijsku stabilnost Grupe. Služba upravljanja bilansom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prate pokazatelj rizika likvidnosti (LIK) tako da se isti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne Banke Srbije, i Planom finansiranja u nepredviđenim situacijama (kriza likvidnosti) (u daljem tekstu "PFNS"). Politika internog procesa procene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP) i PFNS definišu i druge pokazatelje i njihove limite kao i osobe/odeljenja zadužene za praćenje i izveštavanje o istim. Kratak rezime kretanja ovih pokazatelja prezentuje se dvonedeljno na sastancima Komiteta za operativno upravljanje likvidnošću, odnosno i češće u slučaju probijanja limita ili promene statusa likvidnosti.

Grupa održava portfolio koji se sastoji od visoko likvidnih hartija od vrednosti i diversifikovanih sredstava koja mogu lako da se konvertuju u gotovinu u slučaju nepredviđenih i negativnih oscilacija u tokovima gotovine Grupe. Takođe, Grupa održava zahtevani nivo obavezne dinarske i devizne rezerve, u skladu sa zahtevima Narodne Banke Srbije.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti koji predstavlja odnos zbira likvidnih sredstava prvog reda (gotovina sredstva na žiro računu, zlato i drugi plemeniti metali; sredstva na računima kod banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Grupi, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Grupa klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju) i drugog reda (ostala potraživanja Banke koja dospevaju do mesec dana) i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća (40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva i 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija) i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Pored šireg pokazatelja likvidnosti Grupa prati i uži pokazatelj likvidnosti.

Uži pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos likvidnih potraživanja Grupe prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja, s druge strane.

Grupa je i tokom 2024. i tokom 2023 . godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti iznad zakonom propisanog nivoa.

Širi pokazatelj likvidnosti	**2024**	**2023**
Prosek tokom perioda	2,47	2,11
Najviši	3,06	2,43
Najniži	2,01	1,78
Na dan 31. decembra	2,23	2,10

Uži pokazatelj likvidnosti	**2024**	**2023**
Prosek tokom perioda	1,94	1,74
Najviši	2,38	2,25
Najniži	1,48	1,43
Na dan 31. decembra	1,82	1,70

Od 30.06.2017. na osnovu Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke, donete od strane Narodne Banke Srbije, poslovne banke su u obavezi da na mesečnom nivou obračunavaju i izveštavaju o vrednosti Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom (u daljem tekstu PPLA). PPLA predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Grupa je dužna da PPLA, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%. Od 30.06.2024. godine u primeni je nova Odluka o upravljanju rizikom likvidnosti banke.

Set politika i drugih internih akata usvojen od strane Upravnog i Izvršnog odbora detaljnije opisuje pitanja nadležnosti, metodologije obračuna, limita i eskalacije. Pored definisanog regulatornog limita Banka je uspostavila i prati i interne limite za PPLA, kroz Izveštaj o sklonosti ka rizicima.

Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti u okviru Sektora za upravljanje strateškim rizicima i analitikom podataka odgovorno je za obračun pokazatelja, a za upravljanje pokazateljem i projekcije pokazatelja odgovorna je Služba upravljanja bilansom. Grupa je na dan 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine imala vrednost PPLA iznad propisanog limita.

	Na dan 31. decembra 2024.	**Na dan 31. decembra 2023.**
PPLA	157,35%	146,69%

Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizikom likvidnosti banke, koja je u primeni od 30.06.2024. u lokalni regulatorni okvir uveden je Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja NSFI (NSFR - net stable funding ratio). Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja predstavlja odnos elemenata koji obezbeđuju stabilno finansiranje i elemenata koji zahtevaju stabilno finansiranje. Grupa je dužna da pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%. Grupa je za pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja uspostavila i interne limite, u okviru Izveštaja o sklonosti ka rizicima. Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja je na dan 31.12.2024 iznosio 164,87% i bio je iznad propisanih limita.

	Na dan 31. decembra 2024.	**Na dan 31. decembra 2023.**
NSIF	164,87%	-

Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja se obračunava na mesečnom nivou, dok se za potrebe regulatornog izveštavanja Narodnoj banci Srbije dostavlja na kvartalnoj osnovi.

Dok je za NSFI zbirno u svim valutama uspostavljen regulatorni limit od 100%, za NSIF u valuti RSD definisano je supervizorsko očekivanje od 60% (do 31.12.2025, jer je uspostavljeno fazno uvođenje, koje pretpostavlja da RSD NSIF treba da bude iznad 100% od 01.01.2029).

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Grupa pored obračuna regulatornih i internih pokazatelja sprovodi i redovni stres test za rizik likvidnosti. Analiza perioda opstanka (SPA – survival period analysis) predstavlja osnovni alat za merenje rizika nesolventnosti i osnovni pokazatelj na osnovu koga se procenjuje sposobnost banke da preživi interno definisana stresna scenarija. Definisane su tri vrste krize (kriza imena, tržišna kriza i kombinovana kriza) sa po dve faze (prvo nastupa ozbiljna faza krize, na koju se nadovezuje blaga faza). Svaka od kriza ima pretpostavljeni period trajanja (a unutar svake krize i faze imaju pretpostavljeni period trajanja). Za potrebe zvaničnog izveštavanja stres test se sprovodi na mesečnoj osnovi. Obračuni su dostupni i na nedeljnom nivou, a rezultati se za sada koriste samo za praćenje. Grupa je definisala interne limite za SPA , u okviru Izveštaja o sklonosti ka rizicima. Usklađenost sa limitima mora da bude obezbeđena i na nedeljnom i na mesečnom nivou.

Od kraja 2023.godine u primeni je nova metodologija za obračun SPA pokazatelja. SPA se fokusira na kratkoročni vremenski interval, do 1 godine i meri period tokom kojeg banka može da nastavi sa poslovanjem pod stresnim uslovima i da ispunjava sve svoje obaveze. Metodologijom je pretpostavljeno postepeno i trenutno zatvaranje određenih izvora finansiranja. Definisane su različite pretpostavke, npr. pretpostavke zanavljanja pozicija koja dospevaju, pretpostavke ranog povlačenja depozita, pretpostavke povlačenja neiskorišćenih kreditnih linija i garancija. Za pokriće neto odliva koriste se visoko likvidna aktiva (npr. državne obveznice umanjene za odgovarajuće procente umanjenja, višak iznad obavezne rezerve, depozitna olakšica kod NBS), kao i mere unapređenja likvidnosti (koje su definisane Planom finansiranja u nepredviđenim situacijama).

Prethodna SPA metodologija propisivala je šest različitih kriza (blaga kriza imena, ozbiljna kriza imena, blaga tržišna kriza, ozbiljna tržišna kriza, blaga kombinovana kriza i ozbiljna kombinovana kriza). Svaka kriza imala je svoj pretpostavljeni period trajanja. Novom metodologijom izmenjene su i pretpostavke koje se koriste u obračunu (npr.koriste se dodatni procenti umanjenja za HOV pored regulatornih, definisane su različite mere za unapređenje likvidnosti, promenjeni su pretpostavljeni procenti odliva za neiskorišćene kreditne linije itd.)

Grupa je na novu metodologiju koja je razvijena od strane matične banke (i prethodna je bila razvijena od strane matične banke), prešla nakon prelaska na novi osnovni bankarski informacioni sistem i DWH (data warehouse), a po usaglašavanju i tehničkoj postavci lokalnih pretpostavki. Prelaskom na novu metodologiju izmenjen je i izvor podataka. Trenutno je u primeni standardizovani set tabela koji se dostavlja matičnoj banci (tzv. BITA) na osnovu koga se sprovode različite kalkulacije/različita izveštavanja, ne samo u domenu rizika likvidnosti, i koji se koristi na nivou cele Erste Grupe. Prethodni izvor je korišćen isključivo za potrebe izveštavanja za rizik likvidnosti.

Kao dodatni način za upravljanje rizikom likvidnosti, Grupa na mesečnom nivou izrađuje izveštaj o gepu likvidnosti, u kome su pozicije raspoređene ili u skladu sa ugovorenim rokom dospeća ili uz primenu pretpostavki za raspoređivanje pozicija koje nemaju ugovoreni rok dospeća. Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti je odgovorno za redovno praćenje i izveštavanje. Izvršni odbor Grupe je usvojio interne limite za gep likvidnosti i to za pokazatelj apsolutnog novčanog toka i pokazatelj kumulativnog novčanog toka. Metodologija izrade izveštaja je definisana kroz zaseban interni akt.

Visina internih limita se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Grupe se obaveštava o izloženosti riziku likvidnosti putem mesečnog izveštaja o pokazateljima rizika likvidnosti.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću

Sledeća tabela prikazuje najznačajnije finansijske obaveze Grupe prema roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine.

Grupa očekuje da većina deponenata neće zahtevati isplatu depozita na dan dospeća utvrđenim ugovorom.

U RSD hiljada

	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 31.12.2024.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	46.529.563	28.987.350	102.944.860	136.548.041	49.251.719	364.261.533
Subordinirane obaveze	63.482	-	-	3.510.446	5.265.671	8.839.599
Ukupno	**46.593.045**	**28.987.350**	**102.944.860**	**140.058.487**	**54.517.390**	**373.101.132**

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću

U RSD hiljada

	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 31.12.2023.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	48.470.273	24.208.467	92.475.027	124.542.706	44.171.414	333.867.887
Subordinirane obaveze	71.097	-	-	3.515.211	5.272.816	8.859.124
Ukupno	**48.541.370**	**24.208.467**	**92.475.027**	**128.057.917**	**49.444.230**	**342.727.011**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje garancije, akreditive i ostale preuzete neopozive obaveze Grupe prema ugovorenim rokovima dospeća:

	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 2024.
Potencijalne obaveze	1.851.203	1.249.009	6.475.394	19.579.033	31.004.592	2.130.931	62.290.161
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	83.645.117	309.867	595.367	8.075.126	9.700.098	7.069.509	109.395.087
Ukupno	**85.496.320**	**1.558.876**	**7.070.761**	**27.654.159**	**40.704.690**	**9.200.440**	**171.685.248**

	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 2023.
Potencijalne obaveze	311.988	509.651	4.978.750	16.138.255	23.770.972	2.414.286	48.123.902
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	66.569.793	172.767	1.188.543	4.297.607	6.582.428	1.196.808	80.007.946
Ukupno	**66.881.781**	**682.418**	**6.167.293**	**20.435.862**	**30.353.400**	**3.611.094**	**128.131.848**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine, Grupa koristi sredstva Evropske investicione banke (u daljem tekstu: EIB) i Nemačke razvojne banke (u daljem tekstu: KfW), Evropske banke za obnovu i razvoj (u daljem tekstu: EBRD) i Banke za razvoj saveta Evrope (u daljem tekstu: CEB). Za potrebe ispunjenja lokalnih regulatornih zahteva radi usklađivanja sa Minimalnim zahtevom za kapitalom i podobnim obavezama (MREL) Grupa koristi sredstva Međunarodne Finansijske Korporacije (u daljem tekstu: IFC).

Grupa je potpisala četiri ugovora sa EIB za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine i to 2010. godine, 2012. godine, 2015. godine i 2018. godine u ukupnom iznosu od 175 miliona evra. Tokom 2020. godine Grupa je potpisala novi ugovor sa EIB na ukupan iznos od 30 miliona evra za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća i preduzeća srednje kapitalizacije sa ciljem reagovanja na situaciju izazvanu COVID 19 krizom.

Potpisivanjem ugovora sa KfW 2014. godine, Grupa je za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća i projekata energetske efikasnosti/obnovljive energije obezbedila sredstva u iznosu od 20 miliona evra. Grupa je krajem 2017. godine potpisala novi ugovor sa KfW u iznosu od 23 miliona evra za potrebe finansiranja energetske efikasnosti i obnovljive energije. Polovinom decembra 2018. godine Grupa je potpisala ugovor sa KfW, za finansiranje obnovljivih izvora energije za mala i srednja preduzeća u ukupnom iznosu od 10 miliona evra. U decembru 2023. godine Grupa je potpisala ugovor sa KfW, za finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća za projekte zelene ekonomije i ruralnog poslovanja u Srbiji u iznosu od 30 miliona evra. Sredstva iz kreditne linije potpisane u decembru 2023. godine nisu još povučena.

Krajem juna 2018. godine Grupa je potpisala ugovor sa EBRD za potrebe finansiranja projekata energetske efikasnosti u sektoru stanovništva, na iznos od 600 miliona dinara. Polovinom juna 2019.godine Grupa je potpisala ugovor sa EBRD za finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća u ukupnom iznosu od 40 miliona evra. Tokom 2020. godine Grupa je potpisala dva dugoročna ugovora sa EBRD za potrebe potrebe finansiranja mikro,malih i srednjih preduzeća u iznosima od 2,16 milijardi dinara i 40 miliona evra. U maju 2021. godine Grupa je potpisala ugovor sa EBRD, u iznosu od 1,2 milijarde dinara za potrebe finansiranja projekata energetske efikasnosti u sektoru stanovništva, dok je u avgustu iste godine potpisala jos dva ugovora, na iznos od 25 miliona evra za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća i preduzeća srednje kapitalizacije sa ciljem reagovanja na situaciju izazvanu COVID 19 krizom i na iznos od 5 miliona evra za finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća. Grupe je krajem septembra 2022. godine potpisala ugovor sa EBRD finansiranja projekata energetske efikasnosti malih i srednih preduzeća u ukupnom iznosu od 15 miliona evra. Grupa je u decemberu 2022. godine potpisala ugovor sa EBRD za finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća u ukupnom iznosu od 15 miliona evra.

Za potrebe finansiranja kredita pravnim licima Grupa je krajem 2017. godine sa Erste Group Bank AG potpisala ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 53 miliona evra. Grupa je u junu 2018. godine potpisala novi ugovor sa Erste Group AG za potrebe finansiranja kredita pravnim licima u ukupnom iznosu od 65 miliona evra. Grupa je u junu 2022. godine sa Erste Group Bank AG potpisala ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 55 miliona evra. Grupa je 12. decembra 2023. godine sa Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG potpisala ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 25 miliona evra.

Grupa je u julu 2017. godine potpisala posrednički finansijski ugovor sa Narodnom bankom Srbije kao agentom za korišćenje sredstava iz Apeks zajma za mala i srednja preduzeća i druge prioritete III/B.

Grupa je u novembru 2020. godine potpisala dugoročni ugovora sa Razvojnom bankom Saveta Evrope (u daljem tekstu: CEB) za potrebe potrebe finansiranja mikro,malih i srednjih preduzeća u iznosu od 30 miliona evra.

Grupa je u novembru 2024. godine potpisala dugoročni ugovor sa Međunarodnom Finansijskom Korporacijom (u daljem tekstu: IFC) u iznosu od 65 miliona evra za potrebe podrške i proširenja programa kreditiranja Grupe za mikro, mala i srednja preduzeća i projekte finansiranja održivih izvora energije u skladu sa važećim E&S standardom u oblasti zaštite životne sredine. Ovom dugoročnom kreditnom linijom će se obezbediti ispunjenje lokalnih regulatornih zahteva radi usklađivanja sa Minimalnim zahtevom za kapitalom i podobnim obavezama (MREL).

Saldo primljenih kredita od inostranih kreditnih institucija na kraju 2024. godine je prikazan u okviru Napomene 27.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Analiza ročne strukture sredstava i obaveza

U RSD hiljada

	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 31.12.2024.
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	67.959.737	-	-	-	-	-	67.959.737
Potraživanja po osnovu derivata	12.108	1.617	9.933	-	231.823	436.558	692.039
Hartije od vrednosti	213.820	2.602.298	232.621	8.191.547	33.563.905	21.712.625	66.516.816
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	30.822.868	-	-	170.354	68.196	5.668	31.067.086
Krediti i potraživanja od komitenata	3.472.939	855.791	5.957.393	26.883.556	115.865.289	105.396.640	258.431.608
Ukupno	**102.481.472**	**3.459.706**	**6.199.947**	**35.245.457**	**149.729.213**	**127.551.491**	**424.667.286**
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata	15.569	3.839	13.117	-	208.656	403.184	644.365
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	12.341.835	3.089.660	2.948.029	14.868.063	41.422.169	1.901.449	76.571.205
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	222.473.018	7.977.147	13.438.240	30.321.845	9.108.871	4.371.207	287.690.328
Subordinirane obaveze	63.482	-	-	-	3.510.446	5.265.671	8.839.599
Ukupno	**234.893.904**	**11.070.646**	**16.399.386**	**45.189.908**	**54.250.142**	**11.941.511**	**373.745.497**
Ročna neusklađenost na dan: 31. decembra 2024. godine	**(132.412.432)**	**(7.610.940)**	**(10.199.439)**	**(9.944.451)**	**95.479.071**	**115.609.980**	
31. decembra 2023. godine	**(126.120.076)**	**(7.188.655)**	**(5.944.145)**	**(20.618.237)**	**96.388.157**	**107.674.344**	

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Prethodna tabela predstavlja analizu rokova dospeća finansijskih sredstava i obaveza Banke na osnovu ugovorenih uslova plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Tabela ne uključuje potencijalne obaveze i preuzete neopozive obaveze koji su prikazani u prethodnoj tabeli. Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2024. godine zasnovana je na ugovorenim diskontovanim iznosima.

Ročna neusklađenost je rezultat rasta volumena depozita po viđenju u odnosu na plasirana sredstva do 14 dana. Grupa prati ročnu usklađenost koristeći statističke modele raspoređivanja depozita po viđenju u očekivane ročnosti.

35.4. Tržišni rizici

Tržišni rizici su rizici nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Poslovanje Grupe je između ostalih izloženo i tržišnim rizicima, koji obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cene dužničke hartije od vrednosti usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa.

Za izračunavanje kapitalnog zahteva opšteg cenovnog rizika Grupa primenjuje standardni pristup i metod dospeća.

Metod dospeća bazira se na raspoređivanju svih neto pozicija u dužničkim hartijama od vrednosti u klase i zone dospeća prema preostalom periodu do dospeća i kuponskoj (kamatnoj) stopi, a prema propisanoj tabeli u Odluci kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Kapitalne zahteve za tržišne rizike proistekle iz stavki Knjige trgovanja Grupa izračunava primenom metodologije i smernica propisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Upravljanje tržišnim rizicima u Grupi je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja tržišnim rizicima organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja bilansom.

Identifikovanje, merenje, analiziranje i izveštavanje o izloženosti tržišnim rizicima povereno je posebnoj organizacionoj jedinici Grupe, odnosno Odeljenju za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti. Služba upravljanja bilansom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti na dnevnom nivou prate pokazatelj deviznog rizika, pri čemu Služba upravljanja bilansom po pravilu jednom mesečno priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Dodatno, Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti prati i upravlja tržišnim rizicima kroz kontrolu postavljenih limita knjige trgovanja, izmenu postojećih i definisanje novih, kao i procenu relevantnih rizika proisteklih iz uvođenja novih proizvoda i složenih transakcija.

Postavljene su tri vrste limita:
- VaR i SVaR limiti
- Limiti osetljivosti (PVBP, CR01)
- Stop loss limiti

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.4. Tržišni rizici (nastavak)

Value at Risk (VaR) meri maksimalni očekivani gubitak vrednosti rizične aktive ili portfolija tokom unapred definisanog perioda držanja za dati interval pouzdanosti. Kalkulacija VaR-a se sprovodi metodom istorijske simulacije sa jednostranim nivoom poverenja od 99%, periodom držanja od jednog dana i dvogodišnjim simulacionim periodom.

Praćenje izloženosti radi se na dnevnom nivou.

VaR u RSD hiljada	Na dan 31. decembra 2024.	Na dan 31. decembra 2023.
Kamatni rizik	8.639	9.721
Devizni rizik	1.136	375
Ukupno	8.629	10.049

Za potrebe obračuna internih kapitalnih zahteva dnevni VaR sa nivoom poverenja od 99% se prebacuje na godišnji, a nivo poverenja se povećava na 99,9%.

Stressed Value at Risk (SVaR) je konceptualno sličan VaR-u (nivo poverenja 99%, period držanja jedan dan), ali se za obračun indikatora koristi stresni tržišni period. SVaR meri maksimalni potencijalni gubitak u portfoliju finansijskih instrumenata u tačno određenom vremenskom periodu izazvan promenom cena njegovih delova, a na bazi istorijskih podataka. Period koji se smatra najstresnijim (a koji se periodično preispituje) jeste od početka oktobra 2008. do kraja septembra 2009. godine (jednogodišnja vremenska serija podataka). SVaR se, kao i VaR, obračunava na dnevnom nivou.

Obračuni VaR-a i SVaR-a se sprovode u tehničkom rešenju implementiranom na nivou Erste Grupe.

Postavljena su dva limita osetljivosti, PVBP i CR01.

Price Value of a Basis Point (PVBP) je pretpostavljena promena cene pozicija iz knjige trgovanja usled paralelnog pomeranja krive prinosa za 1 bazni poen. Limit je definisan po valutama (RSD, EUR, USD, OTH) i na total nivou.

Credit PV01 (CR01) je pretpostavljena promena vrednosti hartija od vrednosti usled paralelnog pomeranja kreditnog spreda za jedan bazni poen. Izloženost se prati na nivou pojedinačnog izdavaoca, zasebno za hartije od vrednosti u knjizi trgovanja i u bankarskoj knjizi.

VaR/SVaR i limite osetljivosti odobrava Izvršni odbor Grupe, na predlog Sektora za upravljanje strateškim rizicima i analitikom podataka, i Odbor za tržišne rizike Erste Grupe. Izloženost i usklađenost sa limitima prati se na dva nivoa, od strane Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i od strane Group Trading Book Risk Management.

Stop loss limiti su uspostavljeni za month-to-date (MtD) i year-to-date (YtD) rezultate Sektora finansijskih tržišta. Razlika između maksimalnog MtD/YtD i trenutnog MtD/YtD se stavlja u odnos sa limitom i ne sme biti veća od definisanog limita. Stop loss limite odobrava Izvršni odbor Grupe na predlog Sektora za upravljanje strateškim rizicima i analitikom podataka. Izloženost se prati na dnevnom nivou.

Grupa na mesečnom nivou sprovodi stres testiranje portfolija knjige trgovanja. Definisana su istorijska i standardna (jednofaktorska) scenarija, a Izvršni odbor banke odobrava limit na predlog Sektora za upravljanje strateškim rizicima i analitikom podataka.

Grupa na dnevnom nivou prati usklađenost perioda držanja pozicija u hartijama od vrednosti raspoređenih u knjigu trgovanja sa maksimalnim periodom definisanim Strategijom upravljanja i trgovanja pozicijama u knjizi trgovanja.

U slučaju prekoračenja interno propisanih limita definisan je proces eskalacije i mere za vraćanje u okvire limita. Visina limita se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Grupe se obaveštava o izloženosti tržišnim rizicima putem mesečnog izveštaja o pokazateljima tržišnih rizika u knjizi trgovanja.

35.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena kamatnih stopa, a Grupa je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i procenjuje isti ukupno i po svim materijalno značajnim valutama za čiju definiciju ima uspostavljene kriterijume. U skladu sa tim kriterijumima, pod materijalno značajnim valutama Grupa smatra RSD i EUR.

Osnova za formiranje kamatnih stopa su tržišne kamatne stope, na osnovu čijih kretanja se i kamatne stope Grupe redovno usklađuju. Rezultat promene kamatnih stopa može biti povećanje ili smanjenje kamatnih marži. Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju odnosa ovih uticaja u smislu uticaja na neto prihod od kamate sa jedne, i ekonomsku vrednost kapitala sa druge strane.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.4. Tržišni rizici (nastavak)

35.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: smernica Erste Grupe, makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

Grupa je uspostavila set indikatora i limita osetljivosti kojima se prati i upravlja izloženošću kamatnom riziku u bankarskoj knjizi.

Basis point 01 (BP01) – promena vrednosti bilansnih pozicija usled promene kamatnih stopa za jedan bazni poen (izloženost se prati na ukupnom i nivou pojedinačnih valuta, za definisane vremenske korpe).

NBS Economic Value of Equity (NBS EVE) – šok od +/- 200 baznih poena (bez primene floor-a za kamatne stope) za svaku pojedinačnu valutu. Za diskontovanje se koristi risk free kriva. Osetljivost (promena vrednosti pozicija usled primene šoka kamatnih stopa) se stavlja u odnos sa ukupnim kapitalom.

Pored EVE 1 indikatora, uspostavljen je i redovno se prati i izveštava i EVE Economic Value of Equity (EVE) -2 pokazatelj. EVE 2 je baziran na 6 različitih (paralelnih i neparalelnih) scenarija pomeranja kamatnih stopa definisanih EBA smernicama. Pozitivne osetljivosti se ponderišu sa 50%, u obračun je uključen floor kamatnih stopa, a ukupna osetljivost se stavlja u odnos sa Tier 1 kapitalom. S obzirom na to da EVE 1 indikator više nije deo okvira za upravljanje kamatnim rizikom, EVE 2 je od 31.12.2023 preimenovan na EVE. Grupa je Strategijom upravljanja rizicima definisala limite za EVE pokazatelj. Rezultati najgoreg od 6 definisanih scenarija se porede sa limitom.

Market Value of Equity (MVoE) - šok od +/- 200 baznih poena za svaku pojedinačnu valutu i sumiranje najgorih scenarija. Za diskontovanje se koristi risk free kriva uvećana za marginu. MVoE racio se obračunava stavljanjem u odnos osetljivosti i kapitala.

CR01 – promena vrednosti portfolija hartija od vrednosti raspoređenih u bankarsku knjigu usled promene kreditnog spreda za 1 bazni poen.

Pored pokazatelja kojima se meri uticaj promena kamatnih stopa na ekonomsku vrednost kapitala, Grupa je definisala pokazatelje preko koga se procenjuje uticaj promene kamatnih stopa na neto kamatni prihod. Koriste se šokovi od +/-200 baznih poena (bez i sa primenom floor-a za kamatne stope), kao i 6 scenarija propisanih EBA smernicama. Za pokazatelj koji se obračunava korišćenjem šokova kamatnih stopa od +/-200 baznih poena uz primenu floor-a uspostavljeni su interni limita koji su definisani Strategijom upravljanja rizicima.

Tokom 2024. uspostavljeno je i praćenje credit spread risk EVE (CSR EVE) i credit spread risk NII (CSR NII) indikatora.

Uspostavljanjem zasebnih indikatora procenjuje se i rizik opcija, kao i bazni rizik.

Kako bi se identifikovao kamatni rizik i obračunali pokazatelji, sve pozije se grupišu u predefinisane vremenske korpe na bazi preostale ročnosti ili narednog određivanja kamatne stope. Pozicije bilansa stanja koje nemaju ugovoreni rok dospeća (pre svega depoziti po viđenju) se modeliraju statističkim metodama.

S obzirom da se pokazatelji kamatnog rizika obračunavaju primenom bihejvioralnih modela, Grupa je definisala i pokazatelje kojima se procenjuje rizik tih modela, promenama u pretpostavkama i scenarijima za obračun pokazatelja kamatnog rizika. Razlika između inicijalnih obračuna i obračuna u skladu sa izmenjenim pretpostavkama pokazuje uticaj primenjenih modela.

Grupa na redovnoj osnovi priprema izveštaj o kamatnom gepu. Počev od 30.11.2024 Grupa je uspostavila mesečno izveštavanje na osnovu novog izveštaja o kamatnom gepu, koji je interno razvijen (prethodno se za izveštavanje koristio kamatni gep obračunat centralizovano od strane matične banke, i koji je generisan kvartalno). Izveštaj o kamatnom gepu obuhvata sve kamatonosno osetljive bilansne pozicije iz bankarske knjige. Sve nekamatonosne bilansne pozicije iz bankarske knjige (kamate, naknade, provizije i dr.) kao i pozicije knjige trgovanja su isključene iz izveštaja. One su prikazane u okviru zasebnih pozicija kako bi se mogla izvršiti kontrola i poređenje izveštaja sa bilansom stanja Grupe (ukupnom aktivom i pasivom). Vanbilansne stavke su kamatonosno neosetljive i one su takođe isključene iz izveštaja (nisu obuhvaćene ni u okviru zasebnih stavki).

Pozicije sa fiksnom kamatnom stopom raspoređuju se u vremenske korpe prema preostalom roku dospeća, odnosno otplatnom planu. Pozicije sa varijabilnom kamatnom stopom raspoređuju se na sledeći način: do datuma izmene kamatne stope u skladu sa otplatnim planom, a preostali iznos u skladu sa datumom naredne promene kamatne stope koja je ugovorom definisana.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.4. Tržišni rizici (nastavak)

35.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak nastavak)

Pozicije sa kombinovanom kamatnom stopom raspoređuju se delimično kao pozicije sa fiksnom, a delimično kao pozicije sa varijabilnom stopom, u skladu sa definisanim periodom važenja kamatnih stopa. Pozicije koje se modeliraju su u dinamičkom kamatnom gepu raspoređene prema definisanim pretpostavkama.

Kamatni gep za svaku vremensku korpu se računa kao razlika između kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive i razlika se stavlja u odnos sa ukupnom kamatno osetljivom aktivom. Limiti su uspostavljeni za relativni gep na nivou svake pojedinačne vremenske korpe, na nivou svih valuta, a i pojedinačno za valute RSD i EUR.

Proces izrade izveštaja o kamatnom gepu u bankarskoj knjizi, obuhvat i forma izveštaja, primenjene pretpostavke (modeli), analiza dobijenih rezultata, redovno izveštavanje, proces eskalacije i odgovornosti relevantnih organizacionih jedinica propisani su zasebnim internim aktom

Za obračun internog kapitalnog zahteva Grupa koristi VaR pristup (nivo poverenja 99,9%) i uzima u obzir kamatni rizik i rizik kreditnog spreda. Limiti za ICAAP VaR pokazatelj su definisani Strategijom upravljanja rizicima.

Pored strateških limita (definisanih Strategijom upravljanja rizicima), uspostavljeni su i operativni limiti koje usvaja Izvršni odbor Grupe zasebnom odlukom.

Visina limita za pokazatelje kamatnog rizika se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Grupe se obaveštava o izloženosti kamatnom riziku putem mesečnog izveštaja o pokazateljima tržišnih rizika u bankarskoj knjizi.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

354. Tržišni rizici stopa (nastavak)

35.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje izloženost Grupe riziku promene kamatnih stopa (Repricing Gap) na dan 31.12.2024

Kategorija	Prekonoćno	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri meseca do šest meseci	Od šest meseci do godinu dana	Od godinu dana do dve godine	Od dve godine do tri godine	Od tri godine do pet godina	Od pet godina do deset godina	Od deset godina do petnaest godina	Od petnaest godina do dvadeset godina	Preko dvadeset godina	Ukupno
A 1 IzloženostI prema NBS	**-**	**62.923.537**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**62.923.537**
A 1.2 RREPO	-	8.000.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**8.000.000**
A 1.3 Obavezna rezerva (do iznosa obračunate OR)	-	54.923.537	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**54.923.537**
A 1.4 Ostale izloženosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
A 2 Banke i ostale finansijske institucije	**8.201.383**	**7.260.137**	**66.459**	**5.491**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**16.645.331**
A 2.1 Nostro i kastodi računi	1.163.089	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**1.163.089**
A 2.2 Plasmani bankama i drugim finansijskim institucijama	15.832	1.950	66.459	5.491	-	-	-	-	-	-	-	-	**1.201.593**
A 2.3 RREPO sa bankama (osim NBS)	7.022.462	7.258.187	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**14.280.649**
A 3 Hartije od vrednosti	**-**	**2.622.659**	**495.000**	**-**	**7.051.045**	**9.946.455**	**2.596.300**	**19.974.995**	**21.811.282**	**5.335**	**-**	**-**	**64.503.069**
A 3.1 Dužničke HoV koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	-	1.022.659	495.000	-	5.700.000	8.446.455	2.011.225	13.609.324	21.002.804	5.335	-	-	**52.292.802**
A 3.2 Dužničke HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	1.600.000	-	-	1.351.045	1.500.000	585.075	6.365.671	808.477	-	-	-	**12.210.267**
A 4 Krediti	**39.541.497**	**18.649.199**	**83.015.437**	**32.258.396**	**19.413.620**	**25.463.018**	**18.202.584**	**10.900.831**	**8.493.593**	**2.013.556**	**31.978**	**44.255**	**260.027.963**
A 4.1 Krediti fizičkim licima	17.409.152	2.491.323	19.619.575	19.826.453	9.405.672	14.149.656	9.204.953	3.777.302	5.736.596	2.013.556	31.978	44.255	**103.710.469**
A 4.2 Krediti pravnim licima	21.604.564	16.111.117	64.967.116	12.430.757	9.384.846	11.311.900	8.996.168	7.122.798	2.756.998	-	-	-	**154.686.265**
A 4.3 Krediti javnom sektoru	527.781	46.758	428.746	1.185	623.102	1.463	1.463	731	-	-	-	-	**1.631.229**
Aktiva neosetljiva na promene kamatnih stopa													**26.287.511**
Aktiva koja se uključuje u knjigu trgovanja													**9.052.086**
UKUPNA BILANSANA AKTIVA	**47.742.880**	**91.455.532**	**85.576.896**	**32.263.887**	**26.464.664**	**35.409.473**	**20.798.884**	**30.875.826**	**30.304.875**	**2.018.890**	**31.978**	**44.255**	**438.327.637**
P 1 Banke i ostale finansijske institucije	**(4.472.946)**	**(8.017.554)**	**(24.784.661)**	**(19.649.264)**	**(7.574.359)**	**(8.950.080)**	**(7.471.057)**	**(4.435.414)**	**(876.562)**	**-**	**-**	**-**	**(86.231.896)**
P 1.1 Loro i kastodi računi	(332.706)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**(332.706)**
P 1.2 Depoziti i uzeti krediti od banaka	(3.596.878)	(2.872.360)	(8.834.614)	(12.615.003)	(3.853.634)	(7.505.524)	(6.291.038)	(3.027.667)	-	-	-	-	**(48.596.718)**
P 1.3 Depoziti od drugih finansijskih institucija	(498.036)	(3.467.934)	(2.826.004)	(5.900.761)	(3.504.259)	(237.523)	(211.523)	(393.047)	(759.261)	-	-	-	**(17.792.348)**
P 1.4 REPO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
P 1.5 Krediti uzeti od međunarodnih razvojnih banaka	(45.326)	(1.677.260)	(13.124.042)	(1.133.500)	(216.467)	(1.213.033)	(968.495)	(1.014.700)	(117.300)	-	-	-	**(19.510.124)**
P 2 Depoziti klijenata	**(19.961.725)**	**(20.021.264)**	**(32.562.324)**	**(41.403.211)**	**(57.244.067)**	**(14.982.200)**	**(14.285.759)**	**(23.927.656)**	**(58.042.674)**	**(890.728)**	**(11.355)**	**(1.727)**	**(283.333.828)**
P 2.1 Depoziti fizičkih lica	(13.242.179)	(6.177.077)	(12.891.668)	(15.849.431)	(24.764.659)	(9.401.290)	(6.874.824)	(13.263.126)	(32.373.275)	-	(110)	(863)	**(134.838.503)**
P 2.2 Depoziti mikro klijenata	(1.372.894)	(822.601)	(1.835.436)	(2.328.723)	(4.613.240)	(1.720.924)	(2.396.468)	(3.335.631)	(8.286.524)	(23.725)	(11.245)	-	**(26.747.412)**
P 2.3 Depoziti malih i srednjih preduzeća	(2.699.984)	(4.527.403)	(8.080.081)	(9.210.759)	(12.957.619)	(2.457.906)	(3.615.785)	(4.667.053)	(11.907.898)	(867.003)	-	-	**(60.991.490)**
P 2.4 Depoziti velikih preduzeća	(2.641.106)	(8.401.158)	(9.562.674)	(13.725.599)	(14.856.878)	(1.372.246)	(1.368.849)	(2.602.179)	(5.357.769)	-	-	(863)	**(59.888.457)**
P 2.5 Depoziti javnog sektora	(5.562)	(93.025)	(192.466)	(288.699)	(51.673)	(29.833)	(29.833)	(59.667)	(117.207)	-	-	-	**(867.966)**
Pasiva neosetljiva na promene kamatnih stopa													**(68.761.913)**
Pasiva koja se uključuje u knjigu trgovanja													
UKUPNA BILANSANA AKTIVA	**(24.434.671)**	**(28.038.818)**	**(57.346.985)**	**(61.052.475)**	**(64.818.427)**	**(23.932.280)**	**(21.756.816)**	**(28.363.070)**	**(58.919.235)**	**(890.728)**	**(11.355)**	**(1.727)**	**(438.327.637)**
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2024.	**23.308.208**	**63.416.715**	**28.229.911**	**(28.788.588)**	**(38.353.762)**	**11.477.193**	**(957.932)**	**2.512.756**	**(28.614.360)**	**1.128.162**	**20.623**	**42.528**	**33.421.453**

.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)

35.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Rizik od promene kamatnih stopa se takođe prati analizom senzitiviteta – scenario analizama, odnosno posmatranjem uticaja promene kamatnih stopa na prihode i rashode Grupe.

Sledeća tabela prikazuje senzitivnost bilansa uspeha Grupe na razumno moguće promene kamatnih stopa (1%) uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Senzitivnost bilansa uspeha predstavlja efekat pretpostavljenih promena u kamatnim stopama na neto prihode od kamata u jednoj godini na finansijska sredstva i obaveze koji su bazirani na kamatnim stopama na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine.

U RSD hiljada

Valuta	Promena u procentnom poenu	Senzitivnost na bilans uspeha za period završen 31. decembra 2024.	Promena u procentnom poenu	Senzitivnost na bilans uspeha za period završen 31. decembra 2023.
Povećanje procentnih poena:				
RSD	1%	171.760	1%	88.515
EUR	1%	515.315	1%	338.364
Smanjenje procentnih poena:				
RSD	1%	(102.256)	1%	(66.631)
EUR	1%	(628.026)	1%	(493.463)

35.4.2. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik da će doći do promene vrednosti finansijskih instrumenata i negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena deviznog kursa. Bankarsko poslovanje u različitim valutama uslovljava izloženost oscilacijama deviznih kurseva više valuta.

Grupa upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar (negativne kursne razlike) kako na finansijski rezultat Grupe, tako i na sposobnost komitenata da vraćaju kredite u stranoj valuti.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Grupa dnevno prati kretanje deviznih kurseva na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

Sektor finansijskih tržišta i Služba upravljanja bilansom dnevno prate kretanje deviznog rizika u celini i po pojedinim valutama. Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prati kretanje pokazatelja deviznog rizika i usklađenost sa interno postavljenim limitima devizne pozicije po valutama. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini svih utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije Grupa kontinuirano održava svoju deviznu poziciju – pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital, gde je Grupa dužna da obezbedi da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija ne prelazi 20% njenog kapitala.

U toku 2024. godine, Grupa je kontinuirano vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, pri čemu je navedeni pokazatelj bio na nivou koji je u okviru propisanog limita. Pokazatelj deviznog rizika Grupe na kraju svakog radnog dana nije bio veći od 20% u odnosu na kapital Grupe.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)

35.4.2. Devizni rizik (nastavak)

Sledeća tabela ukazuje na valute u kojima Grupa ima značajne izloženosti na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine svojih monetarnih sredstva i obaveze kojima se ne trguje.

Navedena analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje bilansa uspeha, odnosno dobitka ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

Rizik od promene deviznih kurseva

U RSD hiljada

Valuta	Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) na dan 31. decembra 2024.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja na dan 31.decembra 2024.	Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) na dan 31. decembra 2023.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja na dan 31.decembra 2023.
EUR	0%	-	2%	(6.094)
CHF	1%	121	4%	328
USD	6%	782	4%	523

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)

35.4.2. Devizni rizik

Sledeća tabela prikazuje izloženost Grupe deviznom riziku na dan 31. decembra 2024. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

U RSD hiljada

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u dinarima	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	28.402.656	249.966	202.957	179.916	29.035.495	38.924.242	**67.959.737**
Potraživanja po osnovu derivata	676.605	-	-	-	676.605	15.434	**692.039**
Hartije od vrednosti	10.695.976	3.700.499	-	-	14.396.475	52.120.341	**66.516.816**
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	15.696.317	276.716	22.533	55.241	16.050.807	15.016.279	**31.067.086**
Krediti i potraživanja od komitenata	184.024.064	124.930	3.386		184.152.380	74.279.228	**258.431.608**
Investicije u pridružena društva	-	-	-	-	**-**	118	**118**
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	**-**	4.786.784	**4.786.784**
Osnovna sredstva	-	-	-	-	**-**	6.111.135	**6.111.135**
Investicione nekretnine	-	-	-	-	**-**	47.625	**47.625**
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	**-**	350.799	**350.799**
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	**-**	255.420	**255.420**
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	**-**	70.029	**70.029**
Ostala sredstva	231.619	5.662	6.142	15	243.438	1.795.003	**2.038.441**
Ukupna aktiva	**239.727.237**	**4.357.773**	**235.018**	**235.172**	**244.555.200**	**193.772.437**	**438.327.637**
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata	619.593	-	-	-	**619.593**	24.772	**644.365**
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	67.793.408	86.404	2.020	32.518	67.914.350	8.656.855	**76.571.205**
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	159.589.195	7.274.174	5.040.698	1.156.105	173.060.172	114.630.156	**287.690.328**
Subordinirane obaveze	8.839.599	-	-	-	8.839.599	-	**8.839.599**
Rezervisanja	68.787	-	-	-	68.787	1.395.030	**1.463.817**
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	823.742	**823.742**
Ostale obaveze	2.080.498	895	1.835	121	2.083.349	3.009.895	**5.093.244**
Ukupno obaveze	**238.991.080**	**7.361.473**	**5.044.553**	**1.188.744**	**252.585.850**	**128.604.792**	**381.190.642**
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	57.136.955	**57.136.955**
Ukupno pasiva	**238.991.080**	**7.361.473**	**5.044.553**	**1.188.744**	**252.585.850**	**185.741.787**	**438.327.637**
Neto devizna pozicija na dan:							
– 31. decembra 2024. godine	**736.157**	**(3.003.700)**	**(4.809.535)**	**(953.572)**	**(8.030.650)**		
– 31. decembra 2023. godine	**87.423.568**	**2.209.414**	**235.914**	**308.567**	**90.177.463**		

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.5. Koncentracija rizika Banke

Koncentracija rizika Grupe obuhvataju rizike izloženosti Grupe prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica kao i rizike izloženosti Grupe prema licu povezanom sa Grupom.

Praćenje izloženosti Grupe ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja plasmana u smislu da organ - odbor koji odobrava plasman raspolaže podacima o ukupnoj visine izloženosti Grupe prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosa prema kapitalu Grupe.

U 2023. godini Grupa je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i, sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenim relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije (videti Napomenu 32(b)) kao i internim pokazateljima.

U skladu sa politikama koje definišu upravljanje rizicima, rukovodstvo Grupe utvrđuje limite, odnosno maksimalnu koncentraciju plasmana po pojedinim pravnim licima ili grupi povezanih lica, i licima povezanim sa Grupom.

Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije.

35.6. Rizici ulaganja

Rizici ulaganja Grupe, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Grupe i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Grupe u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Grupe, te da ukupna ulaganja Grupe u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Grupe ne pređu 60% kapitala Grupe.

Izloženost riziku ulaganja Grupe u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Grupe nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

U 2024. godini, Grupa je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

35.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Grupa najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u najvećoj meri u delu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Grupa vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na način što primenjuje usvojene limite, koje je odredila matična banka na osnovu rejtinga zemalja. Limiti se nakon odobrenja od strane matične banke usvajaju i lokalno, od strane definisanog nivoa odlučivanja.

Izloženost Grupe riziku zemlje je nizak iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom portfoliju Grupe nisko.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.8. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta (namernih i nenamernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Grupa je uspostavila sveobuhvatan sistem upravljanja operativnim rizikom kroz identifikaciju i evidenciju, procenu i praćenje operativnog rizika u svim materijalno značajnim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima. Upravljanje operativnim rizikom je obaveza svih zaposlenih Grupe.

Komitet za upravljanje ne-finansijskim rizicima, pored nezavisne Direkcija za upravljanje operativnim i sajber rizikom, te ostalih kontrolnih funkcija, aktivno doprinosi unapređenju funkcije upravljanja operativnim rizikom.

Sistemom izveštavanja o događajima operativnog rizika vrši se pravovremena evidencija i izveštavanje identifikovanih događaja operativnog rizika, dok se procesom usklađivanja sa drugim izvorima informacija obezbeđuje kompletnost, pravovremenost, tačnost, koherentnost i obuhvatnost svih događaja operativnog rizika koji su se dogodili u Grupi. Događaji operativnog rizika sakupljaju se u jedinstvenu bazu podataka i dalje analiziraju i prate.

Grupa kontinuirano vrši edukacije svih zaposlenih u oblasti upravljanja operativnim rizikom podizanjem nivoa svesti zaposlenih o istom, unapređuje kvantitativne i kvalitativne alate za identifikovanje i merenje izloženosti riziku (kao što su samoprocena,(primenom metodologije Sistema internih kontrola) ključni indikatori operativnog rizika, scenario analiza i sl.), te uspostavlja i unapređuje adekvatne preventivne i korektivne mere sa ciljem umanjenja izloženosti operativnom riziku na prihvatljiv nivo.

Grupa je definisala i redovno revidira i ažurira interne akte kojima reguliše područje upravljanja izloženosti Banke operativnom riziku, vodeći računa o usklađenosti sa važećim regulatornim okvirom te standardima Erste Grupe.

Grupa je putem Programa osiguranja od operativnih rizika osigurana od klasičnih rizika i specifičnih bankarskih rizika. Klasični rizici obuhvataju štete na imovini, provale, krađe (vredne imovine) i opštu odgovornost. Specifični rizici Grupe obuhvataju unutrašnje i eksterne prevare, tehnološke rizike i građansku odgovornost.

Kontinuirano se vrši procena rizika koji nastaju u procesu uvođenja novih proizvoda/usluga, projekata, kao i procena rizika koji nastaju poveravanjem aktivnosti trećim licima. Unapređenje internih kontrolnih mehanizama je neophodan element u svim aktivnostima upravljanja operativnim rizikom.

Grupa vrši izračun kapitalnog zahteva pod Stubom 1 za operativni rizik primenom pristupa osnovnog indikatora dok pod Stubom 2 primenjuje napredni pristup koristeći interni model.

Grupa je uspostavila nezavisno upravljanje i kontrolu rizika IKT sistema unutar Direkcije za operativne i sajber rizike funkcija Samostalnog stručnog saradnika za sajber rizike, vrši razvoj, proveru i održavanje okvira upravljanja IKT rizikom (u skladu sa internim politikama, pravnim i regulatornim zahtevima), vrši nadzor nad sprovođenjem aktivnosti upravljanja IKT rizicima, indikatorima rizika i efikasnosti kontrola i vrši eskalaciju za identifikovane IKT rizike kao deo procesa tretmana rizika.

Upravljanje kontinuitetom poslovanja

Tokom 2023. i 2024. godine Grupa je kompletirala strategije i planove kao i scenarije otpornosti obezbeđivanja kontinuiteta svojih poslovno kritičnih procesa u odnosu na scenarija globalnih pandemijskih pretnji kakva je bio COVID-19, te rukovodstvo Grupe nastavlja i u budućnosti da prati pretnje po kontinuitet poslovanja i da preduzima sve neophodne mere kako bi se osigurao kontinuitet poslovanja, obezbedilo kontinuirano pružanje usluga klijentima i smanjio negativan uticaj na zaposlene.

Grupa je strategije obezbeđivanja kontinuiteta poslovanja, uključujući i rizike pandemijskih situacija najvećim delom bazirala na način rada od kuće (za više od 90% svojih zaposlenih u backoffice funkcijama), kao i kombinovanim radom iz objekata Grupe za funkcije koje po potrebama i uslovima rada nisu u mogućnosti da svoje poslovanje obavljaju udaljeno, a dodatno i radom u smenama, smanjenjem radnih sati i uvođenjem radnika fizičkog obezbeđenja u prodajnim objektima Grupe. U slučaju potrebe, Grupa dodatno informiše klijente o mogućnostima korišćenja ATM zona, m-banking i net-banking rešenja, kojom bi se izbegle nepotrebne gužve i redovi opsluživanja u filijalama Grupe, odnosno kompenzovala eventualna nemogućnost isporuke pojednih usluga Grupe uobičajenim kanalima.

U skladu sa novouspostavljenim scenarijima rada, Grupa je implementirala i redovno revidira procesno tehničke mere u svrhu zaštite pristupa osetljivim informacijama putem udaljenog pristupa: VPN konekcija sa dvofaktorkom autentifikacijom, korisnička autorizacija, log monitoring sistem itd. Usled potrebe za internim kontrolama unutar Grupe a nemogućnosti odlazaka na teren i potrebe za izbegavanjem kontakta sa zaposlenima, funkcijama Grupe zaduženim za kontrolu stavljeni su na raspolaganje dodatni alati za monitoring i kontrolu: snimci sa sistema za video nadzor, logovi pristupa identifikacionim karticama, logovi radnji u informacionom sistemu Grupe itd.
Scenario odgovora na pandemiju je sastavni deo planova oporavka i obezbeđivanja kontinuiteta poslovno kritičnih aktivnosti.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.8. Operativni rizik (nastavak)

Radionice Scenario analize su organizovane i finalizirane u poslednjem kvartalu 2024 godine. Osnov svake Scenario analize predstavljaju kvantitativni pokazatelji bazirani na istorijskim događajima/ gubicima koji se dopunjuju ekspertskim procenama relevantnih faktora poslovnog okruženja i sistema kontrolnih mehanizama. Cilj ovakve analize je određivanje budućeg rizičnog profila Grupe kroz ekspertske procene izloženosti rizičnim događajima operativnog rizika za koje je malo verovatno da će nastati ali mogu izazvati velike materijalne gubitke. Scenario analiza uključuje i ESG rizike (eng. Environmental, Social and Governance risks) koji dodatno unapređuju identifikaciju potencijalnih rizičnih događaja i izloženost rizicima zaštite životne sredine, društvenim rizicima i rizicima upravljanja. U 2024 godini nisu identifikovane značajne promene u odnosu na 2023 godinu. Generalni zaključak je da postoji mala verovatnoća gubitaka iznad 10 miliona evra, osim u kategoriji Klijenti, proizvodi i poslovni postupci gde su negativna očekivanja vezana za potencijalni negativni ishod značajnog sudskog spora. Na radionicama su istaknuti značajni pokretači rizika: korišćenje zaobilaznih rešenja kao odgovor na incidente i neadekvatno funkcionisanje sistema, novi regulatorni zahtevi i posledično moguće greške prilikom izmene još uvek krhkog i nezrelog sistema - T24 i njihov negativan uticaj na poslovanje Banke. Porast spoljnih pretnji usled daljeg pogoršanja ekonomske i političke situacije lokalno i stabilnost lanca snabdevanja i kontinuitet poslovanja usled potencijalnog rasta globalnih kriznih područja, pored postojećih (Rusija-Ukrajina, Izrael-Hamas) i eskalacije u globalni sukob, lokalno pogoršanje situacije na Kosovu i Metohiji i širenje na centralnu Srbiju, ESG rizici značajan negativan uticaj vremenskih nepogoda i veći fokus na „S – društveni rizik" radi umanjenja talent rizika i nedostatka kadrova sa ključnim veštinama u oblasti upravljanja rizicima, usklađenosti poslovanja, ESG i IT koji se mogu manifestovati kroz loš nadzor nad poslovanjem, neadekvatnu podršku napretka u digitalizaciji sa digitalnim veštinama, loših investicionih i kreditnih aktivnosti i neadekvatnog nivoa poslovne otpornosti

Tokom 2023. godine Grupa je uspešno izvršila veoma značajnu migraciju informacionog sistema na novo okruženje glavne bankarske aplikacije i u tom kontekstu su izvršene neophodne izmene obuhvata planova kontinuiteta poslovanja, te je urađeno opsežno redovno testiranje planova kontinuiteta poslovanja i planova oporavka u slučaju katastrofe za sve poslovno kritične aktivnosti, koje je, sem različitih scenarija nedostupnosti rersursa informacionog sistema obuhvatilo i scenarija koja podrazumevaju rad zaposlenih iz HomeOffice okruženja u okolnostima novog informacionog sistema, pokazavši kao rezultat visok nivo spremnosti poslovno kritičnih funkcija Grupe za odgovor na različite kategorije rizika, uključujući i pandemijske rizike, uz postignuta zadovoljavajuća vremena oporavka.

U 2024. godine Grupa je nastavila sa kontinuiranim unapređenjem svoje infrastrukture, sa osvrtom u najvećoj meri na IT arhitekturu sa posebnim akcentom alternativne data centre i time obezbedila visoku dostupnost i redundantnosti u smislu mrežnih, serverskih, storidž i aplikativnih rešenja.

35.9. Upravljanje kapitalom

Ciljevi Grupe u pogledu upravljanja kapitalom, što predstavlja širi koncept od iznosa kapitala prikazanog u bilansu stanja, su:
– da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne banke Srbije;
– da obezbedi nivo i strukturu kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana;
– da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama i
– da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Grupe.

Grupa upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Grupe. Rukovodstvo Grupe redovno prati pokazatelje adekvatnosti Grupe i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije, koje su od 30. juna 2017. godine u potpunosti usklađene sa zahtevima Bazel 3 standarda, propisano je da banke moraju da održavaju minimalni iznos kapitala od dinarske protivvrednosti 10 miliona evra prema zvaničnom srednjem kursu, kao i da obim i strukturu svog poslovanja usklade sa pokazateljima poslovanja propisanim Odlukom o upravljanju rizicima ("Službeni glasnik RS", br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013 – dr. odluka, 43/2013,92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016, 119/2017, 76/2018, 57/2019, 88/2019, 27/2020,67/2020,89/2022 i 77/2023) i Odlukom o adekvatnosti kapitala ("Službeni glasnik RS", br. 103/2016, , 103/2018,88/2019, 67/2020, 98/2020, 137/2020, 59/2021, 67/2022, 137/2022, 48/2023 i 110/2023). Navedenom Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke utvrđen je način izračunavanja kapitala Grupe i pokazatelja njegove adekvatnosti.

Ukupan kapital Grupe se sastoji od osnovnog (osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog akcijskog kapitala) i dopunskog kapitala i definisanih odbitnih stavki, dok se rizična bilansna i vanbilansna aktiva utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve tipove aktive. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Grupe jednak je odnosu kapitala banke i zbira aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva za cenovni rizik iz aktivnosti iz knjige trgovanja pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%), kapitalnog zahteva za devizni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%), kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%), kapitalnog zahteva za operativni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%) i rizikom ponderisanih izloženosti za rizik druge ugovorne strane.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Grupa je poštovala zahteve Odluke o adekvatnosti kapitala banaka prilikom izračunavanja regulatornog kapitala i tokom izveštajnog perioda je imala imala regulatorni kapital iznad sledećih propisanih minimuma:
- 4.5% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala;
- 6% za pokazatelj adekvatnosti akcijskog kapitala;
- 8% za pokazatelj adekvatnosti kapitala;

Na dan 31. decembra 2024. godine, kao i tokom cele 2024. godine, nivo adekvatnosti kapitala Grupe bio je u potpunosti u skladu sa odredbama koje definišu minimalne pokazatelje adekvatnosti kapitala propisanim Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, kao i dodatnim regulatornim kapitalnim zahtevima, koje je Narodna banka Srbije odredila Grupi u okviru procesa sveobuhvatne supervizorske procene (Supervisory Review and Evaluation Process – SREP).

Pokazatelji adekvatnosti kapitala, uključujući sve regulatorne kapitalne zahteve i zaštitne slojeve kapitala, sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine iznosili su:
- pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala 18,22 %
- pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala 18,22%
- pokazatelj adekvatnosti kapitala 21,49%.

Grupa je utvrđena kao sistemski značajna banka od strane Narodne banke Srbije.

Grupa sprovodi i proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP), utvrđuje raspoloživi interni kapital i vrši njegovu raspodelu, te razvija strategiju i plan upravljanja kapitalom u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke.

Okvir za integrisano upravljanje rizicima i kapitalom kao koncept koji je u Grupi uspostavljen, kao svoju ključnu komponentu ima Proces interne procene adekvatnosti kapitala (Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP). Ovaj okvir je definisan kako bi podržao rukovodstvo banke u procesu upravljanja rizicima kojima je Grupa izložena, kao i njenim internim kapitalom, a sve u cilju da se postigne da Grupa održava zadovoljavajući nivo kapitala u skladu sa svojim rizičnim profilom.

Okvir za integrisano upravljanje rizicima i kapitalom predstavlja sveobuhvatan sistem koji je neophodan kako bi se zadovoljila očekivanja regulatora, ali i da bi se obezbedili efikasni interni instrumenti za upravljanje. Sastoji se od sledećeg:

– Izveštaja o sklonosti ka rizicima (Risk Appetite Statement - RAS), limita i strategije upravljanja rizicima;
– Sveobuhvatnih analiza izloženosti rizicima uključujući ocenu materijalne značajnosti rizika, analizu i upravljanje rizikom koncentracije i stres testiranje;
– Određivanje kapaciteta za preuzimanje rizika (Risk-bearing Capacity Calculation - RCC);
– Planiranje ključnih pokazatelja izloženosti rizicima;
– Planiranje oporavka i resturukturiranja.

U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o planovima oporavka banke i bankarske grupe ("Službeni glasnik RS". br. 71/2015) Grupa redovno izrađuje i Narodnoj banci Srbije dostavlja Plan oporavka, koji predstavlja glavni stub za očuvanje finansijske otpornosti Grupe, kao i postizanje stabilnosti u situacijama ozbiljnih finansijskih poremećaja. Pored navedenog, Grupa za potrebe pripreme Plan restrukturiranja i definisanja Minimalnog zahteva za kapitalom i podobnim obavezama Banke dostavlja Narodnoj banci Srbije podatke, u skladu sa Odlukom o minimalnom zahtevu za kapitalom i podobnim obavezama banke ("Službeni glasnik RS". br. 30/2015,78/2017 i 116/2023) i Odlukom o informacijama i podacima koji se dostavljaju Narodnoj banci Srbije za potrebe izrade i ažuriranja plana restrukturiranja banke i bankarske grupe ("Službeni glasnik RS". br. 78/2015, 78/2017,46/2018 i 116/2023).

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Grupe na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala:

		U RSD hiljada
	31.12.2024.	**31.12.2023.**
Osnovni kapital		
Osnovni akcijski kapital		
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	15.772.500	15.772.500
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	5.552.654	5.552.654
Dobit iz ranijeg perioda koja ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	509.366	500.128
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici	207.220	152.978
Nerealizovani gubici	(303.417)	(209.466)
Ostale rezerve	27.268.764	21.721.689
Dodatna prilagođavanja vrednosti	(14.091)	(11.894)
Ostala nematerijalna ulaganja pre umanjenja za povezane odložene poreske obaveze	(4.786.784)	(4.176.589)
Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita	(4.006)	(6.905)
Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke	(3.125)	(6.495)
	44.199.081	**39.288.600**
Dopunski kapital		
Subordinirane obaveze	7.857.675	8.572.536
	7.857.675	**8.572.536**
Kapital:	**52.056.756**	**47.861.136**
Rizična bilansna i vanbilansna aktiva		
Kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja /isporuke po osnovu slobodnih isporuka	18.334.818	16.850.935
Kapitalni zahtev za cenovni rizik	65.318	60.090
Kapitalni zahtev za devizni rizik	85.518	-
Kapitalni zahtev za operativni rizik	2.262.514	1.862.953
Kapitalni zahtev za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti	121.556	35.267
Adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala	**16,94**	**16,71**
Adekvatnost osnovnog kapitala	**16,94**	**16,71**
Adekvatnost kapitala	**19,95**	**20,36**

Grupa je usklađena sa svim regulatornim zahtevima u pogledu adekvatnosti kapitala na svim nivoima.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Pregled izloženosti rizicima i kapitalnih zahteva Grupe dat je u tabeli koja sledi:

U RSD hiljada

	31.12.2024.		31.12.2023.	
	Rizična aktiva	**Kapitalni zahtev**	**Rizična aktiva**	**Kapitalni zahtev**
Ukupna rizična aktiva	**260.872.798**	**20.869.824**	**235.115.568**	**18.809.245**
Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik	229.186.476	18.334.918	210.636.687	16.850.935
Standardizovani pristup	229.186.476	18.334.918	210.636.687	16.850.935
IRB pristup	-	-	-	-
Izloženosti riziku izmirenja/isporuke (osim po osnovu slobodnih isporuka)	-	-	-	-
Izloženosti tržišnim rizicima	1.885.453	150.836	751.127	60.090
Izloženosti operativnom riziku	28.281.419	2.262.514	23.286.912	1.862.953
Izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti	1.519.450	121.556	440.842	35.267

Klasifikacija potraživanja dužnika u kategorije od A do D vrši se na osnovu sledećih grupa kriterijuma:

- ocena finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika;
- blagovremenosti u izmirivanju obaveza dužnika;
- drugih specifičnih kriterijuma (restruktuirana potraživanja, novoosnovana privredna društva i potraživanja po osnovu projektnog finansiranja, ažurnost kreditnog dosijea, nepokretnosti stečene naplatom potraživanja i drugo)
- kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Klasifikacija potraživanja nema uticaja na proces obračuna očekivanih kreditnih gubitaka, niti utiče na obračun iznosa aktive ponderisane kreditnim rizikom i regulatornog kapitala.

Pokazatelj leveridža

Pokazatelj leveridža Grupe, koji predstavlja odnos osnovnog kapitala, koji se dobija kao zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke, i iznosa izloženosti za potrebe obračuna pokazatelja leveridža, iznosio je 9,8% na 31.12.2024. godine (2023: 9,25%).

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Obračun fer vrednosti u EBS baziran je prvenstveno na eksternim izvorima podataka (kotacije dilera za državne obveznice i raspoložive cene akcija sa berze). OTC derivati vrednuju se uz pomoć modela, koji predstavljaju tržišni standard za vrednovanje. Korišćenjem modela vrednuju se i obveznice ukoliko ne postoji adekvatan broj kotacija ili kotacije nisu ažurne.

Model za vrednovanje

Obveznice

Obveznice za koje kotacije nisu raspoložive u adekvatnom broju ili kotacije nisu dovoljno ažurne vrednuju se diskontovanjem budućih novčanih tokova korišćenjem unapred definisane krive za odgovarajuću valutu.

OTC derivati

Vrednovanje se radi diskontovanjem budućih novčanih tokova uz pomoć definisanih kriva prinosa za konkretan proizvod i konkretnu valutu. Tokom 2021. godine promenjene su krive prinosa usled prelaska sa EONIA na ESTR stope. Tako dobijena vrednost derivata prilagođava se za Credit Valuation Adjustment (CVA) i Debt Valuation Adjustment (DVA), jer kreditni rizik druge ugovorne strane i sopstveni kreditni rizik nisu uzeti u obzir. CVA se odnosi na prilagođavanje za kreditni rizik druge ugovore strane, dok se DVA odnosi na prilagođavanje za sopstveni kreditni rizik. Vrednost pomenutih prilagođavanja zavisi od PD-a, LGD-a i izloženosti (NPV).

u RSD hiljada

	Na dan 31.12.2024.	**Na dan 31.12.2023.**
CVA	39.995	14.324
DVA	(16.477)	(6.320)

Iz obračuna CVA/DVA su isključene transakcije sa matičnom bankom, jer je tokom 2022.godine sa matičnom bankom potpisan Credit Support Annex (CVA).

Hijerarhija instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti.

U skladu sa MSFI 13 EBS kvartalno dodeljuje odgovarajuće nivoe FV svim pozicijama aktive i pasive koje se vrednuju po fer vrednosti ili čija fer vrednost mora da se objavi u Napomenama uz finansijske izveštaje. Nivoi se dodeljuju u zavisnosti od toga kako se izvodi tržišna vrednost instrumenta. Postoje 3 nivoa.

Nivo FV 1
Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima je dodeljen Nivo FV 1 hijerarhije određuje se na osnovu tržišnih kotacija. Fer vrednost određena na osnovu kotacija može biti Nivoa 1 ukoliko su frekvencija i obim trgovanja zadovoljavajući i postoji konzistentnost cena.

Kao Nivo FV 1 klasifikuju se derivati kojima se trguje organizovano, na berzi, kao i akcije i obveznice za koje postoji aktivno tržište.

Nivo FV 2
Instrumenti za koje postoje tržišne kotacije, ali čije tržište se ne može smatrati aktivnim usled ograničene likvidnosti, klasifikuju se kao Nivo 2. Ukoliko tržišne kotacije nisu dostupne, ali se fer vrednost određuje korišćenjem modela za vrednovanje (diskontovanje budućih novčanih tokova), a svi parametri modela (krive prinosa, spredovi) su dostupni na tržištu, takođe se dodeljuje Nivo 2.

OTC derivati i manje likvidne akcije i obveznice klasifikuju se kao Nivo 2 instrumenti.

Nivo FV 3

Instrumenti čija se fer vrednost određuje na bazi kotacija koje nisu dovoljno ažurne ili korišćenjem modela čiji svi inputi nisu tržišno dostupni klasifikuju se kao Nivo 3 hijerarhije. Tržišno nedostupni parametri najčešće se odnose na kreditne spredove koji se izvode iz interno obračunatih mera – PD i LGD.

Akcije za koje ne postoje kotacije, nelikvidne obveznice se klasifikuju se kao Nivo 3.

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Tabela ispod pokazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji se priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima.

	Na dan 31.12.2024				Na dan 31.12.2023			
	Nivo 1	**Nivo 2**	**Nivo 3**	**Total**	**Nivo 1**	**Nivo 2**	**Nivo 3**	**Total**
FINANSIJSKA IMOVINA	**8.059.521**	**6.481.247**	**194.113**	**14.734.881**	**2.738.716**	**9.663.607**	**19.567**	**12.421.890**
HOV	**8.059.521**	**5.789.208**	**194.113**	**14.042.842**	**2.738.716**	**8.991.203**	**19.567**	**11.749.486**
Dužničke HOV								
Državni zapisi Republike Srbije	8.059.521	5.789.208	-	**13.848.729**	2.605.029	8.991.203	-	**11.596.232**
Vlasničke HOV								
Kotirane akcije	-	-	-	**-**	133.687	-	-	**133.687**
Akcije koje nisu kotirane	-	-	194.113	**194.113**	-	-	19.567	**19.567**
Potraživanja po osnovu derivata	-	692.039	-	**692.039**	-	672.404	-	**672.404**
FINANSIJSKE OBAVEZE	**-**	**644.365**	**-**	**644.365**	**-**	**527.626**	**-**	**527.626**
Obaveze po osnovu derivata	-	644.365	-	**644.365**	-	527.626	-	**527.626**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Promena nivoa finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti

	31.12.2024.			31.12.2023.		
	Nivo 1	**Nivo 2**	**Nivo 3**	**Nivo 1**	**Nivo 2**	**Nivo 3**
Hartije od vrednosti						
Transfer iz nivoa 1	-	-	-	-	175.060	-
Transfer iz nivoa 2	1.187.794	-	-	-	-	-
Transfer iz nivoa 3	-	-	-	-	-	-
Kupovina, prodaja, prestanak priznanja	4.206.668	(2.396.841)	-	(4.320.378)	(575.043)	-
Ukupno	**5.394.462**	**(2.396.841)**	**-**	**(4.320.378)**	**(399.983)**	**-**

Transferi između nivoa 1 i 2, raspoređeno po kategorijama merenja i instrumentima

u RSD hiljada

	Na dan 31. decembra 2024.		Na dan 31. decembra 2023.	
	Iz nivoa 1 u nivo 2	**Iz nivoa 2 u nivo 1**	**Iz nivoa 1 u nivo 2**	**Iz nivoa 2 u nivo 1**
Finansijska sredstva FVOCI				
Obveznice	-	1.186.554	175.060	-
Finansijska sredstva FVPL				
Obveznice	-	1.240	11.367.735	-
Finansijska sredstva FVPL				
Obveznice	-	17.111.657	-	-
Ukupno	**-**	**18.299.451**	**11.542.795**	**-**

35. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

35.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Na dan 31.decembra 2024. obveznice Republike Srbije skoro u potpunosti su bile raspoređene u nivo FV 1 ili nivo FV 2.

Obveznice Republike Srbije, koje se vrednuju po tržišnoj vrednosti, u potpunosti su vrednovane putem kotacije sa Reutersa.

Tabela ispod pokazuje poređenje, po klasama, knjigovodstvenu vrednost i fer vrednost finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima. Tabela ne uključuje fer vrednosti nefinansijskih sredstava i nefinansijskih obaveza

U RSD hiljada

	Na dan 31. decembra 2024.		**Na dan 31. decembra 2023.**	
FINANSIJSKA IMOVINA	**knjigovodstvena vrednost**	**fer vrednost**	**knjigovodstvena vrednost**	**fer vrednost**
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	52.473.975	52.537.141	47.127.482	44.764.369
Krediti i potraživanja od banaka	31.067.086	31.070.193	24.839.490	24.904.716
Krediti i potraživanja od komitenata	258.431.608	260.078.366	247.906.654	259.682.492
Stalna sredstva namenjena prodaji	70.029	27.905	12.252	4.839.023
FINANSIJSKE OBAVEZE				
Depoziti banaka	76.571.205	75.352.897	78.423.135	79.597.495
Depoziti komitenata	287.690.328	287.805.404	255.444.374	257.312.962

Obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima vrši se primenom KRM-a (Kamakura Risk Management) kao standarda Erste Grupe. Počev od 2024.godine promenjeni su ulazni podaci za obračun fer vrednosti (tzv. BITA – predefinisani i standardizovani set tabela koji se dostavlja matičnoj banci za potrebe obračuna različitih pokazatelja), a i obračun se sada sprovodi centralizovano od strane matične banke za sve entitete Erste Grupe.

Fer vrednost kredita klijentima i kreditnim institucijama se računa diskontovanjem budućih novčanih tokova uzimajući u obzir efekte kamatnih i kreditnih spredova. Uticaj promene kamatne stope se računa na bazi kretanja tržišnih kamatnih stopa, dok su promene u kreditnom spredu izvedene iz PD-eva i LGD-eva koji se koriste za internu kvantifikaciju rizika. Za potrebe izračuna fer vrednosti krediti su grupisani u homogene portfolije na bazi rejting metode, rejting ocene i preostale ročnosti.

Fer vrednost depozita se procenjuje na bazi tržišnih uslova kao i sopstvenog kreditnog rizika. Za depozite po viđenju knjigovodstvena vrednost je najniža moguća fer vrednost.

36. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE

(a) Obaveze po osnovu operativnog lizinga

Grupa, kao što je dopušteno standardom, ne primenjuje odredbe MSFI 16 na lizing – zakupe sredstava male vrednosti i kratkoročne zakupe (zakupi sa kraćim trajanjem od 12 meseci).

Po osnovu primene MSFI 16 se, Grupa prilikom utvrđivanja predmeta lizinga ne uzima u obzir sledeće kategorije:

1. *Kratkoročni lizing* koji predstavlja zakup koji sa prvim danom trajanja zakupa traje do 12 meseci ili kraće (zakup koji sadrži opciju otkupa nema karakter kratkoročnog zakupa, nezavisno od roka na koji je uzet).
2. *Lizing male vrednosti* je lizing sredstava čija vrednost pojedinačno, kada je sredstvo novo, ne prelazi utvrđeni prag nezavisno od starosti imovine u vreme zakupa.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu izuzetaka po osnovu IFRS 16 a koja se odnose na lizing male vrednosti prikazana su kako sledi:

U RSD hiljada

	31.12.2024.	**31.12.2023.**
Do 1 godine	964	112
Od 1 do 5 godina	10.656	13.211
Preko 5 godina	21.333	20.020
	32.953	**33.343**

(b) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2024. godine, Banka je imala 7.144 započetih sudskih sporova u ukupnom iznosu od RSD 405.103 hiljada u kojima je imala status tuženog lica (31. decembra 2023. godine: RSD 1.471.100 hiljada). Zatezna kamata po osnovu sporova koji se vode protiv Banke iznosi RSD 163.661 hiljada (31. decembra 2023. godine: RSD 186.749 hiljada).

Na osnovu procene pravnih zastupnika Banke u navedenim sporovima, na dan 31. decembra 2024. godine Banka je izvršila rezervisanje u iznosu od RSD 632.528 hiljada (RSD 893.209 hiljada na dan 31 decembra 2023. godine) za sporove za koje se na ovaj datum očekuje da će pasti na teret Banke. Rukovodstvo Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda sudskih sporova u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

Značajan broj sporova se odnosi na zahteve klijenata kojima se osporava pravo Banke da naplati naknadu za obradu kreditnog zahteva, te premiju osiguranja stambenog kredita. Kako je u vezi sa ovim sporovima trenutna sudska praksa više naklonjena klijentima, a po osnovu procesnih zakona moguće izvršenje po nepravosnažnim prvostepenim presudama, Banka je formirala rezervisanja po aktuelnim sporovima u iznosu od RSD 632.529 hiljada (Napomena 30).

Po sporovima u vezi naknade za obradu kreditnih zahteva, nakon datuma izveštajnog perioda, Banka je primila ukupno 13 tužbi. Rukovodstvo Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda sudskih sporova koji su u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

Na dan 31. 12. 2024. godine, Erste Leasing je imao 15 započetih sudskih sporova u ukupnom iznosu od EUR 1.956 hiljada i RSD 19. 032 hiljada (vrednost predmeta spora, odnosno glavnice bez zakonske zatezne kamate) u kojima je imao status tuženog lica. Zatezna kamata po osnovu sporova koji se vode protiv Erste Leasing-a iznosi EUR 1.9780 hiljada i RSD 25.608 hiljada.

Na osnovu procene pravnih zastupnika Erste leasing-a u navedenim sporovima, na dan 31. 12. 2024. godine Erste Leasing je izvršio rezervisanje u iznosu od RSD 71.855 hiljada za sporove za koje se na ovaj datum očekuje da će pasti na teret Erste Leasing-a. Rukovodstvo Erste Leasing-a procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda sudskih sporova u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

36. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE

(c) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreske obaveze zastarevaju u periodu od 5 godina u odnosu na godinu kada je porez dospeo na plaćanje. Određene poreske radnje prekidaju računanje perioda zastarelosti i nakon njih period zastarelosti teče iznova. Apsolutni rok zastarelosti je 10 godina i nakon tog perioda poreski organi gube pravo da utvrde poresku obavezu (rok zastarelosti ne važi za obaveze po osnovu doprinosa za obavezno socijalno osiguranje). U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Grupe smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima iskazane u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

37. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima, i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Banka je klijentima dostavila izvode otvorenih stavki (IOS) sa stanjem na dan 31. oktobar 2024. godine u ukupnom iznosu od RSD 430.933.371 hiljada. Potvrđena su potraživanja Banke u iznosu od RSD 429.653.759 hiljada.

Iznos osporenih potraživanja je RSD 1.279,612 hiljada i Banka je u kontaktu sa klijentima u cilju rešavanja neusaglašenosti.

Erste Leasing je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima, i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Erste Leasing je klijentima dostavio izvode otvorenih stavki (IOS) sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine i nema materijalno značajnih neusaglašenih stavki.

Erste leasing još uvek radi na usaglašavanju IOS-a za koje klijenti još nisu dostavili odgovor.

38. DODATNA INFORMACIJA O TOKOVIMA GOTOVINE

		u RSD hiljada
	31.12.2024.	**31.12.2023.**
Gotovina u blagajni	8.793.072	6.930.949
Žiro račun	33.108.289	26.206.162
Devizni računi kod inostranih banaka	1.162.740	606.851
Stanje na dan 31. decembra	**43.064.101**	**33.743.962**

Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije nije raspoloživa za svakodnevne poslovne transakcije Grupe i iz tog razloga nije deo tokova gotovine (Napomena 18). Za potrebe izrade izveštaja o tokovima gotovine Grupa u gotovinu i gotovinske ekvivalente uključuje gore navedene pozicije.

39. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima za 31.12.2024 godine.

40. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije, utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta i korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

U RSD

	31.12.2024.	**31.12.2023.**
EUR	117,0149	117,1737
USD	112,4386	105,8671
CHF	124,5237	125,5343

Novi Sad, 12. mart 2025. godine

Odobreno od rukovodstva Erste Bank A.D. Novi Sad

Miloš Zečević Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga	Suzan Tanriyar Članica Izvršnog odbora	Jasna Terzić Predsednica Izvršnog odbora

DODATNE TABELE

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3

U skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija, detaljnije informacije o kapitalu Grupe date su u prilozima koji slede, i to:

- obrazac PI-KAP (PRILOG 1) - detaljna struktura regulatornog kapitala Grupe na dan 31.decembra 2024. godine;
- obrazac PI-FIKAP (PRILOG 2) - osnovne karakteristike elemenata regulatornog kapitala na dan 31. decembra 2024.godine;
- obrazac PI-UPK (PRILOG 3) - Bilans stanja Grupe sačinjen u skladu sa MRS/MSFI standardima i raščlanjenim pozicijama koje je putem referenci moguće povezati sa pozicijama kapitala iz izveštaja o kapitalu sačinjenog u skladu sa Odlukom kojom se uređuje izveštavanje o adekvatnosti kapitala banke (PRILOG 1). -na dan 31. decembra 2024.godine;
- obrazac PI-AKB (PRILOG 4) - pregled obračunatih kapitalnih zahteva na dan 31.decembra 2024. godine.

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Grupe

U RSD hiljada

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
	Osnovni akcijski kapital: elementi		
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	**21.325.154**	
1.1.	*od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK*	15.772.500	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.
1.2.	*od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata*	5.552.654	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	-	tačka 10.stav 1.
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	509.366	tačka 10. st. 2. i 3.
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici	(96.197)	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	27.268.764	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	-	tačka 7. stav 1. odredba pod 6)
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu	-	
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	**49.007.087**	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP
Podaci o kapitalnoj poziciji Grupe

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa OAK*	Reference na Prilog 3
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke			
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)	(14.091)	tačka 12. stav 5	PVA (eng. Prudent Valuation) nije sastavni deo bilansa stanja
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	(4.786.784)	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)	d
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja prostiču iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 3)	
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobicima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 1)	
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 4)	
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)	-	tačka 11.	
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 2)	
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 5)	
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 6)	
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 7)	
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 8)	
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 9)	
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11)	
21.1.	*od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)*	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva	
21.2.	*od čega: sekjuritizovane pozicije (-)*	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga	
21.3.	*od čega: slobodne isporuke (-)*	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća	
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjen za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Grupe

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)	-	tačka 21. stav 1.
23.1.	*od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje*	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 2)
23.2.	*od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika*	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 1)
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 12)
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 10)
27	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta (-)	(4.006)	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)
28	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na poziciji 1.1.1.27 ovog obrasca, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke Od čega: krediti čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine (-)	(1.670)	tačka 13. stav 1. odredba pod 14)
29	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na poziciji 1.1.1.27 ovog obrasca, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke Od čega: krediti čija je ugovorena ročnost duža od 2555 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine (-)	(1.019)	tačka 13. stav 1. odredba pod 14)

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Grupe

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
30	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na poziciji 1.1.1.27 ovog obrasca, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke Od čega: krediti čija je ugovorena ročnost duža od 2190 dana – ako su ti krediti odobreni počev od 1. januara 2021. godine	(436)	
1	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama banke	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 16)
32	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	(4.775.780)	
33	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 30)	44.199.081	
	Od čega: krediti čija je ugovorena ročnost duža od 2190 dana – ako su ti krediti odobreni počev od 1. januara 2021. godine		
34	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije	-	tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
35	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**	-	
36	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (32+33)	-	
	Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke	-	
37	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 1)
38	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 2)
39	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 3)
40	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 4)
41	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 5)
42	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 35 do 39)	-	
43	Dodatni osnovni kapital (razlika između 34 i 40)	-	
44	Osnovni kapital (zbir 31 i 41)	44.199.081	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Grupe

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
	Dopunski kapital: elementi		
45	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i suboordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	7.857.675	tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
46	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **	-	
47	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital	-	tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)
48	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 43 do 45)	7.857.675	
	Dopunski kapital: odbitne stavke		
49	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 1)
50	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 2)
51	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 3)
52	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 4)
53	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 47 do 50)	-	
54	Dopunski kapital (razlika između 46 i 51)	7.857.675	
55	Ukupni kapital (zbir 42 i 52)	52.056.756	
56	Ukupna rizična aktiva	260.872.978	tačka 3. stav 2.
	Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala		
57	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	**16,94**	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)
58	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	**16,942**	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)
59	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	**19,95**	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)
60	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	**8,91**	tačka 433.
61	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)****	**8,94**	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 2 – Obrazac PI-FIKAP

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Grupe

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Akcijski kapital Banke	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank AG, Am Belvedere 1, 11000 Vienna, Austria	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank AG, Am Belvedere 1, 11000 Vienna, Austria	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank AG, Am Belvedere 1, 11000 Vienna, Austria
1.	Emitent	Erste Bank ad Novi Sad	Erste Group Bank AG, Am Belvedere 1, 11000 Vienna, Austria	Erste Group Bank AG, Am Belvedere 1, 11000 Vienna, Austria	Erste Group Bank AG, Am Belvedere 1, 11000 Vienna, Austria
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	ISIN: RSNOVBE23514, CFI ESVTFR	-	-	-
	Tretman u skladu s propisima	-	-	-	-
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog kapitala	Instrument dopunskog kapitala	Instrument dopunskog kapitala	Instrument dopunskog kapitala
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni i grupni	Individualni i grupni	Individualni i grupni	Individualni i grupni
4.	Tip instrumenta	Obične akcije	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	Za potrebe obračuna regulatornog kapitala priznaje se 15.772.500 hiljada dinara (nominalni iznos isplaćenih akcija uvećan za emisionu premiju u iznosu 5.552.654 hiljada dinara).	U Dopunski kapital uključen je iznos od 3.299.719 hiljada dinara koji ispunjava uslove za uključivanje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.	U Dopunski kapital uključen je iznos od 3.515.211 hiljada dinara koji ispunjava uslove za uključivanje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.	U Dopunski kapital uključen je iznos od 1.757.606 hiljada dinara koji ispunjava uslove za uključivanje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.
6.	Nominalna vrednost instrumenta	14.107.500 hiljada dinara	EUR 30.000.000	EUR 30.000.000	EUR 15.000.000
6.1.	Emisiona cena	21.100,00 dinara (za poslednju emisiju)	-	-	-
6.2.	Otkupna cena	-	-	-	-
7.	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital	Obaveza – amortizovana vrednost	Obaveza – amortizovana vrednost	Obaveza – amortizovana vrednost
8.	Datum izdavanja instrumenta	I emisija: 5.382.070 hiljada RSD 16.06.2006.g. II emisija: 1.735.310 hiljada RSD 03.01.2007.g III emisija: 2.922.620 hiljada Rsd27.12.2007.g. IV emisija: 2.869.000 hiljada RSD 12.07.2019. g. V emisija: 1.198.500 hiljada RSD 11.02.2021. g. VI emisija: 1.665.000 hiljada RSD 30.11.2022. g.	10.09.2018. g.	12.05.2022. g	15.11.2023. g
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	S datumom dospeća	S datumom dospeća	S datumom dospeća
9.1.	*Inicijalni datum dospeća*	Bez datuma dospeća	10.09.2028.	12.05.2032. g	14.11.2033. g
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	Ne	Ne	Ne	Ne
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	-	-	-	-
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	-	-	-	-

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 2 – Obrazac PI-FIKAP
Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Grupe

	Kuponi/dividende	-	-	-	-
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Promenljivi	Promenljivi	Promenljivi	Promenljivi
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi	-	Kamata po subordiniranom kreditu	Kamata po subordiniranom kreditu	Kamata po subordiniranom kreditu
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	-	-	-	-
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	Ne	Ne	Ne	Ne
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativne	Nekumulativne	Nekumulativne	Nekumulativne
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	-	-	-	-
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti	-	-	-	-
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	-	-	-	-
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	-	-	-	-
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	-	-	-	-
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	-	-	-	-
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	Ne	Ne	Ne	Ne
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti	-	-	-	-
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti	-	-	-	-
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno	-	-	-	-
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja	-	-	-	-
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta	Drugo	Drugo	Drugo
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Manjinska učešća	Drugo	Drugo	Drugo
30.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	Ne	Ne	Ne	Ne
31.	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	-	-	-	-

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Grupe sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Bilans stanja po regulatornom metodu i obuhvatu konsolidacije
A	**AKTIVA**		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	67.959.737	67.959.737
A.II	Založena finansijska sredstva	-	-
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	692.039	692.039
A.IV	Hartije od vrednosti	66.516.816	66.516.816
A.V	Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	31.067.086	31.067.086
A.VI	Krediti i potraživanja od komitenata	258.431.608	258.431.608
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
A.VIII	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	118
A.X	Investicije u zavisna društva	-	-
A.XI	Nematerijalna ulaganja	4.786.784	4.786.784
A.XII	Osnovna sredstva	6.111.135	6.111.135
A.XIII	Investicione nekretnine	47.625	47.625
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	350.799	350.799
A.XV	Odložena poreska sredstva	255.420	255.420
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	70.029	70.029
A.XVII	Ostala sredstva	2.038.441	2.038.441
A.XX	**UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)**	**438.327.637**	**438.327.637**
P	**PASIVA**		
PO	**OBAVEZE**		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	644.365	644.365
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	76.571.205	76.569.692
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	287.690.328	287.690.328
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	-	-
PO.VII	Subordinirane obaveze	8.839.599	8.839.599
PO.VIII	Rezervisanja	1.463.817	1.463.817
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-
PO.X	Tekuće poreske obaveze	823.742	823.742
PO.XI	Odložene poreske obaveze	64.342	64.342
PO.XII	Ostale obaveze	5.093.244	5.094.757
PO.XIV	**UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)**	**381.190.642**	**381.190.642**

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Grupe sa referencama na pozicije regulatornog kpitala (Prilog1)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Bilans stanja po regulatornom metodu i obuhvatu konsolidacije
	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	21.325.154	21.325.154
PO.XVI	Sopstvene akcije	-	-
PO.XVII	Dobitak	8.481.743	8.481.743
PO.XVIII	Gubitak	-	-
PO.XIX	Rezerve	27.119.044	27.119.044
PO.XX	Nerealizovani gubici	21.325.154	21.325.154
	Učešća bez prava kontrole	211.054	211.054
PO.XXII	**UKUPNO KAPITAL** (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0	**57.136.995**	**57.136.995**
PO.XXIII	**UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA** (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	**-**	**-**
PO.XXIV	**UKUPNO PASIVA** (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)	**438.327.637**	**438.327.637**
В.П.	**VANBILANSNE POZICIJE**		
В.П.А.	Vanbilansna aktiva	**608.455.582**	**608.455.582**
В.П.П.	Vanbilansna pasiva	**608.455.582**	**608.455.582**

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Grupe sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans Stanja	Reference
A	**AKTIVA**		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	67.959.737	
A.II	Založena finansijska sredstva	-	
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	692.039	
A.IV	Hartije od vrednosti	66.516.816	
A.V	Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	31.067.086	
A.VI	Krediti i potraživanja od komitenata	258.431.608	
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
A.VIII	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	
A.X	Investicije u zavisna društva	-	
A.XI	Nematerijalna ulaganja	4.786.784	d
A.XII	Osnovna sredstva	6.111.135	
A.XIII	Investicione nekretnine	47.625	
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	350.799	
A.XV	Odložena poreska sredstva	255.420	
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	70.029	
A.XVII	Ostala sredstva	2.038.441	
A.XX	**UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)**	**438.327.637**	
P	**PASIVA**		
PO	**OBAVEZE**		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	644.365	
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	76.571.205	
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	287.690.328	
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	-	
PO.VII	Subordinirane obaveze	8.839.599	
	Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke	7.857.675	đ
PO.VIII	Rezervisanja	1.463.817	
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	
PO.X	Tekuće poreske obaveze	823.742	
PO.XI	Odložene poreske obaveze	64.342	
PO.XII	Ostale obaveze	5.093.244	
PO.XIV	**UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)**	**381.190.642**	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 – Obrazac PI-UPK

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Grupe sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)

	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	**21.325.154**	
	Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	15.772.500	a
	Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	5.552.654	b
PO.XVI	Sopstvene akcije	-	
PO.XVII	Dobitak	8.481.743	
PO.XVIII	Gubitak	-	
PO.XIX	Rezerve	27.119.044	
	Od čega Ostale rezerve	27.268.764	g
	Od čega Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici	207.220	v
	Od čega nerealizovani gubici	(303.417)	v
PO.XX	Nerealizovani gubici	-	
	Učešća bez prava kontrole	211.054	
PO.XXII	**UKUPNO KAPITAL** (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0		
PO.XXIII	**UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA** (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	**57.135.955**	
PO.XXIV	**UKUPNO PASIVA** (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)	-	
В.П.	**VANBILANSNE POZICIJE**		
В.П.А.	Vanbilansna aktiva	**608.455.582**	
В.П.П.	Vanbilansna pasiva	**608.455.582**	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 4 - Obrazac PI-ABK

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Grupe

Redni br.	Naziv	Iznos
I	**KAPITAL**	**52.056.756**
1.	**UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL**	**44.199.081**
2.	**UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL**	**-**
3.	**UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL**	**7.857.675**
II	**KAPITALNI ZAHTEVI**	**20.869.824**
1.	**KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANjENjA VREDNOSTI KUPLjENIH POTRAŽIVANjA I RIZIK IZMIRENjA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA**	**18.334.918**
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	***229.186.476***
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	**-**
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	***1.001.729***
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	***91.049***
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	**-**
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	**-**
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	***1.201.376***
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	***123.205.747***
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	***64.549.176***
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	***27.526.508***
1.1.10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	***2.733.085***
1.1.11.	Visokorizične izloženosti	**755.579**
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	**-**
1.1.13.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	**-**
1.1.14.	Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom	**-**
1.1.15.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	**-**
1.1.16.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	***221.118***
1.1.17.	Ostale izloženosti	***7.901.109***
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	-
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-
1.2.2.	Izloženosti prema bankama	-
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima	-
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.1.	od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	-
1.2.4.2.	od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.3.	od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstana u ovu klasu izloženosti	-
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:	-
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika	-
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa	-
1.2.5.1.3.	Pristup internih modela	-
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.2.1.	Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi	-
1.2.5.2.2.	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima	-
1.2.5.2.3.	Ostala vlasnička ulaganja	-
1.2.5.2.4.	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku	-
1.2.6.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
1.2.7.	Izloženosti po osnovu ostale imovine	-

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 4 - Obrazac PI-ABK

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Grupe

Redni br.	Naziv	Iznos
2	**KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENjA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA**	-
3	**KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE**	**150.836**
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	**150.836**
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	**65.318**
	od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	-
3.1.3.	Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja	-
3.1.4.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	85.518
3.1.5.	Kapitalni zahtev za robni rizik	-
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	
4	**KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK**	**2.262.514**
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	**2.262.514**
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	-
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	-
5	**KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK PRILAGOĐAVANjA KREDITNE IZLOŽENOSTI**	**121.556**
III	**POKAZATELj ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)**	**16,94**
IV	**POKAZATELj ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)**	**16,94**
V	**POKAZATELj ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)**	**19,95**

PRILOG

Korišćene skraćenice:

AC	(eng. Amortized cost) – Vrednovanje finansijskih instrumenata po amortizovanoj vrednosti
AFS	(eng. Available for sale) – Raspoloživo za prodaju
ALCO	(eng. Asset and Liability Managemnt Committee) - Odbor za upravljanje aktivom i pasivom
ALM	(eng. Asset and Liabilites Management) - Upravljanje aktivom i pasivom
AML	(eng. Anti-Money Laundering) - Sprečavanje pranja novca
bps	(eng. Basis points) – Procentni poen
CCF	(eng. Credit Conversion Factor) – Regulatorni faktori konverzije
CR01	(eng. Credit Price Value) - Pretpostavljena promena vrednosti hartija od vrednosti usled paralelnog pomeranja kreditnog spreda za jedan bazni poen
CRR	(eng. Capital Requirements Regulation) – uredba Evropske unije o kapitalnim zahtevima
CVA	(eng. Credit Value Adjustments) – Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti druge ugovorne strane
DTA	(eng. Deferred tax asset) - Odložena poreska sredstva
DVA	(eng. Debit Valu Adjustment) - Sospstveni rizik neizvršenja obaveza
EAD	(eng. Exposure at Default) - Izloženost u slučaju neizmirenja obaveza
EBA	(eng. European Banking Authority)– Evropsko telo za superviziju banaka
EIR	(eng. Effective interest rate) – Efektivna kamatna stopa
EVE	(eng. Economic Value Of Equity) - Ekonomska vrednost kapitala
FVOCI	(eng. Fair value through other comprehensive income) - Vrednovanje finansijskih instrumenata kroz ostali rezultat
FVPL	(eng. Fair value through profit or loss) - Vrednovanje finansijskih instrumenata kroz bilans upeha
FV	(eng. Fair value) - Fer vrednost
FX	(eng. Foreign exchange) - U stranoj valuti
GCA	(eng. Gross Carrying Amount) - Bruto knjigovodstvena vrednost
HFT	(eng. Held for trading) – Portfolio HOV raspoloživih za trgovanje
HOV	Hartije od vrednosti
HTM	(eng. Held to maturity) – Portfolio HOV koja se drže do dospeća
ICAAP	(eng. Internal capital adequacy assessment process) - Proces interne procene adekvatnosti kapitala
IRB	(eng. Internal Ratings Based Approach) - Pristup zasnovan na internom rejtingu
LCR	Liquidity coverage ratio
LGD	(eng. Loss Given Default) - Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza
LTV pokazatelj	(eng. Loan To Value) - Odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/ima je to potraživanje obezbeđeno
MRS	Međunarodni računovodstveni standardi
MSFI	Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja
MVoE	(eng. Market Value of Equity) - Tržišna vrednost kapitala
NBS	Narodna banka Srbije
NPL	Nenaplativa potraživanja
NSFR	(eng. Net Stable Funding Ratio) - Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja, a predstavlja indikator strukturne likvidnosti koji ima za cilj sprečavanje strukturnih neusklađenosti u strukturi bilansne aktive i pasive u vremenskom periodu od 1 godine
OAK	Odluka o adekvatnosti kapitala
OCI	(eng Other Comprehensive Income) – Ostali rezultat
OTC derivati	(eng. Over the Counter) - Vanberzanski derivati
PD	(eng. Probability of Default) - Verovatnoća neizmirenja obaveza
POCI	(eng. Purchased or originated credit impaired) - Finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja

PVBP	(eng. Price Value Basis Point) - Pretpostavljena promena cene pozicija iz knjige trgovanja usled paralelnog pomeranja krive prinosa za 1 bazni poen
RCC	(eng. Risk-bearing Capacity Calculation) - Određivanje kapaciteta za preuzimanje rizika
REPO	(eng. Repurchase Agreement) - Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja.
RSD	Dinar Republike Srbije
SICR	(eng. Significant increase in credit risk) - Značajno povećanje kreditnog rizika
SME	(eng. Small and Medium Size Enterprises) - Mala i srednja preduzeća
SPA	(eng. Survival Period Analysis) - Analiza perioda opstanka
SPPI	(eng. Solely payments of Principal and Interest) – Procena karakteristika ugovorenih novčanih tokova da li novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate
SREP	(eng. Supervisory Review and Evaluation Process) – Proces supervizorske procene
VaR	(eng. Value-at-Risk) - Vrednost pod riskom meri maksimalni očekivani gubitak vrednosti rizične aktive ili portfolija

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

NA KONSOLIDOVANOJ OSNOVI

ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA

31. DECEMBRA 2024. GODINE

SADRŽAJ:

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA GRUPE 3

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE 6

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE..... 17

4. SVI VAŽNIJI POSLOVNI DOGAĐAJI KOJI SU NASTUPILI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE ZA KOJU SE IZVEŠTAJ PRIPREMA..... 34

5. OPIS OČEKIVANOG RAZVOJA U NAREDNOM PERIODU..... 34

6. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ZA 20234. GODINU……..35

7. IZLOŽENOST RIZICIMA 37

8. SVI ZNAČAJNIJI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA 39

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA GRUPE

- **Uvod**

Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju obuhvata podatke za Erste Bank a. d. Novi Sad (u daljem tekstu "Banka") i zavisnog društva Erste Leasing doo Beograd. Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju Banke i zavisnog društva (u daljem tekstu "Grupa") sastavljen je u skladu sa Zakonom o računovodstvu član 29 ("Službeni glasnik RS", br. 73/2019 i 44/2021-dr.zakon).

Izveštaj je zasnovan na revidiranim podacima. Detaljniji prikaz poslovanja Grupe dat je u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje na dan 31. decembar 2024. godine.

- **O Banci**

Erste Bank a.d. Novi Sad je najstarija finansijska institucija u zemlji, osnovana 1864. godine kao prva štedionica (Novosadska štedionica). Novosadska banka a.d. Novi Sad je početkom avgusta 2005. godine, nakon uspešno okončanog procesa privatizacije, postala član Erste Group Bank.

U Erste Grupi je danas zaposleno oko 45.400 ljudi koji rade sa 16,4 miliona klijenta u sedam zemalja centralne i istočne Evrope (Austrija, Srbija, Češka, Slovačka, Mađarska, Rumunija, Hrvatska).

Svoju tradiciju Erste Grupa je počela da gradi od 4. oktobra 1819. godine kada je osnovana „prva austrijska štedionica“ kao prva štedionica u Centralnoj i Istočnoj Evropi, prethodnica Erste Grupe. Prepoznata kao institucija koja nastoji da se pored pružanja tradicionalnih usluga i proizvoda, konstantno razvija u skladu sa zahtevima modernog tržišta. Erste Grupa klijentima pruža sigurnost i poverenje, kao i proizvode i usluge najvišeg kvaliteta.

Pored poslovanja sa stanovništvom, Erste Grupa pruža usluge finansiranja, kao i savetodavne usluge pravnim licima pri investiranju i pristupu međunarodnim tržištima kapitala, finansiranju javnog sektora i operacija na međubankarskom tržištu.

Fokus Erste Banke je na poslovanju sa stanovništvom, lokalnim zajednicama i malim i srednjim preduzećima. Insistira na brzini i kvalitetu usluga, i na taj način doprinosi stabilnom i zdravom rastu. Nastavlja sa širenjem baze zadovoljnih klijenata i povećava tržišno učešće u ključnim segmentima. Pomera granice u oblastima elektronskog bankarstva i kartičarstva na finansijskom tržištu Srbije i trudi se da odgovori na sve zahteva klijenata.

Odgovoran pristup finansiranju suštinski je utkan u poslovanje Erste Banke i strateško opredeljenje da doprinosi održivoj budućnosti za klijente, zaposlene i zajednicu. Prepoznavši klimatske promene kao jedan od najvećih globalnih izazova današnjeg društva, Erste Banka je posvećena finansiranju različitih projekata energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije.

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG , Beč sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac sa 26% učešća u akcijskom kapitalu Banke.

Sedište Banke se nalazi u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja broj 5. Banka u svom sastavu ima 3 centrale, 65 filijala, 21 ekspozituru i 2 šaltera.

Matični broj Banke je 08063818, a poreski identifikacioni broj je 101626723.

Banka je na dan 31. decembra 2024. godine imala 1.310 zaposlenih (31. decembra 2023. godine: 1.367 zaposlenih).

Članovi **Upravnog odbora** Banke na dan 31. decembra 2024. godine su:

1. Ingo Bleier, predsednik, Erste Group Bank AG, Beč
2. Georg Bucher, član, zamenik predsednika, Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac
3. Hannes Frotzbacher, član Erste Group Bank AG, Beč
4. Tijana Vještica, nezavisna članica, Beograd,
5. Aleksandar Vlahović, član, nezavisan član, Beograd

Članovi **Izvršnog odbora** Banke na dan 31. decembra 2024. godine su:

1. Jasna Terzić, Predsednica Izvršnog odbora
2. Suzan Tanriyar, Članica Izvršnog odbora
3. Nikola Stamenković, Član Izvršnog odbora
4. Andras Kaliszky, Član Izvršnog odbora

Napomena: od 01.01.2025. novi član IO je Juraj Tlstý, koji je zamenio na poziciji COO Andrasa Kaliszkog

Članovi Odbora za reviziju na dan 31. decembra 2024. godine su:

1. David Bichler, predsednik, Erste Group Bank AG, Beč
2. Georg Bucher, član, Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac
3. Aleksandar Vlahović, član, nezavisan, Beograd

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA GRUPE (nastavak)

Erste Leasing doo Beograd (u daljem tekstu "Društvo") je osnovan juna 2003. godine. Društvo je organizovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i registrovano je kod Trgovinskog suda u Beogradu 18. juna 2003. godine, dok je kod Agencije za privredne registre registrovano rešenjem br. BD 33349/2005 od 7. juna 2005. godine.

Po stupanju na snagu Zakona o finansijskom lizingu, Društvo dobija dozvolu za obavljanje poslova finansijskog lizinga po Rešenju Narodne banke Srbije br. 622 od 25. januara 2006. godine. U skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima davaoca lizinga koji nastaju po osnovu uvođenja novih proizvoda/usluga („Službeni glasnik RS", br. 149/2020) Društvo se bavi i pružanjem usluga operativnog lizinga počev od 01.07.2022. godine.

Osnovni kapital Društva na dan 31. decembar. 2013. godine sastojao se od udela osnivača Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija (50,0%) i Immorent International Holding GmbH, Beč, Austrija (50,0%).
U 2014. godini je došlo do promene u vlasničkoj strukturi osnovnog kapitala Erste Leasinga te je Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad, Srbija postala većinski vlasnik društva sa udelom od 75,0%, dok je Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija smanjila svoj udeo na 25,0%.

Osnovna delatnost društva je pružanje usluga finansijskog i operativnog lizinga pokretnih stvari fizičkim i pravnim licima na teritoriji Republike Srbije.

Sedište Društva je u Beogradu u Ulici Milutina Milankovića 3a.

Društvo je na dan 31. decembra 2024. godine imalo 46 zaposlenih (31. decembar 2023. godine: 51 zaposlenih).

Matični broj društva je 17488104, a poreski identifikacioni broj je 102941384.

Članovi **Upravnog odbora Društva** su:

1. Nikola Stamenković, Predsednik, Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad
2. Daniel Kozel-Reumueller, član, Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac
3. Goran Pecikoza, nezavisni član UO

Članovi **Izvršnog odbora Društva** su:

1. Vuk Vučević, predsednik izvršnog odbora
2. Rastislav Drljić, član izvršnog odbora

Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju obuhvataju pojedinačne podatke Erste Bank a.d. Novi Sad i podatke zavisnog preduzeća Erste Leasing doo Beograd. Erste Bank a.d. Novi Sad, kao matično preduzeće zavisnog preduzeća Erste Leasing doo, Beograd sastavlja konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju.

Iznosi u ovom Izveštaju su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno.

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA GRUPE (nastavak)

Organizaciona struktura Banke je prikazana kako sledi:

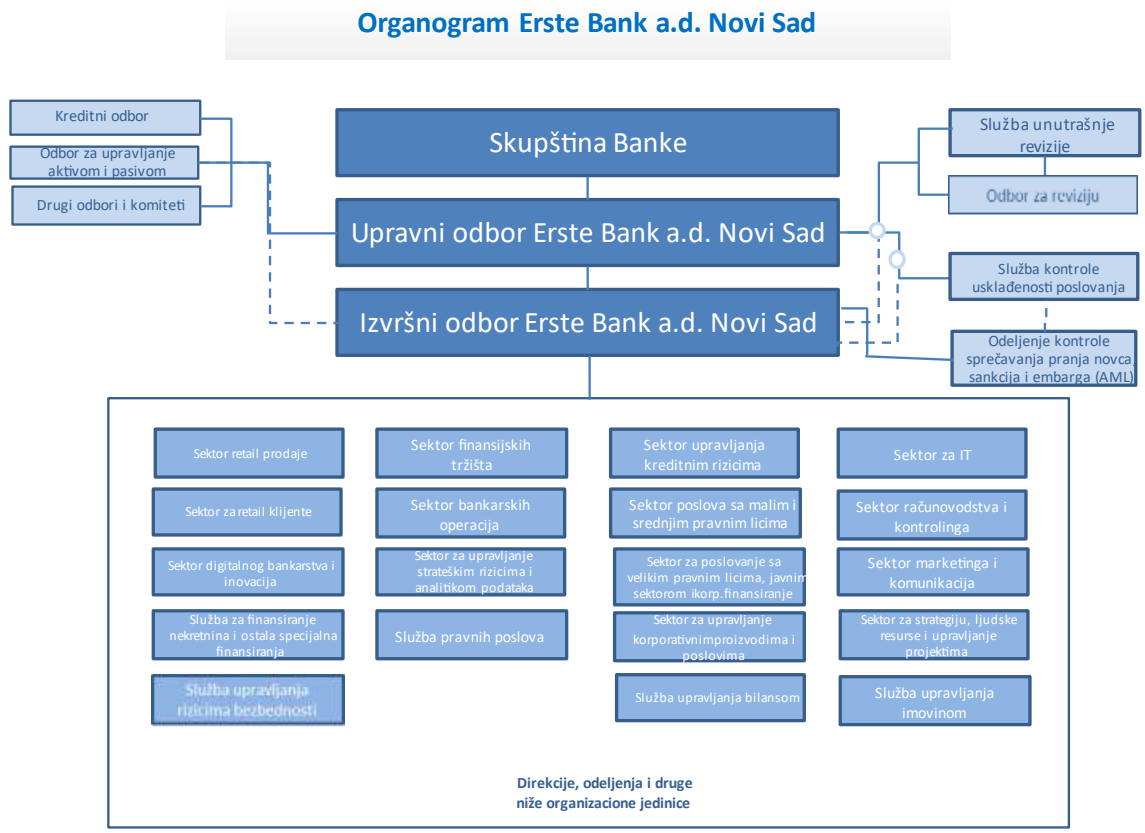

Organizaciona struktura ErsteLeasing-a je prikazana kako sledi:

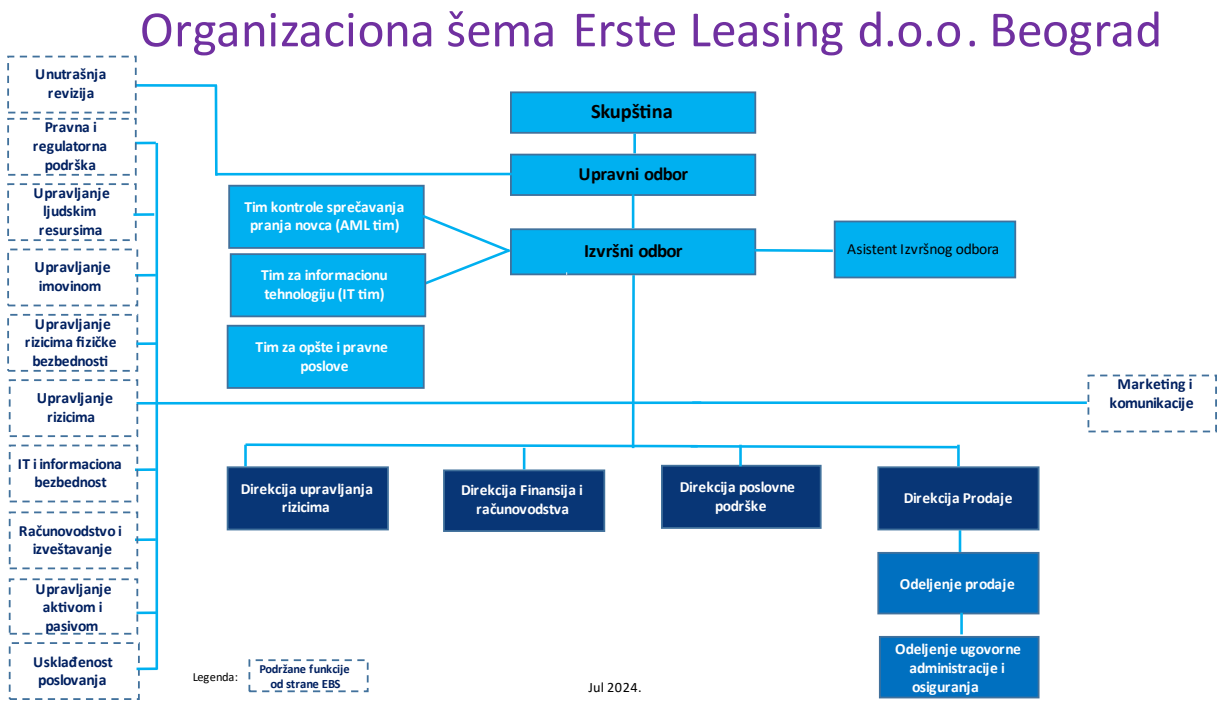

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE

Makroekonomski uslovi poslovanja u toku 2024. godine

Kretanje inflacije

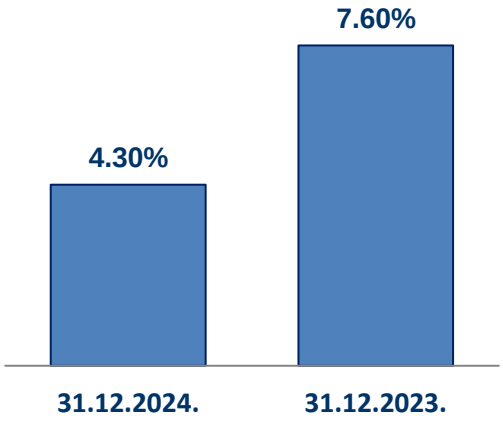

Međugodišnja inflacija je nastavila da usporava i u decembru je iznosila 4,3%, što predstavlja značajan pad u odnosu na 2023. godinu, kada je iznosila 7,6%.

U narednom periodu inflacija bi trebalo da nastavi da se kreće u granicama cilja, čemu će pre svega doprineti i dalje restriktivni monetarni uslovi i niža uvozna inflacija. U narednom periodu očekuje se i usporavanje bazne inflacije i njeno postepeno približavanje ukupnoj inflaciji.

Kretanje kursa dinara

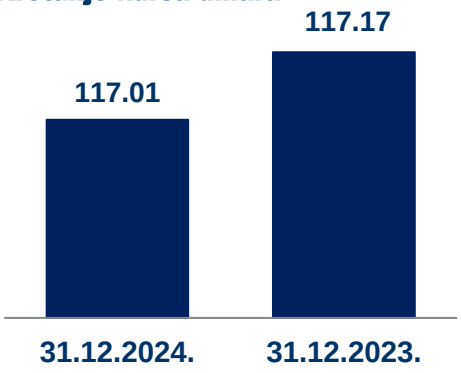

U 2024. godini dinar je apresirao u odnosu na evro, tako da je kurs dinara sa 117,17 koliko je iznosio na kraju prošle godine smanjen na 117,01 na kraju 2024.

Kretanje referentne stope

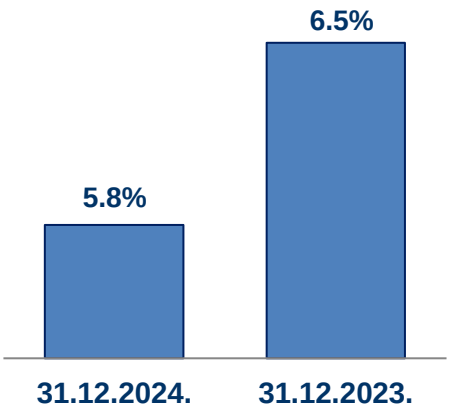

Referentna kamatna stopa NBS je u toku 2024. smanjena sa 6,5% na 5,8%.

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

Kretanje rasta BDP-a

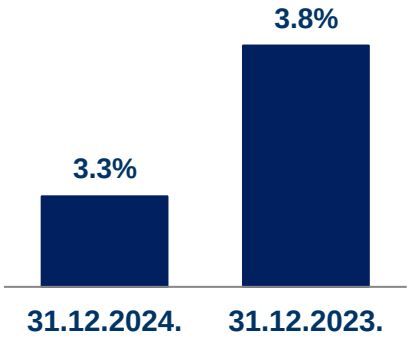

Prema republičkom zavodu za statistiku procenjeno je da je ukupna ekonomska aktivnost u Republici Srbiji u 2024. godini, merena realnim kretanjem bruto domaćeg proizvoda (BDP), pala na 3,3% u odnosu na 2023. godine kada je iznosila 3,8%.

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

Pokazatelji poslovanja Banke - uporedni podaci 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine

Bilans uspeha

Struktura bilansa uspeha za godinu završenu na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine, sa procentima rasta u odnosu na prethodnu godinu, je sledeća:

U RSD hiljada

	Konsolidovano			Banka		
	01.01-1.12.2024.	**01.01-31.12.2023.**	**% rasta /(pada)**	**01.01-1.12.2024.**	**01.01-1.12.2023.**	**% rasta /(pada)**
PRIHODI I RASHODI REDOVNOG POSLOVANJA						
Prihodi od kamata	25.869.595	22.783.964	13,54	24.691.005	21.947.005	12,50
Rashodi kamata	(9.270.501)	(7.773.764)	19,25	(8.415.253)	(7.322.903)	14,92
Dobitak po osnovu kamata	**16.599.094**	**15.010.200**	**10,59**	**16.275.752**	**14.624.102**	**11,29**
Prihodi od naknada i provizija	7.250.894	5.713.557	26,91	6.601.181	5.406.192	22,10
Rashodi naknada i provizija	(2.039.341)	(1.833.184)	11,25	(2.031.061)	(1.769.931)	14,75
Dobitak po osnovu naknada i provizija	**5.211.553**	**3.880.373**	**34,31**	**4.570.120**	**3.636.261**	**25,68**
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	127.809	-100,00	-	127.809	-100,00
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	(20.949)	-	0,00	(20.949)	-	0,00
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	39.210	19.086	105,44	39.210	19.086	105,44
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	-	169	-100,00	0	169	-100,00
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(1.581)	(56.675)	-97,21	(1.541)	(56.821)	**0,00**
Neto rashod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(1.807.452)	(2.515.579)	-28,15	(1.706.720)	(2.377.136)	-28,20
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	6	-	0,00	6	-	0,00
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	-	(46.833)	-100,00	-	(46.833)	-100,00
Ostali poslovni prihodi	283.564	197.621	43,49	87.172	73.460	18,67
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	**20.303.445**	**16.616.171**	**22,19**	**19.243.050**	**16.000.097**	**20,27**
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(3.974.701)	(3.676.324)	8,12	(3.794.242)	(3.496.988)	8,50
Troškovi amortizacije	(1.725.936)	(1.125.635)	53,33	(1.315.088)	(972.382)	35,24
Ostali prihodi	763.197	760.391	0,37	762.631	754.367	1,10
Ostali rashodi	(6.366.630)	(6.541.250)	-2,67	(6.106.657)	(6.325.508)	-3,46
DOBIT PRE OPOREZIVANJA	**8.999.375**	**6.033.353**	**49,16**	**8.789.694**	**5.959.586**	**47,49**
Porez na dobit	(958.886)	(472.309)	103,02	(823.742)	(394.675)	108,71
Dobitak/gubitak po osnovu odloženih poreza	(1.158)	(1.652)	-29,91	(22.696)	(17.837)	27,24
DOBIT	**8.039.331**	**5.559.392**	**44,61**	**7.943.256**	**5.547.074**	**43,20**

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

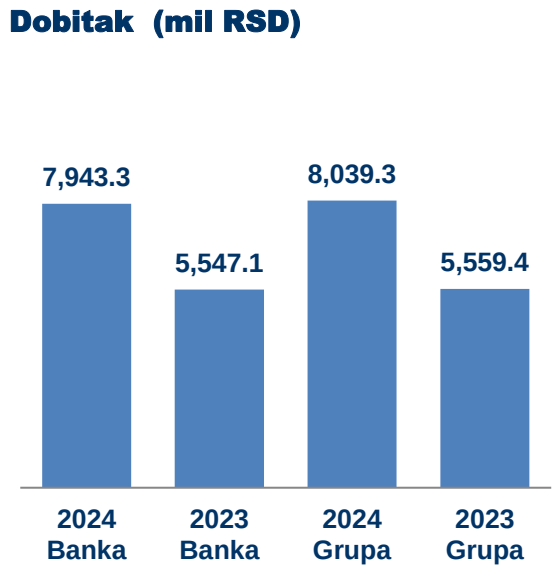

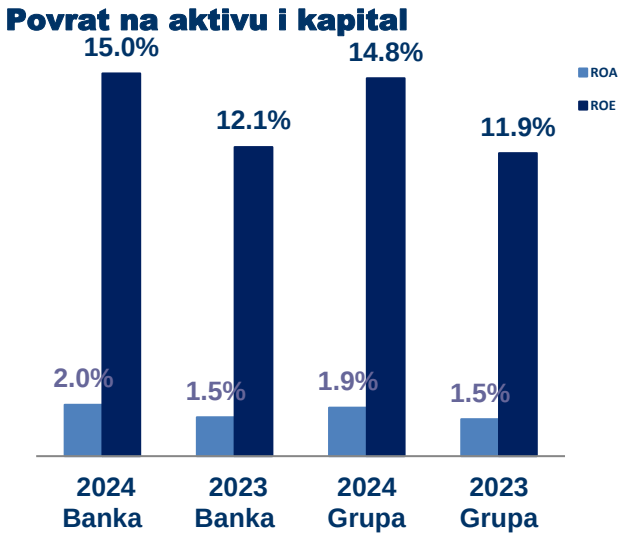

Banka je u periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine ostvarila neto dobitak od RSD 7.943.256 hiljada (2023. godina: RSD 5.547.074 hiljada), što predstavlja povećanje od 43,20% u odnosu na prethodnu godinu. Grupa je u periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine ostvarila neto dobitak od RSD 8.039.331 hiljada (2023. godina: RSD 5.559.392 hiljade), što predstavlja povećanje od 44,61% u odnosu na prethodnu godinu.

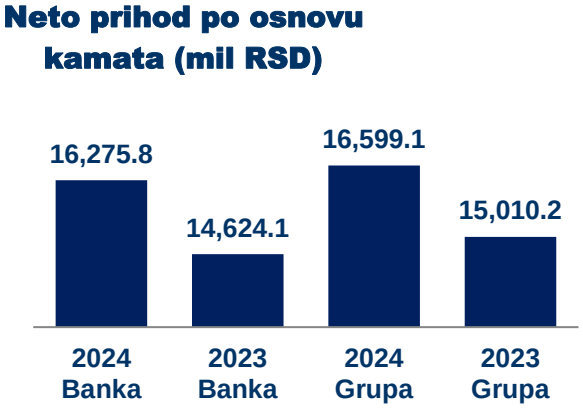

Prihodi od kamata u 2024. godini, na nivou Grupe, iznose RSD 25.869.595 hiljada (2023. godina: RSD 22.783.964 hiljada) i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 13,54%. Prihodi od kamata Banke u 2024.godini iznose RSD 24.691.005 hiljada (2023. godina: RSD 21.947.005 hiljada) i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 12,50%.

Rashodi kamata u 2024. godini, na nivou Grupe, iznose RSD 9.270.501 hiljada (2023. godina: RSD 7.773.764 hiljada), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 19,25%. Rashodi od kamata Banke u 2024. godini iznose RSD 8.415.253 hiljada (2024. godina: RSD 7.322.903) i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 14,92%.

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

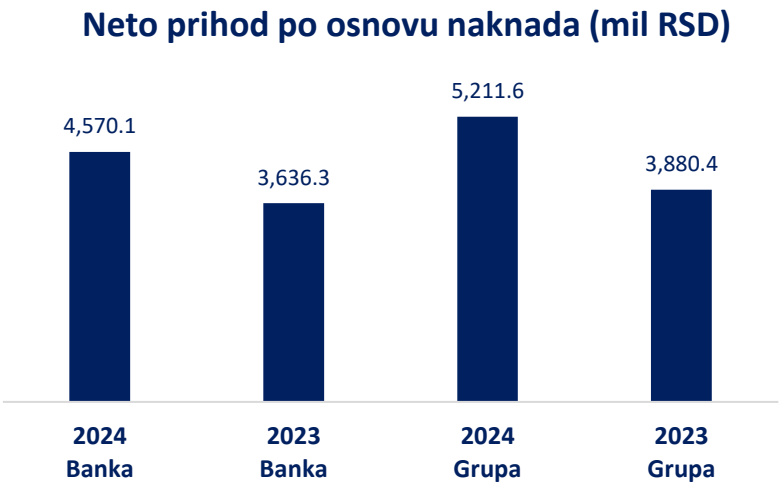

Prihodi od naknada i provizija u 2024. godini, na nivou Grupe, iznose RSD 7.250.894 hiljada (2023. godina: RSD 5.713.557 hiljade) i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 26,91%. Prihodi od naknada i provizija Banke u 2024. godini iznose RSD 6.601.181 hiljada (2023. godina: RSD 5.406.192 hiljada) i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 22,10%.

Rashodi od naknada i provizija u 2024. godini, na nivou Grupe, iznose RSD 2.039.341 hiljada (2023. godina: RSD 1.833.184 hiljade), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 11,25%. Rashodi od naknada i provizija Banke u 2024. godini iznose RSD 2.031.061 hiljade (2023. godina: RSD 1.769.931 hiljade), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 14,75%.

Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata na nivou Grupe iznosi RSD 20.949 hiljada, od čega se ceo iznos odnosi na Banku.

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instumenata koji se vrednuju po fer vrednosti u 2024. godini, na nivou Grupe, iznosi RSD 39.210 hiljade, a celokupan iznos se odnosi na Banku.

Negativan neto efekat kursnih razlika u 2024. godini, na nivou Grupe, iznosi RSD 1.581 hiljadu, od čega se RSD 1.541 hiljada odnosi na Banku, a RSD 40 hiljada na Erste Leasing.

Neto rashod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u 2024. godini, na nivou Grupe, iznosi RSD 1.807.452 hiljade, od čega se RSD 1.706.720 hiljada odnosi na Banku, a RSD 100.732 hiljade na Erste Leasing.

Ostali poslovni prihodi u 2024. godini, na nivou Grupe, iznosi RSD 283.564 hiljade, od čega se RSD 87.172 hiljada odnosi na Banku, a RSD 196.392 hiljade na Erste Leasing.

U strukturi ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, pored kamate i naknade, najveće učešće imaju ostali rashodi, troškovi zarada, neto rashod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i troškovi amortizacije.

2 VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

U RSD hiljada

	Konsolidovano					Banka				
	31.12.2024	U %	31.12.2023	U %	% rasta/pada	31.12.2024	U %	31.12.2023	U %	% rasta/pada
AKTIVA										
Gotovina i sredstva kod centralne banke	67.959.737	15,50	60.299.066	15,12	12,70	67.959.815	16,43	60.299.087	15,90	12,70
Potraživanja po osnovu derivata	692.039	0,16	672.404	0,17	2,92	692.039	0,17	672.404	0,18	2,92
Hartije od vrednosti	66.516.816	15,18	58.729.325	14,73	13,26	66.516.816	16,09	58.729.325	15,49	13,26
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	31.067.086	7,09	19.838.576	4,97	56,60	32.184.580	7,78	22.520.151	5,94	42,91
Krediti i potraživanja od komitenata	258.431.608	58,96	247.906.654	62,16	4,25	235.251.169	56,89	227.402.294	59,96	3,45
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	0,00	118	0,00	0,00	0,00	-	0	-	-
Investicije u zavisna društva	0	-	-	-	-	93.560	0,02	93.560	0,02	0,00
Nematerijalna ulaganja	4.786.784	1,09	4.177.396	1,05	14,59	4.754.558	1,15	4.143.494	1,09	14,75
Osnovna sredstva	6.111.135	1,39	4.906.630	1,23	24,55	3.467.968	0,84	3.210.941	0,85	8,00
Investicione nekretnine	47.625	0,01	50.142	0,01	-5.02	47.625	0,01	50.142	0,01	-5.02
Tekuća poreska sredstva	350.799	0,08	112.946	0,03	210,59	350.799	0,08	112.946	0,03	210,59
Odložena poreska sredstva	255.420	0,06	291.942	0,07	-12,51	215.319	0,05	272.884	0,07	-21,10
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	70.029	0,02	12.252	0,00	471,57	11.902	0,00	11.902	0,00	0,00
Ostala sredstva	2.038.441	0,47	1.791.485	0,45	13,78	1.981.715	0,48	1.717.766	0,45	15,37
UKUPNA AKTIVA	**438.327.637**	**100**	**398.788.936**	**100**	**9,91**	**413.527.865**	**100**	**379.236.896**	**100**	**9,04**
PASIVA										
Obaveze po osnovu derivata	644.365	0,15	527.626	0,13	22,13	644.365	0,16	527.626	0,14	22,13
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	76.571.205	17,47	78.423.135	19,67	-2,36	53.802.042	13,01	60.166.726	15,87	-10,58
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	287.690.328	65,63	255.444.374	64,06	12,62	287.690.328	69,57	255.444.374	67,36	12,62
Subordinirane obaveze	8.839.599	2,02	8.859.124	2,22	-0,22	8.839.599	2,14	8.859.124	2,34	-0,22
Rezervisanja	1.463.817	0,33	1.564.513	0,39	-6,44	1.357.174	0,33	1.532.540	0,40	-11,44
Tekuće poreske obaveze	823.742	0,19	394.675	0,10	108,71	823.742	0,20	394.675	0,10	108,71
Odložene poreske obaveze	64.342	0,01	32.480	0,01	98,10	-	0,00	-	0,00	0,00
Ostale obaveze	5.093.244	1,16	4.643.245	1,16	9, 69	3.984.275	0,96	4.066.344	1,07	-2,02
UKUPNO OBAVEZE	**381.190.642**	**86,96**	**349.889.172**	**87,74**	**8,95**	**357.141.525**	**86,36**	**330.991.409**	**87,28**	**7,90**
KAPITAL										
Akcijski kapital	21.325.154	4,87	21.325.154	5,35	0,00	21.325.154	5,16	21.325.154	5,62	0,00
Dobitak	8.481.743	1,94	6.013.505	1,51	41,04	7.943.256	1,92	5.547.074	1,46	43,20
Rezerve	27.119.044	6,19	21.374.146	5,36	26,88	27.117.930	6,56	21.373.259	5,64	26,88
Učešća bez prava kontrole	211.054	0,05	186.959	0,05	12,89	-	-	-	-	-
UKUPAN KAPITAL	**57.136.995**	**13,04**	**48.899.764**	**12,26**	**16,85**	**56.386.340**	**13,64**	**48.245.487**	**12,72**	**16,87**
UKUPNO PASIVA	**438.327.637**	**100**	**398.788.936**	**100**	**9,91**	**413.527.865**	**100**	**379.236.896**	**100**	**9,04**

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

Ukupna **bilansna suma** Banke na dan 31. decembra 2024. godine iznosi RSD 413.527.865 hiljada i beleži rast u 2024. godini od 9,04% u odnosu na 31. decembar 2023. godine. Ukupna bilansna suma na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2024. godine iznosi RSD 438.327.637 hiljada i beleži rast u 2024. godini od 9.91% u odnosu na 31. decembar 2023. godine.

Tržišno učešće ukupne aktive Banke u odnosu na ukupnu aktivu bankarskog tržišta je nešto više u odnosu na prošlu godinu i na kraju 2024. godine iznosilo je 6,56%.

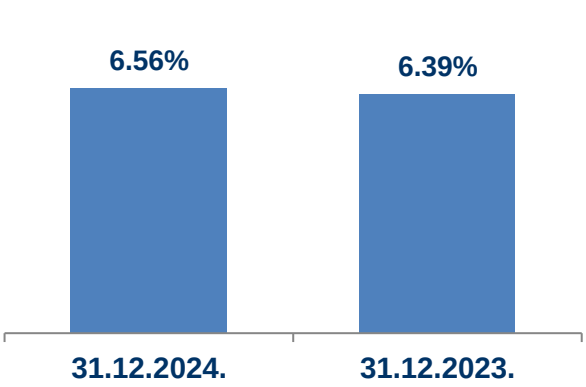

Gotovina i sredstva kod centralne banke u 2024. godini, na nivou Grupe, iznose RSD 67.959.737 hiljada dinara, od čega se RSD 67.959.815 odnosi na Banku. Gotovina i sredstva kod centralne banke su zabeležili rast od 12,70% u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu.

Potraživanja po osnovu derivata u 2024. godini, na nivou Grupe, iznose RSD 692.039 hiljada, a celokupni iznos se odnosi na Banku. Potraživanja po osnovu derivata su na dan 31. decembra 2024. godine povećana za 2,92% u odnosu na isti datum 2023. godine.

Hartije od vrednosti u 2024. godini, na nivou Grupe, iznose RSD 66.516.816 hiljade, a celokupni iznos se odnosi na Banku. Hartije od vrednosti su na dan 31. decembra 2024. godine povećane za 13,26% u odnosu na isti datum 2023. godine.

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

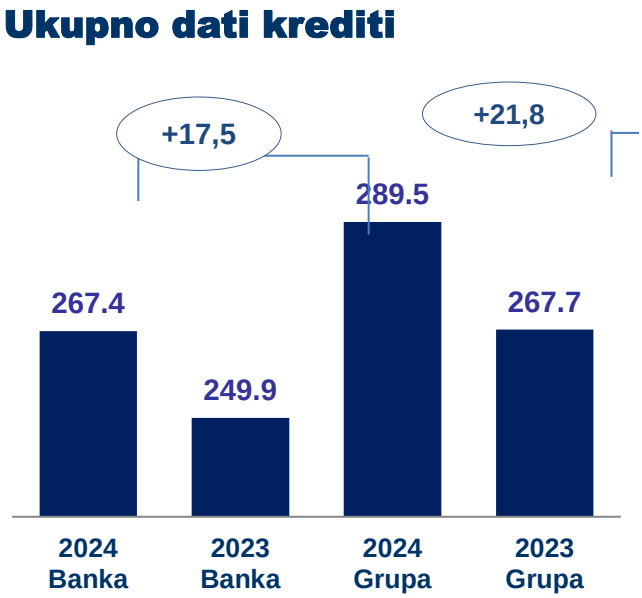

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija u 2024. godini, na nivou Grupe, iznose RSD 31.067.086 hiljade, a najznačajniji deo ovog iznosa se odnosi na Banku. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija su na dan 31. decembra 2024. godine povećani za 56,60% u odnosu na isti datum 2023. godine.

Krediti i potraživanja od komitenata na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembar 2024. godine iznose RSD 258.431.608 hiljada, od čega na nivou Banke iznose RSD 235.251.169 hiljada, a na nivou Erste Leasinga iznose RSD 23.180.439 hiljada.

Krediti i potraživanja od komitenata na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembar 2024. godine beleže rast od 4,25% u odnosu na isti datum 2023. godine. Krediti i potraživanja od komitenata Banke, na dan 31. decembra 2024. godine ostvarili su rast od 3,45% u odnosu na 2023. godinu.

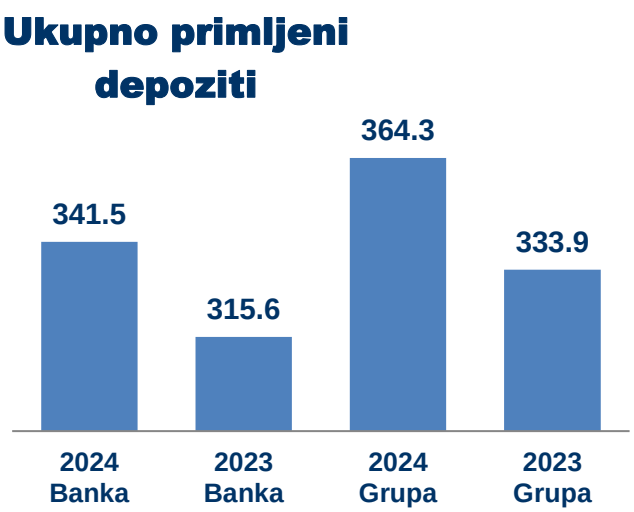

Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2024. godine iznose RSD 76.571.205 hiljada, od čega na nivou Banke, nakon eliminacije transakcija sa podređenim društvom, iznose RSD 53.628.125 hiljada, dok na nivou Erste Leasinga, nakon eliminacije transakcija sa Bankom, iznose RSD 22.943.080 hiljada. Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2024. godine beleže pad od 2,36% u odnosu na isti datum 2023. godine. Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama Banke na dan 31. decembra 2024. godine beleže pad za 10,58% u odnosu na isti datum 2023. godine.

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2024. godine iznose RSD 287.690.328 hiljada i ceo iznos se odnosi na Banku. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2024. godine beleže rast od 12,62% u odnosu na isti datum 2023. godine.

Ročna struktura konsolidovanog bilansa stanja na dan 31. decembra 2024. godine je povoljna. Trajni i dugoročni izvori finansiraju stalna sredstva i dugoročna sredstva.

Ukupan kapital Grupe na dan 31. decembra 2024. godine iznosi RSD 57.136.995 hiljada i beleži porast od 16,85% u odnosu na isti datum 2023. godine. Ukupan kapital Banke iznosi RSD 56.386.340 hiljada na dan 31. decembra 2024. godine. Ukupan kapital Banke je u 2024. godini povećan za 16,87% u odnosu na prethodnu godinu.

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

Dinarski i devizni podbilans Grupe i Banke na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. prikazani su kako sledi: **u RSD hiljada**

	Konsolidovano					Banka				
	31.12.2024	U %	31.12.2023	U %	% rasta/pada	31.12.2024	U %	31.12.2023	U %	% rasta/pada
AKTIVA										
Aktiva u dinarima	193.772.437	44,21	167.815.676	42,08	15,47	191.035.828	46,20	168.767.996	44,50	13,19
Aktiva u stranoj valuti	244.555.200	55,79	230.973.260	57,92	5,88	222.492.037	53,80	210.468.900	55,50	5,71
Ukupna aktiva	**438.327.637**	**100**	**398.788.936**	**100**	**9,91**	**413.527.865**	**100**	**379.236.896**	**100**	**9,04**
PASIVA										
Pasiva u dinarima	185.741.787	42,38	257.993.139	64,69	-28,01	184.080.728	44,51	259.655.135	68,47	-29,11
Pasiva u stranoj valuti	252.585.850	57,62	140.795.797	35,31	79,40	229.447.137	55,49	119.581.761	31,53	91,87
Ukupna pasiva	**438.327.637**	**100**	**398.788.936**	**100**	**9,91**	**413.527.865**	**100**	**379.236.896**	**100**	**9,04**

Dinarski podbilans aktive Grupe čini 44,21% ukupne aktive i beleži rast od 15.47% u 2024. godini, dok dinarski podbilans pasive Grupe čini 42,38% ukupne pasive Grupe i beleži pad od 28,01% u 2024. godini. Međutim, devizni podbilans aktive Grupe je i dalje značajniji i čini 55,79% aktive i beleži rast od 5,88% u odnosu na prethodnu godinu, dok devizni podbilans pasive Grupe čini 57,62% ukupne pasive Grupe na dan 31. decembra 2024. godine, i beleži rast od 79,40% u odnosu na prethodnu godinu.

Dinarski podbilans aktive Banke čini 46,20% ukupne aktive i beleži rast od 44.50% u 2024. godini, dok dinarski podbilans pasive Banke čini 44,51% ukupne pasive Banke i beleži pad od 29,11% u 2024. godini u odnosu na prethodnu godinu. Međutim, devizni podbilans aktive Banke je i dalje značajniji i čini 53,80% aktive i beleži rast od 5,71% u odnosu na prethodnu godinu, dok je devizni podbilans pasive Banke isto značajniji i čini 55,49% pasive na dan 31. decembra 2024. godine, i beleži rast od 91,87% u odnosu na prethodnu godinu.

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

Kapital

Kapital Grupe na dan 31. decembra 2023. iznosi RSD 48.899.764 hiljada (31. decembar 2022. godine: RSD 43.046.076 hiljada). Kapital Banke na dan 31. decembra 2023. godine iznosi RSD 48.245.487 hiljada (31. decembar 2022. godine: RSD 42.404.464 hiljada).

Struktura ukupnog kapitala prikazana je kako sledi:

U RSD hiljada

	Konsolidovano		Banka	
	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023
Akcijski kapital – obične akcije	15.772.500	15.772.500	15.772.500	15.772.500
Emisiona premija	5.552.654	5.552.654	5.552.654	5.552.654
Rezerve iz dobiti	27.268.764	21.721.689	27.268.763	21.721.689
Revalorizacione rezerve	(149.720)	(347.543)	(150.833)	(348.430)
Dobitak tekuće godine	8.481.743	6.013.505	7.943.256	5.547.074
Učešća bez prava kontrole	211.054	186.959	-	-
Stanje na dan 31. decembra	**57.136.995**	**48.899.764**	**56.386.340**	**48.245.487**

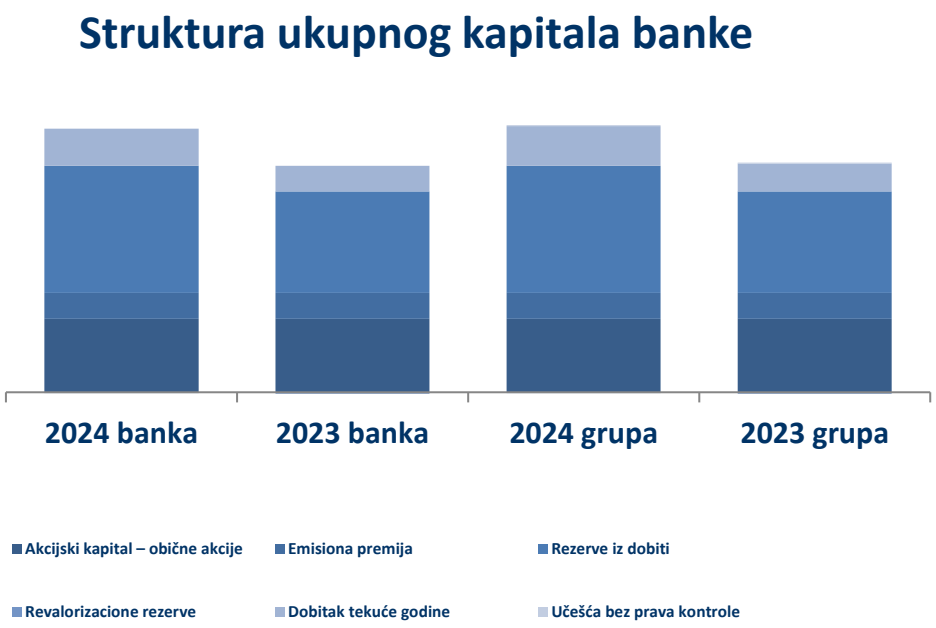

Na dan 31. decembar 2024. godine upisani i uplaćeni kapital Banke se sastoji od 1.577.250 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 10.000 (31. decembar 2023. godine: 1.577.250 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000 dinara).

Ukupan kapital Banke na dan 31. decembra 2024. godine iznosi RSD 56.386.340 hiljada i sastoji se od akcijskog kapitala u iznosu od RSD 15.772.500 hiljada, emisione premije u iznosu od RSD 5.552.654 hiljada, rezervi iz dobiti i ostalih rezervi RSD 27.268.763 hiljada, gubici od promene revalorizacionih rezervi u iznosu od RSD 150.833 hiljada i dobitka tekućeg perioda u iznosu od RSD 7.943.256 hiljada.

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA GRUPE, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONA NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE GRUPE (nastavak)

Kapital (nastavak)

Većinski akcionar Banke je Erste Group Banka AG, Beč sa učešćem od 74% u akcijskom kapitalu na dan 31. decembra 2024. godine.

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2024. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	Učešće u %
Erste Group Bank AG, Beč	1.167.165	74,00%
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac	410.085	26,00%
Ukupno	**1.577.250**	**100,00%**

Kapital Erste Leasinga je 75% u vlasništvu Erste bank ad Novi Sad a 25% u Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija.

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE

3.1 UVOD

Erste Banka iskreno veruje da odgovarajuća sistemska rešenja u pogledu ekoloških, društvenih i upravljačkih (ESG) principa vode ka stvaranju veće vrednosti. Želimo da stvorimo trajnu vrednost za našu organizaciju i naše klijente kako bismo im omogućili da osvoje nova tržišta i prošire se na postojećem. Delimo globalnu viziju održive uloge koja uključuje ESG (*Environmental, Social, Governance*) kriterijume u sve naše usluge. Uzimanje u obzir svih aspekata klimatskih promena naša je obaveza i jedini način da oplemenimo poslovanje. Naša strategija je osmišljena tako da obezbedi da ESG principi budu baza koja pomaže klijentima da daju svoj doprinos i ostvare pozitivan uticaj na društvo.

Finansijsko zdravlje i održivost zajedno usmeravaju naš model poslovanja ka stvaranju vrednosti ne samo za naše klijente, zaposlene, već i sveukupno okruženje. Samo ako smo i sami finansijski zdravi, bićemo sposobni da pomognemo kompanijama i pojedincima da izgrade svoje finansijsko zdravlje. Naša obaveza i odgovornost je da podržimo i osnažimo građane kroz finansijsko opismenjavanje, kako bi mogli da donose informisanije finansijske odluke i preuzmu kontrolu nad svojom finansijskom budućnošću. Želimo da unapredimo finansijsku pismenost građana svih uzrasta jer to je put ka stvaranju i osnaživanju zajednice obrazovanih i finansijski zdravih pojedinaca koji veruju u sebe.

Erste Banka, kao i cela Erste Grupa, teži da bude uzor i lider zelene tranzicije u regionu kome posluje, mobilišući resurse za klimatsku akciju i adaptaciju na klimatske promene. Verujemo da zelena tranzicija predstavlja priliku za ljude u regionu Centralne i Istočne Evrope, kao i da tranzicija mora biti pravedna za sve. Želimo da pomognemo našim klijentima da osiguraju svoj lični prosperitet u tom procesu. Za našu Grupu, zelena tranzicija takođe otvara mogućnosti za rast, a integrisanje klimatskih i ekoloških aspekata u upravljanj u rizicima doprinosi da kreditni rizici ostanu niski.

Posvećenost Erste Grupe, kao i Erste Banke u Srbiji, socijalnoj inkluziji jednako je relevantna danas kao i pre 200 godina kada smo ustanovili vrednosti i principe našeg poslovanja. Socijalna kohezija u našem regionu stvara čvrstu i pouzdanu osnovu za funkcionalno socio-ekonomsko okruženje koje donosi prosperitet. Zato smo posvećeni inicijativama koje promovišu finansijsku inkluziju, socijalno bankarstvo, finansijsku edukaciju i rodnu ravnopravnost. Verujemo da zdravo socio-ekonomsko okruženje pruža osnovu za stabilne bankarske operacije i ima pozitivan uticaj na naš ekonomski učinak.

Posvećeni smo dobrom korporativnom upravljanju, poslovnoj etici i usklađenosti, koje smatramo osnovim preduslovima poslovanja i postizanja naših strateških prioriteta.

Erste Banka u Srbiji je još 2009. godine definisala svoju prvu Strategiju društveno odgovornog poslovanja, koja je nastala kao rezultat tada opsežnog istraživanja i analize: uključujući analizu konteksta i okruženja u kome Banka posluje, analizu uticaja njenog poslovanja na društvo i životnu sredinu, kao i prikupljanje inputa od svih relevantnih zainteresovanih strana, preko različitih kanala komunikacije kao što su ankete, direktni sastanci i učešće u sektorskim platformama i inicijativama. Tokom 2022. godine, Banka je definisala strateške ESG smernice, koje je usvojio Izvršni odbor Banke, a u skladu sa ESG strategijom Erste Grupe, prethodnom lokalnom strategijom društveno odgovornog poslovanje i održivosti Banke, ali i lokalnim prilikama i trendovima.

Naš pristup karakterišu učenje, saradnja, prenošenje stečenog iskustva, umrežavanje, pa smo upravo zato osnivači i članice najrelevantnijih inicijativa ove oblasti u Srbiji: Foruma za odgovorno poslovanje, Globalnog dogovora UN – Kancelarija za Srbiju, Srpskog filantropskog foruma, i Nacionalnog saveta za društveno odgovorno poslovanje pri Privrednoj komori Srbije.

Transparentno komuniciranje o učincima u ovim oblastima takođe praktikujemo od početka – više od 15 godina redovno izveštavamo o uticajima na održivost. Naše poslovanje i izveštavanje usklađeno je sa više međunarodno priznatih principa i metodologija:

- 10 Principa Globalnog dogovora UN;
- Principima osnaživanja žena UN;
- UN Standardima ponašanja za preduzeća u borbi protiv diskriminacije LGBT osoba;
- Ciljevima održivog razvoja UN;
- Global reporting Initiative – GRI Universal Standards 2021.

Uključenost najvišeg menadžmenta od ključne je važnosti za uspešno integrisanje održivosti u sve aspekte poslovanja. Izvršni odbor Banke predlaže nove strateške pravce, uključuje se u reviziju strategija, ali i u sam proces izrade davanjem sugestija i predloga. Izvršni direktori su direktno uključeni u ovaj proces, uz bar jednu osobu koja je iz određenog organizacionog dela odgovorna za dalje aktivnosti i realizaciju. Menadžer/ka za društveno odgovorno poslovanje odgovoran/na je direktoru/ki Direkcije komunikacija i izvršnom/oj direktoru/ki Sektora marketinga i komunikacija, a oni predsedniku/ci Izvršnog odbora Banke. Koliko je tema brige o životnoj sredini i društvu važna za dalji strateški razvoj i opstanak dodatno pokazuje opredeljenje Erste Grupe koja je svim lokalnim najvišim upravljačkim telima definisala bonus ciljeve u skladu sa ESG (Environmental, Social, Governance) smernicama.

Osnovni elementi Strategije društveno odgovornog poslovanja i svi do sada objavljeni izveštaji na srpskom i engleskom jeziku, dostupni su na veb stranici Banke: https://www.erstebank.rs/sr/o-nama/drustveno-odgovorno-poslovanje**.**

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.2 BORBA PROTIV KORUPCIJE I PITANJA U VEZI SA PODMIĆIVANJEM

Jedan od ciljeva našeg poslovnog modela jeste obezbeđivanje poverenja u našu Banku. U okviru funkcije usklađenosti poslovanja, pored ostalog, bavimo se i pitanjima prevare i korupcije, kao i sukoba interesa, a sve to s ciljem očuvanja i jačanja poverenja klijenata u našu Banku i očuvanja njene dobre reputacije. Program obuhvata pitanja sigurnosti i bezbednosti i ispunjava sve međunarodne regulatorne zahteve i standarde poštovanja propisa.

Da bismo to obezbedili:
- Definišemo standarde i redovne kontrole u svim relevantnim procesima poslovanja da bismo identifikovali i sprečili potencijalno nezakonite ili neetičke prakse i u tu svrhu koristimo odgovarajuće tehničke i upravljačke sisteme;
- Identifikujemo, prijavljujemo i ne izvršavamo sumnjive transakcije koje se odnose na pranje novca i finansiranje terorizma, zloupotrebu osetljivih informacija, manipulisanje tržištem i insajdersko trgovanje;
- Poznajemo svoje klijente, poslujemo samo s klijentima koje smo identifikovali u skladu sa propisima i samo u slučajevima kada razumemo poslovanje klijenta;
- Identifikujemo, rešavamo i/ili obelodanjujemo sve potencijalne sukobe interesa;
- Vodimo striktne politike borbe protiv korupcije i podmićivanja, sprečavamo davanje i primanje mita i/ili plaćanja u cilju ubrzavanja poslovnih postupaka;
- Definišemo aranžmane koje čine pravila, alat e i kanal e za njihovo sprovođenje i sankcionisanje, a sve u cilju obezbeđivanja adekvatne sigurnosti i bezbednosti naših zaposlenih, imovine i reputacije;
- Svojim klijentima, poslovnim partnerima i posetiocima obezbeđujemo prijatan i siguran ambijent;
- Obezbeđujemo redovnu obuku iz oblasti kontrole usklađenosti poslovanja, uključujući i redovne obuke u oblasti sprečavanja pranja novca, finansiranja terorizma i ciljanih finansijskih sankcija za sve zaposlene u Banci;
- Podstičemo sve zaposlene da obelodane sva pitanja koja izazivaju zabrinutost, pružamo program zaštite uzbunjivača (koji obezbeđuje anonimnost) i kontrolišemo sprovođenje adekvatnih mera ukoliko je došlo do prekršaja, pri čemu poštujemo i štitimo prava pojedinaca;
- Potpisali smo Deklaraciju o borbi protiv korupcije Globalnog dogovora UN-a u Srbiji i posvećeni smo njenoj implementaciji u svakodnevnom poslovanju.

Usvojeni interni dokumenti koji se odnose na ovu oblast su:

- Opšti uslovi poslovanja;
- Kodeks poslovnog ponašanja;
- Statut Erste Bank a. d. Novi Sad;
- Procedura za sprečavanje sukoba interesa u Erste Bank a. d. Novi Sad (za Službu kontrole usklađenosti poslovanja i menadžment banke);
- Politika o poklonima;
- Politika sukoba interesa i sprečavanja mita i korupcije;
- Politika za upravljanje reputacionim rizikom;
- Smernice za merenje reputacionog rizika;
- AML program za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma;
- Program usklađenosti sa propisima o zaštiti konkurencije;
- Politika upravljanja rizikom od finansijskog kriminala;
- Politika o zaštiti uzbunjivača;
- Procedura o zaštiti uzbunjivača;
- Procedure o utvrđivanju odgovornosti zaposlenih;
- Politika nagrađivanja.

Da bi se izbegli sukobi interesa, opšti princip kojeg se moraju pridržavati svi zaposleni, a samim tim i članovi Izvršnog odbora i Upravnog odbora Banke, jeste da prepoznaju sukob interesa i izveste o tome Službu kontrole usklađenosti poslovanja bez izuzetka i bez odlaganja, što je definisano Procedurom upravljanja sukobom interesa i Politikom upravljanja sukobom interesa.

Takođe, u skladu sa internim aktima, kada su u pitanju zaposleni Banke i njihove spoljne aktivnosti, saglasnost na njih daje nadležni član Izvršnog odbora, na preporuku Službe kontrole usklađenosti poslovanja. Kada je u pitanju član/članica Izvršnog odbora, neophodnu saglasnost daje Upravni odbor.

Prevencija prevara i zloupotreba

U Erste Banci postoji odeljenje koje se bavi isključivo sprečavanjem zloupotreba i prevara, Odeljenje upravljanja rizikom finansijskog kriminala (FCM – Financial Crime Management), ali da bi se zloupotrebe predupredile neophodna je konstantna uključenost i podrška svih kolega/koleginica. Jedan od osnovnih alata za upravljanje internim prevarama jeste prijava sumnje na prevaru – tzv. Whistleblowing (u lokalnoj regulativi nazvano „Uzbunjivanje") – gde osim klijenata i partnera, prijavu mogu da vrše i zaposleni Banke prvenstveno sa ciljem zaštite Banke, pa samim tim i svog radnog mesta i statusa, kao i zaštite klijenata Banke. Banka stavlja akcenat na prevenciju prevara i identifikovanje mogućih prevara pre nego što se dogode, dok iz već detektovanih slučajeva izvodi zaključke radi daljeg unapređenja procesa koji bi predupredio ovakve događaje, čime se smanjuje broj negativnih efekata, loših plasmana i konačno, utiče da budući proizvodi klijentima budu jeftiniji, a Banka konkurentnija na tržištu.

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.2 BORBA PROTIV KORUPCIJE I PITANJA U VEZI SA PODMIĆIVANJEM (nastavak)

Prevencija prevara i zloupotreba (nastavak)

Banka ima posebno Odeljenje upravljanja rizicima sukoba interesa i HoV čija je nadležnost upravljanje rizicima svih vrsta sukoba interesa koji mogu nastati u vezi sa bankarskim poslovanjem, kao i privatnim aktivnostima zaposlenih, uključujući rizik hartija od vrednosti (securities compliance) i reputacioni rizik. Ustanovljene su posebne politike upravljanja navedenim rizicima koje imaju za cilj zaštitu klijenata u domenu rizika usklađenosti poslovanja, sprečavanje zloupotrebe tržišta kapitala i za usklađenosti poslovanja relevantnih informacija koje proističu iz posebnih ovlašćenja.

Uz to, Erste Banka je član Foruma za prevenciju zloupotreba u kreditnim poslovima, čiji je osnovni cilj efikasna zaštita klijenata banaka, pravnih i fizičkih lica, od prevara i zloupotreba u postupku odobravanja i korišćenja kredita, kao i zaštita samih banaka. Članovi Foruma međusobno razmenjuju anonimizovane podatke i informacije relevantne za otkrivanje i sprečavanje prevara, kao što su tip prevare, broj pokušaja, moguće predloge za zaštitu od prevare. Banka, kao i ostali članovi Foruma, ima obavezu da podatke i informacije do kojih je došla u komunikaciji sa drugim članovima Foruma čuva kao poslovnu tajnu, u skladu sa propisima i aktima poslovne politike Banke. Stručni tim Erste Banke iz ove oblasti je pružio značajan doprinos osnivanju lokalnog ogranka svetski priznate asocijacije ACFE - Udruženja sertifikovanih istražitelja prevara Srbije. Banka takođe sarađuje sa relevantnim odborima pri Udruženju Banaka Srbije (UBS) koji za cilj imaju mitigaciju rizika finansijskog kriminala.

Kada je zaštita od korupcije u pitanju, Erste Banka primenjuje takozvanu politiku nulte tolerancije za sva činjenja koja su protivzakonita, uključujući i korupciju. Banka svoje aktivnosti bazira na prevenciji ponašanja koja mogu voditi korupciji, a to su: rizici sukoba interesa, reputacioni rizik i zaštita konkurencije. Banka ima usvojenu Politiku sukoba interesa i sprečavanja mita i korupcije, Pravilnik za dodelu sponzorstava i donacija organizacijama, programima i projektima od opšteg društvenog značaja i Pravilnik o sponzorstvima i donacijama u sportu, dokumente koji obuhvataju ovu materiju i po kojima je strogo zabranjen bilo koji vid koruptivnog ponašanja. Politika za sprečavanje korupcije sa nivoa smernica postala je dokument nivoa „A1", odnosno najviši akt usvojen od Izvršnog i Upravnog odbora, što govori o značaju koji Banka pridaje temi antikorupcije.

Banka posmatra sukob interesa koji proizlazi iz redovnih aktivnosti i u kom su učesnici svesni posledica, te sukob interesa u koji se učesnici dovode s namerom. U ovom kontekstu, razlikuju se dve vrste sukoba interesa: interni – koji se odnosi na zaposlene Banke, i eksterni – koji se odnosi na klijente i poslovne partnere Banke.

Interni sukob interesa koji može ukazivati na korupciju definiše se kao bilo koji sukob koji može nastati, pored ostalog, i kao razlika između privatnih i poslovnih interesa zaposlenog, gde je privatni interes iskazan u novcu, dok je poslovni interes iskazan u lojalnosti poslodavcu, poštovanju klijenata, primeni i pridržavanju svih propisa, očuvanju ugleda poslodavca i sopstvenog ugleda, itd. Mehanizmi kojima se umanjuje ovakva vrsta sukoba interesa jesu podizanje svesti zaposlenih o organizacionoj kulturi i politici Banke u vezi sa činjenjem ovih dela, zatim ukazivanje na posledice u slučaju nastanka ovih dela, te obavezna prijava privatnih poslovnih aktivnosti svih zaposlenih i njihova analiza u domenu sukoba interesa, mogućnost prijave počinilaca ili sumnje na počinioce „Whistleblow" procesom, primena Politike poklona, kontrole iz domena upravljanja rizicima finansijskog kriminala i generalno sprečavanja sukoba interesa.

Pod eksternim sukobom interesa, Banka podrazumeva sukob interesa klijenta (ili drugog poslovnog partnera) između privatnog interesa za uštedu, povoljnije uslove, lakši i brži način dolaska do novca generalno i interesa za fer poslovanje, poštovanje propisa, poštovanje bankarske institucije itd. Mehanizmi kojima se umanjuje ovakva vrsta sukoba interesa pre svega su analiza reputacionog rizika u vezi sa klijentom i ponovno podizanje nivoa svesti zaposlenih o izbegavanju ovakvih vrsta sukoba interesa, kao i savetovanje zaposlenih o prebacivanju aktivnosti koje mogu voditi sukobu interesa u druge organizacione jedinice, gde se taj sukob ne može iskazati ili se bar može kontrolisati, obuke o posledicama i važnosti prijave sumnje na počinioce, primena Politike poklona, kontrole iz domena upravljanja rizicima finansijskog kriminala i sprečavanja sukoba interesa obavezna primena nezavisnog tenderskog modela ocene dobavljača itd.

U toku 2023. godine, sprovedena je analiza rizika od korupcije u svim poslovnim jedinicama Banke. Kako se ova analiza sprovodi na svake dve godine, uz obavezu revidiranja, ukoliko se pojave nove relevantne informacije za procenu naredno testiranje se očekuje u 2025. godini. Detektovani rizici odnose se na funkciju prodaje, koja je u interakciji sa klijentima, pa samim tim može dati i primiti bilo koju vrstu podsticaja. Mitigacija rizika vrši se permanentnim obukama, kao i kontrolom poklona koje su zaposleni primili ili poklona datih od strane zaposlenih.

Podizanje svesti zaposlenih i namenske obuke izuzetno su važan deo sistema upravljanja rizicima povezanih sa korupcijom. Za najviše nivoe menadžmenta po potrebi se sprovodi „Tone at the top" obuka koja se odnosi na opšte teme povezane sa korupcijom i reputacionim rizikom. Takođe, obuke za menadžment uključuju i e-learning module, kao i posebne prezentacije za specifične pozicije.

Antikorupcijske politike i procedure Banke dostupne su svim zaposlenima preko internog portala, te je obaveza svih zaposlenih da se redovno informišu o novousvojenim dokumentima.

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.2 BORBA PROTIV KORUPCIJE I PITANJA U VEZI SA PODMIĆIVANJEM (nastavak)

Prevencija prevara i zloupotreba (nastavak)

Tema antikorupcije sastavni je deo obuke za sve novozaposlene, koja se sprovodi jednom mesečno i obuhvata obuku o nefinansijskim rizicima, rizicima finansijskog kriminala, opštim odredbama o sukobu interesa, korupciji i reputacionom riziku. Cilj obuke je upoznavanje zaposlenih sa nultom tolerancijom, rizicima, načinima prepoznavanja, načinima prijave i eskalacije slučajeva povezanih s rizikom, relevantnim aktima koje je potrebno poznavati i osobama za kontakt za bilo koje pitanje iz ove oblasti. Obuka se sprovodi u direktnoj komunikaciji korišćenjem prezentacija. Izvršena je integracija obuke o antikorupciji i u sistem e-learninga i e-testiranja kao deo anti-fraud obuke za sve zaposlene periodično, odnosno najmanje na svake dve godine, kao i sistem 'face to face' obuka koje Upravljanje rizicima finansijskog kriminala svake godine drži funkcijama Banke. Obuke o antikorupciji sistemom e-learninga i e-testiranja kao deo anti-fraud obuke vrše se prezentovanjem informacija, te se zatim korišćenjem posebne aplikacije (TEA) vrši testiranje zaposlenih o navedenim temama, sa ciljem jačanja svesti o rizicima, postojanju regulative i akata u kojima se ona nalazi, te merama mitigacije rizika i osobama zaduženim za upravljanje rizicima. U toku 2024. godine o antikorupcijskim procedurama testirano je 1258 zaposlenih i 69% je uspešno položilo test. Svim testiranim zaposlenima se nakon kontrole testova, ukazuje na eventualne pogrešne odgovore koj e se dali u testu, te se postiže kontinuirana obuka i nakon evaluacije testa.

U oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, sproveden je regulatorni zahtev i procenjen rizik od pranja novca, finansiranja terorizma i sankcija i predviđene su mere za ublažavanje procenjenih rizika, a sve u cilju zaštite Banke od upliva novca u čije se poreklo sumnja, a koji je namenjen finansiranju terorizma, i/ili od zloupotrebe Banke i njenih klijenata od zaobilaženja sankcija koje su obavezujuće u Republici Srbiji i Erste Grupi.

U oblasti sprečavanja sukoba interesa svake godine drže se obavezne obuke za sve zaposlene Banke, uključujući i najviše rukovodstvo, i to opšta obuka za sve zaposlene, kao i napredna obuka za tzv. jedinice poverljivosti kao organizacione jedinice koje su po prirodi posla u češćem dodiru sa informacijama relevantnim za usklađenost poslovanja, zbog čega postoji veći potencijal sukoba interesa. U 2024. godini opštu obuku za sve zaposlene je položilo 69% zaposlenih Erste Banke, dok naprednu je položilo 77% zaposlenih jedinica poverljivosti Erste Banke, dok je 45% zaposlenih u Erste Leasing-u položilo. Uz to, obuka o sukobu interesa je i sastavni deo svake „Dobro došli u Erste" obuke, koji prolaze svi novozaposleni Banke.

Pored jačanja internih kapaciteta, Banka svoje politike i procedure u ovoj oblasti komunicira i klijentima i poslovnim partnerima, sa ciljem sveobuhvatnog pristupa prevenciji rizika usklađenosti. Odredbe povezane sa antikorupcijom i sukobom interesa sastavni su deo Opštih uslova poslovanja, koji su sastavni deo ugovora sa svakim klijentom, a takođe su javno dostupne na veb stranici Banke. Sa klijentima i poslovnim partnerima za koje je procenjeno da postoji potreba održavaju se posebni sastanci. Uz to, partneri i klijenti, na zvaničnoj veb stranici EBS, mogu pronaći obaveštenje u vezi sa njihovim pravima, kao i i-mejl adresu putem koje mogu da prijave svako nedozvoljeno ponašanje zaposlenih Banke. Relevantne informacije partnerima i klijentima su dostupne i u godišnjem Izveštaju o društveno odgovornom poslovanju.

U toku 2024. godine, pored standardnih obuka na temu korupcije i testiranja zaposlenih koje se redovno sprovode, Erste Banka je organizovala #4 Erste Security & Fraud konferenciju – najveći događaj te vrste na lokalnom području. Uz učešće više od 180 eksperata iz 10 zemalja, kao rezultat konferencije prikazani su novi trendovi i objavljen je materijal koji dodatno pomaže klijentima, zaposlenima i zajednici da se umanje rizici prevare, korupcije i sukoba interesa. Pozitivni uticaji ovakvim podizanjem standarda na tržištu, kao i liderstvo u sektorskim inicijativama su svakako karakteristike poslovanja naše Banke.

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.2 BORBA PROTIV KORUPCIJE I PITANJA U VEZI SA PODMIĆIVANJEM (nastavak)

Zaštita konkurencije

Slobodna konkurencija i usklađenost poslovanja sa propisima o zaštiti konkurencije ne samo da su važan tržišni princip, već su i čvrsto poslovno opredeljenje i cilj Banke.

Naš pristup ovoj temi podrazumeva da:
- Informišemo zaposlene o ponašanju koje narušava slobodnu i fer konkurenciju i zabranjujemo im da sklapaju poslovne dogovore koji narušavaju slobodnu i fer konkurenciju;
- Ne zloupotrebljavamo svoj položaj na tržištu i obezbeđujemo da sva poslovna spajanja i povezivanja ispunjavaju sve važeće zahteve koje propisuju antimonopolski zakoni;
- Ne kršimo prava i interese trećih lica kada je reč o žigovima i pravima intelektualne svojine, i štitimo sopstvena, zaštićena prava intelektualne svojine od potencijalne zloupotrebe od strane trećih lica.

Program o zaštiti konkurencije koji Erste Banka implementira od 2011. godine sadrži nekoliko dokumenata koji se odnose na sledeće ključne celine:
- Fer konkurencija – usklađenost sa principima Zakona o zaštiti konkurencije za zaposlene;
- Smernice za sprečavanje korupcije – sastavni deo Anti-Fraud Management Compliance (Upravljanje i koordinacija sprečavanja nepravilnosti i prevara);
- Šta raditi u slučajevima nenajavljenog uviđaja;
- Obrazac zahteva za dozvolu uspostavljanja kontakta sa konkurencijom;
- Procedura postupanja u komunikaciji s regulatornim telima i drugim državnim organima u postupcima posredne i neposredne kontrole.

Upoznavanje sa Programom uključeno je od 2013. godine u redovne obuke svih novozaposlenih u okviru „Dobro došli u Erste" procesa dobrodošlice. Obuka podrazumeva podizanje svesti o značaju teme zaštite konkurencije i upoznavanje sa štetnim posledicama u slučaju povrede propisa o zaštiti konkurencije.

3.3. UTICAJ PROIZVODA I USLUGA NA DRUŠTVO I ŽIVOTNU SREDINU

Finansijska inkluzija - program „Korak po korak"

U Erste Banci verujemo da preduslovi za finansijski zdravo društvo i njegov održivi razvoj su socijalna i ekonomska inkluzija, uklanjanje barijera i unapređenje pristupa finansijskim proizvodima i uslugama za sve građane i građanke bez obzira na njihovo poreklo, status, stepen stručne spreme i vrstu obrazovanja, strukturu zaposlenja i dr, uz napomenu da je diskriminacija po bilo kojoj osnovi strogo zabranjena. Takođe, Banka jasno definiše okvire, pravila, pravac delovanja kao i željene ciljeve u skladu sa ESG agendom i sve intenzivnije traži poštovanje istih od svojih klijenata, partnera i dobavljača, uz napomenu da je spremna da deli znanja i iskustva kako bismo svi zajedno bolje razumeli izazove na najbolji način i snažnije delovali u pravcu ostvarenja ESG ciljeva.

Posebno smo fokusirani na inovacije u razvoju preduzetništva koje smatramo stubom ekonomskog rasta i društvenog prosperiteta. Strateški smo usmereni i na podršku razvoju socijalnog preduzetništva u Srbiji, kao jednog od održivih vidova rešavanja društvenih izazova, a pored kreiranja inkluzivnih programa i finansijskih proizvoda i usluga, nastojimo i da unapređenjem finansijske pismenosti građana stvorimo preduslove za bolju ekonomsku održivost čitavog društva.

„Korak po korak" je program socijalnog bankarstva Erste Grupe za unapređenje finansijske stabilnosti i prosperiteta u našem regionu. Pružamo prilagođene bankarske usluge ljudima koje konvencionalne banke veoma često ne smatraju atraktivnim klijentima, te ne dobijaju adekvatne usluge.

Program je osmišljen kao podrška početnicima u poslovanju za pokretane biznisa i stvaranje radnih mesta, socijalnim preduzećima i organizacijama civilnog društva u smislu podizanja njihovih poslovnih kapaciteta i jačanju njihovog pozitivnog uticaja na društvo. Da bismo dali šansu našim klijentima da poboljšaju svoju ekonomsku situaciju, nudimo bankarske proizvode poput tekućih i štednih računa, proizvode osiguranja i finansiranje pokretanja i razvoja njihovih poslovnih ideja. Davanjem namenskih kredita pomažemo našim klijentima da pokrenu preduzeće, finansiraju renoviranje svojih kuća, steknu više obrazovanje, povećaju svoju mobilnost i dobiju pravo na zdravstvenu zaštitu.

Važno je istaći da naše proizvode kombinujemo sa obukama iz oblasti finansijske edukacije kao i poslovnim obukama da bismo pomogli klijentima da donesu dobre finansijske odluke. Da bismo obezbedili dugoročni uspeh, imamo stalan mentorski program za podršku savladavanju finansijskih i poslovnih izazova.

Cilj ovog programa jeste da pomogne da se poboljša finansijska stabilnost naših klijenata i da se dodatno podrži region u dostizanju svog potencijala za rast - sistematski i održivo.

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.3. UTICAJ PROIZVODA I USLUGA NA DRUŠTVO I ŽIVOTNU SREDINU (nastavak)

Finansijska inkluzija - program „Korak po korak" (nastavak)

Samo u 2024. godini kroz program Socijalnog bankarstva Erste Banka je kreditno podržala 82 početnika u poslovanju startapova, 7 organizacij a civilnog društva i jednu stambenu zajednicu u ukupnom volumenu od 165.258.200 RSD. Početnicima u poslovanju, korisnicima programa, obezbedili smo 316 sati mentorske i edukativne podrške, dok su subjekti socijalne ekonomije i organizacije civilnog društva imali još 24 sati dodatne mentorske i edukativne podrške za podizanje svojih znanja i kapaciteta. Prethodnu godinu su obeležila i četiri događaja u Nišu, Kragujevcu, Vranju i Čačku koja su omogućila dijalog sa predstavnicima socijalne ekonomije i organizacija civilnog društva kako bismo saznali i bolje razumeli njihove potrebe i prezentovali sve pogodnosti učešća u našem programu. Ponosni smo što smo prepoznati kao relevantan partner za unapređenje finansijske stabilnosti članova našeg društva i što smo tokom ove kalendarske godine učestvovali na 26 treninga, radionica i edukacija koji su bili organizovani od strane partnerskih organizacija.

Kao i prethodne godine, u decembru 2024. godine, Erste Banka je organizovala bazar ženskog preduzetništva #verujusebe u Botaničkoj bašti „Jevremovac" u Beogradu, na kome su učestvovale klijentkinje Banke, žene preduzetnice, koje su nedavno pokrenule svoje biznise, žene koje vode socijalna preduzeća i radne centre organizacija koje se bave socijalnim i ekonomskim osnaživanjem i inkluzijom žena (koje su bile žrtve nasilja, osoba sa invaliditetom i mladima bez roditeljskog staranja). U pretprazničnoj atmosferi velikom broju posetilaca predstavilo se 18 preduzeća sa širokom ponudom od domaćih suhomesnatih proizvoda, organskih slatkiša i kolača, preko kozmetike od prirodnih sastojaka, garderobe, ručno šivenih lutaka za decu, do prazničnih ikebana i ukrasa. Banka je u potpunosti preuzela kompletnu organizaciju događaja i pokrila sve njegove troškove, dok je dodatno svim učesnicama obezbedila značajnu vidljivost putem sopstvenih kanala komunikacije, omogućivši im da svoje proizvode i inspirativne priče predstave široj javnosti.

Ulaganje u održivi razvoj

Odgovoran pristup finansiranju suštinski je utkan u naše poslovanje i u naše strateško opredeljenje da doprinosimo održivoj budućnosti za naše klijente, zaposlene i zajednicu. Prepoznajući klimatske promene kao jedan od najvećih globalnih izazova današnjeg društva, Erste Banka je u skladu sa svojom Politikom o odgovornom finansiranju i Politikom finansiranja obnovljivih izvora energije posvećena finansiranju različitih projekata energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije. Projekti povezani sa obnovljivim izvorima energije podrazumevaju veoma kompleksne aktivnosti kako za nosioce projekata tako i za finansijske institucije. Finansiranje se zasniva na studijama o uticaju projekata na životnu sredinu u zajednici u kojoj se gradi, odobrenju lokalnih vlasti, usklađenosti sa svim lokalnim zakonima i propisima, kao i na poštovanju specifičnih standarda za finansiranje u ovoj oblasti.

Erste Banka je lider u zelenim investicijama u Srbiji, sa preko 80% ulaganja u obnovljive izvore energije, uključujući kredite za energetsku efikasnost za stanovništvo, ali i stambene zajednice.

Erste Banka je u saradnji sa partnerima iz Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) do sada iskoristila dve kreditne linije ukupne vrednosti 15 miliona eura u cilju promovisanja energetske efikasnosti u domaćinstvima kroz Program finansiranja zelene ekonomije (GEFF) za Zapadni Balkan. Kroz ovaj program Banka je klijentima ponudila kredit za energetsku efikasnost za fizička lica, koji se mogao iskoristiti za zamenu stolarije, adaptaciju stambene fasade, kupovinu opreme za grejanje ili drugu namenu koja doprinosi ekonomičnosti i uštedi energije. Kredit je uključivao i finansijski podsticaj u iznosu od 15% do 20% od iznosa kredita za individualne stanove – bespovratni novčani iznos koji isplaćuje EBRD uz podršku Evropske unije. Osim toga, sredstva koja su se vraćala finansijskim podsticajem nisu imala unapred definisanu namenu – odnosno klijenti su ih mogli slobodno koristiti za ostale potrebe svog domaćinstva. U 2025. godini se očekuje nastavak ovog kreditiranja kroz povlačenje treće kreditne linije ukupne vrednosti 10 miliona eura.

Analiza tržišta je pokazala da ovaj kredit zaista doprinosi podizanju svesti, kao i ozbiljnom poboljšanju energetske efikasnosti domova i smanjivanju troškova. Sa druge strane, postalo je više nego jasno da postoji izazov za podršku onima koji žive u zgradama jer oni mnogo teže uspevaju da obezbede sredstva za veće zajedničke investicije u ovoj oblasti. Samo par banaka odobrava kredite stambenim zajednicama, a jedna od njih je Erste Banka.

U oktobru 2023. godine Banka je obnovila saradnju sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) kroz Program finansiranja zelene ekonomije (GEFF) za Zapadni Balkan i kroz definisan pilot program Banka je odobrila prvi zeleni kredit za stambenu zajednicu u Srbiji. Tri zgrade u Svilajncu dobile su 10 miliona dinara namenjenih zameni dotrajalog i zastarelog kotla na mazut koji je donosio ogromne troškove bez zadovoljavajućeg grejanja savremenim sistemom grejanja na gas. Pored toga, u okviru GEFF programa korisnici i dalje dobijaju i finansijske podsticaje za koje je sredstva obezbedila Evropska unija, a u konkretnom slučaju će iznositi tri miliona dinara.

Erste Banka je u segmentu poslovanja sa fizičkim licima u 2024. godini implementirala nekoliko kreditnih proizvoda koji su usmereni na očuvanje životne sredine. Konkretno, reč je potrošačkom kreditu za unapređenje energetske efikasnosti stambenih jedinica čija namena je usmerena na kupovinu proizvoda i usluga koje podržavaju zelenu tranziciju u skladu sa EU taksonomijom. Proizvodi i usluge tiču se ugradnje, održavanja i popravke opreme za energetsku efikasnost, stanica za punjenje električnih vozila u zgradama i na parking mestima, regulisanje i kontrolu energetske efikasnosti zgrada i tehnologija obnovljive energije. Prednost ovih kredita za korisnika u odnosu na klasične gotovinske kredite se ogleda u dužim rokovima otplate (do 95 meseci) i nižim kamatnim stopama. Ovaj kredit je implementiran u avgustu 2024. godine i do kraja godine je plasirano 7,6 miliona RSD.

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.3. UTICAJ PROIZVODA I USLUGA NA DRUŠTVO I ŽIVOTNU SREDINU (nastavak)

Ulaganje u održivi razvoj (nastavak)

Zeleni stambeni kredit je uveden u ponudu Banke sredinom septembra 2024. godine. Namena ovog kredita je kupovina stambenih nekretnina koje ispunjavaju kriterijume za dodelu zelenog indeksa u skladu sa EU taksonomijom na osnovu energetskog pasoša. Klijenti koji se opredele za kupovinu ovakve nekretnine putem ovog stambenog kredita imaju niz benefita (niže kamatne stope, prioritet u obradi kreditnog zahteva, niže učešće za kupovinu prve nekretnine, poklon vaučer za kupovinu u prodavnici nameštaja). Do kraja 2024. godine je plasirano 136,75 miliona RSD ovih kredita.

Erste Banka uskoro kreće sa prodajom auto kredita koji su namenjeni za kupovinu električnih i hibridnih vozila čiji karbonski otisak ne prevazilazi 50g CO2 po pređenom kilometru. Korisnici ovih kredita će imati povoljnije kamatne stope u odnosu na klasične auto i gotovinske kredite.

Kada je reč o pravnim licima, još u avgustu 2021. godine, Erste Banka je potpisala sa EBRD-om Ugovor za novu kreditnu liniju "*SME CSP loa*n" – „*EBRS Competitivness Support Programme*" za energetsku efikasnost. EBRD CSP kreditna linija ima namenu da finanisra investicije MSP kompanija u Republici Srbiji, koje će potpomoći poboljšanju konkurentnosti i usaglašenosti sa tehničkim standardima *EU acquis communautaire* (Pravnog nasleđa Evropske Unije). Iz ove kreditne linije finansiraju se mnogobrojni projekti solarnih panela, mašine za proizvodnju i rad samih kompanija, proizvodni pogoni i slično, kao poboljšanje konkurentnosti krajnjih korisnika / MSP preduzeća u Republici Srbiji, a sve u skladu sa EU direktivama u oblastima socijalne, zdravstvene i zaštite životne sredine. Ugovor EBRD CSP Program potpisan je u iznosu od 5 miliona EUR. Iz ove kreditne linije, klijentima su obezbeđena bespovratna sredstva (grantovi), po verifikaciji projekata, u iznosu od 15% od odobrenog kredita. Linija je bila aktivna i u 2024. godini, sva sredstva iste su uspešno plasirana krajnjim korisnicima i sama linija je uspešno realizovana do kraja.

U septembru 2022. godine, Erste Banka je potpisala sa EBRD-om Ugovor za novu kreditnu liniju „*EBRD Sustainable Reboot SME Programme*" - linija za energetsku efikasnost i obnovljive izvore energije. EBRD Reboot kreditna linija ima namenu da finansira investicije MSP u Republici Srbiji, koje će potpomoći poboljšanje konkurentnosti i usaglašenosti sa tehničkim standardima *EU acquis communautaire* (Pravnog nasleđa Evropske Unije). Iz ove kreditne linije finansiraju se kao i u gore navedenom programu za MSP mnogobrojni projekti solarnih panela, mašina za proizvodnju i rad samih kompanija, proizvodni pogoni i slično, kao poboljšanje konkurentnosti krajnjih korisnika, a sve u skladu sa EU direktivama u oblastima socijalne, zdravstvene i zaštite životne sredine. Ugovor EBRD Reboot Program potpisan je u iznosu od 15 miliona EUR. Iz ove kreditne linije, klijentima su obezbeđena bespovratna sredstva (grantovi), po verifikaciji projekata, u iznosu od 15% od odobrenog kredita. Linija je bila aktivna i u 2024. godini, sva sredstva iste su uspešno plasirana krajnjim korisnicima i sama linija je uspešno realizovana do kraja.

U 2024. godini je za energetsku efikasnost (EE) i obnovljive izvore energije (OIE) plasiran sledeći iznos plasmana u EUR:

EBRD Reboot Program I tranša Corporate	**1.792.462**
EBRD CSP (EE) 2021 Corporate	**483.978**
KFW 2018 za Corporate	**10.000.000**
Iz sredstava Banke	**53.002.363**
Ukupno:	**65.278.803**

Sredstva su namenjena finansiranju solarnih elektrana, biogasnih postrojenja, vetroparkova, poljoprivredne proizvodnje i nabavke sirovina neophodnih za rad biogasnih postrojenja, kao i za investicije za energetsku efikasnost i druge projekte obnovljivih izvore energije.

Zahvaljući ovim aktivnostima Erste Banka je dobila nagradu - *EBRD Gold Sustainability Award 2024* i *EBRD Certificate of Excellence* u kategoriji inovacija u zaštiti životne sredine.

Krajem 2023. godine, KfW (Razvojna banka Nemačke) i Erste Banka potpisale su ugovor o novoj kreditnoj liniji u ukupnoj vrednosti od 30 miliona EUR za podršku zelenim inicijativama i razvoju konkurentnosti mikro, malih i srednjih preduzeća (MMSP) i poljoprivrednih gazdinstava u ruralnim oblastima Srbije. Tranša od 10 miliona evra je usmerena na finansiranje investicija za unapređenje efikasnosti korišćenja prirodnih resursa, recikliranje resursa i smanjenje štetnih emisija u cilju zaštite životne sredine. Iz ove tranše, Erste Banka odobrava kredite mikro, malim i srednjim preduzećima, poljoprivrednim gazdinstvima i lokalnim samoupravama, koji po uspešnom završetku projekta imaju mogućnost da ostvare pravo na bespovratna sredstva u vrednosti od 10% iznosa kredita. Druga tranša, u vrednosti od 20 miliona evra, namenjena je za različite vidove investicija u jačanje konkurentnosti ruralnih sredina, takođe kroz kreditiranje mikro, malih i srednjih preduzeća i poljoprivrednih gazdinstava.

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.3. UTICAJ PROIZVODA I USLUGA NA DRUŠTVO I ŽIVOTNU SREDINU (nastavak)

Ulaganje u održivi razvoj (nastavak)

Tokom novembra 2024. godine, a sa ciljem strateške finansijske podrške mikro, malim i srednjim preduzećima (MMSP) i zelenim inicijativama u Srbiji, Erste Banka potpisala je Ugovor o finansiranju kroz MREL finansiranje sa IFC (International Finance Corporation - Međunarodna finansijska korporacija), na iznos od 65 miliona evra. Ova investicija predstavlja prvi MREL senior preferirani petogodišnji kreditni instrument u Srbiji koji podržava napore za jačanje tržišne otpornosti i ekonomske održivosti. MREL – minimalni zahtev za kapitalom i podobnim obavezama je u stvari regulatorni zahtev EU koji je osmišljen da bi podržao banke u obezbeđivanju dovoljnog kapaciteta za apsorbovanje gubitaka i održavanje poslovanja, odnosno da bi se izbeglo njihovo spasavanje na teret poreskih obveznika. Ispunjavanje novopostavljenih MREL ciljeva Srbije ključno je za banke kako bi one izgradile poverenje investitora i povećale kreditiranje. Mikro i mala preduzeća predstavljaju 99% svih preduzeća u Srbiji, zapošljavaju više od 65% radne snage i značajno doprinose privredi zemlje. Ipak činjenica je da mnoga od njih imaju poteškoć e sa pristupom finansiranju. Investicija IFC-a i Erste Banke poboljšaće pristup kritičnom dugoročnom finansiranju za skoro 9.000 mikro i malih preduzeća tokom naredne tri godine. IFC će takođe alocirati najmanje 30% svojih prihoda za podršku zelenim projektima, za ublažavanje klimatskih promena.

Erste Banka je kroz svoju ESG strategiju, fokusiranu na "E" pilar (životnu sredinu), posvećena akciji protiv klimatskih promena i njenih posledica. Njenim usvajanjem u martu 2024. godine, postavljen je ambiciozan plan za smanjenje emisije ugljen-dioksida i unapređenje održivih praksi, što je prepoznato i nagrađeno priznanjem "ESG Leader 2024".

Navedene aktivnosti zasnovane na hitnoj potrebi za tranzicijom ka niskougljeničnoj ekonomiji, odnose se na tri ključna toka: dekarbonizaciju (finansiranu i operativnu), stalno povećanje zelenih ulaganja i kontinuiranu i posvećenu edukaciju.

Finansirana dekarbonizacija, fokusirana je na 100 ključnih klijenata u pet industrija (energija, cement, gvožđe i čelik, automobilska industrija i nekretnine), kroz ESG upitnike i programe obuke za smanjenje emisija. *Program Net Zero Transition 2024+* fokusiran je na podršku svim klijentima u postizanju ciljeva dekarbonizacije kroz prilagođene strategije smanjenja emisija i implementaciju održivih praksi. Ovaj program obuhvata ciljane mere i resurse koji omogućavaju klijentima tranziciju ka niskougljeničnim poslovnim modelima, što je u skladu sa globalnim Net Zero ciljevima i ESG strategijom Erste Banke.

SME Vienna Restatement Program namenjen je malim i srednjim preduzećima, s ciljem da im olakša proces dekarbonizacije kroz stručne savete, prilagođene upitnike, i edukativnu podršku u uvođenju ESG praksi. Ovim programom, Erste Banka dodatno učvršćuje svoju posvećenost održivom razvoju, istovremeno omogućavajući SME klijentima da se bolje pozicioniraju u ekološki sve svesnijem tržištu.

Dodatno, odgovoran pristup Erste Banke finansiranju uključuje stroge ESG procene, zabranu ulaganja u ugalj i industrije koje ugrožavaju zaštićena područja, uz integraciju ESG faktora u procese eksternalizacije.

Operativna dekarbonizacija pokriva višestruke aktivnosti[1] kroz našu *Erste Green Community*. Ove aktivnosti doprinose strateškom cilju banke da postane klimatski neutralna, tako što je 82% energije koju koristi banka već iz obnovljivih izvora, sa ciljem prelaska na 100%. Ovo odgovara ambicijama održivosti koje uključuju smanjenje emisija i prelazak na čistiju energiju.

Investicije u projekte zaštite biodiverziteta su u skladu sa strategijom očuvanja ekosistema kroz aktivnosti kao što su urbani pčelinjak i inicijative za zaštitu solitarnih pčela, kao najvažnijih oprašivača, ali i zaštićenih područja. Ove inicijative podržavaju našu posvećenost biodiverzitetu i doprinos održivom razvoju.

Kroz edukativne aktivnosti usmerene na decu, studente i klijente, Ers te Banka direktno doprinosi strateškom cilju podizanja svesti o klimatskim promenama i održivosti. Ovaj pristup pomaže u stvaranju kulture održivosti među različitim ciljnim grupama i doprinosi dugoročnim pozitivnim promenama u društvu. Ali pre svega, Erste Banka posvećena je ESG edukaciji svojih zaposlenih, kroz niz različitih obuka, od najnižeg do najvišeg upravljačkog nivoa. Redovan ESG program obuke uveden je za novozaposlene, kao deo procesa integracije, ali i za senior talente. Zaposleni redovno prisustvuju ESG obukama i događajima koje organizuju različite domaće i međunarodne organizacije.

Sve navedene aktivnosti su prepoznate kao značajan doprinos u borbi protiv klimatskih promena, te je Erste Banka na kraju 2024. godine dobila nagradu Šampioni održivosti u akcijama za borbu protiv klimatskih promena, u organizaciji Foruma za održivo poslovanje.

[1] Videti viš pod: Racionalna upotreba vode, Potrošnja energije i emiisje i Upravljanje otpadom i recikliranje

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.4 RADNA PRAVA I USLOVI U RADNOM OKRUŽENJU

Kao odgovoran poslodavac i poslodavac prvog izbora, Erste Banka pruža moderno, atraktivno i motivišuće radno okruženje za angažovane i posvećene ljude, spremne da proširuju svoja znanja, napreduju i profesionalno se usavršavaju. Briga o zadovoljstvu i motivaciji naših zaposlenih na vrhu je prioriteta Banke, uz zagarantovano pružanje jednakih mogućnosti, zaštitu prava i transparentnu komunikaciju. Negujemo inkluzivnu i otvorenu korporativnu kulturu, poštujući i uvažavajući svakog pojedinca i njegovu jedinstvenost, podržavajući ga na putu ka ostvarenju njegovog punog potencijala. Diskriminacija po bilo kojoj osnovi je strogo zabranjena.

Sa ciljem da obezbedimo i unapređujemo motivišuće radno okruženje, fokusirani smo na sledeće prioritetne teme:

- Unapređenje radnih prava zaposlenih;
- Razvoj i usavršavanje zaposlenih;
- Unapređenje finansijskog zdravlja zaposlenih;
- Pružanje jednakih mogućnosti;
- Diverzitet menadžmenta i timova kao izvor snage;
- Obezbeđenje inkluzivnog radnog okruženja bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi;
- Bezbednost i zdravlje na radu;
- Socijalnu podršku zaposlenima.

Naš pristup ovim kompleksnim temama definisan je u strateškim dokumentima Banke, koji se odnose na različite HR oblasti i druge teme u vezi sa zaposlenima:

- Kolektivni ugovor;
- Kodeks poslovnog ponašanja;
- Politika zapošljavanja;
- Politika obuke i razvoja;
- Politika nagrađivanja;
- Politika diverziteta i inkluzije;
- Strategija komunikacija;
- Pravilnik o bezbednosti i zaštiti zdravlja na radu.

Presek strukture zaposlenih u Erste Banci na dan 31.12.2024.	EBS		EL	
	HC	%	HC	%
Zaposleni ukupan broj:	**1.310**		**46**	
M broj + procenat	312	24%	17	37%
Ž broj + procenat	998	76%	29	63%
Rukovodioci ukupan broj (svi nivoi menadžmenta)	**190**		**10**	
M broj + procenat	84	44%	6	60%
Ž broj + procenat	106	56%	4	40%
Starosna struktura svih zaposlenih:				
do 30 god	245		4	
30 do 50	882		39	
iznad 50 god	183		3	
Vrsta angažovanja:				
neodređeno	1.156		45	
određeno	154		1	
puno radno vreme	1.308		45	
nepuno radno vreme	2		1	
Izvršni direktori na dan 31.12.2024.	**23**		**6**	
muškarci %	12	52%	4	67%
žene %	11	48%	2	33%

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.4 RADNA PRAVA I USLOVI U RADNOM OKRUŽENJU (nastavak)

Kolektivni ugovor

Kolektivnim ugovorom kao izrazom saglasnosti volja Sindikata i Banke, svim zaposlenima Banke zagarantovane su beneficije iznad onih predviđenih Zakonom o radu. Trenutno važeći Kolektivni ugovor zaključen je u decembru 2023. godine kao rezultat spremnosti obe strane da i u narednim godinama aktivno rade na unapređenju prava zaposlenih, koji predstavljaju pokretače i snagu promena i unapređenja kojima stalno težimo. Sve ključne oblasti radnopravnog odnosa između zaposlenih i Banke kao poslodavca regulisane su ovim dokumentom, od zasnivanja radnog odnosa, prava i obaveza zaposlenih u toku trajanja radnog odnosa, preko usavršavanja, bezbednosti i zdravlja do drugih relevantnih pitanja. Kolektivni ugovor odnosi se i primenjuje na sve zaposlene Erste Banke, a njegov celokupan sadržaj kolegama/inicama je dostupan na internom portalu Banke. Ovaj Kolektivni ugovor doneo je promene najpre u delu definisanja viših iznosa donjeg praga zarade utvrđenih po platnim razredima, u skladu sa povećanjem ugovorene zarade za sve zaposlene Banke i smanjenja iznosa naknade troškova za ishranu (topli obrok) i regresa za korišćenje godišnjeg odmora. Istim je ugovoreno povećanje broja dana godišnjeg odmora po osnovu socijalno-ekonomskog kriterijuma za osobe sa invaliditetom sa 1 na 3 radna dana. Takođe dodatnim odredbama su jasnije definisani i unapređeni međusobni odnosi Poslodavca i Sindikata.

Benficije za zaposlene

Erste Banka obezbeđuje zaposlenima sledeće beneficije:

- Otpremnina pri odlasku u penziju je veća u odnosu na zakonski minimum;
- Otpremnina u slučaju prestanka radnog odnosa po osnovu viška veća je u odnosu na zakonski minimum;
- Kolektivno osiguranje zaposlenih od posledica nesrećnog slučaja za vreme obavljanja posla, kao i u vreme dolaska na posao i odlaska s posla;
- Naknada štete zbog povrede na radu ili profesionalne bolesti u skladu sa zakonom;
- Naknada nužnih pogrebnih troškova zaposlenom, pored slučaja smrti članova uže porodice (uz napoemnu da je pojam uže porodice Kolektivim ugovorom šire definisan od zakonskog okvira), tako i u slučaju smrti lica s kojim zaposleni živi u zajedničkom domaćinstvu, a nije član uže porodice;
- Solidarna novčana pomoć zaposlenom usled duže ili teže bolesti zaposlenog ili člana njegove uže porodice;
- Solidarna novčana pomoć zaposlenom zbog teškog materijalnog stanja;
- Poklon za Novu godinu deci zaposlenih starosti do deset godina;
- Poklon zaposlenom za rođenje deteta;
- Jubilarna nagrada povodom provedenih godina rada kod poslodavca;
- *poslodavac može zaposlenom da obezbedi jubilarnu nagradu i povodom obeležavanja drugog bitnog događaja
- Porodiljsko odsustvo sa zagarantovanom dinamikom isplate naknade zarade i povratkom na radno mesto nakon isteka porodiljskog odsustva;
- Pravo na posebnu naknadu za vreme porodiljskog odsustva, odsustva radi nege deteta i posebne nege deteta kao razliku između iznosa naknade zarade koje isplaćuje država i poslednje zarade zaposlenog/e pre početka odsustva;
- Dobrovoljno zdravstveno osiguranje za sve zaposlene uz povoljnije uslove za članove porodice;
- Besplatna, anonimna i neograničena psihološka podrška za zaposlene od strane eksternog stručnog tima;
- Mogućnost dokumentovanja bolovanja potvrdama privatnih zdravstvenih ustanova (do 5 radnih dana);
- Godišnji odmor u dužem trajanju od zakonskog minimuma;
- Različite osnove plaćenog odsustva;
- Moj dan jer MOGU – 1 radni dan za bilo koje potrebe zaposlenog bez obaveze dokumentovanja i dokazivanja neodložnosti i neophodnosti;
- Popusti za zaposlene za određene robe i usluge;
- Veći iznosi određenih naknada zarada i drugih primanja u odnosu na zakonski određene (uvećana zarada za rad na dan praznika, rad noću, naknada zarade u slučaju privremene sprečenosti za rad itd.).

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.4 RADNA PRAVA I USLOVI U RADNOM OKRUŽENJU (nastavak)

Bezbednost na radu

O bezbednosti i zdravlju na radu i socijalnoj podršci zaposlenima u Erste Banci brinu Služba ljudskih resursa, Služba upravljanja rizicima bezbednosti i Sindikat, uz podršku svih drugih organizacionih delova Banke.

Služba upravljanja rizicima bezbednosti zadužena je za fizičku zaštitu, tehničku zaštitu, informacionu bezbednost, bezbednosne operacije, upravljanje kontinuitetom poslovanja, protivpožarnu zaštitu, vanredne situacije i bezbednost i zdravlje na radu. Od 2019. godine u Banci postoji imenovano Lice za bezbednost i zdravlje na radu, dok je tu funkciju ranije obavljala eksterno angažovana kompanija. Za zaposlene se redovno organizuju obuke o postupanju zaposlenih u slučaju pljačke i drugih vanrednih situacija, obuke o postupanju zaposlenih sa agresivnim klijentima, osnovna obuka zaposlenih iz oblasti zaštite od požara, obuke za pružanje prve pomoći (za koje se osposobljavaju svi rukovodioci i najmanje 2% od ukupnog broja zaposlenih), osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad i obuke o načinu korišćenja Sistema tehničke zaštite. Uz to, procedure, uputstva i saveti komuniciraju se zaposlenima preko intraneta i internog časopisa Puls.

Bezbednosti i zdravlje na radu u Erste Banci regulisani su Pravilnikom o bezbednosti i zaštiti zdravlja na radu. Uz to, primenjuju se Instrukcija za prijavljivanje povrede na radu, Instrukcija za prijavu nesrećnih slučajeva Wiener osiguranju i Program osposobljavanja zaposlenih za bezbedan i zdrav rad.

Erste Banka posvećena je promociji zdravlja na radnom mestu radi prevencije bolesti i poboljšanja blagostanja ljudi na poslu. Od 2022. godine uvedeno je privatno zdravstveno osiguranje za sve koleginice i kolege u radnom odnosu. Takođe, omogućeni su i pogodniji uslov i osiguranja za njihove članove porodica (supružnike i decu). U planu je dalji razvoj ovog benefita, kroz unapređenje polise na osnovu povratnih informacija dobijenih od zaposlenih.

U 2024. godini u Erste Banci je zabeleženo ukupno devet povreda na radu, od kojih su tri povrede bile sa ozbiljnim posledicama. U Erste Leasing-u je zabeležena jedna povreda.

Kada je reč o bezbednosti i zaštiti života i zdravlja na radu, Kolektivnim ugovorom detaljno su razrađene sledeće teme:

- Sprečavanje i zabrana zlostavljanja na radu (mobing);
- Kolektivno osiguranje zaposlenih;
- Zaštita ličnih podataka;
- Zaštita materinstva;
- Posebna nega deteta;
- Zaštita od otkaza ugovora o radu;
- Zaštita osoba sa invaliditetom;
- Obaveštenje o privremenoj sprečenosti za rad.

U Kolektivnom ugovoru jasno su definisani pojmovi, tela i organi koji pored Sindikata kontrolišu i sprovode dogovorena prava i obaveze.

Razvoj i usavršavanje

Razvoj i usavršavanje zaposlenih jedan je od najvažnijih strateških prioriteta Erste Banke. Naš pristup razvoju zaposlenih obuhvata obuke i usavršavanja, kreiranje individualnih planova razvoja, adekvatno planiranje resursa, definisanje ključnih radnih mesta, upravljanje planom naslednika, principe nagrađivanja i beneficija zaposlenih, upravljanje učinkom i unapređenja. Osim što doprinosi većoj motivaciji i zadovoljstvu naših zaposlenih, ovaj sveobuhvatni pristup omogućava i da konstantno unapređujemo poslovne procese.

Našim zaposlenima na raspolaganju su pažljivo odabrane obuke sa tržišta, lokalnog i internacionalnog, kao i *tailor made* obuke kreirane na naše zahteve a prema definisanim specifičnim potrebama. Ove obuke našim zaposlenima omogućavaju sticanje neophodnih znanja i veština kojima povećavaju svoju konkurentnost na sve izazovnijem tržištu rada. Našim zaposlenima nudimo i mogućnost da se uključe u interno tržište poslova Erste Grupe u svih sedam zemalja, što predstavlja deo naših napora da podstičemo mobilnost unutar Grupe i postanemo najatraktivniji poslodavac na finansijskom tržištu.

Održane obuke u 2024. godini	EBS	EL
Obim obuka (h)	45.540,45	785,10
Troškovi (RSD)	59.339.300	3.880.000

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.5 UTICAJ OPERACIJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Dugogodišnji strateški pristup Erste Banke zaštiti životne sredine ogleda se u kontinuiranoj proceni uticaja našeg poslovanja – nastojimo da smanjujemo negativne uticaje gde god je to moguće, i da inovativnim rešenjima doprinosimo unapređenju životne sredine i održivosti. Postavljanje ciljeva u oblasti zaštite životne sredine, kao i indikatora za praćenje i načine merenja, sastavni su deo naših procesa planiranja.

Poslovanje Banke usaglašeno je sa svim aktuelnim regulatornim propisima koji se odnose na zaštitu životne sredine. Pored toga, Banka se u svom poslovanju rukovodi ESG Strategijom koja je povezala i objedinila u jedan dokument mnoge ranije dokumente iz oblasti poput: Načela zaštite životne sredine, Politike upravljanja energijom Erste Grupe i Procedure za upravljanje otpadom.

Erste Banka iz godine u godinu prati svoju potrošnju i sprovodi inicijative usmerene na smanjenje potrošnje po svim najznačajnijim parametrima: energija, emisije štetnih gasova, voda, otpad, transport. Neke od najznačajnijih mera koje je Banka implementirala tokom proteklih godina su:

- Razvoj sistema energetskog menadžmenta;
- Snabdevanje električnom energijom proizvedenom iz obnovljivih izvora energije;
- Primena ekoloških standarda u uređenju filijala i upravnih zgrada;
- Upotreba sertifikovanih materijala za opremanje i uređenje prostora – korišćenje ekoloških materijala, nameštaja i itisona u obnovi i opremanju objekata;
- Redukovan rad sopstvenih reklamnih obeležja u skladu sa raspoloživim mogućnostima;
- Ugradnja LED rasvete – u dve upravne zgrade postoji kompletno LED osvetljenje;
- Promena sistema grejanja u objektima u kojima je to neophodno;
- Programiranje sistema klimatizacije u skladu s radnim vremenom zaposlenih;
- Zakup i kupovina vozila koja su ekološki prihvatljivija;
- Korišćenje video i telefonskih konferencija sa ciljem smanjenja službenih putovanja;
- Inovacije u sistemu štampanja s ciljem smanjenja potrošnje energije, papira i tonera.

Racionalna upotreba vode

Snabdevanje vodom i odvođenje otpadnih voda vrši se distributivnim sistemom za snabdevanje vodom (vodovod) i odvođenje otpadnih voda (kanalizacija) javnih komunalnih preduzeća za proizvodnju i distribuciju vode i kanalizaciju. Javna komunalna preduzeća za proizvodnju i distribuciju vode i kanalizaciju vrše svakodnevnu kontrolu kvaliteta vode u skladu sa važećom zakonskom regulativom koja je usaglašena sa Direktivama EU i Svetske zdravstvene organizacije.

U nastavku je dat okviran podatak potrošnje vode (m3/godišnje) u skladu sa okvirnim prosekom potrošnje iz prethodnih godina prema formuli, na način na koji se i prati:
broj zaposlenih * okvirna prosečna potrošnja vode po zaposlenom u m3/godišnje = potrošnja vode u m3/godišnje

Potrošnja vode u 2024.
1310 * 9 m3 = 11.790,00 m3/godišnje

Potrošnja energije i emisije

Tokom 2024. godine sprovedene su sledeće inicijative usmerene na poboljšanje interne energetske efikasnosti:

- Više od 70% od ukupnog broja objekata u kojima posluje Banka snabdeva se iz obnovljivih izvora energije, tj. koristi zelenu energiju;
- U sklopu adaptacija i pojedinih aktivnosti na održavanju objekata, izvršena je zamjena stare rasvete veće potrošnje sa novijom LED rasvetom;
- Na objektima gdje je bila dotrajala fasadna bravarija, bravarija je zamenjena;
- Izvršena je, takođe zamjena načina grijanja na pojedinim objektima: umesto gasnog gatla kotao, prešlo se na grejanje sa električnim kotlom (kao jedan od najvažnijih efekata ove promene vidimo u smanjenju emisije CO2);
- Zamena aparata za vodu (plastični baloni sa vodom, zamenjeni su aparatima povezanim na gradsku vodovodnu mrežu);
- Urađena su i dodatna poboljšanja po pitanju upravljanja otpadom (u upravnim zgradama, postavljena su reciklažna ostrva. Nabavili smo kontejnere za svaku separaciju otpada) ;
- Menjane su reklame koje su bile sa starom fluo rasvjetom sa rekamana savremene LED tehnologije;
- Banka je prepoznala važnost upotrebe električnih vozila kako bi smanjila emisiju štetnih gasova tako da danas vozni park Banke raspolaže sa 8 električnih vozila.

Potrošnja električne i toplotne energije u 2024.	
Električna energija (KWh)	2.571.518
Toplotna energija (KWh)	2.007.414
Energetski intenzitet (KWh/m^2 *)u 2024.	196,08 KWh/ m^2

*po metru kvadratnom poslovnog prostora

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.5 UTICAJ OPERACIJA NA ŽIVOTNU SREDINU (nastavak)

Racionalna upotreba vode (nastavak)

O Scope 1 i Scope 2 emisijama izveštava se u godišnjem Izveštaju o društveno odgovornom poslovanju Banke, zbog rokova za izračunavanje podataka na nivou Erste Grupe.

Emisije koje nastaju kao rezultat transporta za naš sektor poslovanja u redovnim okolnostima predstavljaju materijalni aspekt, pa je tako ova tema među prioritetima Erste Banke. Potrošnja goriva, kao i emisije, prate se i beleže od 2013. godine, uključujući službena putovanja, kao i prevoz zaposlenih. Značaj uticaja određuje se na osnovu sledećih kriterijuma:

- CO2eq emisija na osnovu pređene godišnje kilometraže i godišnje potrošnje goriva službenih vozila

Smanjenju navedenih uticaja posebno doprinose standardi Erste Grupe koji se odnose na ekološki prihvatljiva vozila, odnosno službena vozila sa ograničenjima CO2eq koja iznose od 120 do 140 g/km.

Upravljanje otpadom i recikliranje

Odgovorno upravljanje otpadom u Erste Banci regulisano je internim dokumentom - Procedura za upravljanje otpadom.

Naše svakodnevne poslovne aktivnosti uzrokuju nastanak znatnih količina papirnog otpada, zbog čega smo fokusirani prvenstveno na smanjenje korišćenja papira i korišćenje sertifikovanog papira, kao i na reciklažu. Od 2009. godine publikacije Banke, uključujući interni časopis Puls i druge publikacije, štampane su isključivo na FSC (Forest Stewardship Council) sertifikovanom papiru, što znači da su drvo, pa tako i papir, dobijeni iz šuma kojima se odgovorno i održivo upravlja. Ovaj sertifikat predstavlja najviši nivo osiguranja kvaliteta i održivosti u šumarstvu, drvnoj industriji i industriji papira.

Kada je reč o reciklaži, Banka nastoji da pozitivno utiče na održivost razvrstavanjem i predajom svog generisanog otpada na reciklažu. Naši poslovni objekti u Novom Sadu i Beogradu opremljeni su kantama za PET ambalažu i stakleni otpad, kao i kutijama za prikupljanje kancelarijske hartije.

Smanjenju generisanog otpada doprinela je i inicijativa iz 2014. godine, kada je Banka počela da koristi uslugu štampanja kompanije Konica Minolta, čime je oslobođena obaveze prikupljanja tonera (osim zaliha iz prethodnog perioda). Tako je smanjena i količina iskorišćenog papira.

Podaci o generisanom otpadu u 2024.	
Metalni otpad	1.100 kg
Elektro otpad	5.089 kg
Papir i plastika	32.038 kg

3.6 PODRŠKA LOKALNOJ ZAJEDNICI

Od početka svog poslovanja u Srbiji Erste Banka nastoji da svojim poslovanjem, strateškim partnerstvima i proaktivnim delovanjem doprinese daljem razvoju društva i podigne kvalitet života u zajednicama u kojima posluje. Banka je nastavila da podržava razvoj organizacija civilnog društva, socijalnih preduzeća, startapova, kao i programa i inicijativa iz oblasti nauke, kulture i umetnosti, finansijske edukacije i inkluzije, preduzetništva, obrazovanja i sporta.

U skladu sa svojom Strategijom društveno odgovornog i održivog poslovanja, ESG agendom i Ciljevima održivog razvoja UN-a, Erste Banka kontinuirano, strateški i proaktivno ulaže u zajednice u kojima posluje osluškujući njihove potrebe i izazove komunicirajući svakodnevno sa svim zainteresovanim stranama. Podrška Banke je odavno prerasla isključivo finansijsku podršku, i uključila razmenu znanja i iskustava, edukativnu i mentorsku podršku, kao i umrežavanje različitih resursa zarad opšteg dobra. Banka veruje da sinergija različitih resursa daje najbolje rezultate i stoga nastoji da prepozna kvalitetne partnere, ideje, inicijative, programe i podržavajući ih menja društvo nabolje. Banka, takođe, veoma aktivno nastoji da poveže i umreži svoje partnere kako bi pozitivni rezultati programa bili još veći.

Finansijska pismenost

Finansijska pismenost je jedna od najvažnijih veština 21. veka i veliki izazov današnjeg društva. Nedovoljno finansijski pismeni građani ne mogu da ostvare svoj pun potencijal, finansijski su ranjivi i bez pristupa poslovima koji mogu da obezbede finansijsku stabilnost i prosperitet. Oni koji nemaju pristup finansijskim uslugama i edukaciji često su isključeni iz ekonomskog i društvenog života. Finansijska pismenost doprinosi i unapređuje finansijsku dobrobit pojedinca i društva, podstiče razvoj preduzetništva i omogućava mikrofinansiranje i aktivno učešće u različitim finansijskim kontekstima, što doprinosi smanjenju rizika od siromaštva i ekonomskom rastu, finansijskoj i društvenoj inkluziji i stabilnosti.

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.6 PODRŠKA LOKALNOJ ZAJEDNICI (nastavak)

Finansijska pismenost (nastavak)

Finansijska pismenost je jedan od stubova Strategije društveno odgovornog poslovanja naše Banke, jer ona nedvosmisleno doprinosi prosperitetu svakog pojedinca, a zatim i društva. Kao finansijska institucija, mi vidimo svoju odgovornost, obavezu i iskrenu želju da pružimo podršku, podelimo znanje i iskustvo, damo savet i osnažimo najširu javnost (građane svih uzrasta i početnike u poslu) na polju finansijske edukacije.

Banka je i u 2024. godini nastavila sa realizacijom svog kompleksnog i sveobuhvatnog programa – #ErsteZnali, koji čine:

- #ErsteZnali, edukativna onlajn platforma dostupna svima;
- Radionice i događaji na temu upravljanja finansijama i razvoja preduzetništva, sa posebnim fokusom na mlade i žene;
- Mentorska i savetodavna podrška za početnike u poslu i buduće preduzetnike/ce;
- Poseban deo programa namenjen najmlađima sa ciljem pružanja celokupne podrške za finansijsko opismenjavanje kroz sve tačke razvoja i obrazovanja.

Platforma za finansijsku edukaciju #ErsteZnali (**https://ersteznali.rs/)** je i u toku 2024. godine imala 6.200 registrovanih korisnika i veliki broj poseta, a testovi koje korisnici platforme rade pokazuju napredak svih koji su pristupili edukaciji u proseku za oko 65%. Na radionicama i događajima upravljanja finansijama, u ovoj godini učestvovalo je oko 370 učesnika/ca. Evaluacije nakon radionica i događaja pokazuju da učesnici/e značajno unapređuju svoje znanje i veštine i da su podigli nivo svoje finansijske pismenosti.

U partnerstvu sa Ministarstvom prosvete Republike Srbije pokrenuli smo četvorogodišnji pilot-projekat „Škola novca za osnovca", sa ciljem uvođenja finansijske pismenosti u osnovno obrazovanje. U septembru 2024. smo započeli četvrtu godinu implementacije, a u sklopu programa pripremljen je plan i program nastave u osnovnim školama prema starosnim uzrastima, organizovana obuka više od 600 nastavnika i učitelja koji učestvuju, a program se sprovodi u blizu 200 škola iz cele Srbije. Održana je stručna konferencija sa primerima dobre prakse na kojoj je bilo prisutno 150 učesnika.

Edukativna aplikacija/igrica "Čuvari Zmajevog blaga" za decu uzrasta od 7 do 10 godina je u 2024. godini zabeležila oko 8.000 korisnika. Ova igrica je nastala na osnovu prethodno izdate knjige, a zatim je napravljena i istoimena dečija predstava. Igrica je dostupna svima putem mobilnih telefona i tableta.
U 2024. godini podržan je i projekat Dostignuća mladih u Srbiji sa ciljem finansijske edukacije srednjoškolaca u okviru koga koleginice i kolege iz Banke volontiraju kao eksperti i drže radionice o upravljanju finansijama đacima 5 srednjih škola.

Sponzorstva i donacije

Erste Banka nastoji da bude podrška u stvaranju uslova za što kvalitetniji život u svim zajednicama u kojima je prisutna. S obzirom na to da smo svi mi kao organizacije, ali i kao pojedinci, deo šireg okruženja u kojem ne možemo napredovati bez napretka ljudi i organizacija oko nas, strateški smo fokusirani na razvoj i promociju korporativne i individualne filantropije u Srbiji.

Banka strateški podržava organizacije i institucije, programe i inicijative u sledećim oblastima:

- Kultura i umetnost ;
- Popularizacija nauke;
- Preduzetništvo;
- Finansijsko opismenjavanje i inkluzija;
- Sport.

Odluke o sponzorstvima i donacijama se donose i u skladu sa specifičnim kriterijumima i raspoloživim budžetom za datu godinu. Samo u 2024. godini Banka je kroz program sponzorstava i donacija podržala preko 50 projekata i programa sa skoro 20 miliona RSD, dok je za programe finansijske edukacije i opismenjavanja izdvojila dodatno nešto više od 6 miliona RSD.

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.7 POŠTOVANJE LJUDSKIH PRAVA

Pristup poštovanju ljudskih prava definisan je u Kodeksu poslovnog ponašanja Banke koji obavezuje sve članove/ice Izvršnog odbora, rukovodioce svih nivoa i sve zaposlene u Erste Banci. Kodeks svim zaposlenima u Erste Banci služi kao vodič koji definiše šta naša Banka smatra etičnim poslovanjem, prihvaćenim vrednostima i principima, odnosno primerenom poslovnom praksom.

Erste Banka poštuje i promoviše ljudska prava u svim svojim aktivnostima, i ne toleriše nikakav oblik diskriminacije.

Da bismo to obezbedili:

- Poštujemo deset principa Globalnog dogovora UN i primenjujemo ih u svim svojim relevantnim poslovnim procesima;
- Ne pravimo razliku po osnovu pola, starosti, bračnog stanja, porodičnih obaveza, veroispovesti, političkog uverenja, seksualne orijentacije, rase, nacionalnosti, društvenog ili etničkog porekla, invaliditeta, fizičkog izgleda ili bilo kojih drugih aspekata koji se ne odnose na naše poslovanje.

Radno okruženje

Zabrana diskriminacije je po bilo kom osnovu apsolutni preduslov i temelj našeg pristupa odgovornosti u radnom okruženju. Erste Banka još od 2017. godine ima definisanu Politiku diverziteta i inkluzije kojom je ovoj temi pristupila strateški, proaktivno, planski i detaljno uz definisanje ciljeva koje želi da dostigne i parametre koje prati na tom putu. Politika se tokom godina menjala, unapređivala i razvijala prateći kako promene u lokalnom zakonodavstvu, tako i evropske trendove, zakone i naravno smernice Erste Grupe. Od 2023. godine Banka ima odgovornu osobu za ovu temu: menadžera/ku za diverzitet i inkluziju, čime je dodatno potvrđen značaj teme za Banku i njeno poslovanje.

Principi koje sledimo u svakodnevnom radu su:

- Prepoznajemo važnost i negujemo kulturu psihološke sigurnosti svakog pojedinca;
- U svemu što radimo stvaramo jednake mogućnosti i šanse za sve;
- U svemu što radimo osiguravamo transparentnost;
- Svime što radimo dodajemo vrednost našoj reputaciji;
- Dugoročno smo posvećeni podizanju svesti i senzibilizaciji društva na temu raznolikosti i inkluzije.

Sve naše politike i procedure koje su usmerene na zapošljavanje, razvoj, nagrađivanje, kao i samo ophođenje prema ljudima imaju jasno definisan okvir zabrane diskriminacije po bilo kojoj osnovi, kao i razvoj kulture jednakih šansi za sve zaposlene. Isto tako, tema usluživanja i podrške za sve naše klijente neguje i integriše ovu temu u razvoj proizvoda i pružanje usluga Banke. Upravo zato smo i prvi, još 2016. godine, pokrenuli socijalno bankarstvo usmereno da doprinese brisanju razlika i omogući socijalno – ekonomsku inkluziju svih članova društva, dok svoje poslovnice kontinuirano prilagođavamo kako bi bile pristupačne za sve građane i građanke.

Od 2024. godine, kako bi ovu temu podigla na viši nivo i detaljnije se bavila prevencijom i podizanjem svesti, Banka je odlukom Izvršnog odbora imenovala Tim za sprečavanje diskriminacije u radnom okruženju koji čine predstavnici Sektora za ljudske resurse i menadžer/ka za diverzitet i inkluziju sa misijom usmerenom na:

- Stvaranje jednakih mogućnosti i zabranu diskriminacije po bilo kom osnovu;
- Pružanje podrške zaposlenima u navedenom procesu;
- Prevenciju i sprečavanje bilo kakvog vida diskriminacije;
- Posredovanje ili preduzimanje odgovarajućih radnji u slučaju pritužbi na diskriminaciju ili uznemiravanje.

Takođe, Banka je odlukom Izvršnog odbora imenovala i Tim za rodnu ravnopravnost koji čine sekretar/ka Banke, izvršni direktor/ka Sektora za ljudske resurse i menadžer/ka za diverzitet i inkluziju sa fokusom na:

- Stvaranje jednakih mogućnosti za učešće i ravnopravan tretman žena i muškaraca u oblasti rada i zapošljavanja, a uzevši u obzir učešće žena na tržištu rada;
- Pružanje podrške zaposlenima u uspostavljanu ravnoteže između poslovnog i privatnog života;
- Prevenciju, sprečavanje ili smanjivanje rodno uzrokovanih razlika u zaradi i drugim primanjima.

Naša posvećenost i rezulati u ovoj oblasti su javno vidljivi i priznati, što dokazuju i brojene nagrade među kojima je poslednja - Nagrada za najinkluzivnijeg poslodavca 2024. godine, koju dodeljuje Forum za odgovorno poslovanje i Smart kolektiv na godišnjoj konferenciji: „CSR & ESG Forum".

Banka je još 2018. godine podržala dokument UN Standardi ponašanja za preduzeća u borbi protiv diskriminacije lezbejki, gej, bi, trans i interseks osoba. Ponosni smo što smo među prvim kompanijama u Srbiji koje su se na taj način javno obavezale da će koristiti svoj uticaj i svoje odnose sa brojnim lokalnim akterima kako bi se založili za ostvarivanje veće ravnopravnosti LGBTI osoba, kako među svojim zaposlenima tako i u čitavom društvu.

Usvojeni principi jednakosti i poštovanja različitosti sastavni su deo obuke „Dobro došli u Erste", čiji je cilj da upozna sve novozaposlene Erste Banke sa pravima zaposlenih, principima antidiskriminacije, načelom jednakih šansi, i mogućnostima za profesionalni razvoj.

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.7 POŠTOVANJE LJUDSKIH PRAVA (nastavak)

Radno okruženje (nastavak)

U Erste Banci već više od deset godina postoji Antimobing savetovalište, koje čine zaposleni u Banci iz odbora Sindikata Banke. Savetovalište radi u koordinaciji sa nadležnim telima Ministarstva rada i socijalne politike, Inspekcije rada i Agencijom za sprečavanje zlostavljanja na radu, i prati rešavanje žalbi podnetih po ovom osnovu. Žalbe mogu biti podnete i anonimno.

Interni formalni žalbeni mehanizmi Erste Banke u vezi sa radnim pravima uključuju: imenovana lica za podršku radi zaštite od zlostavljanja na radu, kao i utvrđena lista posrednika u slučaju pokretanja internog postupka zaštite od strane naših zaposlenih i lica angažovanih po bilo kom drugom osnovu. Za slučaj prijave postojanja diskriminacije po bilo kom osnovu imenovano i ADR lice za prijem ovakve informacije i vođenje daljeg postupka u vezi sa njom. Tokom 2024. godine nije bilo žalbi u vezi sa ljudskim pravima.

Takođe, pored zaštite od zlostavljanja na radu i diskriminacije, Banka pruža zaštitu i uzbunjivačima u slučaju otkrivanja informacije o kršenju propisa, kršenju ljudskih prava, vršenju javnog ovlašćenja protivno svrsi zbog koje je povereno, opasnosti po život, javno zdravlje, bezbednost, životnu sredinu, kao i radi sprečavanja štete velikih razmera. Banka je imenovala lice ovlašćeno za prijem informacije i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem, a uzbunjivači uživaju zaštitu u skladu sa zakonom.

Klijenti

Kodeks poslovnog ponašanja obuhvata i definiše pristup različitim oblastima povezanim sa ljudskim pravima: dostupnost proizvoda i usluga, razumljivost i transparentnost, odgovoran marketing, zaštita podataka o ličnosti.

U skladu sa opredeljenjem za podsticanjem finansijske inkluzije u svim aspektima, upravna zgrada u Beogradu, kao i 62 poslovne jedinice Banke prilagođeno je samostalnom pristupu osoba sa invaliditetom. Time je 70% svih naših poslovnih objekata (ukupan broj poslovnih jedinica uključuje i ekspres ekspoziture) pristupačno osobama s invaliditetom. Pored toga, svaka filijala ima mogućnost rada sa klijentima u invalidskim kolicima za stolovima adekvatne visine.

Zaključno sa 2024. godinom, ukupno 37 filijala (55% filijala) ima taktilne površine na podu, koje osobe s oštećenjem vida jasno vode do najbližeg blagajničkog pulta, broj filijala koje su sa pristupom za osobe u invalidskim kolicima je 33 (49% filijala), dok su 24 filijale (36% filijala) opremljene induktivnim petljama koje omogućavaju direktnu neometanu komunikaciju blagajnika s osobama sa slušnim aparatima novije generacije.

Kada je reč o marketinškim kampanjama, Kodeks propisuje da se one moraju zasnivati na opštem poštovanju i ne smeju sadržati slike ili poruke koje su uvredljive ili neprikladne. Uz to, naši marketinški materijali su jasni, izbalansirani, verodostojni i ne dovode u zabludu.

Erste Banka poštuje pravo svojih klijenata na privatnost i podacima o klijentima rukuje poverljivo i sa maksimalnom pažnjom.

Da bismo to obezbedili:

- Garantujemo maksimalnu poverljivost prilikom sakupljanja, obrade i čuvanja podataka o klijentima;
- Ne obelodanjujemo poverljive informacije o klijentima bez njihove saglasnosti izuzev ukoliko je takvo obelodanjivanje obavezno po zakonu;
- Zahtevamo od svih zaposlenih da striktno poštuju pravila poverljivosti, čak i po prestanku radnog odnosa;
- Ne zloupotrebljavamo podatke o klijentima;
- Zahtevamo da i naši dobavljači (pružaoci usluga) prihvate naše standarde privatnosti i zaštite podataka.

3. NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

3.7 POŠTOVANJE LJUDSKIH PRAVA (nastavak)

Klijenti (nastavak)

Prigovore u vezi sa bilo kojom od navedenih tema, klijenti Erste Banci mogu uputiti na sledeće načine:

1. U filijalama Erste Banke popunjavanjem formulara „Važno nam je Vaše mišljenje" odnosno Obrasca za zaštitu prava u vezi sa podacima o ličnosti ;

2. Putem mejla na sledeće adrese:

zalbe.stanovnistvo@erstebank.rs

zalbe.preduzeca@erstebank.rs

dpo@erstebank.rs

(isključivo kod prigovora vezanih za zaštitu podataka o ličnosti i sa email adrese koju je klijent prijavio Banci kao kanal komunikacije)

3. Poštom na adresu:

Erste Bank a.d. Novi Sad

Direkcija Marketinga / Sektor marketinga i komunikacija

Milutina Milankovića 3a; 11070 Novi Beograd

Informacija o kanalima komunikacije dostupna je klijentima na veb-sajtu Banke.

Sistem upravljanja žalbama Erste Banke uključuje Proceduru za upravljanje prigovorima i reklamacijama, Proceduru – proces podnošenja prigovora korisnika usluge osiguranja, i uputstvo za aplikaciju Repozza, zahvaljujući kojoj se svi prigovori klijenata, kao i njihove pohvale i sugestije objedinjuju na jednom mestu, odakle se brže procesuiraju prema nadležnim delovima Banke. Nakon evidentiranja žalbe, nadležne službe proveravaju sve klijentove navode i, nakon svih provera, klijentu se prosleđuje odgovor. Tokom 2024. godine nisu zabeležene žalbe u vezi sa gubitkom ličnih podataka o klijentima, niti žalbe u vezi sa poštovanjem ljudskih prava.

Dobavljači

Imajući u vidu kompleksne i međusobno povezane uticaje svojih poslovnih aktivnosti, Erste Banka nastoji da predupredi potencijalne negativne indirektne uticaje na društvo i životnu sredinu.

Odluke o nabavci, na nivou Erste Grupe i lokalno, podrazumevaju i procenu društvenih i ekoloških uticaja koja se sprovodi popunjavanjem Supplier Audit Questionnaire (SAQ) upitnika za dobavljače čiji promet prelazi 100.000 EUR. Ovaj upitnik primenjuje se od aprila 2014. godine kako bi se osiguralo da dobavljači s kojima sarađujemo poštuju naše standarde, a upitnik osigurava potpunu transparentnost i omogućava blagovremenu procenu i identifikaciju rizika pre potpisivanja ugovora s dobavljačima.

SAQ upitnik obuhvata sledeće teme koje se odnose na uticaj dobavljača na ljudska prava: prakse zapošljavanja, prakse vezane za bezbednost i zdravlje na radu, diskriminacija i incidenti u radnom okruženju (kao što su uznemiravanje ili zlostavljanje na verbalnoj, psihološkoj, fizičkoj ili seksualnoj osnovi), pravo na udruživanje i kolektivno pregovaranje, naknade i kompenzacije, radni sati, postojanje žalbenih mehanizama, uticaj na lokalnu zajednicu, rizik od korupcije, zaštita konkurencije, usklađenost sa propisima, postojanje žalbenih mehanizama, dečiji rad, diskriminacija, prisilni rad.

Od ukupno 69 dobavljača koji su imali promet preko 100.000 EUR u 2024. godini, 64 dobavljača, odnosno 92,75% , podvrgnuto je analitičkom pregledu u vezi sa ljudskim pravima.

4. SVI VAŽNIJI POSLOVNI DOGAĐAJI KOJI SU NASTUPILI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE ZA KOJU SE IZVEŠTAJ PRIPREMA

Nije bilo drugih događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjvanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima na dan 31. decembra 2024. godine.

5. OPIS OČEKIVANOG RAZVOJA U NAREDNOM PERIODU

Erste Bank a.d. Novi Sad kao bankarska grupa (u daljem tekstu Grupa) želi da ostane jedna od vodećih banaka u Srbiji koja pruža finansijske usluge fizičkim i pravnim licima. Ovaj cilj Grupe namerava da ostvari putem tri prioriteta koje je definisala Erste Grupa, a to su: visok kvalitet podataka, rast poslovanja u segmentu poslova sa stanovništvom i pravnim licima, kao i jasno upravljanje i rukovođenje.

U segmentu poslova sa stanovništvom, Grupa razvija dugoročnu saradnju sa klijentima stalnim unapređenjem proizvoda i usluga, snažnim prisustvom na domaćem tržištu preko mreže filijala i alternativnih kanala distribucije, sa ciljem ispunjenja potreba klijenata i većeg zadovoljstva zaposlenih, što treba da se reflektuje u unapređenju korisničkog iskustva, kontinuiranom i zdravom rastu, kao i u povećanju profitabilnosti.

U pogledu poslova sa pravnim licima, Grupa namerava da nastavi da bude pouzdan i dugotrajan partner sa svojim klijentima, što se može ostvariti visokim kvalitetom i diversifikacijom finansijskih usluga, kao i profesionalnim odnosom prema klijentima u ovom segmentu, što će dovesti do ostvarivanja što veće profitabilnosti sa što nižim rizikom.

Grupa kontinuirano, kroz Strategiju upravljanja rizicima, ali i drugim poslovnim strategijama, definiše ciljani profil izloženosti rizicima i strukture portfelja sa prevashodnim ciljem održivosti poslovanja na dugi rok, usklađenosti sa domaćim regulatornim zahtevima i usaglašenosti sa standardima Erste Grupe.

Uspeh Grupe uveliko zavisi i od poverenja koje naši klijenti, akcionari, naši zaposleni i javnost imaju u kapacitete rada i integritet Grupe, odnosno Erste Grupacije. Ovo poverenje je zasnovano na usklađenosti poslovanja sa svim važećim zakonskim, regulatornim i internim propisima, kao i standardima Erste Grupe, ali i na poštovanju tržišnih standarda i pravila ponašanja u svim poslovnim aktivnostima Grupe.

Grupa vodi računa o stručnom osposobljavanju i usavršavanju svojih zaposlenih, a naročito onih koji obavljaju poslove identifikacije, merenja i praćenja rizika, uzimajući u obzir obim, vrstu i izloženost rizicima poslova koje Grupa obavlja, kao i rizični profil Grupe.

Erste Bank a.d. Novi Sad će nastaviti da pruža sveobuhvatnu podršku stanovništvu i privredi Srbije prilikom ostvarivanja njihovih finansijskih potreba i ciljeva. Principi poslovanja koji podrazumevaju fokusiranje na stalno poboljšanje usluge klijentima, te konstantno unapređivanje unutrašnje organizacije i efikasnosti, i ubuduće će činiti osnovu poslovanja Grupe.

Misija Grupe:

Posvećeni smo poboljšanju kvaliteta života ljudi i zajednica tako što podstičemo finansijsku stabilnost, sigurnost i prosperitet - iskreno, pravedno i sa poštovanjem.

Naše vrednosti:

ODGOVORNOST
– preuzimamo odgovornost za razvoj Grupe i nas samih

PODRŠKA
– slušamo, razumemo i pomažemo

POVERENJE
– držimo datu reč i gradimo kvalitetne odnose

INOVATIVNOST
– podstičemo novo i stalno unapređujemo postojeće

STVARANJE
– stvaramo vrednost za naše klijente, akcionare i nas same

Detaljna i precizna implementacija Strategije vrši se kroz Akcioni plan, godišnje budžete, Kreditne politike, Cenovne pravilnike i dr. dokumenta Grupe.

6. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ZA 2024. GODINU

Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoje su prikazane za Banku, kao nosioca Grupe.

Banka je u toku 2024. godine nastavila da redovno sprovodi istraživanja tržišta i analizira rezultate kvantitativnih i kvalitativnih istraživanja o nivou kvaliteta servisne usluge kako na nivou tržišta, tako i na nivou Banke i posebnih poslovnih jedinica banke. Uz angažovanje nezavisnih agencija za istraživanje tržišta sprovode se merenja i analize nivoa zadovoljstva i lojalnosti klijenata Erste Banke i drugih banaka, kao i kvalitet procesa u Erste banci.

Putem **„Banking Market Monitor"** istraživanja Erste Banka meri 6 ključnih parametara kvaliteta usluge kako kod svojih klijenata, tako i kod klijenata konkurentskih banaka. Parametri kvaliteta usluge koji se mere su: poverenje, zadovoljstvo, preporuka, jednostavnost poslovanja sa bankom, ponovna kupovina i verovatnoća promene banke. **Na svih 6 posmatranih parametra kvaliteta usluge Erste Banka beleži rezultat koji je iznad proseka konkurencije**. Na ovaj način Erste Banka konstantno meri svoje performanse u odnosu na tržište, i kroz aktivnosti koje sprovodi na unapređenju iskustva klijenata radi na jačanju svoje pozicije među bankama liderima u domenu zadovoljstva klijenata.

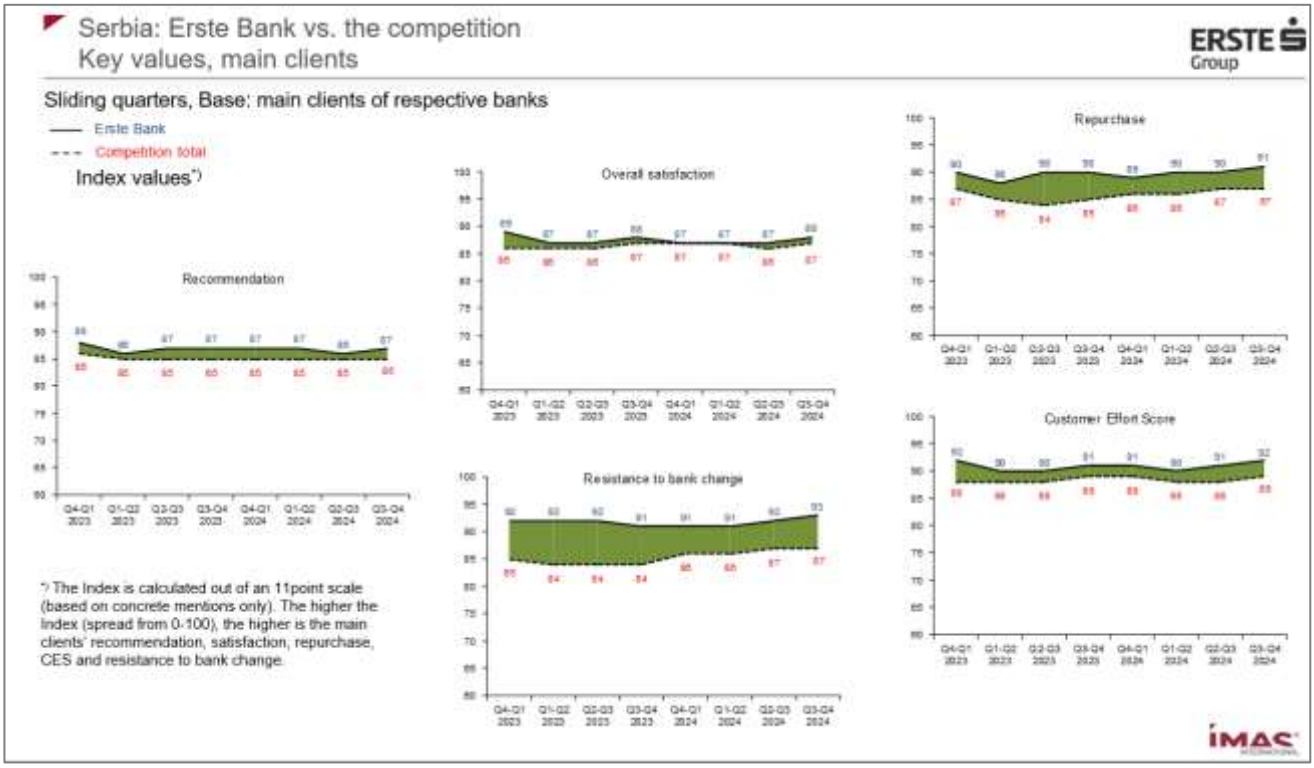

Na osnovu rezultata dobijenih putem **„Banking Market Monitor"** istraživanja Erste Banka računa indeks zadovoljstva klijenata – **CXI** (Customer Experience Index). Posmatrano na nivou banke (uključeni segment stanovništva) **Erste Banka je na drugom mestu na tržištu po CXI u 2024. godini** uz prednost od +4,1 u odnosu na Top 3 konkurenta.

Customer Experience Index –

6. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ZA 2024. GODINU (nastavak)

Erste Banka sprovodi i Istraživanje zadovoljstva klijenata pruženom uslugom odmah nakon određenog događaja (**event-triggered istraživanja**). Događaji koje posmatramo su otvaranje računa (dinarski i devizni), polaganje depozita, odobrenje keš kredita, odobrenje stambenog kredita i odobrenje kredita za mala preduzeća i preduzetnike. U roku od nedelju dana nakon što je klijentu pružena jedna od gore navedenih proizvoda/usluga **pružamo im mogućnost da odmah, direktno iskažu svoje (ne)zadovoljstvo uslugom** i time nam pomognu da unapredimo naš kvalitet usluge. Na nedeljnom nivou Erste Banka prati odgovore klijenata i reaguje na adekvatan način.

U toku 2024. godine rađena su i **ad hoc istraživanja** za potrebe donošenja biznis odluka, kao na primer Conjoint analiza za pakete računa i sveobuhvatno istraživanje segmenta Micro klijenata. Banka koristi i rezultate sindiciranih istraživanja Ipsos Finansijski Omnibus i Valicon All Finance.

Svi rezultati istraživanja sastavni su deo razvoja rešenja za klijente, koja stavljaju u centar iskustvo korisnika usluga i glavni su orijentir u procesu razvoja. Takođe, ona ukazuju na potencijale i definišu usmerenja sadašnjih i budućih aktivnosti Banke. Potvrda uspešnosti ovakvog pristupa je upravo procenat zadovoljstva korisnika koji je na visokim pozicijama u odnosu na ostale banke na tržištu.

Podršku klijentima Banka pruža i kroz svoj sistem upravljanja i rešavanja prigovora u kojem je kvalitet rešavanja prigovora na prvom mestu. Cilj Banke je konstantno unapređenje kvaliteta servisne usluge. U toku 2024.godine , na preko 60 % prigovora Banka je odgovorila u roku od 10 dana, dok na 91 % prigovora Banka je odgovorila u zakonskom roku do 15 dana.

BRZINA REŠAVANJA PRIGOVORA, REKLAMACIJA I PRITUŽBI NA SERVISNU USLUGU NA NIVOU BANKE

U PERIODU OD 01.01. DO 31.12.2024. GODINE

Do 5 dana	Do 10 dana	Do 15 dana	Preko 15 dana	Ukupno
39%	23%	29%	9%	100%

BRZINA REŠAVANJA PRIGOVORA, REKLAMACIJA I PRITUŽBI NA SERVISNU USLUGU NA NIVOU ERSTE LEASINGA

U PERIODU OD 01.01. DO 31.12.2024. GODINE

Do 5 dana	Do 10 dana	Do 15 dana	Preko 15 dana	Ukupno
23,08%	7,69%	69,23%	0%	100%

Erste Leasing je u 2024. godini imao 13 pisanih prigovora. Na 3 prigovora je odgovoreno u roku do 5 dana (23,08%), na 1 prigovor je odgovoreno u roku do 10 dana (7,69%) dok je na 9 odgovoreno u roku do 15 dana (69,23%).

Napomena: U okviru S Renta nije bilo pisanih prigovora u 2024. godini.

Uz kontinuirano proučavanje potreba i očekivanja klijenata, Banka u okviru svoje organizacije sistemski meri i unapređuje zadovoljstvo klijenata i koristi ga kao stalni alat za unapređenje kvaliteta internih procesa i servisne usluge.

7. IZLOŽENOST RIZICIMA

Funkcije praćenja i upravljanja rizicima su u nadležnosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektora za upravljanje strateškim rizicima i analitikom podataka, kao posebnih organizacionih jedinica u Banci. Politike upravljanja rizicima, strategija upravljanja rizicima kao i strategija upravljanja kapitalom povezane su sa strategijom Grupe, a obuhvataju definisanje vrste rizika, načine upravljanja tim rizicima kao i stepen rizika koje je Grupa voljna da prihvati kako bi postigla svoje poslovne ciljeve. Posebna pažnja se poklanja punoj usklađenosti sa relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS).

Odgovornosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektora za upravljanje strateškim rizicima i analitikom podataka obuhvataju sledeće:

- Identifikovanje i merenje odnosno procena izloženosti Grupe prema pojedinim vrstama rizika;
- Praćenje rizika, uključujući njihov nadzor i kontrolu, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama;
- Merenje odnosno procena kao i upravljanje rizičnim profilom Grupe i adekvatnosti kapitala;
- Praćenje parametara koji utiču na poziciju izloženosti Grupe rizicima, prevashodno uključujući upravljanje i optimizaciju kvaliteta aktive i troška rizika;
- Razvijanje i primena kvantitativnih modela za upravljanje rizicima kao elemenata u procesu naprednog poslovnog odlučivanja i određivanja cene rizika;
- Izrada strategija i predloga limita izloženosti Grupe po pojedinim vrstama rizika i njihova kontrola;
- Kvantifikovanje uticaja promena u ekonomskom ciklusu ili stresnih događaja na finansijski položaj Grupe;
- Procena rizičnosti uvođenja novih proizvoda i eksternalizacije aktivnosti;
- Izrada metodologija, procedura i politika za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Grupe;
- Razvoj i implementacija različitih tehničkih platformi i alata .

Grupa adekvatno identifikuje rizike kojima je izložena i u skladu sa tim sprovodi aktivnosti upravljanja istim, nastojeći da ih izbegne ili svede u prihvatljive okvire.

Upravljanje rizicima u Banci u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine sprovođeno je uspešno što se pre svega ogleda u pravovremenom izdvajanju dodatnih rezervacija za očekivane gubitke, definisanim politikama i procedurama za upravljanje rizicima kao i njihovom kontinuiranom poboljšanju, stalnom fokusu Upravnog i Izvršnog odbora na kvalitetnom upravljanju rizicima, korišćenju savremene tehnologije u radu Grupe i njenom kontinuiranom unapređenju, kao i usvojenoj kulturi upravljanja rizicima od strane zaposlenih u Banci.

Prema poslednjoj sprovedenoj analizi procene materijalne značajnosti, Grupa je u svom poslovanju izložena sledećim materijalno značajnim rizicima:

- Kreditni rizik (uključujući rizik neizmirenja obaveza, migracioni rizik, kreditno-kamatni rizik, rizik koncentracije kreditnog rizika i kreditno-devizni rizik);
- Tržišni rizik u bankarskoj knjizi;
- Operativni rizik;
- Rizik likvidnosti;
- Strateški rizik;
- Reputacioni rizik;
- Makroekonomski rizik (transverzalni rizik koji se odražava na sve prethodno navedene tipove rizika).;
- (Geo-)Politički Rizik (transverzalni rizik koji se odražava na sve prethodno navedene tipove rizika);
- ESG rizik.

Bez obzira što Grupa obračunava kapitalne zahteve prema Stubu 1 i Stubu 2 za devizni rizik, rizik druge ugovorne strane i rezidualni rizik, isti nisu ocenjeni kao materijalno značajni rizici u okviru poslednje sprovedene procene materijalne značajnosti rizika.

7. IZLOŽENOST RIZICIMA (nastavak)

Za materijalno značajne rizike (osim onih rizika koji se u okvir za upravljanje rizicima uključuju kroz precizno uspostavljen sistem praćenja i limita ili kroz stres testiranje) Grupa kvartalno sprovodi procenu interne adekvatnosti kapitala u skladu sa relevantnim metodologijama i standardima prilikom računanja kapitalnih zahteva i internog kapitala koji Banci stoji na raspolaganju za apsorbovanje tih rizika.

Pored toga, Grupa kontinuirano na osnovu NBS odluke iz oblasti adekvatnosti kapitala obračunava kapitalne zahteve i kapital prilikom računanja pokazatelja adekvatnosti kapitala. U skladu sa navedenim, kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i za rizik izmirenja/ isporuke po osnovu slobodnih isporuka se obračunava prema standardizovanom pristupu kao i kapitalni zahtev za cenovni rizik uz primenu metoda dospeća i kapitalni zahtev za operativni rizik primenom pristupa osnovnog indikatora i kapitalni zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti primenom standardizovanog pristupa.

Adekvatnost kapitala izračunata je kao odnos regulatornog kapitala i rizične aktive, na dan 31. decembra 2024. godine. Ukupan kapital Grupe se sastoji od osnovnog (osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog akcijskog kapitala) i dopunskog kapitala i definisanih odbitnih stavki, dok se rizična bilansna i vanbilansna aktiva utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve tipove aktive. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala banke i zbira aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva za cenovni rizik iz aktivnosti iz knjige trgovanja pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%), kapitalnog zahteva za devizni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%), kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%), kapitalnog zahteva za operativni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%) i rizikom ponderisanih izloženosti za rizik druge ugovorne strane.

Pored zahteva definisanih u vidu minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala i zaštitnih slojeva kapitala, Grupa je u obavezi da ispunjava i dodatni regulatorni minimalni kapitalni zahtev, definisan u procesu sveobuhvatne supervizorske procene (Supervisory Review and Evaluation Process - SREP). Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke na dan 31. decembra 2024. godine iznosi 21,49%. Na konsolidovanoj osnovi pokazatelj adekvatnosti kapitala 31. decembra 202 4. godine iznosi 19,95%.

Likvidnost Grupe se prati i kontroliše kroz obezbeđenje kontinuirane sposobnosti Grupe da se obezbede likvidna sredstva za isplatu depozita klijenata, finansiranje rasta aktive i operativnog poslovanja, kao i za izmirenje ostalih ugovornih obaveza. Grupa je u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti i pokazatelj pokrića likvidnom aktivom iznad NBS regulativom propisanog nivoa. Banka u skladu sa NBS zahtevima od 30.06.2024 prati i izveštava pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja, i isti je u periodu od 30.06. do 31.12.2024 bio iznad regulatorno propisanog nivoa.

Banka/Grupa svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspolažu svojim sredstvima u skladu sa ugovorenim rokovima.

Upravljanje rizikom promene kamatnih stopa Banka/Grupa ima za cilj optimizaciju odnosa ovih uticaja u smislu uticaja na neto prihod od kamate sa jedne, i ekonomsku vrednost kapitala sa druge strane. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: smernica Erste Group Bank AG, makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

Devizna pozicija Grupe kao rizik da će doći do promene vrednosti finansijskih instrumenata i negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena deviznog kursa, je u toku 2024. godine bila ispod maksimalno propisanog nivoa otvorene devizne pozicije. Pokazatelj deviznog rizika Banke i Grupe na dan 31. decembra 2024. godine iznosi 2,05% kapitala Banke (Grupe) , što je znatno ispod propisanog maksimuma od 20% kapitala.

7. IZLOŽENOST RIZICIMA (nastavak)

Pokazatelji poslovanja Grupe– usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Grupa je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona. U periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine, Grupa je kontinuirano ostvarivala propisane pokazatelje poslovanja.

Pokazatelji poslovanja	Propisani	31.12.2024.	31.12.2023.
1. Kapital	Minimum EUR 10 miliona	EUR 444.872.888	EUR 408.463.126
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	19,95	20,36
3. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	16,94	16,71
4. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4,5%	16,94	16,71
5. Ulaganja Grupe	Maksimum 60%	6,84	6,91
6. Izloženost prema licima povezanim sa Grupom	bez limita	9,69	4,55
7. Veliki i najveći mogući krediti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	110,64	67,04
8. Likvidnost:			
– pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,8	2,23	2,10
– uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,5	1,82	1,70
9. Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (PPLA)	Minimum 100%	159,88	146,69
10. Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja (NSIF)	Minimum 100%	158,09	-
11. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	2,05	0,67
12. Izloženosti Grupe prema grupi povezanih lica	Maksimum 25%	19,00	19,58
13. Izloženosti prema licu povezanim sa Grupom	bez limita	7,84	4,55
14. Ulaganja Grupe u lica koja nisu u finansijskom sektoru	Maksimum 10%	0,09	0,06

8. SVI ZNAČAJNIJI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim licima. Grupa ulazi u odnose sa matičnim pravnim licem – većinskim akcionarom Erste Group Banka AG, drugim akcionarom i ostalim članicama Erste grupe. Na dan 31. decembra 2024. godine, zbir neto izloženosti prema licima povezanim sa Grupom iznosi 9,69% kapitala Grupe.

Grupa licima povezanim sa Grupom nije odobravala uslove koji su povoljniji od uslova odobrenih licima koja nisu povezana sa Grupom, u skladu sa članom 37. Zakona o bankama.

Novi Sad, 12. marta 2025. godine

Odobreno od rukovodstva Erste Bank A.D. Novi Sad

Miloš Zečević Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga	Suzan Tanrıyar Članica Izvršnog odbora	Jasna Terzić Predsednica Izvršnog odbora

ERSTE BANK a.d. NOVI SAD 1